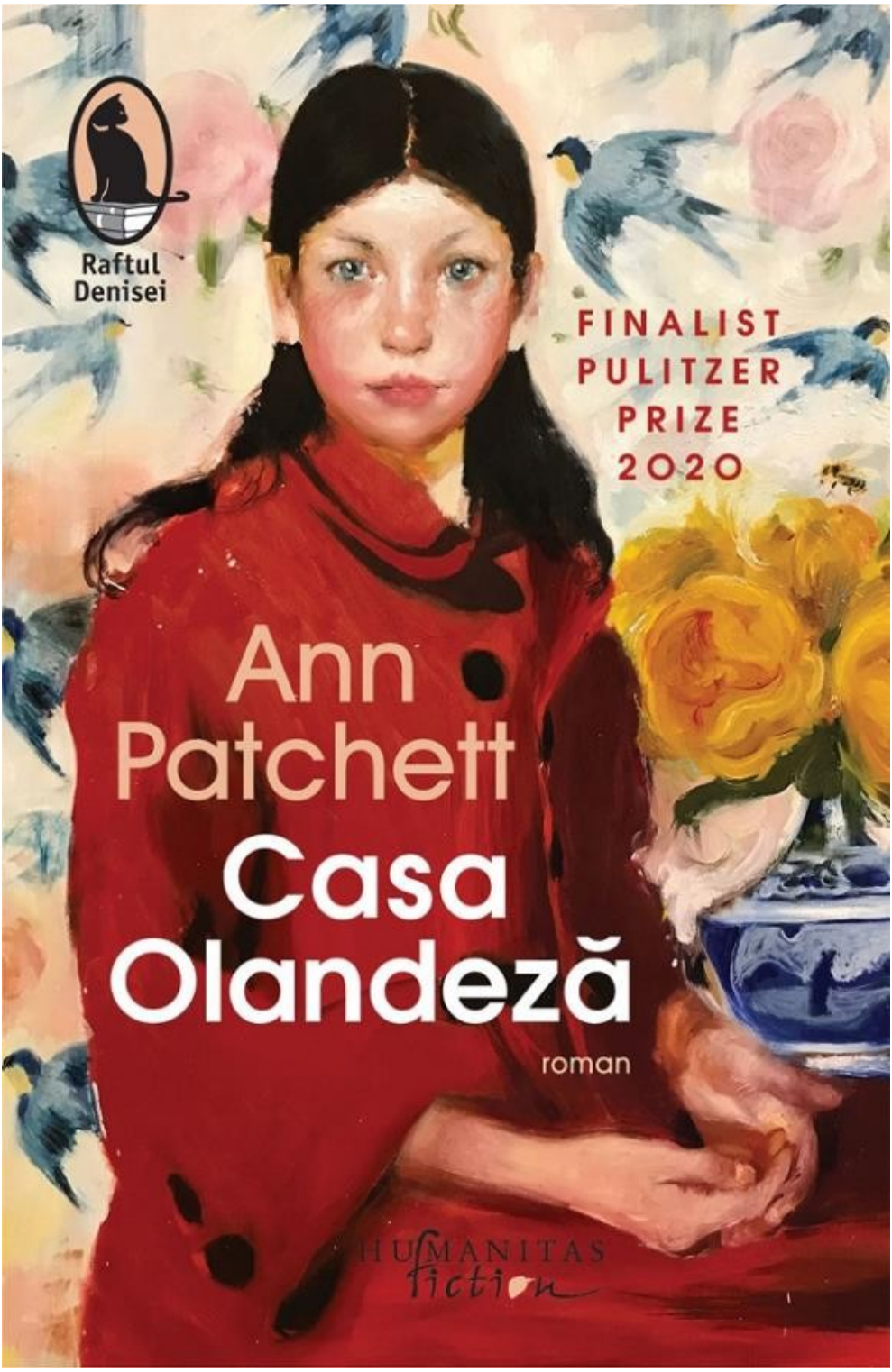
Raftul Denisei
FINALIST PULITZER PRIZE 2020
Ann Patchett
Casa Olandeză
roman
HUMANITAS fiction

Această carte este pentru Patrick Ryan

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1

Când tata a adus-o prima oară pe Andrea în Casa Olandeză, Sandy, menajera noastră, a venit în camera soră-mii și ne-a spus să coborâm.

— Tatăl vostru vrea să faceți cunoștință cu o prietenă de-a lui, ne-a zis.

— E de la el de la serviciu? a întrebat Maeve.

Fiind mai mare decât mine, avea o viziune mai complexă asupra prieteniei.

Sandy a stat să se gândească.

— Aș zice că nu. Frate-tu pe unde e?

— Pe băncuța de la fereastră, a spus Maeve.

Sandy a trebuit să dea draperiile în lături ca să mă găsească.

— De ce-oi trage draperiile astea?

Citeam.

— Pentru intimitate, i-am răspuns, cu toate că la vârsta de opt ani habar n-aveam de așa ceva. Îmi plăcea mie cuvântul ăsta și-mi plăcea senzația de liniște și izolare într-un spațiu restrâns pe care mi-o dădeau draperiile trase.

Cât despre musafiră, ea era un mister. Tata nu avea prieteni, sau cel puțin nu dintre aceia care să vină în vizită într-o după-amiază târzie de sâmbătă. Mi-am părăsit colțișorul secret, m-am dus în capul scărilor și m-am întins pe carpeta care acoperea palierul. Știam din experiență că, stând așa lungit pe dușumea, pot să răzbat cu privirea până în salon dacă mă uit printre stâlpul mare al balustradei și primul balustru. Tata era acolo, în fața șemineului, împreună cu o femeie, și, din câte îmi puteam da seama, studiau amândoi portretele domnului și doamnei VanHoebeek. M-am ridicat și m-am întors în camera soră-mii să dau raportul.

— E femeie[1], i-am zis lui Maeve.

Sandy știa deja.

M-a întrebat dacă m-am spălat pe dinți, adică voia să știe

[1] Aici este rezolvată ambiguitatea din original, din rândurile precedente, a substantivelor *friend* şi *visitor*, care în limba engleză au aceeaşi formă pentru masculin şi feminin.

dacă m-am spălat în dimineața aceea. Că doar nu se spală nimeni pe dinți la patru după-amiaza. Sandy era nevoită să se descurce singură pentru că Jocelyn avea zi liberă sâmbăta. Pesemne că ea aprinsese focul în șemineu, deschisese ușa când venise musafira, servise ceva de băut și, pe lângă toate astea, se mai îngrijea acum și de dinții mei. Sandy nu lucra lunea. Sandy și Jocelyn aveau amândouă liber duminica, fiindcă tata nu era de părere că trebuie să pui oamenii să muncească și duminica.

— Da, i-am răspuns, pentru că, probabil, mă spălasem.

— Ia mai spală-te o dată, îmi zise. Și tu piaptănă-te.

Ultimele cuvinte îi erau adresate soră-mii, care avea părul lung și negru și des cât zece cozi de cal legate laolaltă. Oricât și-l pieptăna, tot nu arăta cum trebuie.

Când a considerat Sandy că avem un aspect suficient de îngrijit, Maeve și cu mine am coborât, ne-am postat sub arcada mare a holului de la intrare și i-am privit pe tata și pe Andrea, care se uitau la portretele soților VanHoebeek. Nu ne-au văzut sau nu au vrut să ne dea nici o atenție – greu de spus care era adevărul –, așa că am așteptat. Și Maeve, și eu știam să umblăm tiptil prin casă, obicei născut din dorința de a nu-l supăra pe tata, cu toate că el se enerva și mai tare când simțea că ne apropiem pe furiș, luându-l prin surprindere. Era îmbrăcat cu costumul albastru. El, care nu obișnuia să poarte costum sâmbăta. Atunci am observat prima oară că începe să îi încărunțească părul pe la spate. Așa cum stătea lângă Andrea, arăta și mai înalt decât era în realitate.

— Cred că-i o alinare să-i ai lângă tine, i-a spus Andrea, cu referire nu la copiii lui, ci la personajele din tablouri. În acele portrete, domnul și doamna VanHoebeek, ale căror prenume nu le auzisem niciodată rostite la noi în casă, arătau bătrâni, dar nu cu totul uitați de vreme. Erau amândoi îmbrăcați în negru și aveau o ținută dreaptă, de o rigiditate solemnă, care evoca alte vremuri. Chiar și așa, încadrați în ramele lor separate, erau atât de împreună, atât de *căsătoriți,* încât mă gândeam mereu că trebuie să fi existat inițial un tablou mare, pe care cineva l-a tăiat pe din două. Andrea și-a dat capul pe spate ca să se uite mai cu atenție la cei patru ochi șireți care parcă urmăreau cu o privire dojenitoare fiecare mișcare a unui băiețaș, indiferent pe ce canapea s-ar fi așezat el. Maeve, pe tăcute, m-a împuns cu

degetul în coaste ca să țip, dar m-am ținut tare. Încă nu îi fuseserăm prezentați Andreei, care, din spate, arăta micuță și dichisită în rochia ei cu cordon în talie, cu o pălărie de culoare închisă și nu mai mare decât o farfurioară peste părul blond, prins într-un conci. Pentru că fusesem educat de călugărițe, știam că nu se cuvine să râd de un musafir și să-l fac să se simtă prost. Bănuiam că Andrea nu are de unde să știe că persoanele din acele tablouri au venit la pachet cu casa, că tot ce e în casă ne-a revenit odată cu casa.

VanHoebeekii din salon erau principalele puncte de atracție, mărturii în mărime naturală despre oameni marcați de trecerea timpului, cu chipurile lor severe și neatrăgătoare, redate cu o acuratețe tipic olandeză și cu o înțelegere inconfundabil olandeză a luminii, dar mai erau încă zeci de alte portrete mai puțin remarcabile la fiecare etaj al casei – copiii lor în holuri, strămoșii lor în dormitoare, persoane anonime admirate de ei, risipite prin toate încăperile. Mai era și un portret al lui Maeve de când avea zece ani și, cu toate că nu se compara, ca mărime, cu portretele celor doi VanHoebeek, era cu siguranță la fel de izbutit. Tata adusese un pictor celebru de la Chicago, cu trenul. Din câte mi s-a povestit, trebuia să o picteze pe mama, numai că ea, care nu fusese anunțată din timp că pictorul urmează să locuiască două săptămâni la noi în casă, a refuzat să-i pozeze, așa că, în locul ei, acesta a pictat-o pe Maeve. Când portretul a fost gata și înrămat, tata l-a atârnat în salon, chiar pe peretele opus celui cu VanHoebeekii. Lui Maeve îi plăcea să spună că acolo a învățat să se uite fix în ochii oamenilor, forțându-i să își întoarcă privirea, stânjeniți.

— Danny, mi-a zis tata când s-a întors, în sfârșit, cu fața la noi, arătând de parcă se aștepta să fim exact acolo unde eram. Hai, vino s-o saluți pe doamna Smith.

Voi rămâne întotdeauna la părerea mea că, preț de o clipă, Andreei i-a căzut fața când a dat cu ochii de Maeve și de mine. Chiar dacă tata nu îi vorbise despre copiii lui, era normal să știe de existența lor. Toată lumea din Elkins Park era la curent cu ce se întâmpla în Casa Olandeză. Poate își închipuia că o să rămânem sus, la etaj. La urma urmei, venise să viziteze casa, nu copiii. Sau poate expresia întipărită pe fața Andreei era doar din cauza lui Maeve, care, la cei cincisprezece ani ai ei și încălțată cu teniși, era deja cu un cap mai înaltă decât Andrea pe tocuri.

Din momentul în care se văzuse clar că are să crească mai înaltă decât toate fetele din clasa ei și decât majoritatea băieților, Maeve avusese tendința să stea cocoșată, dar tata s-a ținut mereu de capul ei să își corecteze ținuta. Soră-mea aproape că nu mai avea nevoie de alt nume decât *Capul-sus-umerii-înapoi.* Ani de-a rândul, tata i-a tot bătut cu podul palmei între omoplați ori de câte ori trecea pe lângă ea, ceea ce a avut drept consecință nedorită faptul că Maeve stătea acum dreaptă ca un soldat din garda reginei, ba chiar ca regina însăși. Până și eu îmi dădeam seama prin ce ar putea să-i intimideze pe cei din jur: prin înălțime, prin zidul de păr negru, lucios, prin felul cum obișnuia să își coboare privirea în loc să își arcuiască gâtul și să își plece capul. Eu însă, la vârsta de opt ani, nu aveam încă probleme, fiind mai scund decât femeia cu care avea să se căsătorească tata. M-am întins să-i strâng mâna micuță și i-am zis cum mă cheamă, apoi a urmat Maeve. Cu toate că o să se spună – și așa o să rămână în amintirea tuturor – că Maeve și Andrea nu s-au înțeles din capul locului, nu e adevărat. Maeve s-a purtat cât se poate de corect și de cuviincios când s-au cunoscut și a continuat să se comporte la fel până în momentul în care nu s-a mai putut.

— Bună ziua, mă bucur să vă cunosc, a spus Maeve, iar Andrea i-a răspuns că și ea se bucură.

Andrea se bucura. Cred și eu. Ani de zile visase să pună piciorul în casa noastră, să își strecoare brațul pe sub al tatei, să urce treptele largi de piatră și să pășească pe terasa placată cu gresie roșie. Era prima femeie pe care o aducea tata acasă de la plecarea mamei, deși Maeve mi-a spus că mai avusese el o aventură și cu dădaca noastră, o fată irlandeză pe nume Fiona.

— Crezi tu că se culca cu Fluffy? am întrebat-o eu.

Fluffy era porecla pe care i-o dăduserăm Fionei când eram mici, în parte pentru că numele Fiona mi se părea greu de pronunțat, în parte datorită buclelor ei roșcate, care îi cădeau suav pe spate într-un nor hipnotic. Vestea despre această legătură amoroasă mi-a parvenit la fel ca majoritatea informațiilor: la mulți ani după cele întâmplate, pe când mă aflam împreună cu soră-mea într-o mașină parcată în fața Casei Olandeze.

— Ori așa, ori că făcea ea curățenie în camera lui în miez de noapte, a spus Maeve.

Tata și Fluffy prinși în flagrant delict! Am clătinat din cap.

— Nici nu-mi pot imagina una ca asta!

— Păi nici n-ar trebui să încerci să-ți *imaginezi.* Doamne, ce dezgustător! Oricum, tu erai aproape un bebeluș în epoca de glorie a lui Fluffy. Mă și mir că-ți mai aduci aminte de ea.

Fluffy mă altoise cu o lingură de lemn, eu având pe atunci patru ani. Mai am și acum o mică cicatrice în formă de crosă de golf lângă ochiul stâng – semnul lui Fluffy, cum a numit-o Maeve. Fluffy susținea că am tras-o de fustă și am speriat-o taman în timp ce gătea o oală de sos de mere. Zicea că ea doar încerca să mă îndepărteze de aragaz și că, bineînțeles, nu a avut nici o intenție să mă lovească, cu toate că mă gândesc că ar fi cam greu să pocnești un copil cu lingura drept în față, așa, din pură întâmplare. Povestea asta era interesantă doar în măsura în care constituia prima mea amintire clară – despre o altă persoană, despre Casa Olandeză, sau despre propria mea viață. Nu aveam nici măcar o singură amintire despre mama, în schimb nu uitasem cum m-a plesnit drept în față lingura lui Fluffy. Îmi aminteam că Maeve, care era pe hol când am urlat, a ajuns în bucătărie dintr-un salt, precum s-ar avânta o căprioară peste gardul-viu din dosul casei. S-a năpustit asupra lui Fluffy, a îmbrâncit-o în aragaz, flăcările albăstrui au pâlpâit în momentul când oala cu sosul de mere clocotit a căzut pe podea și uite așa ne-am ales toți cu arsuri de la stropii mici care au sărit pe noi. M-au dus la doctor, care m-a cusut în șase locuri și lui Maeve i-a bandajat mâna, iar Fluffy a fost concediată, cu toate că îmi aduc aminte cum plângea de mama focului și zicea că îi pare rău și că a fost pur și simplu un accident. Nu voia cu nici un chip să plece. Asta a fost cealaltă relație a tatei, după spusele soră-mii, și probabil că știa ea ce știa, fiindcă în timp ce eu aveam doar patru ani când m-am ales cu semnul ăla, ea împlinise deja unsprezece.

Întâmplarea făcea că părinții lui Fluffy lucraseră la familia VanHoebeek – tatăl ca șofer și mama ca bucătăreasă. Fluffy copilărise în Casa Olandeză și în micul apartament de deasupra garajului. Când numele ei a fost adus din nou în discuție după atâția ani, m-am întrebat încotro s-o fi îndreptat când s-a trezit pusă pe liber.

Fluffy era singura persoană din casă care îi cunoscuse pe soții VanHoebeek. Nici măcar tata nu îi întâlnise, cu toate că

ședeam pe scaunele lor și dormeam în paturile lor și mâncam din farfuriile lor de ceramică de Delft[2]. Soții VanHoebeek nu au avut nici un rol în povestea noastră, dar, într-un anumit sens, povestea a fost casa însăși, iar casa a fost a lor. Ei făcuseră avere din distribuția en gros de țigări, afacere rentabilă în care s-a lansat domnul VanHoebeek chiar înainte să izbucnească Primul Război Mondial. Pe front li se dădeau țigări soldaților ca să li se ridice moralul. Oamenii și-au păstrat acest obicei când s-au întors la casele lor și mai apoi, când au sărbătorit un deceniu de prosperitate. Soții VanHoebeek, tot mai bogați pe zi ce trecea, au dat comandă să li se construiască o casă într-un loc care era pe vremea aceea teren agricol, în apropiere de Philadelphia.

Formidabila reușită a acestei construcții ar putea fi atribuită arhitectului, deși în momentul când, în sfârșit, m-am gândit să merg să culeg informații despre el, nu am mai găsit nici o altă mărturie a operei lui. S-ar putea ca unul dintre soții VanHoebeek, ori ambii, cu toată înfățișarea lor severă, să fi fost niște vizionari în materie de estetică arhitecturală, sau terenul în sine l-o fi inspirat pe constructor să creeze o minunăție mai presus de ceea ce își putea imagina fiecare dintre ei, ori poate că după Primul Război Mondial se găseau în America o sumedenie de meșteri ce lucrau potrivit unor standarde la care s-a renunțat de mult. Oricare ar fi fost explicația, casa în care au ajuns să locuiască – în care, mai târziu, am ajuns să locuim noi – a fost o convergență unică de talent și noroc. Nu pot să-mi explic cum de o casă cu trei niveluri putea să pară a fi exact atât cât trebuie de spațioasă, dar nouă așa ni se părea. Sau poate ar fi mai corect să spun că era o casă prea mare pentru oricare alții, o risipă imensă și ridicolă, dar în ceea ce ne privea, nu ne-am fi dorit să fie altfel. Casa Olandeză, numele sub care a ajuns să fie cunoscută în comunitățile din Elkins Park, Jenkintown și Glenside și până mai departe, la Philadelphia, se referea nu la arhitectura casei, ci la oamenii care locuiau în ea. Casa Olandeză era clădirea în care domiciliau acei olandezi cu nume imposibil de pronunțat. Privită din anumite unghiuri, de la distanța potrivită, părea să plutească la câțiva centimetri

[2] Ceramică pictată în tonuri de albastru, fabricată în orașul olandez Delft începând din secolul al XVII-lea şi inspirată din porţelanurile chinezeşti.

deasupra dealului pe care era situată. Geamurile care flancau ușile de sticlă de la intrare erau mari cât vitrinele unui magazin și fixate cu bare ornamentale de fier forjat. Ferestrele captau razele soarelui și le reflectau înapoi peste suprafața generoasă a peluzei. Era o construcție în stil neoclasic, dar cu linii de o simplitate care se apropia mai mult de stilul mediteraneean sau francez și, cu toate că nu era specific olandeză, umbla vorba că șemineul din salon, cel din bibliotecă și cel din dormitorul mare, toate placate cu ceramică albastră de Delft, fuseseră extrase dintr-un castel din Utrecht și vândute soților VanHoebeek pentru a se putea plăti datoriile unui prinț la jocurile de noroc. Construcția casei, cu șemineurile montate cu tot, a fost finalizată în 1922.

— Au avut și ei parte de șapte ani buni, până-n ziua când au început bancherii să se arunce pe geam[3], a comentat Maeve, oferindu-le astfel predecesorilor noștri un loc în istorie.

În acea primă zi când a venit Andrea la noi acasă, am auzit pentru întâia oară povestindu-se cum a fost scoasă la vânzare proprietatea. Andrea l-a urmat pe tata în holul de la intrare și se uita la peluza din fața casei.

— E atât de multă sticlă aici! a zis Andrea, cântărind, parcă, din priviri dacă nu cumva se poate schimba ceva, dacă sticla n-ar putea fi înlocuită cu un zid adevărat. Nu te deranjează că ți se uită lumea înăuntru?

Nu numai că puteai să vezi tot ce se întâmplă în Casa Olandeză, dar vedeai și dincolo de ea, chiar prin ea. Casa era cu un nivel mai joasă în partea centrală, iar holul mare de la intrare ducea direct înspre observator, cum îi ziceam noi, care avea un perete numai cu ferestre ce dădeau în curtea din dos. De pe aleea de acces puteai să îți lași privirea să alunece pe treptele din față, pe terasă, înăuntru, pe ușile de la intrare, de la un capăt la altul al pardoselii de marmură de pe hol, dincolo de geamurile observatorului și să zărești ramurile de liliac ce se

---

[3] Aluzie la disperarea pricinuită de scăderea dramatică a preţului acţiunilor la Bursa din New York (crahul bursier de pe Wall Street, din octombrie 1929), cu efecte dezastruoase şi de durată asupra sistemului bancar american, asupra economiei americane şi mondiale (Marea Criză Economică din 1929-1933).

unduiau neabătut, în voia lor, în grădina din spatele casei.

Tata s-a uitat în tavan, apoi de o parte și de alta a ușii, de parcă abia atunci s-ar fi gândit la asta.

— Suntem totuși destul de departe de stradă, a zis.

În acea după-amiază de mai, teii care împrejmuiau proprietatea ca un zid aveau frunzișul bogat. Peluza verde, povârnită, în care mă rostogoleam vara ca un cățeluș era largă și cu iarba deasă.

— Bine, dar noaptea? continuă Andrea pe un ton îngrijorat. Mă întreb dacă nu s-ar putea pune niște draperii.

Să pui draperii care să acopere priveliștea mi s-a părut nu doar ceva de neconceput, dar și cea mai mare idioțenie pe care am auzit-o vreodată.

— Da? dumneavoastră ați tras cu ochiul vreodată noaptea la noi în casă? făcu Maeve.

— Să nu uităm cât de mult teren era pe aici pe vremea când a fost construită casa, a spus tata, tăindu-i vorba lui Maeve. Erau mai bine de două sute de acri[4]. Proprietatea se întindea până în Melrose Park.

— Dar de ce or fi vândut-o?

Dintr-odată, Andrea își dădu seama că o asemenea casă ar fi fost mult mai bine pusă în valoare dacă nu ar mai fi existat și altele în apropiere. Limita până la care puteai răzbi cu privirea ar fi trebuit să fie cu mult dincolo de povârnișul peluzei, dincolo de straturile de bujori și de tufele de trandafiri. Potrivit planului inițial, privirea trebuia să cutreiere peste o vale largă și peste o colină până în pădure, așa încât, dacă soții VanHoebeek sau vreunul dintre oaspeții lor s-ar fi uitat noaptea pe fereastra sălii de bal, singura lumină pe care ar fi văzut-o ar fi fost aceea a stelelor. Pe atunci nu erau străzi în jur, nu era nici o comunitate, dar acum atât strada, cât și casa familiei Buchsbaum de vizavi erau perfect vizibile iarna, când erau copacii desfrunziți.

— Pentru bani, a spus Maeve.

— Pentru bani, a repetat tata, dând din cap aprobator.

Motivul nu era greu de înțeles. Chiar și la cei opt ani ai mei am priceput.

— Dar au făcut o greșeală, a continuat Andrea. Avea gura

[4] 1 acru = aprox. 0,404 ha.

strânsă pungă. Gândește-te cât de frumos trebuie să fi fost locul ăsta. Ar fi trebuit să-l trateze cu mai mult respect, după părerea mea. Casa e o operă de artă.

Atunci chiar că m-a pufnit râsul, pentru că din vorbele Andreei înțelegeam că VanHoebeekii ar fi trebuit să îi ceară *ei* părerea înainte să vândă terenul. Iritat, tata i-a spus lui Maeve să mă ducă sus, de parcă aș fi uitat drumul până acolo.

Țigările gata răsucite, aliniate frumos în cutiile[5] lor, erau un lux cuvenit celor bogați, la fel și acrii de teren niciodată străbătuți cu piciorul de proprietarii lor. Terenul din jurul casei a fost vândut bucată cu bucată. Declinul proprietății a fost o chestiune de evidență publică, o felie de istorie consemnată în actele de proprietate. Pentru plata datoriilor au fost vândute parcele de teren – zece acri, apoi cincizeci, apoi douăzeci și opt. Elkins Park se apropia tot mai mult de ușa casei. În acest fel s-a descurcat familia VanHoebeek în timpul Marii Crize, dar mai apoi, în 1940, domnul VanHoebeek a murit de pneumonie. Unul dintre fiii familiei VanHoebeek s-a prăpădit la o vârstă fragedă, iar cei doi băieți mai mari au pierit pe front. Doamna VanHoebeek s-a stins în 1945, când nu mai rămăsese nimic de vândut în afară de curtea laterală. Casa, împreună cu tot ce era în ea, a fost preluată de bancă – praful și pulberea s-a ales.

Fluffy a rămas în casă prin bunăvoința Băncii de Economisire și Creditare Pennsylvania și a primit un mic stipendiu ca să administreze proprietatea. Părinții lui Fluffy muriseră, sau poate își găsiseră alte slujbe. În orice caz, ea locuia singură deasupra garajului și inspecta casa în fiecare zi ca să se asigure că nu e nici o spărtură în acoperiș prin care să curgă apa și că țevile din instalație nu s-au fisurat. Cu ajutorul unei mașini mecanice de tuns iarba a croit o potecă dreaptă de la garaj până la ușile de la intrare, lăsând iarba de pe restul peluzei să crească în voie. A cules fructele din pomii care rămăseseră netăiați în dosul casei și a făcut sos de mere și conserve de piersici pentru iarnă. Până să cumpere tata proprietatea în 1946, ratonii puseseră stăpânire pe sala de bal și roseseră firele electrice. Fluffy intra în casă doar atunci când soarele era deasupra capului, la ora amiezii, când toate animalele nocturne dormeau duse, claie peste grămadă. Doar

[5] *Cartons* (engl.), cutii a câte zece sau douăzeci de pachete de țigări.

printr-un miracol nu au iscat un incendiu. Ratonii au fost în cele din urmă prinși și scoși din casă, dar au lăsat în urma lor purici care au năpădit toate ungherele. Maeve spunea că cele mai vechi amintiri ale traiului ei în casa aceea erau despre cum se scărpina ea și cum îi ungea Fluffy, una câte una, ciupiturile de purice cu vârful bețișorului de curățat urechi, înmuiat în loțiune cu calamină. Părinții mei o angajaseră pe Fluffy pe post de dădacă a soră-mii.

*

Maeve și cu mine am parcat prima oară pe Strada VanHoebeek (care se pronunță *Van Hu-beic,* nu *Van Hou-bic,* cum greșit îi spune lumea din Elkins Park) când m-am întors acasă de la Choate, în cea dintâi vacanță de primăvară. Primăvară nu prea era cuvântul potrivit, pentru că în anul acela se așternuse un strat de zăpadă gros de vreo treizeci de centimetri – o farsă de Întâi Aprilie care încheia apoteotic o iarnă cruntă. De primăvară adevărată aveau parte, din câte aflasem pe la mijlocul primului semestru petrecut la internat, băieții pe care părinții îi duceau în Insulele Bermude să se plimbe cu barca.

— Ce vrei să faci? am întrebat-o când a oprit în fața locuinței familiei Buchsbaum, vizavi de Casa Olandeză.

— Vreau să văd ceva.

Maeve s-a aplecat și a apăsat bricheta mașinii.

— Nu-i nimic de văzut aici, i-am zis. Hai s-o luăm din loc.

Eram ursuz din cauza vremii și pentru că socoteam că există o neconcordanță între ce am și ce merit, dar cu toate acestea îmi părea bine să mă aflu din nou în Elkins Park, în mașina soră-mii, Oldsmobile-ul albastru din copilăria noastră, dăruit de tata când și-a cumpărat propriul ei apartament. Pentru că aveam doar cincisprezece ani și eram necopt la minte, am crezut că senzația aceea de întoarcere acasă se datorează mașinii și locului unde e parcată, în loc s-o pun cu totul pe seama prezenței soră-mii și să-i fiu recunoscător.

— Ce, te grăbești s-ajungi undeva?

A scuturat pachetul și a scos o țigară, apoi a pus mâna pe brichetă. Dacă nu erai pe față să o prinzi, putea să sară din locașul ei prea departe și să ardă bancheta sau mocheta ori să-ți ardă piciorul, în funcție de locul unde ateriza.

— Mai vii pe-aici cu mașina când sunt eu plecat la școală?

Pac! A prins bricheta și și-a aprins țigara.

— Nu.

— Da' iată-ne aici! am zis.

Zăpada se cernea deasă și pufoasă în vreme ce ultima geană de lumină a zilei se stingea în nori. În adâncul inimii, Maeve era un adevărat șofer de tir islandez, vremea rea nu o abătea din drum, dar eu abia coborâsem din tren și eram obosit și îmi era frig. Mă gândeam ce bine mi-ar prinde să-mi fac niște sandviciuri calde cu brânză și să mă cufund în cadă. N-am priceput niciodată de ce baia era în permanență obiectul ironiilor la Choate. Numai dușul era socotit demn de un bărbat.

Maeve a tras un fum adânc umplându-și plămânii, a expirat, după care a oprit motorul.

— M-am gândit de mai multe ori să vin încoace, dar m-am hotărât să aștept până te întorci tu.

Apoi mi-a zâmbit și a crăpat puțin geamul, doar cât să intre un val de aer arctic. Înainte să plec la internat, o tot bătusem la cap să se lase de fumat, dar după un timp am uitat să-i spun că m-am apucat și eu. La Choate se practica fumatul ca alternativă la baia în cadă.

Am întins capul să mă uit pe alee.

— Se văd?

Maeve a privit pe geamul lateral de lângă scaunul șoferului.

— Nu știu de ce, dar mă tot gândesc cum a venit ea prima oară la noi acasă acum un milion de ani. Îți mai aduci aminte?

Sigur că îmi aminteam. Cine putea să uite vizita Andreei?

— Și cum a zis chestia aia, că nu ne pasă că se uită lumea la noi, pe geam, noaptea?

Abia a rostit cuvintele, că holul de la intrare a fost inundat de lumina caldă, aurie, a candelabrului. Apoi, în scurt timp s-a aprins lumina în capul scărilor, la etaj și, după alte câteva clipe, în dormitorul cel mare de la etajul întâi. Atât de exact a coincis momentul când s-a făcut lumină în Casa Olandeză cu acela în care a terminat ea de rostit ultimele cuvintele, că aproape mi-a sărit inima din loc. Cu siguranță, Maeve *mai dăduse* câte o raită și fără mine să vadă casa. Știa că Andrea obișnuiește să aprindă lumina exact când începe să coboare soarele spre asfințit. Dacă nu recunoștea, era doar pentru că soră-mea juca puțin teatru și

mai târziu, când am înțeles asta, am apreciat-o pentru eforturile pe care le făcea. Un show în toată regula!

— Ia te uită! i-am șoptit.

Teii erau complet desfrunziți și zăpada cădea întruna, dar domol. Fără discuție, se vedea bine totul din casă și prin casă, nu până în cele mai mici detalii, desigur, dar tabloul se completa din amintiri: iată masa rotundă de sub candelabru, pe care Sandy lăsa de cu seară corespondența tatei, iar în spatele ei ceasornicul bunicului, pe care aveam sarcina să-l întorc în fiecare duminică, după slujbă, așa încât vaporul de sub cifra șase să se legene mereu între cele două rânduri de valuri albastre, pictate pe cadran. Nu vedeam vaporul și valurile, dar știam că sunt acolo. Mai erau și consola în formă de semilună lipită de perete, vaza de cobalt pe care erau pictați o fetiță și un cățel, cele două berjere în care nu se așeza nimeni niciodată, oglinda imensă a cărei ramă mă ducea mereu cu gândul la tentaculele arcuite ale unei caracatițe aurii. Ca la un ordin, de parcă ar fi urmat indicațiile unui regizor, Andrea a traversat holul de la intrare. Eram prea departe să îi văd fața, dar am recunoscut-o după mers. Norma a coborât valvârtej scările și apoi s-a oprit brusc pentru că îi spusese maică-sa, pesemne, să nu alerge. Norma era mai înăltuță acum, ori poate că o confundam cu Bright.

— Probabil că ne-a urmărit înainte să vină atunci, prima oară, la noi, a spus Maeve.

— Sau te pomenești că o fi stat toată lumea cu ochii pe noi. Ne-o fi pândit toată lumea care trecea iarna cu mașina pe strada asta.

I-am căutat în geantă și am scos țigările.

— Aici mi se pare că te cam dai mare, mi-a răspuns Maeve. Auzi colo, *toată* lumea!

— Așa suntem noi educați la Choate.

A râs. Mi-am dat seama că nu se aștepta să aibă motive de râs și m-am bucurat peste măsură.

— Cinci zile întregi cu tine acasă, a zis ea, suflând fumul pe geam.

Cele mai fericite zile din tot anul.

Capitolul 2

După prima ei vizită la Casa Olandeză, Andrea s-a ținut scai de noi. De fiecare dată când eram convinși că am văzut-o pentru ultima oară și treceau luni de zile fără să-i mai pomenească nimeni numele, iată că reapărea seara la masă, la început mai rezervată după lungile ei absențe, dar încetul cu încetul tot mai în elementul ei. Când se simțea cu adevărat în largul ei, Andrea vorbea numai și numai despre casă. Perora întruna despre câte un detaliu al cornișei sau emitea păreri despre înălțimea exactă a tavanului, ca și când tavanul era o noutate pentru noi.

— Motivul de acolo se numește oul-și-săgeata, îmi zicea, arătând în sus.

Exact în momentul când devenea de-a dreptul insuportabilă, dispărea din nou și ne simțeam cuprinși, eu și Maeve (presupuneam că și tata), de o senzație de ușurare datorată liniștii desăvârșite care se așternea.

Apoi, iată că a sosit și duminica aceea când ne-am întors de la biserică și am găsit-o – sau mai bine zis Maeve a găsit-o – așezată pe unul din scaunele albe de fier forjat de pe marginea piscinei. Maeve tocmai trecuse prin bibliotecă și, din întâmplare, o zărise pe geam. Nu l-a chemat pe tata, așa cum aș fi făcut eu în locul ei, ci s-a dus glonț până la ușa din dos a bucătăriei și a ieșit afară.

— Doamna Smith? a întrebat Maeve, cu mâna streașină la ochi.

I-am zis amândoi doamna Smith până s-a căsătorit cu tata, pentru că nu ne-a invitat niciodată să-i spunem altfel. După căsătorie, cu siguranță că ar fi preferat să-i spunem doamna Conroy, dar acest mod de adresare ar fi fost și mai stânjenitor, dat fiind că Maeve și cu mine ne numeam tot Conroy.

Din câte mi-a povestit Maeve, Andrea a tresărit pentru că – cine știe? – poate ațipise.

— Tatăl tău unde e?

— În casă. Maeve a privit peste umăr. Vă aștepta azi?

— *Eu* îl așteptam acum o oră, a corectat-o Andrea.

Fiind duminică, Sandy și Jocelyn nu erau la serviciu. Nu cred că ar fi lăsat-o să intre cât lipseam noi de acasă, dar nu sunt sigură. Dintre ele două, Sandy era mai binevoitoare, Jocelyn, mai suspicioasă. Nu o plăceau pe Andrea și probabil că ar fi

invitat-o să ne aștepte afară până ne întorceam. Era cam friguleț, dar vremea era destul de bună ca să stai pe marginea piscinei, lumina soarelui scânteia în apa albastră, smocuri firave de mușchi se iveau printre pietrele pavajului. Maeve a lămurit-o că am fost cu toții la biserică.

Apoi au stat așa și s-au fixat reciproc, fără ca vreuna din ele să își abată privirea.

— Știi, eu sunt pe jumătate olandeză, a zis Andrea în cele din urmă.

— Poftim?

— După mamă. Ea era olandeză get-beget.

— Noi suntem irlandezi, a spus Maeve.

Andrea a dat din cap aprobator, de parcă între ele ar fi existat o neînțelegere care acum s-ar fi rezolvat în favoarea ei. Când s-a văzut clar că nu mai au ce discuta, Maeve s-a întors înăuntru să îi spună tatei că doamna Smith îl așteaptă la piscină.

— Unde dracu' și-o fi parcat mașina? m-a întrebat Maeve după ce a ieșit tata. Pe atunci nu prea înjura, mai ales nu după slujba de duminică. Ea mereu parchează în fața casei.

Așa că am mers să îi căutăm mașina, mai întâi în flancul cel mai îndepărtat al casei, apoi în partea din dos, în spatele garajului. Negăsind-o în nici unul dintre locurile în care ne așteptam să fie, am luat-o pe aleea din fața casei, unde pietrișul mărunt scrâșnea sub tălpile pantofilor noștri de duminică, apoi am ieșit în stradă. Nu aveam idee unde locuiește Andrea, dar știam că nu e vecină cu noi, deci nu a venit pur și simplu pe jos. În cele din urmă i-am găsit Chevroletul Impala de culoare crem parcat la o depărtare de un cvartal, cu colțul caroseriei din față-stânga turtit. Maeve s-a lăsat pe vine să examineze avaria, iar eu am mers până într-acolo încât i-am atins aripa de deasupra roții, care atârna într-o rână și stătea să cadă, și m-am minunat cum de farul rămăsese intact. Era clar că Andrea s-a izbit cu mașina de ceva și nu voia să știm noi.

Nu i-am spus nimic tatei despre mașină. La urma urmei, nici el nu ne spunea nouă nimic. Nu ne vorbea niciodată despre Andrea, nici când dispărea, nici când reapărea. Nu ne spunea dacă se gândește că ea ar putea îndeplini vreun rol în viitorul nostru. Când era Andrea la noi, el se purta ca și când ar fi fost dintotdeauna acolo, iar când pleca nu doream să îi amintim de

ea, de teamă să nu o cheme înapoi. La drept vorbind, nu cred că Andrea îl interesa chiar atât de mult. Cred că, pur și simplu, nu făcea față tenacității ei. Strategia lui, din câte îmi dădeam eu seama, era să o ignore până se lăsa păgubașă.

— N-o să-i meargă cu ea, a declarat Maeve.

Singurul lucru de care îi păsa tatei cu adevărat era munca lui: clădirile pe care le construia, și le deținea, și le închiria. Rareori vindea câte ceva, preferând în schimb să se folosească de proprietățile de care dispunea ca să cumpere altele. Când avea programată vreo întâlnire cu vreun funcționar de la bancă, venea acesta la el, iar tata îl lăsa să aștepte. Doamna Kennedy, secretara tatei, îl trata cu o ceașcă de cafea și îl asigura că nu mai are mult de așteptat, deși uneori chiar așa era. Omul nu avea încotro și rămânea țintuit locului, cu pălăria în mână, în mica anticameră de lângă biroul tatei.

Tata își păstra pentru mine stropul de atenție care îi mai rămânea la sfârșit de săptămână, dar transformase până și acest lucru în parte integrantă a muncii lui. În prima sâmbătă a lunii mă lua cu Buickul să mergem la încasat chirii și îmi dădea un creion și un registru contabil ca să scriu pe o coloană cât a plătit fiecare chiriaș, alături de cât datora. În scurt timp, am ajuns să știu cine nu o să fie niciodată acasă și cine o să ne aștepte drept în ușă, cu plicul în mână. Știam cine o să facă tot felul de reclamații – ba curge rezervorul veceului, ba e înfundat veceul, ba nu mai merge întrerupătorul. Unii chiriași aveau ceva de reclamat lună de lună și refuzau să plătească până nu li se rezolva problema. Tata, care își betegise genunchiul în timpul războiului, mergea cu pas ușor șchiopătat până la mașină ca să scoată din portbagaj uneltele de care avea nevoie pentru reparații. Când eram copil, îmi imaginam portbagajul mașinii ca pe un soi de cufăr fermecat – clești, cleme, ciocane, șurubelnițe, materiale pentru astupat găurile și fisurile, cuie –, de toate găseai acolo. Știu că, de obicei, lucrurile pe care oamenii le reclamă sâmbătă dimineața sunt ușor de remediat, iar tatei îi plăcea să facă treburile astea chiar el. Era el un om bogat, dar voia să arate lumii că încă se mai descurcă când e vorba de meșterit. Sau poate că tot spectacolul era pus în scenă pentru mine, fiindcă de fapt el nu avea nevoie să meargă cu mașina din poartă în poartă să încaseze chiriile, după cum nu avea nevoie nici să își târască piciorul șubred ca să se urce pe o scară și să

inspecteze niște țigle desprinse de pe acoperiș. Avea personal de întreținere care să se ocupe de lucrurile astea. Poate că pentru mine își sufleca mânecile cămășii și ridica grătarul câte unui aragaz ca să controleze arzătorul, în vreme ce eu stăteam și mă minunam de toate câte știe să facă. Mereu îmi spunea să iau aminte, pentru că într-o zi afacerea are să fie a mea. Va trebui să știu cum să mă descurc.

— Singura cale de a înțelege cu adevărat ce înseamnă banii e să fi fost tu însuți mai înainte sărac, mi-a spus el pe când ne luam prânzul în mașină. La tine, asta-i hiba. Un băiat ca tine, crescut în belșug, care niciodată nu duce lipsă de nimic, care nu e niciodată flămând – și a clătinat din cap, de parcă asta ar fi fost alegerea mea, care l-ar fi dezamăgit –, nu știu, zău, cum poți să învingi așa un handicap. Poți tu să te uiți la oamenii ăștia cât oi vrea și să înțelegi cât au avut de tras, dar tot nu se compară cu a simți greutățile pe pielea ta.

A lăsat sandviciul din mână și a băut o gură de cafea din termos.

— Da, tată, am zis – pentru că ce mai puteam eu să spun?

— Cea mai mare minciună despre afaceri e că ai nevoie de bani ca să faci bani. Ține minte ce-ți spun. Trebuie să fii isteț, să ai un plan, să fii cu ochii-n patru la ce se-ntâmplă în jurul tău. Nimic din toate astea nu costă un șfanț.

Tata nu prea se pricepea să dea sfaturi și vorbele astea păreau să-l fi sleit de puteri. Când a terminat ce avea de spus, și-a scos batista din buzunar și s-a șters pe frunte cu ea.

Când simt o pornire lăuntrică să fiu generos, îmi amintesc de acest moment și îmi spun că ăsta a fost motivul pentru care s-au petrecut lucrurile așa cum s-au petrecut. Tata încerca atunci să-mi împărtășească din experiența lui ceva care îmi putea fi de folos.

Tata s-a simțit întotdeauna mai bine printre chiriașii lui decât printre oamenii de la birou sau printre noi, cei ai casei. Câte un chiriaș începea să îi povestească ceva, ba cum nu au fost în stare ăi din Philadelphia să arunce mingea prinzătorului în meciul cu adversarii din Brooklyn, ba de ce nu sunt destui bani în plic și îmi dădeam seama, după postura tatei, după felul cum dădea din cap aprobator către unul sau altul, că ascultă cu atenție. Cei care nu plăteau chiria integral nu se plângeau niciodată că nu li se deschid ferestrele proaspăt vopsite. Ei nu

voiau decât să li se dea șansa să îi spună tatei ce li s-a întâmplat în luna respectivă și să îl asigure că nu se va mai repeta. Nu l-am văzut niciodată pe tata certându-și chiriașii sau amenințându-i. Doar îi asculta și apoi le spunea să facă tot ce le stă în putință să își achite datoria. Numai că după trei luni de discuții, când reveneam după chirie, se întâmpla să găsim altă familie în apartamentul cu pricina. Nu știam ce se întâmplă cu cei ghinioniști, dar am aflat – nu într-o primă sâmbătă a lunii, ci într-o altă zi.

Tata a fumat mult toată ziua aceea. Ședeam lângă el pe bancheta lată a mașinii și mă uitam peste cifrele din registru sau priveam pe geam la copacii care se topeau repede în urma noastră. Când fuma tata, știam că se gândește la ceva și că trebuie să tac. Zonele locuite erau tot mai sordide pe măsură ce înaintam spre Philadelphia. Tata i-a lăsat pentru ultima parte a zilei pe cei mai nevoiași dintre chiriașii lui, parcă acordându-le câteva ore în plus ca să se pregătească cu banii pe care îi datorau. În acele ultime runde aș fi preferat să îl aștept în mașină și să îmi fac de lucru cu radioul, dar mi-am dat seama că nu e cazul să mă rog de el să mă lase să rămân pe loc, pentru că mi-ar răspunde că nu se poate. Chiriașii din Mount Airy și Jenkintown erau întotdeauna amabili cu mine, mă întrebau cum merge cu școala și cu baschetul, îmi dăruiau bomboane, pe care tata îmi spusese să nu le primesc. ,,Pe zi ce trece, semeni tot mai mult cu tati”, ziceau ei.

,,Crești mare ca el.” În zonele mai sărace însă, altfel stăteau lucrurile. Nu că nu ar fi fost chiriașii amabili, dar erau tensionați chiar și atunci când aveau banii în mână, gândindu-se poate la luna care a trecut și la ce o să se întâmple peste o lună. Se purtau cu mult respect nu numai față de tata, dar și față de mine, și tocmai pentru că vedeam atâta deferență din partea lor, îmi venea să intru în pământ de rușine. Bărbați mai în vârstă decât tata mi se adresau cu domnule Conroy, când nu aveam decât zece ani, de parcă asemănarea pe care o vedeau între mine și tata nu era doar una fizică. Poate că priveau lucrurile la fel ca tata, gândindu-se că, într-o bună zi, mie aveau să îmi plătească chiria, așa încât nu se cuvenea să îmi spună Danny. Pe când urcam scările caselor, dezlipeam fâșii de vopsea coșcovită și săream

peste șipci rupte. Uși întredeschise se bălăngăneau aproape ieșite din țâțâni, iar la geamuri nu existau plase de țânțari. Pe coridoare, fie era o temperatură tropicală, fie nu era căldură deloc. Asta mă făcea să mă gândesc că e un moft să bați câmpii despre un robinet la care trebuie schimbată garnitura, dar să nu îmi aduci aminte că și aceasta e o clădire a tatei și că stă în puterea lui să își deschidă portbagajul mașinii și să îndrepte lucrurile pentru binele oamenilor care locuiesc acolo. Tata bătea pe rând la fiecare ușă și ușile se deschideau și noi ascultam ce au de spus oamenii: soți intrați în șomaj, bărbați morți, neveste moarte, copii bolnavi. Un om ne-a spus odată că nu are bani pentru chirie pentru că băiatul lui a fost așa de grav bolnav, încât a fost nevoit să stea acasă cu el, să îl îngrijească. Copilul și bărbatul locuiau singuri în apartamentul întunecos, pentru că toți ceilalți din familie muriseră, cred. Când a auzit tata, s-a dus în camera de zi și l-a ridicat din pat pe copil, care avea febră. Pe vremea aceea nu aveam idee cum arată un mort, dar am văzut cum stătea băiatul în brațele tatei, cum i-a alunecat mâna moale în jos și i-a căzut capul pe spate și asta m-a băgat în toți sperieții. Dacă nu i-aș fi auzit respirația grea și chinuită, aș fi crezut că am ajuns la el prea târziu. În apartament era un aer greu din cauza izului mentolat al suferinței. Băiatul să fi avut vreo cinci-șase ani și era puțintel la trup. Tata a coborât scările cu el în brațe și l-a urcat în mașină, dar tatăl copilului a venit după noi și i-a spus că nu are de ce să își facă griji. ,,Nu-i nimic grav”, repeta el întruna. ,,Băiatu' o să se facă bine.” A urcat totuși, și s-a așezat pe bancheta din spate ca să-și însoțească băiatul până la spital. Nu mi se mai întâmplase niciodată să stau pe scaunul din față în timp ce un adult șade pe bancheta din spate și din cauza asta eram agitat. Mă întrebam ce ar spune măicuțele dacă ne-ar vedea. Odată ajunși la spital, tata a discutat cu doamna de la recepție și s-a ocupat de toate detaliile, apoi i-am lăsat pe cei doi acolo și ne-am întors cu mașina acasă pe întuneric, fără să mai suflăm un cuvânt despre cele întâmplate.

— De ce-o fi făcut asta? m-a întrebat Maeve în seara aceea, după cină, în dormitorul ei.

Tata nu o lua niciodată pe Maeve cu el când mergea să încaseze chiriile, deși era cu șapte ani mai mare decât mine și în fiecare an câștigase un premiu la matematică și s-ar fi descurcat

mult mai bine cu registrul contabil decât mine, așa că mi se părea ridicol. În prima sâmbătă a lunii, după ce ne scuzam că trebuie să ne ridicăm mai devreme de la masă, iar tata mergea în bibliotecă cu ceva de băut și cu un ziar, Maeve mă trăgea înăuntru în camera ei și închidea ușa. Voia să îi povestesc de-a fir a păr ce am făcut în ziua respectivă: ce s-a întâmplat în fiecare apartament, ce au zis chiriașii și ce le-a răspuns tata. Voia să știe până și ce am cumpărat pentru prânz de la Carter's Market, unde ne opream de obicei ca să luăm sandviciuri.

— Puștiul era bolnav de-adevăratelea, asta-i tot. N-a deschis deloc ochii, nici măcar când l-a urcat tata în mașină.

Când am ajuns la spital, tata mi-a spus să merg la toaletă și să mă spăl pe mâini cu apă fierbinte și cu săpun, cu toate că nu îl atinsesem pe băiat.

Maeve a stat și s-a gândit.

— Ce e? am întrebat-o.

— Păi, ia gândește-te. El nu poate să sufere bolnavii. A trecut vreodată pragul camerei tale când erai bolnav? S-a întins pe pat lângă mine și și-a înfoiat perna de sub cap. Dacă ai de gând să te sui cu picioarele în patul meu, măcar scoate-ți încălțările alea jegoase.

Mi-am aruncat pantofii din picioare. A stat el vreodată pe marginea patului meu și mi-a pus mâna pe frunte? Mi-a adus și mie un suc, m-a întrebat dacă nu cumva îmi vine să vomit? Maeve, da. La fel au făcut și Sandy și Jocelyn când era Maeve la școală.

— Nu vine niciodată la mine în cameră.

— Atunci de ce o fi făcut el toate astea dacă tatăl copilului era acolo?

Aproape niciodată nu reușeam să răspund la o întrebare mai repede decât Maeve, dar, în cazul ăsta, răspunsul era evident.

— Fiindcă lipsea mama copilului.

Dacă în apartamentul acela ar fi fost o femeie, tata nu ar fi ridicat un deget.

Mamele te făceau să te simți cu adevărat în siguranță, ceea ce însemna că eu mă simțeam mai protejat decât Maeve. După plecarea mamei, Maeve și-a asumat sarcina de a se comporta ca o mamă față de mine, dar de ea nu s-a îngrijit nimeni. Sigur

că ne creșteau Sandy și Jocelyn. Aveau grijă să fim spălați, hrăniți și să avem pachețelul cu mâncare pentru școală și taxele de cercetași plătite la zi. Știu că ne iubeau, dar la sfârșitul zilei plecau la casele lor. În toiul nopții, dacă se întâmpla să visez urât, nu era chip să mă culcușesc în pat cu Sandy ori cu Jocelyn și nici prin cap nu mi-a trecut vreodată să bat la ușa tatei.

Dădeam fuga la Maeve. Ea m-a învățat să țin furculița în mână. Venea la meciurile mele de baschet, și îmi cunoștea toți prietenii, și îmi controla temele, și mă săruta în fiecare dimineață înainte să plecăm la școala la care învățam fiecare, și apoi din nou seara, înainte de culcare, indiferent dacă simțeam sau nu nevoia să mă sărute. Nu contenea să îmi spună cât sunt de bun, și de inteligent, și de ager și că aș putea să devin orice mi-aș propune, oricât de sus aș ținti. Se pricepea grozav de bine la treburi de genul ăsta, deși pe ea nu o încurajase nimeni, niciodată.

— Ba m-a încurajat mama, a ripostat ea, surprinsă că am putut să aduc în discuție așa ceva. Ascultă, micuțule, eu am fost cea norocoasă. Am trăit câțiva ani alături de ea, spre deosebire de tine. Nici nu-mi pot imagina cât de mult trebuie să-i simți tu lipsa.

Dar cum putea să îmi fie dor de o persoană pe care nici nu o cunoscusem? Nu aveam mai mult de trei ani, iar dacă pe atunci îmi dădeam cumva seama de ce se întâmpla în jurul meu, acum nu îmi mai aminteam nimic. Sandy a fost aceea care mi-a povestit totul, dar unele lucruri le știam, bineînțeles, de la soră-mea. Maeve avea zece ani când a plecat mama prima oară de acasă. Într-o dimineață, Maeve s-a ridicat din pat și a tras în lături draperiile de deasupra băncuței de la fereastră ca să vadă dacă a nins în timpul nopții și a constatat că, într-adevăr, ninsese. În Casa Olandeză era mereu frig. Exista un șemineu în dormitorul lui Maeve, și Sandy punea lemne uscate pe grătar, peste un strat de șomoioage de ziar, așa încât dimineața Maeve nu trebuia decât să aprindă un chibrit, treabă pe care avusese voie să o facă din ziua când împlinise opt ani. (,,Mami mi-a dăruit o cutie de chibrituri de ziua mea”, mi-a spus ea odată. ,,Zicea că mama ei i-a dat o cutie de chibrituri când a împlinit opt ani și că a petrecut dimineața acelei zile învățând să le aprindă. Mi-a arătat cum se face focul, iar seara m-a lăsat pe mine să aprind lumânările de pe tort.”) Maeve a aprins focul în

cămin, și-a pus halatul și papucii și a venit la mine în camera de alături să vadă ce fac. Aveam trei ani și încă dormeam. N-am avut nici un rol în povestea asta.

Apoi a traversat holul până în dormitorul părinților noștri, pe care l-a găsit gol, cu patul gata făcut. Maeve s-a întors la ea în cameră să se pregătească de școală. Când a intrat Fluffy să o trezească, ea se spălase deja pe dinți și pe față și era pe jumătate îmbrăcată.

— În fiecare dimineață mi-o iei înainte, i-a zis Fluffy.

— Ar trebui să vii mai devreme să mă trezești, i-a răspuns Maeve.

Fluffy i-a spus că nu e nevoie să se scoale mai devreme de atât.

Faptul că tata plecase deja nu era ceva neobișnuit. Faptul că mama nu era acasă era ieșit din comun, dar nu fără precedent. Sandy, Jocelyn și Fluffy păreau să se comporte ca de obicei. Dacă ele nu dădeau semne de îngrijorare însemna că nu există nici un motiv. De obicei, mama o ducea pe Maeve la școală, dar în dimineața aceea a dus-o Fluffy cu mașina și, când a coborât, i-a dat pachețelul cu mâncare pregătit de Jocelyn. După ore, Fluffy a mers să o ia de la școală. Când a întrebat-o Maeve unde e mama, a dat din umeri.

— Cu taică-tău, probabil.

Mama nu a venit la masă în seara aceea și, când a sosit tata, Maeve l-a întrebat unde s-a dus. El a îmbrățișat-o și a sărutat-o pe gât. Pe vremea aceea încă mai făcea asemenea gesturi. I-a spus că mama a plecat la Philadelphia, în vizită la niște prieteni.

— Fără să spună la revedere?

— Mi-a spus mie, i-a răspuns tata. S-a trezit foarte devreme.

— Și eu m-am trezit devreme.

— Ea s-a sculat înaintea ta și mi-a zis să-ți spun că o să vă revedeți într-o zi-două. Orice om are nevoie de câte o pauză.

— De la ce? l-a întrebat Maeve, dar de fapt ce voia ea să spună era

De la mine? De la noi?

— De la treburile casei. A luat-o de mână și a condus-o la masă. Casa asta înseamnă o mare răspundere.

Ce mare răspundere ar fi putut apăsa pe umerii ei dacă Jocelyn, Sandy și Fluffy făceau atâta treabă, grădinarii veneau să se ocupe de peluză, să măture frunzele uscate și să dea zăpada, iar Maeve ar fi făcut orice ca s-o ajute?

Mama a lipsit și a doua zi dimineață, când s-a trezit Maeve, așa că, din nou, Fluffy a dus-o pe soră-mea la școală și a adus-o înapoi cu mașina. Când s-au întors acasă în acea zi, mama era însă în bucătărie și bea ceai cu Sandy și cu Jocelyn. Eu mă jucam pe dușumea de-a scosul capacelor de la cratițe.

— Părea atât de obosită! mi-a spus Maeve. Arăta de parcă n-ar fi închis un ochi cât timp a fost plecată.

Mama a lăsat ceașca din mână, a tras-o pe Maeve spre ea și a luat-o în brațe.

— Iubita mea, a spus ea și a sărutat-o pe frunte și pe creștet. Adevărata mea iubire.

Maeve i-a înlănțuit gâtul cu brațele și a pus capul pe pieptul ei și a inspirat adânc ca să o simtă aproape, în vreme ce mama îi mângâia părul.

— Cine mai are așa o fată? a zis ea către Sandy și Jocelyn. Cine mai are așa o fată frumoasă, bună și deșteaptă? Ce am făcut eu ca să merit așa un copil?

Povestea, cu mici diferențe, s-a repetat de încă trei ori.

În următoarele două luni, mama a mai lipsit de acasă două nopți, apoi patru, apoi o săptămână. Maeve a început să se scoale în miez de noapte și să meargă în camera părinților noștri să se asigure că mama este încă acolo. Câteodată, mama era trează și o vedea pe Maeve la ușă și ridica plapuma, și Maeve pășea în cameră parcă plutind ca să ajungă la pat fără să facă nici cel mai mic zgomot și se strecura în arcuirea caldă a corpului ei. Adormea neabătută de gânduri în brațele mamei, simțindu-i în spate bătăile inimii și răsuflarea. Nici un alt moment al vieții nu se putea compara cu așa ceva.

— De ce nu-ți iei rămas-bun de la mine când pleci? o întreba Maeve, iar mama clătina din cap.

— Niciodată n-aș putea să fac așa ceva. Niciodată, nici într-un milion de ani, n-aș putea să-mi iau rămas-bun de la tine.

Oare mama era bolnavă? Oare starea ei se agrava? Maeve a dat din cap.

— Se transforma, pe zi ce trecea, într-o nălucă. Într-o

săptămână părea că a slăbit, apoi a arătat tot mai palidă, situația s-a înrăutățit rapid. Eram cu toții la capătul puterilor. Mami venea acasă și plângea zile în șir. Când mă întorceam de la școală, mergeam și mă cuibăream lângă ea, în pat. Uneori erai și tu în pat la ea și te jucai. Când era acasă, tati părea pregătit în orice moment s-o prindă în brațe ca să nu cadă. Nu lipsea mult să umble prin casă numai cu mâinile întinse ca să îi sară în ajutor. Sandy, Jocelyn și Fluffy erau toate trei cu nervii încordați la maximum, dar nici una nu zicea nici pâs. Când lipsea mama de acasă, atmosfera era insuportabilă, iar când nu lipsea, era tot greu de îndurat, dar în alt sens, fiindcă știam că o să plece iar.

Când, în cele din urmă, chiar a plecat din nou, Maeve l-a întrebat pe tata când o să se întoarcă. El a privit-o lung. Nu știa cât adevăr ar trebui dezvăluit unui copil de zece ani, așa încât s-a decis să îi spună tot. I-a zis că mama nu se mai întoarce. Că a plecat în India și nu mai vine înapoi.

Maeve nu a putut spune niciodată ce a fost mai grav în toată povestea aceasta: faptul că a plecat mama, sau că India e la celălalt capăt al planetei.

— Nimeni nu merge în India!

— Maeve, a rugat-o el.

— Dar poate că n-a plecat încă!

Nici vorbă să îl creadă, nici măcar o clipă, dar dacă tata tot născocise povestea asta, trebuia să i se pună punct.

Tata a clătinat din cap, dar nu a făcut nici un gest ca să o liniștească. Într-un fel, poate că asta a fost partea cea mai ciudată.

Aceasta a fost povestea plecării mamei și acesta a fost punctul ei final. Ar fi trebuit să fie urmată de întrebări, de explicații. Dacă mama era în India, atunci tata ar fi trebuit să meargă până acolo să o găsească și să o aducă înapoi, dar nu s-a întâmplat nimic din toate acestea, pentru că Maeve nu s-a mai sculat dimineața devreme, ca de obicei. Nu a mai vrut să meargă la școală. Sandy îi aducea pe tavă griș cu lapte, se așeza pe marginea patului și încerca să o convingă să mănânce câte un pic, dar Maeve rareori se lăsa înduplecată. Toată lumea credea că e vorba de starea normală a unei fetițe care suferă de dorul mamei. Cum sufereau cu toții într-un fel sau altul, au lăsat-o să se afunde

în durere și nu i-a pus pe gânduri faptul că Maeve bea întruna, bea sucul de portocale și paharul cu apă și tot ceaiul de mușețel din ceainic. Mergea cu cana la baie de nenumărate ori și o umplea, iar la sfârșit își băga capul în chiuvetă și bea apă direct de la robinet. Fluffy mă aducea în camera lui Maeve și mă așeza în patul ei, și Maeve îmi citea câte o poveste înainte să o fure somnul din nou. Apoi, într-o după-amiază, la mai puțin de o săptămână de la plecarea definitivă a mamei, Maeve nu s-a mai trezit din somn. Fluffy a tras de ea o dată, de două ori, apoi a luat-o în brațe și a coborât scările în goană și s-a dus glonț la mașină.

Unde erau toți atunci? Unde dispăruseră tata, și Sandy, și Jocelyn? Eu unde eram? Sandy spunea că nu își mai amintește. ,,A fost groaznic momentul acela", povestea ea, clătinând din cap. Tot ce știa era că Fluffy a dus-o pe Maeve la spital și până în holul de la intrare, unde niște infirmiere i-au luat-o din brațe pe copila adormită. A stat în spital două săptămâni. Doctorii spuneau că e posibil ca diabetul să fi fost declanșat de trauma pe care o suferise, sau provocat de un virus. Corpul uman dispune de tot felul de mijloace pentru a lupta cu ceea ce depășește puterea de înțelegere a omului. Cât a stat în spital, în vreme ce medicii se căzneau să-i coboare glicemia, Maeve a plutit între conștiență și inconștiență. Tot ce i se întâmpla se derula ca în vis. Își spunea că mamei nu i se dă voie să o viziteze drept pedeapsă aplicată amândurora pentru un lucru pe care l-a făcut chiar ea, dar de care nu își mai amintește. Surorile Caritații[6] , care erau toate prietene de-ale mamei, au venit să o vadă. Două fete de la Școala Sfânta Inimă[7] i-au dăruit o ilustrată semnată de toată clasa, dar nu li s-a permis să mai rămână să stea de vorbă cu ea. Tata venea de obicei seara, dar vorbea foarte puțin. O apuca pe Maeve de picior prin pledul alb de bumbac și îi spunea că trebuie să se facă bine, că nimeni nu vrea să o vadă bolnavă. Jocelyn, Sandy și Fluffy veneau pe rând să stea cu ea. ,,Una din noi pentru tine, una pentru frățiorul tău și una pentru tatăl tău", zicea

[6] Congregație religioasă romano-catolică, înființată de Catherine McAuley la Dublin, în 1831 și dedicată activităților educative și actelor de caritate.

[7] De la numele devoțiunii catolice către Preasfânta Inimă a lui Isus.

Sandy. ,,Nu rămâne nimeni descoperit.” Sandy spunea că, ori de câte ori simțea nevoia să plângă, aștepta să adoarmă Maeve, apoi ieșea pe culoar.

Când a ieșit Maeve din spital, lucrurile s-au agravat. Logica ne spunea că absența mamei a îmbolnăvit-o și tot logica ne conducea la concluzia că orice discuție în plus despre mama o poate ucide. În Casa Olandeză s-a așternut tăcerea. Sandy, și Jocelyn, și Fluffy s-au dedicat cu totul soră-mii, acelor de seringă și insulinei. Erau îngrozite de felul cum se modifica organismul ei după fiecare injecție. Tata nu voia să se amestece. Fluffy, care în săptămânile acelea dormea în pat cu Maeve, a trebuit, până la urmă, să o ducă înapoi la spital în miez de noapte. Din nou s-au căznit doctorii să o stabilizeze și din nou au trimis-o acasă. Maeve plângea întruna, până când venea tata în camera ei să îi spună să tacă. Deveniseră cu toții personaje din episodul cel mai sinistru al unui basm. El era acum un moșneag de o sută de ani.

„Taci odată”, îi zicea el, pe un ton de parcă abia mai putea să articuleze cuvintele. ,,Trebuie să te oprești.”

Și în cele din urmă s-a oprit.

Capitolul 3

Într-o sâmbătă după-amiaza, după aproape doi ani de prezență sporadică la noi în casă, Andrea a venit însoțită de două fetițe. Orice s-ar spune despre ea, trebuie să recunosc că avea darul de a face ca imposibilul să pară firesc. Nu îmi era clar dacă doar Maeve și cu mine le întâlneam pe fiicele ei pentru prima oară sau dacă și tata afla tot atunci de existența Normei și a lui Bright Smith. Ba nu, cred că știa de ele. Simplul fapt că nu le-a aruncat nici o privire era o dovadă că se cunosc deja. Erau mult mai mici decât mine. Bright, cea mai micuță din ele, arăta de parcă i-ar fi stat bine pe o ilustrată de Crăciun, blondă ca maică-sa cum era, rumenă în obrăjori, cu ochi albaștri și un zâmbet larg pentru toți cei din jur. Norma avea părul castaniu-deschis și ochii verzi. Nici nu se compara cu surioara ei cea radioasă și încântătoare, fie și numai pentru că era atât de reținută. Ținea buzele strânse, desenând cu ele o linie dreaptă. În mod evident, era treaba Normei să se ocupe de unele lucruri.

— Fetelor, le-a spus mama lor, el este Danny, iar ea este sora lui, Maeve.

Bineînțeles că eram șocați, dar în adâncul sufletului ne și bucuram, convinși fiind că sosirea fetelor va însemna sfârșitul definitiv al prezenței Andreei în viața noastră. Tata nu va mai suporta încă doi copii, mai ales două fete, în casa lui. Oare cine avusese grijă de ele în toate serile acelea de sâmbătă când Andrea venea la noi la masă și nu ne spunea niciodată că trebuie să se grăbească să se întoarcă acasă? Asemenea lucruri nu se iartă. Când, în pragul ușii, ne-am luat la revedere de la toate trei după o vizită care s-a dovedit a fi relativ scurtă în comparație cu cele obișnuite, am crezut că le spunem rămas-bun o dată pentru totdeauna.

— *Sayonara*[8], doamnă Smith, a spus Maeve în seara aceea, în baie, în timp ce punea pastă de dinți pe periuța mea, apoi pe a ei. Eram, bineînțeles, în stare să mă descurc și singur cu tubul de pastă de dinți, dar acesta era un ritual al nostru. Ne spălam pe dinți împreună, apoi ne spuneam rugăciunile.

— *Buenas noches*[9], Bright și Norma, am zis eu. Maeve m-a privit o clipă, pentru că nu se aștepta la așa ceva din partea

[8] ,,La revedere" în japoneză, în original.

[9] ,,Noapte bună" în spaniolă, în original.

mea, apoi a pufnit-o râsul și hohotele ei nestăpânite au răsunat ca țipetele unei foci.

Maeve și cu mine aveam mereu impresia că suntem pe punctul de a descifra codul secret al vieții noastre și că nu mai e mult până vom dezlega misterul impenetrabil care era tata, dar, cu toate acestea, am înțeles complet greșit apariția fiicelor Andreei. Nu a fost nimic spontan, nepregătit din timp, în felul cum ne-au fost prezentate. Dezvăluindu-ne în final că vine la pachet cu fiicele ei, Andrea dovedea că a gândit bine acest plan, de care noi nu aveam habar. În scurt timp, fetele au devenit prezențe obișnuite la noi în casă, stând serile la masă cu noi sau scoțându-și șosetele să-și bălăcească picioarele în piscină, pentru că nici una din ele nu știa să înoate. Ni se părea ciudat să mai existe și alți copii în jurul nostru. Și Maeve, și eu aveam prieteni la școală, dar mergeam noi la ei acasă la aniversări și ca să învățăm împreună cu ei, și rămâneam acolo peste noapte. Nimeni nu venea în vizită la noi, în Casa Olandeză. Poate că asta era din cauză că nu voiam să atragem atenția asupra situației noastre de copii fără mamă, sau poate ne temeam că din pricina casei își vor bate joc de noi, dar de fapt cred că înțelegeam că tatei nu-i plac copiii. Tocmai de aceea nu avea nici un sens să le accepte pe cele două fete.

Într-o seară, fetele și-au făcut apariția împreună cu mama lor, care purta o rochie albastră de mătase, foarte sofisticată. Bright își tot plimba mâinile peste fusta înfoiată ca să o facă să foșnească precum frunzișul suflat de vânt, în vreme ce Norma se juca pășind doar pe dalele negre de marmură din holul de la intrare. Andrea ne-a anunțat pe toți patru că ea și cu tata ies să își petreacă seara în oraș. Fără să ne pregătească din timp, a decis să lase fetele pe mâna lui Maeve și a mea.

— Ce avem de făcut? a întrebat-o Maeve, pentru că, sincer, nu știam. Nu cădea în sarcina noastră să ne ocupăm de ele. Nu mai rămăseserăm niciodată singuri cu ele.

Andrea i-a alungat întrebarea cu un fluturat al mâinii. În perioada aceea era exuberantă, de parcă totul ar fi fost deja hotărât. Poate chiar fusese.

— Nu trebuie să faceți nimic, i-a spus lui Maeve, după care a zâmbit larg către fete. Să aveți grijă de voi, da, fetelor? Aveți cărți? Norma, roag-o pe Maeve să-ți aducă o carte.

Maeve avea pe noptieră un vraf de romane de Henry

James. *O coardă prea întinsă*?[10] Oare să fie pe gustul lor? Tata a coborât scara largă îmbrăcat cu costumul lui cel mai bun, privind drept înainte. Se sprijinea de balustradă, ceea ce însemna că îl doare piciorul, ceea ce însemna că e prost dispus. Oare știa Andrea prin ce trece? ,,E timpul să plecăm", i-a zis el, dar nouă, celorlalți, nu ne-a adresat nici un cuvânt, n-a spus nici un mulțumesc, nici o noapte bună. A mers direct spre ușă. Cred că se rușina.

— Să aveți o seară perfectă, ne-a spus Andrea cu glas cântat, privindu-ne pieziș, peste umăr, apoi a ieșit în urma tatei.

El nu se oprise să o aștepte. Pe chipul fetițelor a rămas întipărită o uriașă tristețe până când calota pălăriei mamei lor s-a pierdut în zare, apoi s-au pornit pe plâns de-a binelea.

— Dumnezeule mare! a exclamat Maeve și s-a dus după șervețele.

Ca să fiu corect, voi spune că fetele nu boceau. Ba chiar se sileau din răsputeri să nu plângă, dar până la urmă tot le-au podidit lacrimile. S-au așezat împreună pe o berjeră. Bright și-a pus capul pe pieptul soră-sii, iar Norma și-a ascuns fața în palme de parcă ar fi aflat că vine sfârșitul lumii. Le-am întrebat dacă chiar vor să le dau o carte sau ar prefera să se uite la televizor sau să mănânce înghețată. Nici nu au vrut să se uite la mine. Dar după aceea s-a întors Maeve, i-a întins fiecăreia câte un șervețel de hârtie și, vorbind ca și când nu plângea nimeni în jur, le-a întrebat dacă nu ar vrea să vadă casa.

Era clar că Norma și Bright au auzit-o chiar și așa, necăjite, cum erau. Erau chitite să îi dea înainte cu plânsul, pentru că asta era direcția în care se îndrepta întreaga seară, dar au smiorcăit mai puțin din nas, ca să poată asculta.

— Casa nu e doar holul de la intrare, le-a spus Maeve. Acela e doar o părticică din ea. Ia priviți cum se vede totul de la un capăt la altul al casei. Curtea din față – a arătat cu degetul spre ușa pe care intraseră, apoi s-a întors în direcția opusă și a făcut semn către ferestrele observatorului –, curtea din dos.

---

[10] *The Turn of the Screw* (1898), nuvelă gotică de Henry James (1843-1916).

Bright și-a îndreptat ținuta pe scaun ca să se uite în ambele direcții, apoi Norma, după ce a vărsat și ultima lacrimă, a aruncat și ea o privire reținută.

— Sufrageria și salonul, le-ați văzut.

Maeve s-a întors către mine:

— Păi cred că am cam terminat, nu? În bucătărie nu cred că au fost.

— De ce să fi mers în bucătărie?

Încercam să nu fiu morocănos –numai fetele sunt morocănoase –, dar mă gândeam la vreo sută de lucruri pe care aș fi preferat să le fac în seara aceea în loc să mă ocup de copilele Andreei ca să se simtă ele bine.

Maeve s-a dus după o lanternă, apoi a deschis ușa de la subsol.

— Să nu vă țineți de balustradă, a zis ea privind în urmă. O să vă înțepați în așchii. Fiți atente și uitați-vă unde puneți piciorul.

— Nu vreau să merg în beci, a spus Bright, mijind ochii să privească în întuneric din capul scării.

— Atunci, nu merge, a zis Maeve. Nu stăm mult.

— Du-mă în brațe, a spus Bright.

Maeve nici măcar nu a catadicsit să îi răspundă. Norma a coborât două trepte și s-a oprit în loc.

— Ăștia ce-s, păianjeni?

— Exact.

Maeve mergea înainte. Căuta din priviri firul care atârna de singurul bec din mijlocul tavanului. Fetele au stat să cumpănească ce opțiuni au: sus sau jos, apoi au pornit în urma ei, iar eu încheiam convoiul expediției. Amândouă fetele purtau rochii, dresuri albe și pantofi de lac. Subsolul casei arăta ca dintr-un alt veac. Nu avea nici o legătură cu structura de deasupra lui. Pe alocuri, prin unghere, pereții se surpaseră, prefăcându-se în grămezi de moloz. Cândva găsisem acolo un vârf de săgeată. Aș fi săpat ca să mai descopăr și altele, dar adevărul e că nici mie nu îmi făcea plăcere să intru în beci.

— Tu de ce cobori aici, în beci? a întrebat Norma îngrozită și în același timp fascinată.

— O să-ți arăt.

Maeve și-a îndreptat apoi lanterna către colțul îndepărtat al camerei până când fasciculul de lumină s-a răsfrânt de pe o ușiță metalică montată în perete.

— Acela e tabloul electric. Să zicem că se stinge lumina la toaleta de pe holul de la etaj și știi că nu-i din cauză că s-a ars becul. Atunci cobori până aici și controlezi cutia de siguranțe. Uneori, când nu mai avem siguranțe noi, îndesăm în spate o monedă de un penny ca să o reparăm pe cea veche. Iar dacă nu mai e căldură, trebuie să vii aici să controlezi cuptorul, și dacă nu mai e apă caldă, trebuie să verifici boilerul. S-ar putea să se stingă flacăra de veghe, iar în acest caz trebuie să ai grijă să nu aprinzi vreun chibrit. S-ar putea să fie o scurgere de gaze. Bum! a zis ea pe un ton neutru.

Sincer, eu habar nu aveam de lucrurile astea.

Maeve a pornit vitejește înainte, în timp ce Norma, Bright și cu mine am căutat să ne ținem aproape de fasciculul de lumină al lanternei. A deschis o ușă de lemn, care a scârțâit atât de tare, încât fetele s-au lipit de mine preț de o clipă, apoi Maeve a tras de alt fir și a aprins alt bec golaș, fără abajur.

— Asta-i cămara de la subsol unde păstrăm proviziile, în caz că sunteți aici și vi se face foame. Sandy și Jocelyn prepară murături, gemuri și tocană de roșii pentru iarnă. Cam tot ce se pune la borcan.

Am privit în sus la rafturile cu borcane curate-lună, cu data scrisă pe etichetă și așezate după culoare, la jumătățile aurii de pară plutind în sirop, la gemul de zmeură. Pe pardoseala rece erau lăzi cu cartofi dulci, mere crețești și ceapă. Nu m-am gândit niciodată că sunt bogat până în clipa când, în prezența acelor fetițe, am văzut acolo o asemenea abundență de mâncare pusă la păstrat.

Când, în cele din urmă, am fost gata să urcăm înapoi în casă, Bright s-a oprit și a arătat cu degetul cutiile stivuite sub scară.

— Ce-i în ele?

Maeve a întors lanterna spre turnul jilav de carton cu iz de mucegai.

— Ornamente de Crăciun, decorațiuni, lucruri de-astea.

Când a auzit de Crăciun, Bright s-a înveselit și a întrebat-o

dacă îi dă voie să deschidă cutiile. Era de la sine înțeles că acolo unde sunt ornamente, sunt și cadouri, poate chiar unul pentru ea, dar Maeve i-a spus că nu se poate.

— Poți să vii de Crăciun și să le deschizi atunci.

Seara, când ne-am spălat pe dinți împreună, nu i-am mai adresat lui Maeve nici un cuvânt, iar după ce ne-am spus rugăciunile, m-am retras.

— Hai, a zis ea. Nu mai fi supărat.

Dar supărarea nu mi-a trecut. M-am dus la culcare supărat. Turul casei ne ocupase toată seara. Le-a arătat tot ce era de văzut: cămara majordomului, unde țineam vesela și fețele de masă rulate în suluri groase, dulapul din dormitorul de la etajul doi cu ușița din spate, care dădea în spațiul din pod cu acces la cablurile electrice și țevile pentru instalația sanitară. Le-a lăsat să se fâțâie prin sala de bal, făcându-se că valsează. Nouă nu ne trecuse niciodată prin minte să mergem acolo să dansăm. ,,Cine mai face sală de bal la etajul doi?" se mirase Norma.

Maeve a lămurit-o că, pe vremea când a fost construită casa, era ultima modă să ai o sală de bal la etajul doi. ,,Un moft, de fapt", a zis ea. ,,N-a ținut mult. Dar odată ce ai făcut sală de bal la etajul doi, e aproape imposibil să o muți." Maeve le-a arătat totul până la ultimul dormitor din casă. Norma și Bright au declarat la unison că dormitorul lui Maeve e cel mai frumos și s-au așezat pe băncuța de la geam, și Maeve a tras draperiile peste ele. Fetițele au izbucnit într-un râs chițăit, iar când a dat în lături draperiile, i-au strigat: ,,Nu, nu le trage!" Când s-a încheiat turul casei, soră-mea a adus din bucătărie o scară pliantă ca să se urce ele, una câte una, să întoarcă ceasornicul bunicului, deși știa că de asta mă ocup chiar eu în fiecare duminică dimineața, îndată ce mă trezesc.

Maeve s-a așezat pe pat, lângă mine.

— Gândește-te cât de copleșitoare trebuie să li se pară lor casa asta, cât de copleșitori trebuie să le părem noi, așa că dacă le-am arăta totul, nu doar lucrurile frumoase, am dovedi că suntem – cum să zic? – mai prietenoși.

— Ai fost tare prietenoasă, am ripostat eu pe un ton care nu era câtuși de puțin prietenos.

Maeve mi-a pus mâna pe frunte, așa cum făcea când eram bolnav.

— Sunt micuțe, Danny. Mă înduioșează orice copilaș atât de mic.

Le-a culcat în patul ei, iar când s-au întors tata și Andrea, fiecare a luat o fetiță adormită și a coborât scările cu ea în brațe și a dus-o la mașina Andreei. Maeve a trebuit să coboare în fugă după ei. Uitaseră să ia pantofii fetelor. Maeve mi-a spus că Andrea era puțin amețită.

La lista lungă de merite pentru care soră-mea nu a primit niciodată vreo laudă, adăugați-l și pe acesta: era bună și generoasă cu acele fete. Când erau de față tata sau Andrea, Maeve afișa o indiferență politicoasă față de copile, dar dacă o lăsai singură cu Norma și cu Bright, făcea întotdeauna câte un gest frumos – ba le învăța să croșeteze, ba le lăsa să-i împletească părul, ba le arăta cum se prepară tapioca. Drept răsplată, ele se țineau după ea peste tot prin casă ca doi cockeri topiți de adorație pentru stăpâna lor.

Locul unde luam masa de seară era dictat de un număr de reguli complicate ale gospodăriei noastre, stabilite de Sandy și Jocelyn. Dacă tata se întorcea de la lucru la timp, atunci mâncam tustrei în sufragerie. Sandy ne servea mâncarea, în timp ce noi inspiram parfumul uleios-lămâios al lacului de mobilă care stăruia vag deasupra mesei masive. Dacă însă tata rămânea la lucru până mai târziu sau avea alte planuri, Maeve și cu mine mâncam în bucătărie. În serile acelea, Sandy punea deoparte în frigider, pentru tata, o farfurie cu mâncare acoperită cu o foaie de hârtie cerată și el mânca tot în bucătărie, când se întorcea. Sau cel puțin așa presupuneam eu. Ori poate își lua farfuria, mergea în sufragerie și mânca acolo de unul singur. Bineînțeles că atunci când erau la noi Andrea și fetele, mâncam în sufragerie. Când venea Andrea, Sandy nu doar că servea la masă, ci și debarasa, dar atunci când Andrea lipsea, ne luam fiecare farfuria și o duceam înapoi la bucătărie după ce mâncam. Nimeni nu ne explicase lucrurile astea, dar le înțelegeam cu toții, la fel cum înțelegeam că în fiecare duminică seara, la ora șase, Maeve, tata și cu mine vom merge la bucătărie să mâncăm hrana rece, lăsată de Sandy cu o zi înainte. Andrea și fetele nu luau niciodată masa la noi duminică seara. Singuri acasă, noi trei ne strângeam să încăpem toți în jurul măsuței din bucătărie și aveam cumva sentimentul că suntem o familie, fie și numai pentru că ședeam înghesuiți

laolaltă într-un spațiu restrâns. Casa Olandeză, în ansamblul ei, era maiestuoasă, în schimb, bucătăria era ciudat de neîncăpătoare. Sandy mi-a explicat că asta e din cauză că bucătăria e menită să fie văzută doar de servitori și că nici unuia dintre cei care se ocupă cu construcția marilor proprietăți nu îi pasă nici cât negru sub unghie (asta era o expresie obișnuită de-a lui Sandy, *nici cât negru sub unghie)* dacă servitorii au destul loc să se miște. În colț era o măsuță albastră de plastic, la care se așeza Jocelyn să curețe mazărea sau întindea aluatul de plăcintă, aceeași măsuță pe care Sandy și Jocelyn mâncau la prânz și seara. Maeve avea mereu grijă să șteargă masa după ce terminam de mâncat și să pună toate lucrurile la locul lor, acolo unde le găsise, considerând că bucătăria le aparținea lui Sandy și lui Jocelyn. Spațiul îngust al bucătăriei era dominat de mașina de gătit uriașă cu nouă ochiuri, un sertar de încălzire și două cuptoare, fiecare suficient de încăpător ca să gătești un curcan în el. Iarna, oricât ațâța Sandy focul, restul casei era o adevărată calotă glaciară, dar în bucătărioară se făcea destulă căldură de la cuptor. Desigur, vara, lucrurile stăteau altfel, dar chiar și în timpul verii preferam bucătăria. Ușa care dădea spre piscină era întotdeauna deschisă, iar într-un colț era un ventilator care împrăștia aroma bunătăților ce se coceau acolo. Făceam pluta în piscină sub soarele orbitor al amiezii și simțeam aroma plăcintei cu vișine pe care o avea Jocelyn în cuptor.

Duminică seara, după ce, cu o zi înainte, ne treziserăm cu fetele Andreei pe cap, mă uitam cu atenție la Maeve și mă gândeam că ceva nu e în regulă cu ea. Simțeam când îi creștea glicemia așa cum simțeam starea vremii. Îmi dădeam seama când nu mă mai ascultă și e gata să cadă. Eram primul care observa că transpiră sau e palidă. Sandy și Jocelyn observau și ele. Știau când are nevoie de suc de fructe și când să îi facă injecție, dar pe tata crizele ei îl luau de fiecare dată prin surprindere. El privea întotdeauna undeva peste capul lui Maeve.

În cazul acesta, însă, motivul nu a fost zahărul din sânge. Pe când o fixam cu privirea, Maeve a făcut lucrul cel mai uluitor din câte îmi amintesc să fi făcut vreodată: pe un ton foarte firesc, în timp ce ne servea cu salată orientală, i-a spus tatei că nu e treaba noastră să avem grijă de fetele Andreei.

El a stat o clipă și a reflectat, mestecând bucățica de carne

de pui pe care tocmai o băgase în gură.

— Aveai alte planuri pentru aseară?

— Să-mi fac temele, a spus Maeve.

— Sâmbăta?

Maeve era destul de drăguță și avea destui prieteni, așa încât nu era nevoită să stea acasă sâmbătă seara, dar de cele mai multe ori stătea, și pentru prima oară mi-am dat seama că o face pentru mine. Nu m-ar fi lăsat niciodată singur acasă.

— Săptămâna asta am avut multe teme.

— Păi se pare că te-ai descurcat. Poți să ți le faci și când sunt fetele la noi.

— N-am reușit să-mi fac nici o temă sâmbătă. M-am ocupat de fete.

— Dar acum ai temele făcute, nu? Așa că n-o să fii prinsă pe picior greșit mâine, la școală.

— Nu despre asta e vorba.

Tata și-a pus cuțitul și furculița cruciș în farfurie și s-a uitat la ea.

— Atunci de ce nu-mi spui despre ce-i vorba?

Maeve era pregătită. Gândise totul bine dinainte. Poate căzuse pe gânduri din momentul în care am spus că nu sunt de acord să facem turul casei.

— Sunt fetele Andreei și ea ar trebui să aibă grijă de ele, nu eu.

Tata a făcut semn ușor cu capul în direcția mea.

— De el, cum ai grijă?

Se ocupa de mine tot timpul, dimineața, la prânz și seara. Oare asta voia ea să spună? Că nu mai e cazul să aibă grijă de încă doi copii?

— Danny e fratele meu. Fetele alea n-au nici o legătură cu noi.

Tot ce o învățase tata era acum folosit împotriva lui: *Maeve, stai dreaptă. Maeve, uită-te* în *ochii mei când vrei să mă rogi ceva. Maeve, nu-ți mai trece mâinile prin păr. Maeve, vorbește tare, nu te aștepta de la nimeni să-ți facă ție favoarea să te asculte dacă nu binevoiești să-ți folosești vocea cum trebuie.*

— Dar, dacă fetele ar face parte din familia ta, te-ar mai deranja?

Și-a aprins o țigară la masă, cu toate că mâncarea era încă în farfurie – gest de o mârlănie cum nu mai văzusem niciodată la el.

Maeve s-a uitat țintă în ochii lui. Nu-mi venea să cred cu câtă fermitate îi înfrunta privirea.

— Nu fac parte.

El a dat din cap.

— Dacă locuiești sub acoperișul meu și mănânci mâncarea mea, cred că poți să faci un mic efort să ai grijă de musafirii noștri atunci când te rog.

Se auzea cum picură apa din robinet. *Pic, pic, pic.* Făcea un zgomot incredibil de sâcâitor, amplificat de ecoul din pereți, exact așa cum ne spuneau chiriașii când se plângeau că le picură robinetele. Îl văzusem pe tata înlocuind destule robinete ca să cred că voi putea să fac și eu același lucru. Mă întrebam dacă vreunul din ei doi ar observa că am plecat, în cazul în care m-aș ridica de la masă ca să caut o cheie franceză.

— Dar nu m-ai rugat, a spus Maeve.

Tata tocmai își împingea scaunul să se ridice, dar ea i-a luat-o înainte. S-a sculat de la masă ținând încă șervețelul strâns în pumn și a ieșit din bucătărie fără să se scuze că pleacă.

Tata a rămas câteva clipe la masă cufundat în muțenia lui obișnuită, apoi și-a stins țigara în farfurioara pentru pâine. Am rămas amândoi la masă până la sfârșit, deși eu unul nu știu cum am rezistat. Când am terminat de mâncat, s-a dus în bibliotecă să urmărească știrile, iar eu am strâns masa, am curățat tăblia și am pus vasele în chiuvetă, să le spele Jocelyn în dimineața următoare. Era sarcina lui Maeve să facă ordine după masă, dar am făcut eu treaba asta în locul ei. Tata uitase de desert. Pe o tavă, în frigider, era prajitură cu lămâie și mi-am tăiat o felie, apoi am luat o portocală pentru Maeve și le-am dus sus într-o singură farfurie.

Era în camera ei, așezată pe băncuța de la fereastră, cu picioarele ei lungi întinse în față. Avea o carte pe genunchi, dar nu citea, privea pe geam în grădină. Camera era ușor, nu cu totul, orientată către apus și, în ultima fărâmă de lumină a zilei care mai cădea asupra ei, Maeve arăta ca desprinsă dintr-un tablou.

I-am întins portocala și și-a înfipt unghiile în ea să o curețe

de coajă. Și-a îndoit genunchii ca să-mi facă loc să mă așez lângă ea.

— Pentru noi nu se anunță nimic bun, Danny, a zis ea. Ca să știi și tu.

Capitolul 4

După șase săptămâni de la plecarea ei la Barnard ca studentă în anul întâi, Maeve a fost chemată înapoi, în Elkins Park, ca să fie prezentă la nuntă. Tata s-a căsătorit cu Andrea în salon, sub privirile scrutătoare ale soților VanHoebeek. Bright a presărat pumni de petale roz de trandafiri pe covorul spaniol stil Savonnerie, în vreme ce Norma stătea rezemată de maică-sa și ținea în mână două verighete așezate pe o perniță roz de catifea. Maeve și cu mine stăteam în mijlocul celor treizeci și ceva de invitați. Atunci am aflat că Andrea are și o mamă, o soră, un cumnat, agent de asigurări, și o mână de prieteni. În timp ce se servea tortul, aceștia își lăsau capul pe spate ca să privească în sus și să se minuneze de tavanul sufrageriei. (Tavanul era zugrăvit într-o nuanță de albastru strălucitor și intens și era acoperit cu un desen complicat de frunze în relief care fuseseră vopsite în auriu sau, mai exact, fuseseră suflate cu aur. Frunzele aurite erau aranjate în mănunchiuri și încadrate în cercuri alcătuite din frunze aurii, mărginite, la rândul lor, de pătrate formate din frunze aurii. Tavanul se potrivea mai bine la Versailles decât în Pennsylvania de Est și, pe când eram copil, mi se părea apăsător. Maeve, tata și cu mine aveam grijă să stăm cu privirea în farfurie în timpul mesei, așa cum se cuvine.) Lui Sandy și lui Jocelyn le-a revenit sarcina de a servi șampanie, îmbrăcate în uniformele identice de culoare neagră, cu gulere și manșete albe, pe care le cumpărase Andrea pentru această ocazie.

— Arătăm ca niște gardience dintr-un penitenciar de femei, a spus Jocelyn, ridicând mâinile și arătându-și încheieturile.

Maeve se întorcea în bucătărie ori de câte ori trebuia destupată o nouă sticlă de șampanie, fiindcă ne anunțase, ca pe un act de mare bravură, că ăsta e primul lucru pe care l-a învățat la facultate. Din punctul de vedere al lui Sandy și al lui Jocelyn, șampania nu era altceva decât o armă încărcată.

Nunta a avut loc într-o zi de toamnă atât de senină, încât lumina părea să ne vină nu doar de la soare, dar și din iarbă și din frunze. Toate ferestrele din dosul casei glisau pe verticală și erau mari până în podea, iar pentru acel eveniment tata a avut grijă să le deschidă pe toate până la ultima, lucru pe care nu îl mai văzusem niciodată. Așa deschise, ferestrele se transformau în douăsprezece uși care dădeau către terasa din spate și mai

departe, către piscina care fusese acoperită cu nuferi. Cine să-și închipuie că se pot închiria nuferi pentru un eveniment? Toată lumea comenta cât de frumos este totul în jur: casa, și florile, și lumina, chiar și femeia care cânta la pian în observator era frumoasă, dar Maeve, Sandy, Jocelyn și cu mine știam că totul e o risipă fără rost.

Tata nu s-a putut cununa cu Andrea la Biserica Imaculata Concepție și nici nu l-a putut ruga pe părintele Brewer să vină acasă să îi cunune, pentru că el era divorțat, iar ea nu era catolică, ceea ce făcea ca totul să pară ca și când nici nu se căsătoreau cu adevărat. Ceremonia a fost oficiată de un judecător de pace pe care nici unul dintre noi nu îl cunoștea, un bărbat pe care tata îl plătise să vină acasă pentru treaba asta, așa cum ai tocmi un electrician. La sfârșit, Andrea își tot ridica paharul să îl privească în lumină și ne tot spunea cât de bine se asortează șampania cu culoarea rochiei ei. Pentru prima oară am observat cât e de drăguță, cât e de tânără și de fericită. Tata avea patruzeci și nouă de ani la data celei de-a doua căsătorii, în timp ce noua lui soție, în rochia ei de satin de culoarea șampaniei, avea treizeci și unu. Și cu toate acestea, Maeve și cu mine nu pricepeam deloc de ce s-a însurat cu ea. Privind în urmă, trebuie să recunosc că ne lipsea imaginația.

*

— Crezi că e posibil să privești trecutul așa cum a fost în realitate? am întrebat-o pe soră-mea.

Stăteam în mașina ei, parcată în fața Casei Olandeze ziua în amiaza mare, în acel început de vară. Teii ne împiedicau să răzbim cu privirea dincolo de ei, spre altceva. Când eram copil, copacii mi se păreau enormi, dar ei au continuat să crească. Poate că într-o zi se vor preschimba în zidul la care visa Andrea. Geamurile mașinii erau deschise și amândoi stăteam cu câte un braț în afară – Maeve, cu stângul, eu, cu dreptul – și fumam. Terminasem primul meu an la Facultatea de Medicină a Universității Columbia. Era în vara în care, chipurile, aveam să ne lăsăm de fumat, dar în acea zi încă mai cumpăneam.

— Eu văd trecutul așa cum a fost, a zis Maeve. Se uita la copaci.

— Dar judecăm trecutul din perspectiva prezentului. Privim înapoi prin lentila a ceea ce știm acum, deci nu cu ochii celor care am fost cândva, ci ai acelora care suntem acum, ceea ce

înseamnă că trecutul a fost modificat radical.

Maeve a tras un fum și a zâmbit.

— Îmi *place* ce aud. Asta vă învață pe voi la facultate?

— Introducere în psihiatrie.

— Hai, spune-mi că te faci psihiatru! Că tare bine ne-ar prinde.

— Te gândești vreodată să mergi la psihiatru? Să fi fost prin 1971. Psihiatria era în mare vogă.

— Mie nu-mi trebuie psihiatru pentru că privesc trecutul cu luciditate, dar dacă ai nevoie să exersezi pe cineva, atunci mă ofer, cum să nu? Psihicul meu îți stă la dispoziție.

— De ce nu ești azi la lucru?

Maeve păru total surprinsă.

— Ce întrebare prostească mai e și asta? Abia ai venit. Azi nu lucrez.

— Ai sunat să te învoiești pentru că nu te simți bine?

— I-am spus lui Otterson că vii acasă. Nu-l interesează când mă duc la serviciu. Îmi fac treaba întotdeauna.

Și-a scuturat scrumul pe geam. De când absolvise facultatea, Maeve lucra la firma Otterson's, unde ținea contabilitatea primară. Firma se ocupa de ambalarea și transportul legumelor congelate. La Barnard, soră-mea câștigase medalia la matematică. Avea un GPA[11] total mai mare decât băiatul de la Universitatea Columbia care câștigase medalia la matematică în acel an, fapt îmbucurător, pe care Maeve îl aflase de la sora băiatului, prietenă cu ea. Folosindu-se de cunoștințele și abilitățile ei, nu numai că întocmea statul de plată și calcula impozitele, dar se preocupa și să îmbunătățească sistemul de livrare, așa încât pungile cu cereale congelate să ajungă rapid în congelatoarele magazinelor din întreaga zonă de nord-est.

— Ai de gând să rămâi să lucrezi la ei? Ar trebui să te întorci la școală.

---

[11] *Grade Point Average* (engl.), indicator de performanță folosit în învățământul superior din Statele Unite, calculat pentru întreaga perioadă de studii universitare a unui student în funcție de notele obținute la toate materiile și de creditele corespunzătoare fiecărei materii.

— Noi discutăm acum despre trecut, domnule doctor, nu despre viitor. Nu deviați de la subiect.

Mi-am scuturat țigara. Trecutul despre care voiam să discut era Andrea, numai că tocmai atunci a ieșit doamna Buchsbaum din casă să se uite în cutia de scrisori și ne-a văzut stând acolo. A venit drept la geamul meu deschis și s-a aplecat spre mine.

— Danny, te-ai întors acasă! a spus ea. Cum e la Columbia?

— E la fel ca înainte, dar mai greu.

Urmasem studiile de licență tot la Columbia[12].

— Da' știu că cineva se bucură tare mult să te vadă. A făcut semn cu capul către Maeve.

— Bună ziua, doamnă Buchsbaum, a spus Maeve.

Doamna Buchsbaum și-a pus mâna pe brațul meu.

— Trebuie să-i găsești surorii tale un prieten. Trebuie să fie pe la spital vreun doctor drăguț care n-are timp să-și caute soție. Un doctor drăguț și înalt.

— Criteriile mele nu se limitează la înălțime, a zis Maeve.

— Să nu mă-nțelegi greșit: îmi face mereu plăcere s-o văd din nou pe-aici, pe la noi, dar îmi fac griji. Doamna Buchsbaum mi se adresa numai mie, de parcă am fi fost doar noi doi, unul lângă altul, în mașină. N-ar trebui să stea așa, singurică. Unii și-ar putea face o impresie greșită din cauza asta. E bine-venită, sigur că da, nu vreau să se înțeleagă altceva.

— Știu, am spus. Și eu îmi fac griji. O să discut cu ea.

— Și asta de vizavi. Doamna Buchsbaum a făcut un gest vag cu fruntea în direcția teilor. Nimic. Când trece cu mașina pe lângă noi, nici nu ne face cu mâna. Nu ne bagă în seamă pe nici unul, de parcă n-am exista. Cred că trebuie să fie o persoană tare tristă.

— Sau poate că nu, a zis Maeve.

— Le mai văd pe fete câteodată. Voi vă mai vedeți cu ele? Ele sunt mai manierate. Dacă mă-ntrebați pe mine, de ele ar trebui să ne fie milă.

---

[12] În Statele Unite, una dintre condițiile obligatorii pentru admiterea la facultatea de medicină este absolvirea, în prealabil, a unor cursuri pregătitoare de licență *(pre-med)* de patru-cinci ani în domenii științifice conexe (biologie, chimie ș.a.), urmate în cadrul unui colegiu sau al unei universități.

Am clătinat din cap.

— Nu ne mai vedem.

Doamna Buchsbaum m-a strâns de braț, apoi i-a făcut cu mâna lui Maeve în semn de la revedere.

— Puteți să veniți oricând pe la noi, a spus ea.

I-am mulțumit în timp ce se îndepărta.

— Doamna Buchsbaum îmi confirmă amintirile despre trecut, a zis Maeve când am rămas din nou doar noi doi.

*

După ce s-au mutat Andrea și fetele în Casa Olandeză, iar Maeve s-a întors la școală, tata și cu mine ne-am apropiat mai mult unul de altul. De mine avusese grijă întotdeauna soră-mea, dar acum, pentru că ea plecase, tata a început să se intereseze în mod neașteptat de temele mele și de meciurile mele de baschet. Nu se gândea nimeni că rolul lui Maeve în viața mea poate fi încredințat Andreei. Întrebarea era dacă eu, la cei unsprezece ani ai mei, sunt suficient de mare să îmi duc viața nesupravegheat de cineva. Sandy și Jocelyn își făceau treaba ca de obicei, având grijă să fiu hrănit și spunându-mi când nu am voie să ies afară fără pălărie de soare pe cap. Aveau, amândouă, antene fine cu care îmi simțeau singurătatea. Se întâmpla să-mi fac temele în camera mea și să îmi bată Sandy la ușă. ,,Vino jos să înveți”, îmi spunea, apoi făcea stânga-mprejur înainte să apuc să-i răspund. Și coboram cu cartea de algebră în mână. În bucătărie, Jocelyn își stingea radioul minuscul și îmi trăgea un scaun să mă așez.

— Omul gândește mai bine acolo unde e și mâncare.

A tăiat un colț de pâine făcută de ea și mi l-a uns cu unt. Mi-a plăcut întotdeauna să mănânc coltuc.

— Am primit o carte poștală de la Maeve, mi-a spus Sandy și a arătat cu degetul o ilustrată prinsă de frigider cu un magnet, înfățișând biblioteca de la Barnard înzăpezită.

Faptul că era expusă acolo dovedea că Andrea nu calcă prin bucătărie.

— Zice că să-i dăm înainte să te hrănim.

Jocelyn a dat din cap.

— Acum, că a plecat ea de acasă, noi n-aveam de gând să-ți mai dăm să mănânci, dar dacă zice Maeve că trebuie, e musai.

Maeve îmi trimitea scrisori lungi, în care îmi povestea despre New York și despre cursurile la care mergea și despre colega de cameră, o fată pe nume Leslie, care lucra la restaurantul cu autoservire în schimbul de seară ca să se întrețină, iar apoi adormea îmbrăcată în timp ce încerca să învețe stând în pat. Maeve nu dădea niciodată de înțeles că ar fi greu la școală ori că i-ar fi dor de acasă, dar îmi spunea mereu că îmi simte lipsa. Acum, că nu mai era lângă mine să mă ajute la teme, mă întrebam pentru prima oară cine a ajutat-o pe ea când era mică. Fluffy? Mă îndoiam. M-am așezat la masa din bucătărie și am deschis cartea.

Sandy a privit peste umărul meu.

— Ia să văd și eu. Pe vremuri eram bună la mate.

— Lasă, că mă descurc, am spus eu.

— Nu te gândești decât să scapi de soră-ta, a spus Jocelyn, bătându-mă zdravăn pe umăr ca să nu mă simt prost. Apoi, cum pleacă, cum ți se face dor de ea.

Sandy a izbucnit în râs și a plesnit-o pe Jocelyn cu un șervet de vase.

Avea dreptate numai pe jumătate. Nu dorisem niciodată să scap de Maeve.

— Tu ai vreo soră? am întrebat-o pe Jocelyn.

Sandy și Jocelyn, care râseseră mai înainte, au amuțit amândouă.

— Glumești? a întrebat Jocelyn.

— Nu, am zis, întrebându-mă ce anume a fost atât de amuzant și apoi n-a mai fost, dar într-o clipă, înainte să apuce ele să mă corecteze, am văzut cum stau lucrurile: asemănarea dintre cele două femei, pe care o știam încă dinainte de a cunoaște adevărul.

Sandy și-a înclinat capul într-o parte.

— Danny, pe bune? Chiar nu știai că suntem surori?

În acel moment le-aș fi putut vorbi despre cum se susțineau una pe cealaltă în fel și chip și cât de puțin semănau fizic, dar la ce bun? Nu mă interesase niciodată să aflu cu cine se înrudesc ele și la cine se întorc acasă. Tot ce știam era că au grijă de noi și că țin la noi. Îmi aminteam că Sandy a lipsit două săptămâni când a fost soțul ei bolnav, apoi alte câteva zile după ce a murit.

— Nu știam.

— Asta-i pentru că eu sunt mult mai frumușică, a spus Jocelyn.

Încerca să ia totul în glumă, să treacă cu vederea ignoranța mea, dar, drept să spun, mie nu mi se părea deloc că una ar fi mai drăguță decât cealaltă. Erau mai tinere decât tata și mai mari decât Andrea, dar nu puteam să-mi dau seama exact ce vârstă au. Știam că nu e frumos să întreb. Jocelyn era mai înaltă și mai subțire și avea părul o nuanță neobișnuită de blond, iar Sandy, al cărei păr des, castaniu, era mereu prins în două agrafe, avea, poate, chipul mai plăcut. Avea obraji trandafirii și sprâncene foarte frumoase, dacă există așa ceva. Habar nu aveam. Jocelyn era măritată, Sandy era văduvă. Amândouă aveau copii, știam asta pentru că Maeve le dădea lor toate hăinuțele care ne rămâneau mici. Știam și pentru că, de fiecare dată când vreunul dintre copiii lor era mai grav bolnav, nu veneau la lucru. Le-am întrebat vreodată, atunci când se întorceau, cine este bolnav? Dacă se simte mai bine? Nu. Țineam mult și la Sandy, și la Jocelyn. Mă simțeam prost că le-am dezamăgit.

Sandy a clătinat din cap.

— Băieții ăștia, a spus ea, și cu aceste două cuvinte m-a absolvit de orice vină.

Exista un telefon la recepția căminului unde locuia Maeve. Știam numărul pe de rost. Dacă o sunam, era trimisă o fată la etajul doi să îi bată la ușă și să vadă dacă este în cameră, și de obicei nu era, pentru că lui Maeve îi plăcea să învețe la bibliotecă. Tot acest schimb de informații prin care aflam că nu e la cămin și apoi îi lăsam un mesaj îmi lua cel puțin șapte minute – cu aproximativ patru minute mai mult decât ar fi trebuit să dureze, după părerea tatei, o convorbire telefonică interurbană. Așa că, deși doream cu disperare să vorbesc cu soră-mea și s-o întreb dacă știe – iar dacă da, cum de a neglijat să-mi spună și mie–, nu am sunat-o. M-am dus în salon, unde m-am postat în fața portretului ei, înjurând în sinea mea sub privirea ei binevoitoare de copil de zece ani. M-am hotărât, în schimb, să aștept până sâmbăta următoare și să îl întreb pe tata. Cu fiecare zi care trecea, asemănările dintre Sandy și Jocelyn deveneau tot mai evidente, tot mai bătătoare la ochi. Observam asta în fiecare dimineață, când stăteau una lângă

alta în bucătărie și eu plecam să prind autobuzul școlii, o vedeam în felul în care îmi făceau cu mâna, ca două înotătoare perfect sincronizate și, bineînțeles, aveau și vocea absolut identică. Mi-am dat seama că nu am știut niciodată care dintre ele mă striga atunci când eram la etaj. Ce se întâmplase, oare, cu mine de îmi scăpaseră toate acestea?

— Ce importanță are? a spus tata când a sosit, în sfârșit, și ziua de sâmbătă și am plecat împreună la încasat chirii.

— Dar tu *știai.*

— Bineînțeles că știam. Că doar eu le-am angajat, sau maică-ta. Ea mereu angaja pe câte cineva. Mai întâi a venit Sandy, apoi, după vreo două săptămâni, ne-a spus că sora ei are nevoie de o slujbă, așa că ne-am ales cu amândouă. Tu te-ai purtat întotdeauna impecabil cu ele. Nu văd care-i problema.

Problema, voiam eu să-i spun, era că trăisem într-o stare de somnolență, absent față de lumea din jur. Nu aveam idee nici măcar ce se întâmplă la mine acasă. Mama le angajase fiindcă știa că sunt surori, ceea ce înseamnă că era un om bun. Eu nici măcar nu știam că sunt surori, adică eram un mizerabil. Dar zic asta pentru că privesc trecutul prin prisma a ceea ce știu acum, în prezent. Pe vremea aceea nici nu aș fi putut spune ce mă nemulțumește. Săptămâni întregi am căutat să le evit pe Sandy și pe Jocelyn, dar mi-a fost imposibil. În cele din urmă m-am decis să cred că am știut de legătura dintre ele, dar un timp am uitat de ea.

Sandy și Jocelyn conduseseră mereu treburile casei bucurându-se de o autonomie deplină. Uneori, le mai spuneam, poate, că ar fi bine să avem din nou la masă tocană de vită cu găluște, sau plăcinta aceea delicioasă cu mere, dar chiar și asta se întâmpla rar. Știau ce ne place și ne dădeau după pofta inimii, fără să fie nevoie să le cerem. Nu rămâneam niciodată fără mere sau biscuiți, erau întotdeauna timbre în sertarul din stânga al biroului din bibliotecă, prosoape curate în baie. Sandy ne călca nu numai hainele, dar și cearșafurile și fețele de pernă. Când era Maeve acasă, găseai mereu pe ușa frigiderului un șir lucios, zornăitor de flacoane cu insulină cu capace argintii. Sandy și Jocelyn sterilizau seringile pe vremuri, înainte să apară cele de unică folosință. Nu le atrăgeam niciodată atenția că sunt rufe de spălat sau că trebuie să mături pe jos, pentru că făceau toată treaba înainte să apucăm noi să observăm ceva în

neregulă.

Totul s-a schimbat după venirea Andreei. Ea stabilea meniurile săptămânale pe care urma să le prepare Jocelyn și își spunea părerea despre fiecare fel de mâncare: supa nu era suficient de sărată; le dăduse fetelor prea mult piure de cartofi. Cum să mănânce atâta piure? De ce servea Jocelyn cod, când Andrea îi ceruse în mod expres limbă de mare? Ar fi fost prea mare deranjul să meargă să caute în altă piață? Trebuia să se ocupe Andrea de toate cele? În fiecare zi căuta să o încarce pe Sandy cu câte o sarcină în plus, de exemplu, să șteargă de praf rafturile din cămară sau să spele perdelele. Nu le mai auzeam pe Sandy și pe Jocelyn stând de vorbă pe hol. Nu mai auzeam fluieratul spectaculos al lui Jocelyn când ajungea dimineața la lucru. Nu mai aveau voie să strige la noi de jos, de la baza scării, când voiau să ne întrebe câte ceva. Trebuiau să urce frumos scările până la noi, ca niște persoane civilizate. Așa zicea Andrea. Sandy și Jocelyn s-au străduit să devină mai puțin vizibile, mai civilizate, să muncească acolo unde nu eram noi de față. Sau poate că mi se părea. Adevărul e că, după plecarea lui Maeve, stăteam mai mult în camera mea.

La etajul întâi al casei erau șase dormitoare: al tatei, al meu, al lui Maeve, o cameră însorită cu două paturi unde dormeau Bright și Norma, o cameră pentru musafirii pe care nu-i aveam niciodată și ultimul, care fusese transformat în cameră de serviciu. Mai era, pe palierul de la etajul întâi, și un fel de spațiu de relaxare, mobilat cu fotolii în care nu s-a așezat nimeni niciodată până au apărut Norma și Bright. Se părea că le place să stea acolo, în capul scărilor.

Într-o seară, la cină, Andrea ne-a anunțat planurile ei de reconfigurare a casei.

— O mut pe Norma în camera cu băncuță la geam, a spus ea.

Eu și tata ne-am uitat la ea și atât, în vreme ce Sandy, care ne umplea din nou paharele cu apă, a făcut un pas înapoi, îndepărtându-se de masă.

Andrea nici nu a observat.

— Norma e acum fata cea mai mare. Aceea-i camera potrivită pentru fiica cea mai mare a familiei.

Norma a dat să deschidă gura. Se vedea că atunci aude prima oară de așa ceva. Dacă dorise să stea în camera lui

Maeve, asta era doar pentru că voia să fie mereu în preajma lui Maeve.

— Maeve are să se întoarcă acasă, a zis tata. E doar puțin plecată la New York.

— Iar când o să vină din nou în vizită, o să aibă o cameră frumoasă la etajul doi. O să se ocupe Sandy de treaba asta, nu-i așa, Sandy?

Numai că Sandy nu i-a răspuns. Ținea carafa cu apă strâns la piept de parcă se stăpânea să nu o arunce cât colo.

— Nu cred că e nevoie de așa ceva acum, a spus tata. Nu ducem lipsă de locuri de dormit în casa asta. Norma poate să se mute în camera de oaspeți dacă vrea.

— Camera de oaspeți e pentru musafirii noștri. Norma va dormi în camera cu băncuță la fereastră. E dormitorul cel mai frumos din casă, cu vederea cea mai frumoasă. E o prostie să-l păstrăm ca pe un sanctuar dedicat cuiva care nu locuiește aici. Sinceră să fiu, mă gândeam că poate ar trebui să luăm noi camera, numai că dulapul nu-i foarte încăpător. Norma are niște rochițe așa de micuțe! Dulapul ăla o să fie numai bun pentru tine, nu-i așa?

Norma a încuviințat ușor din cap, îngrozită de cuvintele mamă-sii și totodată fascinată, gândindu-se la băncuța aceea de la geam, la draperiile acelea minunate, în spatele cărora te puteai izola complet de lumea din jur.

— Și eu vreau să dorm în camera lui Maeve, a zis Bright.

Nu se obișnuise încă să locuiască într-un spațiu atât de generos și se ținea scai de soră-sa la fel cum mă ținusem și eu de a mea.

— O să aveți fiecare o cameră și Norma o să te lase să mergi pe la ea în vizită, a spus mamă-sa. Toată lumea o să fie mulțumită. Așa cum a spus și tatăl vostru, casa asta e destul de mare ca să aibă fiecare camera sa.

Și astfel, cazul a fost închis. N-am scos o vorbă. M-am uitat la tata, care acum devenise, după cât se părea, și tatăl Normei și al lui Bright, sperând că va mai face o încercare să o convingă, dar s-a lăsat păgubaș. Andrea era o femeie foarte atrăgătoare. Tata putea să-i facă pe voie acum sau să aștepte să îi facă pe plac mai târziu, dar ea oricum avea să obțină tot ce dorea.

Toate acestea s-au întâmplat cam pe vremea când m-am îndrăgostit de una dintre fiicele soților VanHoebeek, sau mai degrabă de portretul ei, pe care l-am intitulat Julia. Julia avea umerii înguști și părul bălai, prins cu o panglică verde. Portretul ei atârna pe peretele unui dormitor de la etajul al doilea al Casei Olandeze, deasupra unui pat în care nu dormea nimeni niciodată. În afară de Sandy, care, în fiecare joi, dădea cu aspiratorul și ștergea mobilele cu o cârpă de praf, nimeni, cu excepția mea, nu a mai pus piciorul acolo. Îmi închipuiam că Julia și cu mine suntem cu adevărat doi îndrăgostiți ale căror speranțe au fost zădărnicite de faptul că ne-am născut la distanță în timp unul de altul. Am ajuns într-o asemenea stare de neliniște tot gândindu-mă cât de nedreaptă a fost soarta cu noi, încât am făcut odată greșeala să o sun pe soră-mea la Barnard și să o întreb dacă a avut vreodată curiozitatea să afle mai multe despre fata al cărei portret atârnă în dormitorul de la etajul doi, fata cu ochii cenușii-verzui, care era una dintre fiicele familiei VanHoebeek.

— O fiică? a spus Maeve.

Am avut norocul să o prind la telefon.

— Dar n-au avut nici o fiică. Cred că-i doamna VanHoebeek când era copil. Mergi cu tabloul jos și uită-te la amândouă. Cred că sunt una și aceeași persoană.

Sora mea era în stare să mă tachineze până la exasperare, dar la fel de bine putea să vorbească cu mine serios, ca de la egal la egal, și să îmi răspundă sincer la orice întrebare. Îmi dădeam seama, după vocea ei, că acum nu glumește, ba chiar că acordă o deosebită atenție întrebării pe care i-am pus-o. Am rupt-o la fugă pe scara sinuoasă până la etajul doi și m-am suit în patul nefolosit ca să ridic de pe perete portretul iubitei mele, cu rama lui sculptată și aurită (rama era mai impunătoare decât și-ar fi dorit ea, dar nu atât de somptuoasă pe cât ar fi meritat). Julia mea *nu* era doamna VanHoebeek. Dar când am cărat tabloul la parter și l-am proptit de poliția șemineului, s-a văzut clar că Maeve are dreptate. Erau portretele aceleiași femei din două etape extreme ale vieții ei, bătrâna doamnă VanHoebeek, cu nasturii negri de mătase încheiați până în gât, și tânăra Julia, surprinsă într-o atitudine degajată. Dar chiar dacă cele două nu erau una și aceeași femeie, asemănarea dintre ele arăta clar că fiica va fi într-o zi aidoma mamei. Atunci a apărut Jocelyn de

după colț și m-a prins stând acolo și zgâindu-mă la cele două tablouri alăturate. A clătinat din cap.

— Cum zboară timpul! a zis ea.

Sandy și Jocelyn au mutat lucrurile lui Maeve la etajul doi. Bine măcar că încăperea dădea spre grădina din dos, la fel ca vechea ei cameră. Măcar peisajul care se vedea pe geam era mai mult sau mai puțin același, ba chiar mai frumos: mai puține crengi, mai mult frunziș. Numai că ferestrele erau, desigur, lucarne și nu era nici o băncuță sub ele. Camera cea nouă era, totodată, cât o părticică din cealaltă și așezată chiar sub streașina înclinată a acoperișului, așa că avea tavanul în pantă. Înaltă cum era, Maeve avea să se lovească la cap din două în două minute.

Întreaga manevră dureroasă de transformare a camerei lui Maeve în dormitorul Normei a durat mai mult decât și-ar fi putut imagina cineva, pentru că, odată scoase lucrurile lui Maeve, Andrea a dorit să fie zugrăvită încăperea, iar după ce a fost zugrăvită, s-a răzgândit și a început să aducă acasă cataloage cu mostre de tapet. A cumpărat o cuvertură nouă, un covor nou. Timp de două săptămâni, nu am auzit vorbindu-se despre altceva decât despre redecorarea camerei, dar abia când s-a întors Maeve acasă de Ziua Recunoștinței mi-am dat seama că nici unul dintre noi nu a avut destul curaj să o informeze că a fost exilată. Bineînțeles că sarcina aceasta îi revenea tatei și bineînțeles că știam cu toții că nu și-o va îndeplini. Maeve tocmai era în holul de la intrare, mă lua în brațe și mă rotea ca pe un copil, le săruta pe Sandy și pe Jocelyn, le pupa pe fetițe, când deodată am înțeles cu toții că nu mai e mult până o să urce la etaj și o să găsească o mulțime de păpuși împrăștiate pe patul care a fost cândva al ei. În acel moment, Andrea, jucându-și ca de obicei rolul de generăleasă, a fost aceea care a dat dovadă de prezență de spirit.

— Maeve, am făcut unele modificări pe aici cât ai fost tu plecată. Acum ai camera la etajul doi. E foarte drăguță.

— La mansardă? a întrebat Maeve.

— La etajul doi, a repetat Andrea.

Tata i-a luat valiza. Nu avea nimic de spus pe această temă, dar măcar avea bunăvoința să urce împreună cu ea. Din cauza genunchiului care îl supăra la urcatul scărilor, tata nu

mergea niciodată la etajul doi. Maeve era încă îmbrăcată cu haina ei roșie și purta mănuși. A râs.

— E exact ca în *Mica prințesă*[13]! a spus ea. Fata pierde toți banii pe care îi avea, așa că e alungată la cucurigu și pusă să curețe hamurile. S-a întors spre Norma. Să nu cumva să-ți vină vreo idee, domnișoară! N-o să-ți curăț nici un șemineu.

— De asta încă mă mai ocup eu, a spus Sandy.

De luni de zile nu o mai auzisem pe Sandy intrând în vorbă să facă și ea o glumă – dacă era ceva amuzant în faptul că Maeve se muta la etajul doi.

— Atunci, hai să mergem, i-a spus Maeve tatei. Ne așteaptă un drum lung. Ar trebui să pornim dacă vrem să ne întoarcem la timp la masă. Îmi miroase a ceva bun. S-a uitat la Bright. Tu miroși așa?

Bright a râs, dar Norma a fugit din cameră cu ochii în lacrimi, dându-și imediat seama cam ce poate simți Maeve pentru că i-a luat camera. Maeve a urmărit-o cu privirea și am înțeles după expresia feței ei că nu prea știe pe cine să consoleze mai întâi: pe Norma? Pe Sandy? Pe mine? Cu bagajul ei în mână, tata se îndrepta deja spre scară. După o clipă de ezitare, l-a urmat și ea. Într-adevăr, au lipsit foarte mult timp, dar nu a urcat nimeni după ei să îi grăbească, să le spună că mâncarea e pe masă și că îi așteptăm.

---

[13] *The Little Princess – Mica prințesă* (1903), piesă de teatru și *A Little Princess – O mică prințesă,* (1905), roman de succes pentru copii, ambele semnate de scriitoarea americană Frances Hodgson Burnett (1849-1924).

Capitolul 5

În anul acela, Maeve s-a întors din nou acasă de Crăciun, dar a rămas doar câteva zile. Fusese invitată la o prietenă, în New Hampshire, la ski, și o altă fată de la Barnard, care locuia la Philadelphia, a dus-o acolo cu mașina. Erau, toate, fete bogate. Fete inteligente, admirate de cei din jur, care știau să coboare cu schiurile pe o pantă abruptă și visau să citească *Roșu și negru* în franceză. Când a aflat că nu vor fi închise căminele de Paște, Maeve s-a hotărât să rămână la școală. Multe dintre prietenele ei locuiau în Manhattan și era invitată mereu la ele, la masă. În afară de asta, mai avea și de lucru. Putea foarte bine să meargă la slujba de Înviere la St. Patrick și să străbată drumul pe Fifth Avenue în compania unor fete care făceau acest lucru an de an. Nimeni nu ar fi putut să-i găsească vreo vină, dar eu tot mă gândeam la ea cu reproș. Cum să petrec Paștele fără ea?

— Ia trenul și vino la New York, mi-a spus ea la telefon. Apoi te iau eu cu mașina. Îl sun pe tata la birou să stabilim ce-i de făcut. Cu trenul te descurci și singur.

Mă simțeam mai matur decât colegii mei de școală, aceia care aveau doi părinți și case de dimensiuni normale. Chiar și arătam mai mare decât ei. Eram cel mai înalt din clasă. ,,Băieții care au surori înalte cresc și ei înalți”, mi-a spus odată Maeve, și a avut dreptate. Cu toate acestea, nu eram sigur că tata o să mă lase să plec singur la New York. Chiar dacă eram înalt și bun la învățătură, chiar dacă eram în stare, în general, să îmi port singur de grijă, nu aveam totuși decât doisprezece ani.

Tata însă m-a surprins spunându-mi că mă duce el cu mașina până la New York și mă lasă să mă întorc acasă cu trenul. La Barnard ajungeai în două ore și jumătate cu mașina. Tata mi-a spus că vom merge să o luăm pe Maeve și vom lua masa toți trei în oraș, apoi el se va întoarce la Elkins Park fără mine. A sunat atât de nostalgic când a spus *toți trei,* de parcă noi împreună am fi fost cândva un întreg, nu doar rezultatul unui concurs de împrejurări.

Andrea a aflat de planul nostru și ne-a anunțat la cină că vine și ea cu noi. Că are o mulțime de lucruri de făcut în oraș. După ce s-a mai gândit puțin, a spus că ar trebui să vină și fetele și că tata ar putea să le ducă să viziteze orașul, după ce mă lasă pe mine la Maeve.

— Fetele n-au fost încă la New York și tu ești de acolo! a spus Andrea, ca și când tata urzise vreun plan secret ca ele să nu vadă New Yorkul. O să mergem cu barca să vedem Statuia Libertății. N-ar fi grozav? le-a întrebat pe fetițe.

Nici eu nu mai fusesem la New York, dar nu voiam să zic nimic de teamă să nu creadă că mă rog să mă ia și pe mine să fac turul orașului cu ei. Când a adus Sandy desertul, discuția era în toi și Andrea spunea că trebuie făcute rezervări la hotel și că vrea să meargă să vadă un spectacol. Nu cumva știa tata pe cineva care le putea face rost de bilete la *Sunetul muzicii?*

— De ce faci întotdeauna planuri în ultimul moment? l-a întrebat ea.

Apoi, schimbând vorba, a vrut să știe dacă ar putea să discute cu câțiva pictori portretiști ca să aleagă unul.

— Trebuie să angajăm pe cineva să picteze portretele fetelor.

Am examinat pata lăsată de tarta de rubarbă în farfuria mea. N-avea nici o importanță. Nu aveam de pierdut decât prânzul, ideea aceea ridicolă despre noi trei împreună. Bine măcar că mă ducea cu mașina să o văd pe Maeve, fiindcă asta era tot ce îmi doream, de fapt. Nu conta cine mai e în mașină. Dezamăgirea vine când ai așteptări, dar eu, pe vremea aceea, nu mă așteptam să nu obțină Andrea exact ceea ce își dorește.

Dar în dimineața următoare, tata a împins ușa batantă de la bucătărie și a intrat în timp ce eu încă eram la masă și mâncam cereale. A bătut cu două degete în masă exact în fața castronașului meu.

— E timpul să plecăm, a zis. Chiar acum.

Nici urmă de Andrea în jur. Fetele erau încă în camera lui Maeve (dormeau amândouă acolo, așa cum prevăzuse Bright), Sandy și Jocelyn nu sosiseră încă. Nu l-am întrebat ce s-a întâmplat, nici nu i-am amintit că soția lui și fetele ei trebuiau să vină cu noi. Nu m-am mai dus să iau cartea pe care mă gândeam să o citesc în tren, la întoarcere, nici nu i-am spus că am stabilit să plecăm abia peste două ore. Mi-am lăsat castronașul cu Cheerios pe jumătate plin pe masă ca să îl găsească Sandy și am ieșit pe ușă în urma lui. Ne descotoroseam de Andrea. În acel an, Paștele cădea târziu și în aerul dimineții se revărsa dulceața dementială a zambilelor.

Tata mergea zorit și avea picioarele atât de lungi, încât, cu tot genunchiul lui șubred, trebuia să alerg ca să țin pasul cu el. Am luat-o pe lângă gardul lung, năpădit de glicină încă neînflorită și tot drumul până la garaj mi-am zis în sinea mea *fugim, fugim, fugim.* Îngropam cuvântul în pietriș cu fiecare pas pe care îl făceam amândoi.

Îmi e greu să îmi imaginez de cât curaj a avut nevoie să îi spună Andreei să nu vină cu noi. În replică, ea s-a lansat, probabil, într-o discuție în contradictoriu, care lui i s-a părut nerezonabilă. Pe el nu-l interesa altceva decât să plece de acasă înainte să apuce ea să coboare la parter și să încerce să îl convingă cu noi argumente, așa încât, fiind nevoie să ne grăbim, am rupt-o la fugă. Ne-am urcat în mașină cu vreo două ore mai devreme decât plănuiserăm.

Ori de câte ori îl întrebam ceva când era tăcut, tata îmi spunea că are o convorbire cu sine însuși și să nu îl întrerup. Îmi dădeam seama că tocmai e absorbit de o asemenea convorbire, așa că am privit pe geam și am admirat dimineața splendidă și m-am gândit la Manhattan și la soră-mea și la cât de bine o să ne distrăm împreună. Nu o să o rog pe Maeve să mă ducă să văd Statuia Libertății pentru că i se face rău când se plimbă cu barca, îmi ziceam eu, dar mă întrebam dacă aș putea să o conving să mergem la Empire State Building.

— Știi, pe vremuri locuiam la New York, mi-a spus tata îndată ce am ajuns la bariera de pe Pennsylvania Turnpike[14].

I-am răspuns că știu. M-am abținut să-i amintesc însă că Andrea a adus vorba de asta la masă, cu o seară înainte.

Apoi a semnalizat, înaintând spre ieșire.

— Avem tot timpul. O să-ți arăt.

Aproape tot ce știam despre tata se baza pe ceea ce vedeam: era înalt și subțire, avea pielea arsă de soare și părul de culoarea ruginii, ca și al meu. Toți trei aveam ochi albaștri. Abia putea să își îndoaie genunchiul stâng, care îl supăra mai mult iarna și când ploua. Nu sufla o vorbă despre asta, dar nu era greu să ne dăm seama când are dureri. Fuma Pall Mall, își adăuga lapte în cafea, dezlega cuvinte încrucișate înainte să citească știrile de pe pagina întâi. Iubea clădirile la fel cum băieții iubesc câinii. Odată, pe când aveam opt ani, l-am întrebat

[14] Autostradă cu taxă în statul Pennsylvania.

pe tata seara, la masă cu cine are de gând să voteze, cu Eisenhower, sau cu Stevenson? Eisenhower candida pentru un al doilea mandat și toți colegii mei de școală erau de partea lui. Tata a bătut ușor cu vârful cuțitului în farfurie și mi-a spus să nu îi mai pun *niciodată* o asemenea întrebare, nici lui, nici altcuiva. ,,Băieții or fi liberi să-și dea cu părerea, pentru că ei oricum nu pot vota", a spus el. ,,Dar să-l întrebi așa ceva pe un adult înseamnă să-i încalci dreptul la confidențialitate", a spus el. Privind în urmă, îmi închipui că pe tata l-a îngrozit gândul că l-aș putea crede în stare să îl voteze vreodată pe Stevenson, dar în clipa aceea nu mi-am dat seama. Tot ce știam era că nu trebuie să mai ating subiecte sensibile. Iată despre ce discutam cu tata când eram copil: despre baseball – lui îi plăcea echipa din Philadelphia. Despre copaci – știa cum se numește fiecare copac, dar mă mustruluia dacă îl întrebam a doua oară despre același soi de copac. Despre păsări – la fel. În curtea din dos ținea vase cu grăunțe și putea să identifice cu ușurință orice pasăre care venea acolo să ciugulească. Despre clădiri – structura de rezistență, detalii arhitecturale, valoarea unei proprietăți, impozitul pe clădiri sau orice altceva–, tatei îi făcea plăcere să discute despre clădiri. Dacă aș face o listă cu lucrurile despre care nu îl întrebam pe tata, ar fi ca și cum aș enumera stelele de pe cer, așa că voi aminti doar unul: nu îl întrebam nimic despre femei. Nici despre femei în general și cum trebuie să te comporți cu ele și, bineînțeles, nici despre anumite femei: despre mama, despre soră-mea, despre Andrea.

De ce ar fi stat lucrurile altfel în ziua aceea, nu aș fi putut spune, dar fără îndoială că tot ce s-a întâmplat a avut o oarecare legătură cu cearta lui cu Andrea. Conflictul cu ea, la care se adăuga, poate, și faptul că se întorcea la New York, orașul natal al mamei și al lui, și că avea să o vadă pe Maeve pentru prima oară în postura de studentă, toate acestea i-au stârnit o undă de nostalgie. Sau poate că motivul nu era decât cel invocat de el: aveam mai mult timp la dispoziție.

— Pe aici totul arăta altfel, mi-a spus el pe când străbăteam străzile din Brooklyn, una după alta.

Dar Brooklynul nu se deosebea chiar atât de mult de unele cartiere din Philadelphia, unde mergeam sâmbăta să încasăm chiriile. Atâta doar, că în Brooklyn totul era la scară mai mare și îți dădea o senzație de densitate care te urmărea peste tot, ori

încotro mergeai. A redus viteza și a arătat cu degetul.

— Vezi blocurile alea? Pe vremea când locuiam aici în cartier, erau din lemn. Le-au dărâmat pe cele vechi, ori o fi fost vreun incendiu. Un cvartal întreg, ras. Cafeneaua de colo era și pe atunci...

A făcut semn spre Bob's Cup and Saucer. Clienții așezați la masa de la geam își terminau micul dejun întârziat, unii citind ziarul, alții privind în stradă.

— Făceau ei niște gogoși, specialitatea casei. N-am mai găsit nicăieri gogoși ca acolo. După slujba de duminică era o coadă care se întindea pe toată lungimea cvartalului. Vezi atelierul ăla de reparat încălțăminte? Honest Shoe Repair. E acolo dintotdeauna. A făcut din nou semn către o vitrină doar cât ușa de lată. Am fost coleg de școală cu băiatul proprietarului. Pun pariu că, dacă am intra în clipa asta, l-am găsi tot acolo, punând tălpi noi la pantofi. O fi și ăsta un mod de a-ți trăi viața.

— Da, am spus.

Răspundeam ca un idiot, dar nu prea știam cum să primesc toate aceste informații.

A virat la colțul străzii și apoi iarăși la semafor și am ajuns pe Fourteenth Avenue.

— Chiar acolo, a spus, și a arătat înspre etajul al doilea al unei clădiri care arăta ca oricare alta pe lângă care trecuserăm. Acolo am locuit eu, iar maică-ta la o distanță de un cvartal în direcția aia.

A arătat repede cu degetul peste umăr.

— Unde?

— Chiar în urma noastră.

M-am suit în genunchi pe scaun și m-am uitat pe lunetă și am simțit că mi se pune un nod în gât. Mama?

— Vreau să văd, am spus eu.

— E la fel ca toate celelalte case.

— E încă devreme.

Era Joia Sfântă, și oamenii care obișnuiau să meargă la slujbă fie fuseseră dimineața devreme, fie urmau să se ducă târziu, după ce veneau de la muncă. Singurele persoane de pe stradă erau niște femei care ieșiseră să-și facă cumpărăturile. Paralel cu noi a parcat o mașină și taman când era tata pe

punctul de a-mi spune că nu se poate, o altă mașina aflată exact în fața noastră a luat-o din loc de parcă ne-ar fi invitat să o urmăm.

— Păi acum ce să mai zic? a spus tata și a înaintat în spațiul lăsat liber.

De când ieșiserăm din Pennsylvania, cerul se acoperise de nori, dar nu ploua și am pornit înapoi pe jos cale de un cvartal, tata șontâcăind ușor, înfruntând aerul rece de afară.

— Uite acolo. La parter.

Clădirea era identică cu celelalte, dar gândul că mama a locuit acolo m-a făcut să mă simt de parcă nimeriserăm pe Lună, atât era de imposibil de conceput. La ferestre erau zăbrele și am ridicat mâna să le ating.

— Alea te apără de nătăfleți, a zis tata. Așa zicea bunică-tu. El le-a pus acolo.

M-am uitat la el.

— Bunicul?

— Tatăl maică-tii. Era pompier. De multe ori dormea noaptea la stație, așa că a pus zăbrele la ferestre. Dar nu știu dacă era nevoie de ele; pe vremea aia nu se întâmpla mai nimic.

Am cuprins cu degetele una dintre zăbrele.

— Tot aici locuiește?

— Cine?

— Bunicul meu.

Nu mai rostisem niciodată acele două cuvinte împreună.

— O, doamne, nu. Tata a clătinat din cap a aducere-aminte. Bătrânul Jack s-a prăpădit demult. Avea ceva la plămâni. Nu știu exact ce. Prea multe incendii.

— Dar bunica mea?

Din nou, cuvintele astea m-au uluit.

Îmi dădeam seama după expresia feței lui că nu era pregătit pentru asta. Nu voia decât să ne plimbăm cu mașina prin Brooklyn, să îmi arate locurile pe care le cunoștea, casa în care a locuit.

— Pneumonie, nu mult după moartea lui Jack.

L-am întrebat dacă mai avem și alte rude.

— Chiar nu știi?

Am clătinat din cap. Mi-a desprins degetele de pe zăbrea cu

un gest nu lipsit de blândețe și m-a întors în direcția mașinii în timp ce vorbea.

— Buddy și Tom au murit de gripă, iar Loretta a murit când a născut. Doreen s-a mutat în Canada cu un tip cu care s-a măritat, iar James, James era prietenul meu, el a pierit în război. Mama ta era mezina familiei și le-a supraviețuit tuturor, poate cu excepția lui Doreen. Bănuiesc că Doreen o mai fi trăind încă acolo, în Canada.

Am căutat adânc în mine însumi să găsesc ceva ce nu eram sigur că există, acea parte din mine care mă asemăna cu sora-mea.

— De ce a plecat?

— Tipul cu care s-a căsătorit a vrut să se mute acolo, a răspuns el, neînțelegându-mi întrebarea. Era din Canada sau și-a găsit o slujbă acolo. Nu-mi aduc aminte ce era.

M-am oprit din mers. Nu am făcut nici măcar efortul să clatin din cap, am repetat, pur și simplu, întrebarea. Era întrebarea centrală a vieții mele și nu o mai rostisem niciodată până atunci.

— De ce a plecat mama?

Tata a oftat, și-a înfundat mâinile în buzunare și a ridicat privirea să cerceteze poziția norilor, apoi mi-a spus că era nebună. Scurt pe doi.

— Cum adică, nebună?

— Nebună, adică își scotea haina de pe ea și i-o dădea unuia de pe stradă care nici măcar nu i-o cerea. Nebună, adică lua și haina de pe *tine* și-o dădea de pomană.

— Dar nu așa trebuie să facem?

Adică, nu făceam noi așa ceva, dar oare nu spre asta tindeam? Tata a dat din cap că nu.

— Nu. Nu trebuie. Ascultă, n-are rost să-ți bați capul cu maică-ta. Toată lumea are de dus o povară în viață și asta e povara ta. A plecat. Trebuie să te împaci cu gândul ăsta.

Când ne-am urcat din nou în mașină, discuția noastră s-a încheiat și am străbătut străzile din Manhattan ca doi străini care nu s-au intersectat niciodată. Ne-am dus la Barnard și am luat-o pe Maeve fix la ora stabilită. Ne aștepta pe stradă, în fața căminului, îmbrăcată cu paltonul ei roșu și cu părul împletit într-o coadă bogată, care îi cădea peste umăr. Sandy îi spunea

mereu că îi stă mai bine cu părul împletit, dar când era acasă nu se pieptăna niciodată așa.

Ardeam de dorința de a sta de vorbă cu soră-mea între patru ochi, dar nu puteam face nimic în sensul ăsta. Dacă ar fi fost după mine, ne-am fi luat la revedere pe loc de la tata și l-am fi trimis acasă, dar exista un plan și trebuia să luăm prânzul împreună. Am mers la un restaurant italienesc pe care îl știa Maeve, nu departe de campus, unde am fost servit cu un bol uriaș de spaghete cu sos de carne, un meniu care lui Jocelyn i s-ar fi părut de neconceput pentru masa de prânz. Tata a întrebat-o pe Maeve despre cursurile ei, iar ea, încântată nevoie mare de această neobișnuită dovadă de interes din partea lui, i-a spus tot. Urma cursuri de Analiză matematică II și de Economie, precum și unul de Istorie europeană, și unul de Roman japonez. Când a auzit tata de cursul de roman, a clătinat din cap circumspect, dar nu a făcut nici o obiecție. Poate că se bucura să o vadă, ori poate că îi părea bine că nu mai stă de vorbă cu mine la un colț de stradă în Brooklyn, dar pentru prima dată în viață o asculta pe fiică-sa cu toată atenția. Maeve era deja în semestrul al doilea și el nu știa nimic despre cursurile ei, în schimb, eu știam totul: romanul *Surorile Makioka*[15] a fost răsplata primită pentru faptul că terminase de citit *Povestea lui Genji*[16]; profesorul ei de științe economice scrisese manualul pe care îl foloseau la ore; cursul de Analiză matematică II i se părea mai ușor decât cel de Analiză matematică I. Mi-am umplut gura cu spaghete ca să nu intru în vorbă și să schimb subiectul.

Când am terminat de mâncat – și am terminat destul de repede, pentru că tata nu avea răbdare să zăbovească într-un restaurant–, l-am condus la mașină. Nu știam dacă trebuie să plec acasă în seara aceea sau a doua zi. Nu discutaserăm despre asta și nu venisem cu nici un bagaj, dar nimeni nu a pomenit nimic de întoarcerea mea. Eram lăsat din nou în grija lui Maeve și nu mai era nimic de spus. A îmbrățișat-o repede și i-a strecurat niște bani în buzunarul paltonului, apoi

[15] Roman al scriitorului japonez Jun'ichiro Tanizaki (1886-1965), publicat în 1943.

[16] Roman medieval japonez (începutul secolului al XI-lea) al scriitoarei Murasaki Shikibu (978-1016).

Maeve și cu mine am stat unul lângă altul și i-am făcut cu mâna în semn de la revedere, în vreme ce mașina se îndepărta. În timpul prânzului se pornise pe neașteptate o ploaie rece și, cu toate că nu turna cu găleata, Maeve a spus că ar fi bine să luăm metroul până la Metropolitan ca să vedem expoziția de artă egipteană, fiindcă nu are rost să ne udăm. Metroul era al doilea obiectiv, după Empire State Building, pe care de-abia așteptasem să îl vizitez, dar acum, pe când coboram scările, aproape că nici nu mă uitam în jurul meu.

Maeve s-a oprit și s-a uitat lung la mine chiar înainte să ajungem la turnichete. S-o fi gândit că îmi vine să vomit, ceea ce nu ar fi fost departe de adevăr.

— N-oi fi mâncat prea mult?

Am făcut semn cu capul că nu.

— Am fost în Brooklyn.

Probabil că aș fi putut să îi dau vestea asta cu mai mult tact, dar în dimineața aceea se întâmplaseră prea multe lucruri pe care nu eram în stare să le exprim în cuvinte.

— Azi?

În fața noastră era un grilaj negru de metal, iar de partea cealaltă era peronul. A sosit metroul, s-au deschis ușile și unii au coborât, alții au urcat, numai Maeve și cu mine am rămas pe loc. Pe lângă noi treceau în fugă alte persoane, grăbindu-se să treacă prin turnichete.

— Am plecat prea devreme. Cred că el și cu Andrea s-au certat, pentru că ea avea de gând să vină cu noi împreună cu fetele, dar tata a coborât singur și s-a grăbit tare să plecăm.

Începusem să plâng, cu toate că nu aveam nici un motiv. Eram mult prea mare pentru așa ceva. Maeve m-a condus până la o bancă de lemn și ne-am așezat acolo unul lângă altul și ea a scos un șervețel de hârtie din geantă și mi l-a întins. Ținea mâna pe genunchiul meu.

De îndată ce i-am povestit totul, mi-am dat seama că mare lucru nu s-a întâmplat, dar nu puteam să nu mă gândesc că oamenii care au locuit cândva în apartamentul acela sunt acum morți cu toții, cu excepția surorii care a plecat în Canada și a mamei, și că e foarte posibil să fi murit și ele.

Maeve stătea strâns lipită de mine. Mâncase o bomboană mentolată dintr-un bol așezat lângă ușa de la intrare a restaurantului. Amândoi luaserăm câte una. Ochii ei erau de un albastru diferit de al ochilor mei. Erau mai întunecați, de un albastru marin, aproape.

— Ai mai ști să găsești strada aia?

— E Fourteenth, dar n-aș putea să-ți spun cum se ajunge acolo.

— Dar îți amintești de cafenea și de atelierul de cizmărie, așa că putem s-o găsim.

Maeve s-a dus la omul de la ghișeu care vindea fise de metrou și s-a întors cu o hartă. A găsit Fourteenth Avenue, apoi s-a gândit cu ce metrou să mergem, a înapoiat harta și mi-a dat o fisă.

Brooklynul este un cartier mare, mai mare decât Manhattanul, și nu ai crede că un băiețaș de doisprezece ani care nu a mai fost niciodată pe acolo ar putea să se orienteze și să facă drumul înapoi până la o anumită clădire pe care a văzut-o preț de cinci minute, dar eu o aveam pe Maeve alături de mine. Când am coborât din metrou a întrebat cum se ajunge la cafeneaua Bob's Cup and Saucer și, odată ajunși acolo, am știut cum să o găsesc: dăm colțul, cotim din nou la semafor. I-am arătat zăbrelele pe care le montase bunicul la ferestre ca să se apere de nătăfleți și am rămas un timp acolo, cu spatele rezemat de zidul de cărămidă. Mi-a cerut să îi spun numele unchilor și ale mătușilor. Reținusem numele Lorettei și al lui Buddy și al lui James, dar pe ale celorlalți doi, nu. Mi-a spus să nu-mi fac probleme, că nu-i nimic. Când s-a întețit ploaia, ne-am întors la cafenea. Chelnerița a râs când am comandat câte o gogoașă. Ne-a spus că se vând toate până la opt dimineața. Nu era nici un bai, pentru că nu ne era foame. Maeve a băut o ceașcă de cafea, iar eu, ciocolată fierbinte. Am stat acolo până ne-am încălzit și ne-am uscat pe jumătate.

— Nu-mi vine să cred că ți-a arătat unde a locuit ea, a spus Maeve. Toți anii ăștia l-am întrebat despre ea, despre familia ei, despre locul unde a plecat, dar n-a vrut să-mi spună nimic.

— Pentru că s-a gândit că o asemenea discuție o să te

ucidă.

Nu îmi făcea plăcere să fiu în situația de a-l apăra pe tata în fața soră-mii, dar ăsta era adevărul. Plecarea mamei o îmbolnăvise pe Maeve.

— E ridicol. Nu moare nimeni din cauza unor informații. Pur și simplu n-a vrut să discute cu mine. Odată, când eram la liceu, i-am spus că am de gând să plec în India și să încerc s-o găsesc, și știi ce mi-a răspuns?

Am clătinat din cap, șocat de ideea monstruoasă că Maeve ar fi putut pleca în India și așa ar fi dispărut amândouă fără urmă.

— Mi-a spus că trebuie să mă gândesc la ea ca și când ar fi murit și că, probabil, *chiar* a murit.

Și totuși, oricât de înspăimântător suna, l-am înțeles.

— N-a vrut să pleci.

— Mi-a spus: ,,În India sunt acum aproape 450 de milioane de oameni. Îți urez succes”.

Chelnerița a revenit cu cafetiera, dar Maeve a refuzat-o.

M-am gândit la zăbrelele de la ferestrele apartamentului. M-am gândit la toți nătăfleții din lume.

— Știi cumva de ce-a plecat?

Maeve a terminat de băut ce mai avea în ceașcă.

— Tot ce știu sigur e că a urât casa.

— Casa Olandeză?

— Nu putea s-o sufere.

— N-a zis niciodată așa ceva.

— O, ba da. O spunea zilnic. Singura încăpere în care voia să stea era bucătăria. Ori de câte ori o întreba Fluffy ceva, spunea: ,,Fă cum crezi tu că-i mai bine. Ești la tine acasă”. Mereu spunea că Fluffy e la ea acasă. Îmi amintesc că asta îl scotea din sărite pe tata. Mama mi-a spus odată că, dacă ar fi după ea, ar dona casa călugărițelor, le-ar lăsa s-o transforme în orfelinat sau în cămin de bătrâni. Apoi a mai zis că măicuțelor, orfanilor și bătrânilor le-ar fi, probabil, jenă să locuiască acolo.

Am încercat să-mi imaginez cum vine asta. Să nu-ți placă tavanul din sufragerie, da, mai înțelegeam, dar chiar toată casa? Nu exista casă mai bună.

— Oi fi înțeles tu greșit.

— A repetat de mai multe ori.

— Atunci era nebună, am spus eu, dar îndată ce am rostit aceste cuvinte mi-a părut rău.

Maeve a clătinat din cap.

— Nu era nebună.

Când ne-am întors în Manhattan, Maeve m-a dus la un magazin pentru bărbați și mi-a cumpărat lenjerie de corp, o cămașă nouă și o pijama, apoi mi-a luat o periuță de dinți de la o farmacie de alături. În seara aceea am mers la Paris Theater și am văzut *Mon Oncle*[17]. Maeve mi-a spus că e îndrăgostită de Jacques Tati. Mă enerva ideea că o să văd un film subtitrat, dar am constatat că în el nu prea exista dialog. După ce s-a terminat filmul, ne-am oprit să mâncăm înghețată, apoi ne-am întors la Barnard. Băieților, oricine ar fi fost ei, le era strict interzis accesul dincolo de holul de la intrarea în cămin, dar Maeve a vorbit cu fata de la recepție, prietenă cu ea, i-a explicat care e situația și m-a condus la etaj. Leslie, colega ei de cameră, plecase să-și petreacă vacanța de Paști acasă, așa că am dormit în patul ei. Camera era atât de mică, încât, dacă am fi întins mâinile peste spațiul gol dintre noi, am fi putut cu ușurință să ne atingem degetele. Am dormit în camera lui Maeve tot timpul cât am fost mic, dar uitasem cât e de plăcut să mă trezesc în miez de noapte și să-i aud respirația calmă, regulată.

Până la urmă, am stat la New York toată ziua de vineri și aproape toată sâmbăta și dacă Maeve a sunat cumva acasă să anunțe ce planuri avem, nu am fost de față să aud. Mi-a spus că până atunci a avut prea mult de învățat ca să mai aibă timp și pentru obiectivele turistice pe care și-a propus să le viziteze, așa încât am mers amândoi la Muzeul de Istorie Naturală și la grădina zoologică din Central Park. Cu toate că ploua, ne-am dus la Empire State Building și am urcat până la ultimul etaj și tot ce am putut vedea au fost norii grei, lăcrimoși, adunați de jur împrejurul nostru. M-a dus să vizitez campusul Universității Columbia și mi-a spus că acolo ar trebui să fac facultatea. Am fost în Vinerea Sfântă la Biserica Notre Dame și frumusețea

---

[17] *Unchiul meu* (1958), film de comedie al regizorului francez de origine rusă Jacques Tati (1907-1982).

clădirii mi-a captat atenția aproape jumătate din timpul cât a durat slujba aceea interminabilă. În cele din urmă, Maeve a trebuit să se scuze și să meargă în holișorul situat pe o latură a bisericii, ca să-și injecteze doza de insulină. Mai târziu, mi-a spus că lumea a crezut, probabil, că e vreo drogată îmbrăcată cum se cuvine, cu jachetă și bluză asortate[18]. Târziu, în Sâmbăta Sfântă, m-a condus la Penn Station[19]. Mi-a spus că tata va dori să mă aibă acasă de Paști și, oricum, trebuie să revenim amândoi la școală lunea următoare. Mi-a cumpărat bilet și mi-a promis că are să sune acasă și să îi spună lui Sandy când să mă aștepte, apoi m-a rugat să îi promit că îi voi da telefon de îndată ce voi ajunge acasă. Maeve i-a dat hamalului bacșiș și l-a rugat să mă așeze lângă persoana din tren care îi va inspira cea mai mare încredere, dar pentru că s-a întâmplat să fim foarte puțini cei care mergeam la Philadelphia în după-amiaza aceea târzie din Sâmbăta Sfântă, am avut un rând întreg de scaune doar pentru mine. Maeve îmi cumpărase cartea despre Iulius Caesar, așa cum o rugasem când am mers la Brentano's[20], dar până la urmă am ținut-o pe genunchi și am privit pe geam tot timpul. Trenul trecuse deja de Newark când mi-am dat seama că am omis să îi arăt apartamentul în care a copilărit tata și despre care ea a uitat să mă întrebe.

Tot timpul cât am fost plecat, nu m-am gândit deloc la Andrea, dar acum mă întrebam dacă nu cumva i-o fi făcut tatei un scandal monstru. Apoi mi-am amintit ce mi-a spus tata, că e mai bine să nu ne mai gândim la lucrurile pe care nu le putem schimba. Am încercat să îi urmez sfatul și am văzut că e mai ușor decât îmi imaginam. Nu am făcut altceva decât să privesc pe geamul compartimentului și să văd lumea trecându-mi prin fața ochilor cu viteza săgeții: orașe, apoi case, apoi copaci, apoi vite, apoi copaci, apoi case, apoi orașe și tot așa la nesfârșit.

Așa cum îmi promisese Maeve, Sandy m-a luat de la

---

[18] *Sweater set* (engl.), set de cardigan și bluză tricotate, purtat în anii '50 și '60 de anumite categorii profesionale (secretare, profesoare ș.a.), considerat mai târziu un simbol al conservatorismului și al prostului gust vestimentar.

[19] Denumirea prescurtată a Gării Pennsylvania (Pennsylvania Station) din New York.

[20] Denumirea unui lanț de librării din Statele Unite.

gară și, odată urcați în mașină, i-am povestit totul despre călătoria mea. Voia să știe ce mai face Maeve și cum arată camera ei de la cămin, care, i-am spus eu, e foarte mică. M-a întrebat dacă mănâncă suficient.

— Era numai piele și os când a venit de Crăciun.

— Crezi? am întrebat-o. Din punctul meu de vedere, arăta ca de obicei.

Când am ajuns acasă erau cu toții la masă și tata a spus:

— Ia uitați-vă cine-a venit!

La locul meu obișnuit erau deja puse farfuriile și tacâmurile.

— De Paște o să primesc un iepuraș, mi-a spus Bright.

— Ba n-o să primești, a spus Norma.

— Haideți să așteptăm până mâine și vom vedea ce se-ntâmplă, a spus Andrea, fără să se uite la mine. Hai, mâncați.

Jocelyn era de față și mi-a făcut cu ochiul când m-a servit. Venise să dea o mână de ajutor pentru că Sandy trebuia să mă ia de la gară.

— La New York sunt iepuri? m-a întrebat Bright.

Mă amuza felul cum mă tratau fetițele, de parcă aș fi fost deja om în toată firea, mai apropiat ca vârstă de tata și de Andrea decât de ele.

— O mulțime, i-am răspuns.

— I-ai văzut tu?

De fapt, chiar văzusem iepuri la Saks, pe Fifth Avenue, într-o vitrină decorată pentru Paște. I-am spus cum țopăiau printre gleznele manechinelor îmbrăcate în rochii elegante și cum am stat noi pe stradă, Maeve și cu mine, împreună cu o droaie de oameni și ne-am uitat la ei preț de zece minute.

— Ai văzut spectacolul? m-a întrebat Norma, și atunci Andrea a ridicat privirea.

Îmi dădeam seama cât de cătrănită o să fie numai gândindu-se că eu și Maeve am reușit să facem ceva la care a visat ea.

Am dat din cap afirmativ.

— A fost multă muzică, dar a fost mai frumos decât mă așteptam.

— Cum naiba ați făcut rost de bilete? a întrebat tata.

— Printr-o colegă de facultate a lui Maeve. Tatăl ei lucrează la teatru.

Pe vremea aceea nu prea eram obișnuit să mint, dar pornirea asta mi-a venit de la sine. Nimeni dintre cei de la masă nu ar fi verificat dacă povestea e adevărată și, chiar dacă ar fi făcut-o, Maeve ar fi confirmat-o fără să stea pe gânduri.

După aceea nu m-a mai întrebat nimeni nimic, așa că am păstrat pentru mine amintirile cu pinguinii de la Central Park Zoo, și oasele de dinozaur de la Muzeul de Istorie Naturală, și *Mon Oncle,* și camera de la cămin și tot restul. Mă gândeam să îi povestesc totul prietenului meu Matthew luni, la școală. Matthew era aproape obsedat de ideea de a vizita Manhattanul. Andrea a deschis discuția despre prânzul de Paște de a doua zi și cât de ocupată va fi, cu toate că Sandy îmi spusese în mașină că au terminat de gătit. Tot așteptam să îmi întoarcă tata privirea și să îmi dea un indiciu cât de mic că lucrurile s-au schimbat între noi, dar degeaba. Nu m-a întrebat cum mi-am petrecut timpul alături de Maeve, nici despre piesa pe care nu am văzut-o și niciodată nu a mai adus vorba despre Brooklyn.

*

— Nu ți se pare ciudat că n-o vedem niciodată? am întrebat-o pe Maeve. Mă apropiam pe atunci de vârsta de treizeci de ani. Mă gândeam că am fi putut să o vedem măcar o dată, de două ori.

— De ce-am vedea-o?

— Păi, parcăm în fața casei ei. Ne-am fi putut sincroniza la un moment dat.

Le zăriserăm o dată pe Norma și pe Bright trecând prin curte în costume de baie, dar asta a fost tot și întâmplarea se petrecuse cu o sută de ani în urmă.

— Ăsta nu-i un filaj. Nu e ca și cum am sta la pândă tot timpul. Trecem și noi pe aici o dată la câteva luni și stăm cincisprezece minute.

— Ba mai mult de cincisprezece, am spus, și poate că mai des decât o dată la câteva luni.

— În fine. Am avut noroc.

— Te mai gândești la ea?

Nu mă gândeam prea des la Andrea, dar uneori, când stăteam în mașina oprită în fața Casei Olandeze, parcă ar fi fost

și ea cu noi, așezată pe bancheta din spate.

— Mă întreb uneori dacă nu trage să moară, a spus Maeve. Mă întreb când o să moară. Și cam atât.

Am râs, cu toate că eram convins că nu glumește.

— Eu mă gândeam mai degrabă... mă întreb dacă e fericită, mă întreb dacă a întâlnit pe cineva.

— Eu nu. Nu-mi pun asemenea întrebări.

— Nu cred că e foarte bătrână. Ar fi putut găsi pe cineva.

— N-ar lăsa pe nimeni să intre-n casa aia.

— Ascultă, am zis eu, s-a purtat oribil cu noi la sfârșit, de acord cu tine, dar mă întreb uneori dacă își dădea seama. Poate că era prea tânără să facă față tuturor problemelor, sau poate era doborâtă de durere. Sau poate că i se întâmplaseră în viață niște lucruri care n-aveau nici o legătură cu noi. La urma urmei, ce știam noi despre Andrea? Adevărul e că-mi amintesc de o mulțime de situații în care s-a comportat cât se poate de rezonabil. Numai că prefer să mă gândesc la acelea în care nu s-a purtat frumos.

— De ce simți nevoia s-o vorbești de bine? m-a întrebat Maeve.

Nu văd care-i ideea.

— Ideea e că-i adevărat. Pe vremuri n-am urât-o, așa că de ce să-mi șterg din memorie toate dovezile ei de amabilitate și chiar de bunăvoință și să-mi amintesc doar cât de îngrozitoare era?

Ideea era, voiam să spun, că nu ar trebui să mai mergem pe la Casa Olandeză și cu cât continuăm să o ținem una și bună cu ura, cu atât ne condamnăm să ne ducem traiul pentru tot restul vieții într-o mașină parcată pe Strada VanHoebeek.

— Ai iubit-o?

Am scos un sunet care nu putea fi descris altfel decât ca unul de exasperare.

— Nu, n-am iubit-o. Ce, astea sunt singurele opțiuni posibile? S-o iubesc sau să o urăsc?

— Păi, a continuat soră-mea, zici că n-ai urât-o, așa că vreau să știu unde te situezi. De fapt, cred că-i o discuție ridicolă, dacă vrei să știi părerea mea. Să zicem că alături locuiește un puști, unul cu care nu ești în relații de prietenie, dar

nici n-ai nimic de împărțit. Și într-o zi îți intră în casă și o omoară pe sora ta cu bâta de baseball.

— Maeve, pentru numele lui Dumnezeu!

A făcut un gest împăciuitor cu mâna.

— Ascultă-mă până la capăt. Fapta din prezent șterge, oare, trecutul? Poate că nu, dacă ții la băiatul ăla. Poate că dacă l-ai iubi pe puști, ai face săpături și ai încerca să afli ce s-a întâmplat, să privești lucrurile din punctul lui de vedere, te-ai întreba cum s-au purtat părinții lui cu el, sau dacă nu suferă de cine știe ce dezechilibru chimic. Te-ai putea chiar gândi că sora ta o fi contribuit cu ceva la acel deznodământ – l-a chinuit cumva pe puști? S-a purtat aspru cu el? Dar ți-ai pune asemenea întrebări doar dacă l-ai iubi pe puști. Dacă ai avea doar o ușoară *simpatie* față de el, dacă băiatul nu ar fi decât un vecin oarecare și nimic mai mult, nu văd de ce ai scurma să scoți la lumină doar amintirile plăcute. L-au băgat la zdup. N-o să mai dai niciodată ochii cu ticălosul.

Îmi făceam rezidențiatul în medicină internă la Colegiul de Medicină Einstein din Bronx: și o dată la două-trei săptămâni mergeam cu trenul la Philadelphia. Nu aveam timp să rămân și peste noapte, dar nu lăsam să treacă lună fără să fac această călătorie. Maeve îmi tot spunea că se așteaptă să mă vadă mai des după ce voi termina facultatea, dar nu s-a întâmplat așa. Pe vremea aceea nu aveam nici un pic de timp liber și nu voiam să îmi petrec și puținul răgaz de care dispuneam stând în fața casei ăleia afurisite, dar, până la urmă, tot acolo ajungeam: precum rândunelele, precum somonii, eram captivi obiceiurilor noastre de vietăți migratoare. Ne prefăceam spunându-ne că am pierdut doar casa, nu pe mama, nu pe tata. Ne prefăceam a crede că ceea ce am pierdut ne-a fost răpit de persoana care mai locuiește încă acolo. După câteva nopți friguroase, frunzele teilor începeau să ruginească.

— Bine, am spus, nu mai zic nimic.

Maeve s-a îndepărtat de mine și a privit copacii.

— Mulțumesc.

Așa că am încercat de unul singur să îmi readuc în memorie părțile ei bune: Andrea râzând împreună cu Norma și cu Bright; Andrea venind în toiul nopții să vadă cum mă mai simt după ce mi-am scos măselele de minte, Andrea stând în pragul ușii și

întrebându-mă dacă mi-e bine; câteva momente din vremurile de demult când am văzut-o aducându-i tatei un pic de liniște și voie bună, tata lăsându-și câteva clipe mâna să i se odihnească pe talia ei. Erau lucruri mărunte și adevărul e că mi se părea obositor să stărui asupra lor, așa încât mi-am lăsat gândurile să îmi zboare înapoi la spital, la pacienții pe care trebuia să îi consult în seara aceea, să mă pregătesc pentru ceea ce aveam să le spun. La șapte dimineața eram din nou la datorie.

Capitolul 6

După ce a absolvit facultatea, Maeve s-a întors acasă, dar nu s-a pus în discuție mutarea ei înapoi. De când fusese exilată la etajul doi, venea rar să stea la noi. Își cumpărase un mic apartament în Jenkintown, mult mai ieftin decât cele din Elkins Park și situat nu prea departe de Biserica Imaculata Concepție, la care mergeam noi. S-a angajat la o firmă care se ocupa cu transportul legumelor congelate. Planul ei era, spunea ea, să ia o pauză de un an-doi înainte de a se întoarce la școală ca să obțină o diplomă de master în studii economice sau una de licență în drept, dar știam că rămâne în expectativă ca să stea cu ochii pe mine în ultimii mei ani de liceu, să îmi asigure o ordine și un echilibru pe care să pot conta.

Habar nu aveau cei de la Otterson's Frozen Vegetables ce noroc a dat peste ei. După două luni de lucru în Departamentul financiar-contabil, Maeve a conceput un nou sistem de facturare și un nou mod de urmărire a stocurilor. În scurt timp a ajuns să se ocupe atât de impozitele firmei, cât și de impozitele personale ale domnului Otterson. Munca i se părea ridicol de ușoară și, după spusele ei, asta era exact ceea ce voia: o pauză. Și colegele lui Maeve de la Barnard își luau câte o pauză, dar ca să locuiască un an la Paris, sau să se mărite, sau să facă voluntariat ca stagiare la Muzeul de Artă Modernă, în vreme ce tații lor le achitau facturile pentru apartamentele din Manhattan. Maeve a avut întotdeauna felul ei propriu de a defini odihna.

În perioada aceea se așternuse un fel de liniște. Eu jucam baschet în echipa școlii ca elev în anul doi de liceu, sau mai bine zis stăteam pe banca de rezervă, dar eram fericit că mă aflu acolo să îmi câștig și eu un loc în viitor. Aveam o groază de prieteni și, prin urmare, existau o mulțime de locuri unde puteam merge după ore, inclusiv apartamentul lui Maeve. Nu că aș fi evitat să stau pe acasă, dar, ca orice alt puști de cincisprezece ani, găseam mai puține motive să îmi petrec timpul pe acolo. Andrea și fetele păreau să trăiască în propriul lor univers paralel, alcătuit din ore de balet și mers la cumpărături. Traiectoria pe care o apucaseră se îndepărtase atât de mult de a mea, încât aproape nu mă mai gândeam la ele. Câteodată, în timp ce învățam, le auzeam pe Norma și pe Bright în camera lui Maeve. Râdeau sau se ciondăneau pentru o perie de păr, sau se fugăreau pe scări, dar, pentru

mine, ele nu erau decât niște simple zgomote. Nu le venea nici o prietenă în vizită, la fel cum se întâmplase și în cazul lui Maeve și al meu, sau poate că nici nu aveau prietene. Mă gândeam la ele ca la un întreg: Norma-și-Bright, o agenție de publicitate alcătuită din două fetițe. Când m-am săturat să le tot aud, am deschis radioul și am închis ușa.

Tata se evaporase și el, făcând ca absența mea să fie convenabilă pentru toată lumea. Spunea că plecările lui se datorează faptului că suburbiile încep să se dezvolte și el caută să își dubleze afacerile, ceea ce era adevărat, numai că, pe lângă aceasta, se vedea de la o poștă că s-a însurat cu femeia nepotrivită. Dacă ne retrăgeam fiecare în colțurile noastre, ne era mai ușor tuturor. Nu doar că ne era mai ușor, dar ne simțeam mai împăcați, iar casa ne oferea destul spațiu ca să ne ducem viețile separați unul de altul. Sandy servea cina devreme, în sufragerie, pentru Andrea și pentru fete, iar Jocelyn îmi păstra și mie o porție de mâncare. Luam masa când mă întorceam de la antrenamentul de baschet, chiar dacă mai mâncasem o pizza cu colegii. Uneori porneam cu bicicleta pe întuneric să îi duc tatei niște sandviciuri la birou și mai mâncam o dată împreună cu el. Tata desfășura sulurile mari și albe de planșe cu proiecte și îmi arăta ce urmează să se construiască în viitor. Toate șantierele de construcții nerezidențiale de la Jenkintown și până la Glenside aveau la intrare o placă mare de lemn cu numele CONROY. Trei sâmbete pe lună mă trimitea oriunde era nevoie de mine – să car cherestea, să bat cuie și să fac curățenie în camerele nou construite. Erau turnate fundațiile, erau construite structurile de lemn ale caselor. Am învățat să calc pe căpriorii acoperișului în vreme ce muncitorii obișnuiți, oamenii care nu se întorceau la casele lor somptuoase din Elkins Park, rămâneau jos și mă zgândăreau. ,,Mai bine ia vezi să nu cazi, Danny, băiete!” strigau la mine, dar îndată ce am învățat să sar ca ei de pe o scândură pe alta, îndată ce am început să discut despre instalația electrică și despre instalațiile sanitare, m-au lăsat în pace. Ajunsesem să tai cornișe în cutia de tăiat în unghi. Mă simțeam în elementul meu pe șantier, mai curând decât la școală sau pe terenul de baschet, mai curând decât în Casa Olandeză. Ori de câte ori se putea, munceam după ore, nu pentru bani – tata considera că

foarte puține dintre orele mele de lucru merită să fie plătite –, ci pentru că îmi plăceau mirosul și zgomotul de șantier. Îmi plăcea să contribui și eu la construirea unei clădiri. În prima sâmbătă a fiecărei luni, tata și cu mine continuam să mergem la încasat chirii, dar acum discutam despre cum să programăm camionul cu ciment pentru un proiect, lăsând alt proiect să mai aștepte. Nu aveam niciodată destule camioane, destui oameni, destule ore într-o zi pentru tot ce ne propuneam să facem. Discutam despre cât de în urmă eram cu un proiect, mai ales că aveam să primim altul exact la data stabilită.

— Ziua în care o să-ți iei carnetul de conducere o să fie, poate, cea mai fericită din viața mea, a declarat tata.

— Te-ai săturat să conduci? Ai putea să mă înveți chiar tu. A clătinat din cap, arătând cu umărul înspre geamul deschis.

— E, pur și simplu, o pierdere de timp să mergem amândoi. Cum împlinești șaisprezece ani, gata, poți să încasezi chiriile și singur.

Aha, carevasăzică așa stau lucrurile, m-am gândit eu, admirându-mi propria maturitate. Eu unul aș fi preferat să rămân la o sâmbătă pe lună cu noi doi în mașină, dar iată că aveam să mă bucur, în schimb, de încrederea tatei. Asta însemna că m-am maturizat.

Până la urmă însă, nu m-am ales nici cu una, nici cu cealaltă. Tata a murit când nu depășisem încă vârsta de cincisprezece ani.

Îmi pare rău că trebuie s-o spun, dar tata mi se părea un om bătrân atunci când a murit. Avea cincizeci și trei de ani. Urca scările unei clădiri de cinci etaje cu birouri aproape terminate ca să controleze hidroizolanții de la ferestrele ultimului etaj, pentru că cei de la firma de construcții îi spuseseră că nu sunt perfect etanși. Eram în zece septembrie, o zi caniculară. Mai era o lună până să fie gata instalația electrică, ceea ce însemna că nu funcționau nici liftul, nici aerul condiționat. În casa scării fuseseră montate niște becuri alimentate de un generator care făcea aerul și mai fierbinte. Domnul Brennan, care era managerul de proiect, spunea că trebuie să fi fost vreo treizeci si opt de grade. Când au trecut de etajul întâi, tata s-a plâns că nu se simte bine, apoi nu a mai zis nimic. Din cauza genunchiului, nu mergea niciodată repede, dar în acea zi se mișca de două ori mai greu. Avea sacoul ud leoarcă de

transpirație. Când mai avea de urcat doar șase trepte până la destinație, s-a așezat pe jos fără un cuvânt, a vomat, apoi s-a prăbușit cu pieptul drept înainte, s-a izbit cu capul de scara de beton și trupul lui înalt s-a rostogolit la vale. Domnul Brennan nu a reușit să îl prindă, dar l-a așezat întins pe palier cum a putut mai bine, a coborât în fugă scările și s-a dus la farmacia de vizavi unde i-a spus fetei de la casă să cheme ambulanța, apoi a luat patru oameni care munceau pe șantier și toți împreună l-au cărat până jos pe tata, palier cu palier. Domnul Brennan a spus că în viața lui nu a văzut un om albindu-se așa la față – și domnul Brennan luptase în război.

Domnul Brennan a mers cu el în ambulanță și când au ajuns la spital a sunat-o pe doamna Kennedy de la biroul unde lucra tata. Doamna Kennedy a sunat-o pe Maeve. Un puști a întrat la noi în clasă în timpul orei de geometrie și i-a dat un bilet împăturit profesorului, care l-a citit în gând și apoi mi-a spus să îmi iau lucrurile și să merg în biroul directorului. Nu dă nimeni buzna în ora de geometrie să îți spună să îți strângi lucrurile numai pentru că urmează să fii numit titular în următorul meci de baschet. Pe când străbăteam culoarul, aveam în minte un singur gând, și acela se îndrepta către Maeve. Mi se înmuiaseră picioarele de frică și doar cu acel gând m-am putut mobiliza să merg înainte. Precis că i se terminase insulina, ori nu și-a mai făcut efectul. Ori că fusese prea multă, ori insuficientă – oricare ar fi fost cauza, fapt era că murise. Până în acel moment nu mi-am dat seama cât de obsedant mă urmărește teama asta pretutindeni, în fiecare clipă a vieții mele. Eram cel mai înalt băiat din clasă și aveam mușchii bine lucrați datorită baschetului și muncii pe șantierul de construcții. Biroul directorului era o încăpere cu un perete numai din sticlă care dădea în hol. Când am văzut-o pe Maeve așezată la masa de scris, cu spatele la mine, cu părul ei inconfundabil, împletit într-o coadă care îi cădea pe umăr, am scos un țipăt, unul ascuțit și strident, care părea să vină dinspre genunchi. S-a întors către mine, toată lumea din jur s-a întors spre mine, dar mie nici că îmi păsa. Mă rugasem lui Dumnezeu pentru un singur lucru și îmi ascultase ruga – soră-mea nu murise. Când m-a strâns în brațe, Maeve plângea, dar nici măcar nu am întrebat-o de ce. Mai târziu avea să îmi spună că și-a închipuit că știu, judecând după expresia feței mele, dar eu habar nu aveam. Nu am știut

nimic până în momentul când ne-am urcat în mașină și mi-a spus că mergem la spital și că a murit tata.

Am făcut o greșeală îngrozitoare, dar chiar și acum mi-e greu să spun exact cine a greșit. Domnul Brennan? Doamna Kennedy? Maeve? Eu? Doamna Kennedy a ajuns la spital înaintea noastră și, când am sosit noi, aștepta acolo împreună cu domnul Brennan. Domnul Brennan ne-a povestit ce s-a întâmplat. Ne-a spus că nu știe să acorde un prim ajutor, să facă respirație gură la gură. Pe vremea aceea, mai nimeni nu se pricepea. Soția lui era asistentă medicală și îl îndemnase să urmeze un curs, dar el nu o ascultase. Avea atâta durere întipărită pe chip, încât Maeve l-a îmbrățișat, apoi domnul Brennan s-a sprijinit de umărul ei și a plâns.

L-au ținut pe tata într-o mică încăpere nu departe de camera de gardă, așa că nu a trebuit să mergem la morgă. Era așezat pe un pat obișnuit de spital, fără cravată și sacou, cu cămașa lui albastră descheiată la gât și pătată de sânge. Avea gura căscată și îmi era limpede că nu mai poate fi închisă la loc. Picioarele goale, albe îi ieșeau de sub cearșaf. Nu aveam idee unde i-au dispărut pantofii și ciorapii. Nu mai văzusem picioarele tatei de ani de zile, de când fuseserăm ultima oară cu barca pe lac, cândva, într-o vară. Pe frunte avea o tăietură adâncă, fără pic de sânge, care fusese acoperită grosolan cu leucoplast. Eu nu l-am atins, dar Maeve s-a aplecat și l-a sărutat pe frunte chiar lângă bandaj, apoi l-a sărutat din nou, și părul lung, împletit îi cădea pe gâtul tatei. Gura căscată a tatei nu părea să o tulbure, dar mie îmi dădea fiori. Gesturile ei erau atât de delicate și de tandre, încât mi-a trecut prin minte să îi spun tatei, când o să se trezească, cât de bună e și cât de mult îl iubește. Sau poate să îi spun asta când o să mă trezesc eu. Unul din noi doi era cufundat în somn, și nu știam care anume.

Asistenta ne-a lăsat mult timp singuri cu tata, apoi a intrat în cameră doctorul și ne-a explicat cum s-a produs moartea. Ne-a spus că infarctul s-a petrecut foarte repede și că nu s-ar fi putut face nimic ca să fie salvat.

— E posibil ca moartea să fi survenit înainte de cădere. Și dacă s-ar fi întâmplat chiar aici, în spital, probabil că la fel ar fi decurs lucrurile.

Asta se întâmpla înainte să aflu eu că doctorii pot minți din dorința de a aduce alinare. Fără să se fi făcut autopsie, ne

spunea o poveste care doar părea să fie adevărată, dar de care ne-am agățat fără să o punem la îndoială. Maeve a fost pusă să semneze niște hârtii și a primit în schimb, într-o pungă, cravata și sacoul lui, împreună cu un plic mare, în care erau portvizitul, ceasul și verigheta.

Eram foarte tineri, și tata murise. Și azi continui să cred că nu am avut discernământ. Ne-am oprit în cadrul ușii de la bucătărie și Sandy și Jocelyn erau acolo și le-am spus ce s-a întâmplat. În clipa în care au început să plângă am înțeles ce am făcut. Sandy m-a înlănțuit cu brațele și m-am zbătut să mă eliberez. Trebuia să o găsesc pe Andrea. Trebuia să o caut eu, fiindcă nu credeam că o să vină Andrea acolo să ne găsească, dar de îndată ce mi-a trecut prin minte gândul ăsta, a intrat chiar ea în bucătărie și a dat cu ochii de tabloul jalnic cu noi patru, doborâți de durerea care ne unea pe toți. Auzise țipetele. Jocelyn s-a întors și și-a îmbrățișat stăpâna, gest pe care sunt convins că nu îl mai făcuse și nici nu l-a mai făcut niciodată după aceea.

— Vai, doamna Smith! asta e tot ce a putut spune.

Expresia de groază care s-a așternut atunci pe fața Andreei – expresia aceea mi-a stăruit în minte în toți acești ani. Mult timp după ce nu l-am mai putut vedea cu ochii minții pe tata, întins pe patul de spital, am continuat să văd frica de pe chipul Andreei. A făcut un pas înapoi.

— Fetele mele unde sunt? a șoptit ea.

Maeve a cătinat ușor din cap, pentru că nu începe vorbă că ajunsese să își dea și ea seama de cele întâmplate.

— Ele sunt bine, a spus ea, și abia i se auzea vocea. E vorba de tata. L-am pierdut pe tata.

Pe masa din bucătărie era punga de plastic cu hainele tatei, proba care ne acuza. Mai târziu aveam să ne spunem că eram siguri că doamna Kennedy a sunat-o, deși nimic din cele întâmplate nu ne îndreptățea să credem asta. Adevărul e că se întâmplaseră atâtea, dar la Andrea nu ne gândiserăm deloc. Așa a devenit cruzimea noastră principalul motiv de supărare: nu moartea tatei, ci faptul că făcuserăm abstracție de persoana ei.

Oare rezultatul ar fi fost același dacă am fi fost mai atenți față de ea? Dacă domnul Brennan ar fi sunat-o pe Andrea, și nu pe doamna Kennedy (dar domnul Brennan nu făcuse cunoștință cu Andrea, în schimb cu doamna Kennedy lucrase timp de

douăzeci de ani), dacă doamna Kennedy ar fi sunat-o pe Andrea, nu pe Maeve (dar Andrea, de fiecare dată când îl suna pe tata la birou, era necuviincioasă cu doamna Kennedy și nu îi spunea decât „Dați-mi-l pe soțul meu”. Doamna Kennedy nu ar fi sunat-o niciodată pe Andrea. Chiar așa mi-a spus la înmormântare). Dacă Maeve ar fi plecat de la firmă și ar fi dat fuga la Casa Olandeză să îi spună Andreei în loc să vină să mă ia de la școală, sau dacă am fi plecat împreună de la școală și ne-am fi dus să o luăm și pe ea și să mergem toți trei la spital, unde am fi noi acum?

„Tot aici”, obișnuia să spună Maeve. ,,Nu noi am făcut-o să se poarte așa.”

Numai că eu nu eram convins.

Pentru ea, durerea Andreei a fost ca un trofeu, în schimb, ceea ce am simțit eu în acele zile de orbire care au urmat imediat după moartea tatei nu a fost durerea de a-l fi pierdut, ci rușinea de a nu fi făcut ce trebuie. Norma și Bright păstrau o mină serioasă de fiecare dată când își aminteau cum trebuie să se comporte, dar erau prea mici pentru așa ceva. Le era imposibil să rămână mult timp în starea aceea de tristețe. Andrea le-a ținut acasă a doua zi după moartea tatei, dar în ziua următoare s-au rugat de ea să le lase să se întoarcă la școală. În casă, atmosfera era apăsătoare. M-am dus și eu la școală, nedorind să rămân acasă cu ea. A cumpărat două locuri de veci în cimitirul protestant și a spus clar că are de gând să îl înmormânteze acolo, alături de locul gol unde avea să fie îngropată și ea într-o zi. Atunci, Maeve l-a sunat pe părintele Brewer. Andrea și părintele s-au retras în bibliotecă, în spatele ușilor închise, timp de douăzeci și cinci de minute, iar când au ieșit de acolo, drepturile tatei erau restabilite. Andrea a fost de acord ca tata să fie înmormântat în cimitirul catolic. Și pentru asta ne socotea vinovați tot pe noi.

— De-acum o să fie complet singur, a spus ea, fără altă introducere, când a trecut pe lângă mine, în holul de la intrare. Întocmai cum vreți voi. Atunci, să vă fie de bine. A naibii să fiu dac-o să-mi petrec eu veșnicia c-o droaie de catolici în jur.

A doua zi după ce s-au căsătorit, Maeve, tata și cu mine tocmai plecam la biserică. Andrea stătea în sufragerie și eu,

încercând să fiu prietenos, am întrebat-o pe maică-mea vitregă dacă nu ar vrea să vină și ea cu noi, împreună cu fetele.

— Nici moartă n-aș pune piciorul în locul ăla, a zis ea și a continuat să își mănânce ouăle fierte moi, de parcă mi-ar fi spus să nu uit să îmi iau umbrela.

— Dacă are atâta ură pe catolici, mă întreb de ce s-o fi măritat cu unul din ei, a spus Maeve pe când ne urcam în mașină.

La care tata a râs cu poftă, cum rar l-am auzit râzând.

— A vrut să pună mâna pe casa catolicului, a spus el.

În ciuda a ceea ce credea Maeve, mă gândeam foarte rar la mama când eram mic. Nu o cunoșteam și îmi era greu să duc dorul unei persoane sau unor vremuri despre care nu îmi aminteam nimic. Eram mulțumit de familia în grija căreia m-a lăsat – o bucătăreasă, o menajeră, o soră iubitoare și un tată distant. Chiar și atunci când mă uitam la puținele fotografii cu ea, care erau păstrate cu grijă, femeia aceea înaltă și subțire, cu linia maxilarului bine conturată și cu părul negru, semăna prea mult cu Maeve ca să mă gândesc că mi-ar lipsi ceva. Totuși, în ziua înmormântării tatei, numai pe mama am avut-o în gând și am tânjit după mângâierea ei și am simțit o durere cum nu mi-aș fi imaginat că există.

În casă s-a revărsat un potop de flori. Andreei i-a fost teamă că nu o să avem destule, așa că a comandat zeci de aranjamente florale. Dacă ar fi fost deșteaptă, s-ar fi gândit și la niște cărți de vizită. Andrea nu a înțeles niciodată locul pe care îl ocupa tata în comunitate; soseau flori de peste tot, de la enoriașii bisericii noastre și de la oamenii care lucrau în construcții, de la cei de la birou și de la bancă. Erau flori de la polițiști și proprietari de restaurante și profesori, oameni pe care tata îi ajutase cu discreție de-a lungul anilor. Primeam flori de la chiriașii care își plăteau chiria integral, lună de lună, precum și de la aceia pe care îi dusese în cârcă și îi păsuise în vremuri grele. În cea mai mare parte, erau de la persoane cunoscute, dar mai erau și flori de la oameni de demult, pe care nu îi știam, oameni care se mutaseră sau își cumpăraseră locuințe proprii. Am recunoscut numele unora dintre ei pentru că erau trecute în registrul contabil. Florile s-au așternut într-un strat gros și continuu peste mese și peste

pian. Erau fixate pe suporturi închiriate sau așezate în stative de sârmă. Casa toată era o grădină de flori diferite, imposibil de alăturat și de adus la același nivel, unele țâșnind brusc deasupra altora. Nu aveai loc să așezi un pahar. Andrea a cerut insistent ca aranjamentele trimise la Imaculata Concepție pentru slujba de înmormântare să fie adunate și aduse acasă cât timp suntem noi la mormânt și ne uităm cum niște bărbați zdraveni coboară sicriul tatei în groapă cu niște chingi. Când ne-am întors acasă, pe marginea treptelor de la intrare erau buchete de flori, iar ușile casei erau larg deschise. Andrea scrisese în ferpar: *după înmormântare,* o *masă de pomenire acasă,* uitând că există și oameni ca ea, care ar veni să caște gura chiar și într-o asemenea zi. Sandy și Jocelyn erau în bucătărie și pregăteau gustări care erau servite de chelnerițe angajate în acest scop, îmbrăcate în rochii negre și cu șorțuri albe. Sandy și Jocelyn se simțeau jignite pentru că nu fuseseră scutite de treabă ca să poată merge și ele la slujba de înmormântare și pentru că nu erau socotite destul de potrivite ca să stea în camerele din față și să toarne vin în pahare.

— Pesemne că-i nevoie de una mai arătoasă decât mine ca să toarne un pahar de vin, a spus Sandy.

Maeve s-a întors în bucătărie să stea cu ele și să ungă feliile de pâine albă și moale cu cremă de brânză, cu un șervet legat în jurul taliei peste rochia ei cea mai bună, de culoare bleumarin, în vreme ce eu am rămas să am grijă de Andrea și de fete. De obicei îmi cam pierdeam răbdarea cu Norma și cu Bright când se luau după mine prin casă, dar în ziua aceea le-am ținut aproape. Nu îl mai aveam alături pe tata să îmi spună cum ar trebui să mă port ca un bărbat, dar știam ce așteptări ar fi avut în ceea ce mă privește. Fetele pipăiau petalele florilor și își afundau cu totul obrajii în trandafiri ca să îi miroasă. Ziceau că vor să vadă care dintre buchete e preferatul lor pentru că mama lor le spusese că poate să își ia fiecare câte o vază și să o ducă în dormitor, în camera lui Maeve.

— Tu pe care o vrei? m-a întrebat Norma. Purta o rochiță neagră de bumbac, fronsată în față. Ea avea doisprezece ani, iar Bright zece. Fac pariu că îți dă și ție voie să iei una.

Ca să intru în joc, am ales o mică vază cu niște flori ciudate, portocalii, care arătau de parcă crescuseră pe fundul oceanului. Nu aveam idee ce flori sunt, dar le apreciam pentru culoarea

portocalie într-o zi cu atâta risipă de alb funest.

Mi se pare ciudat să îmi amintesc cât de îngrijorat eram atunci din cauza Andreei. De patru zile plângea întruna. A plâns necontenit cât au durat funeraliile. În timpul scurt care trecuse de la moartea tatei, parcă i se împuținase trupul, și așa scund, și ochii ei albaștri erau umflați de plâns. Oamenii cu care lucrase tata veneau unul câte unul să îi strângă mâna și își exprimau condoleanțele pe un ton scăzut. Vecini care nu fuseseră niciodată invitați la noi în casă mișunau peste tot. Îi recunoșteam, și ei îmi vorbeau cu căldură, dar în același timp căutau să cuprindă cu privirea cât mai mult din mediul nou în care se aflau, atât cât le îngăduia buna-cuviință. Am făcut cunoștință cu un suedez tăcut, care și-a plecat capul când mi-a adresat condoleanțe. M-a rugat să îi transmit soră-mii cele cuvenite. Era domnul Otterson, după cum am aflat. Când i-am spus să aștepte, că merg să o caut pe Maeve și să o aduc, a refuzat categoric.

— Lasă, nu e cazul s-o deranjezi, a spus el, de parcă ea ar fi fost sus, la etajul doi, vărsând șiroaie de lacrimi, și nu la bucătărie, unde punea sandviciurile pe tăvi.

Părintele Brewer era pe verandă, încolțit de două enoriașe din grupul de voluntare care făceau ordine și curățenie în biserică. Când am văzut-o pe Maeve ducându-i un pahar de ceai, i-am spus că a venit domnul Otterson să o vadă. Doar cu un minut înainte discutasem cu el, dar când ne-am dus să îl căutăm, nu l-am mai găsit.

Nu făceam un pas prin mulțimea de oameni, ori încotro aș fi mers, fără să fiu mângâiat și îmbrățișat. Întreaga zi s-a derulat ca prin vis, exact așa cum se spune uneori că nu poate fi adevărat ce vezi, că parcă vizezi. Cum de îmi pierdusem familia? Mă descurcasem atât de bine cu un singur părinte, dar acum îmi dădeam seama că unicul părinte nu îți asigură nici o protecție împotriva necazurilor viitoare. În scurt timp, Maeve urma să plece la facultate, ca masterandă, deci eu aveam să locuiesc cu Andrea și cu fetele, cu Sandy și cu Jocelyn? Aveam să îmi duc traiul în casa asta numai printre femei? Nu era corect, tata nu ar fi vrut așa ceva. El și cu mine, mi-am spus în sinea mea, dar nu mi-am mai continuat gândul. Asta era tot ce voiam să spun despre viața mea de până atunci, *el și cu mine.*

Miresmele discrepante ale florilor începuseră să pună

stăpânire pe camera ticsită de lume și mă întrebam dacă nu cumva părintele Brewer stă afară ca să poată respira în voie. L-am zărit de departe pe domnul antrenor Martin intrând în hol împreună cu toată echipa de baschet până la ultimul băiat. Fuseseră la înmormântare, dar nu credeam că vor veni și la masă. Până atunci, nu mai veniseră niciodată la mine acasă. Am luat un pahar cu vin de pe tava unei femei în uniformă de menajeră și, profitând de un moment când nu se uita la mine, m-am dus la baie și l-am băut.

Casa Olandeză era îngrozitoare. Nu îmi mai trecuse niciodată prin minte un asemenea gând. Când mi-a zis Maeve că mama o ura, nici măcar nu înțelegeam ce spune. Pereții băii pentru musafiri erau decorați cu basoreliefuri, rândunele cioplite în lemn de nuc, rândunele zburând dintre tulpini înflorite către o lună în creștere. Lambriurile fuseseră sculptate în Italia, pe la începutul anilor '20, și aduse în lăzi de lemn ca să fie montate în casa familiei VanHoebeek, în baia de serviciu de la parter. Oare de câți ani din viața unui om fusese nevoie pentru a sculpta acei pereți pe meleaguri străine? Am întins un deget și am pipăit o rândunică. Oare asta voise să spună mama? Simțeam că toată casa îmi stă în spinare ca o cochilie pe care voi fi nevoit să o car după mine tot restul vieții. Lucrurile nu s-au petrecut așa, desigur, doar că în ziua înmormântării tatei am crezut că pot să întrevăd viitorul.

Cât despre viitor, primele focuri de armă nu s-au lăsat așteptate. În ziua următoare, Maeve s-a întors acasă și i-a spus Andreei că o să renunțe la slujba de la Otterson's și o să meargă să lucreze la firma Conroy. Nu mai e nevoie să spun că Andrea nu manifestase niciodată interes față de firma tatei și că, poate, nici măcar nu înțelegea cu ce se ocupă tata. Când era în deplinătatea capacităților ei, nu avea, probabil, competența necesară ca să conducă firma, iar în momentul acela, doborâtă de durere fiind, nu era nici pe departe în forma cea mai bună.

— Voi avea grijă să fie duse la bun sfârșit toate proiectele planificate, a spus Maeve. Pot să mă ocup de statul de plată și de impozite. O să lucrez doar pentru un timp, până ne hotărâm ce facem cu firma.

Eram cu toții în salon, Bright cu capul în poala lui Maeve, care își trecea degetele prin părul ei blond, ciufulit, Norma lângă ea, pe canapea.

— Nu, a spus Andrea.

La început, Maeve a crezut că poate se îndoiește Andrea că este în stare, sau că ar fi cea mai bună soluție pentru firmă, sau că ar fi spre binele lui Maeve – Dumnezeu știe.

— Pot să fac asta, a zis ea. Înainte să intru la facultate, lucram în fiecare vară la birou. Mă descurc cu registrele contabile. Îi cunosc pe oamenii care lucrează acolo. Nu e cu mult diferit de ceea ce fac acum la Otterson's.

Am așteptat. Până și Bright a ridicat privirea, așteptând explicația care avea să urmeze, dar care nu a mai venit.

— Ai vreun alt plan? a întrebat Maeve în cele din urmă. Andrea a confirmat dând încet din cap.

— Norma, du-te și spune-i lui Sandy să-mi aducă o cafea.

Norma, nerăbdătoare să scape de atmosfera tensionată și de discuția plictisitoare, s-a ridicat dintr-un salt și a dispărut.

— Nu alerga! a strigat Andrea în urma ei.

— Nu e vorba că vreau să preiau eu conducerea firmei, a zis Maeve, ca si când ar fi dat impresia că ar avea asemenea veleități. E doar ceva provizoriu.

— Mamă-ta te-ar fi trimis să te tunzi, a spus Andrea.

— Ce?

— Cred că i-am spus lui taică-tău de o sută de ori: trimite-o să-și tundă părul ăla. Dar nu m-a ascultat. Nu-i păsa. Mereu am vrut să-ți spun chiar eu, pentru binele tău – arată groaznic –, dar nu m-a lăsat el. Zicea mereu că e părul tău.

Bright a privit în sus către soră-mea și a clipit din ochi.

Comentariul a fost atât de ciudat, încât era ușor de trecut cu vederea, de pus pe seama durerii, a stării de șoc și așa mai departe. Nici pomeneală să îi pese Andreei de părul lui Maeve. Peste tot erau flori de la înmormântare. Mă gândeam ce prăpăd va fi când vor muri ele. Mă întrebam dacă discuția noastră nu ar fi trebuit să pornească de la un subiect mai mărunt – să ne oferim să golim vazele la timpul potrivit, să scriem biletele de mulțumire.

— Pot să încasez eu chiriile sâmbătă, am zis eu, sperând că așa o să revenim la o discuție rațională. Poate să mă ducă Maeve cu mașina. Știu drumul.

— Nu va fi nevoie.

Reacția asta nu o mai înțelegeam.

— Întotdeauna am încasat chirii.

— Chiriile le-a încasat întotdeauna taică-tău, a spus Andrea. Tu doar ai mers cu el cu mașina.

În cameră s-a lăsat o tăcere apăsătoare, din care nici unul dintre noi nu știa cum să iasă. Am simțit ochii sfredelitori ai soților VanHoebeek pătrunzându-mi drept în țeastă. Mereu i-am simțit așa.

— Ce vrem noi să spunem e că dorim să dăm o mână de ajutor, a spus Maeve.

— Știu, a zis Andrea, apoi și-a înclinat capul într-o parte și i-a zâmbit fiicei ei, care stătea cu capul în poala soră-mii. Și tu știi. A ridicat iar privirea spre noi. De ce o dura atâta să aduci o ceașcă de cafea? Doar au în bucătărie un ibric cu cafea gata făcută. Și-or fi închipuind că-i cafeaua lor. Andrea s-a bătut cu palmele peste coapse cu un gest de nerăbdare, apoi s-a ridicat. Se pare că va trebui să merg să mi-o iau singură. Vorba aia, nu? Ce face omul cu mâna lui...

După ce a plecat, am avut ceva timp de așteptat, Maeve, Bright și cu mine, apoi am auzit pași la etaj. De la bucătărie urcase cu cafeaua în camera ei pe scara de serviciu. Discuția se încheiase.

În următoarele două săptămâni după moartea tatei, am suferit atât din cauza pierderii lui, cât și pentru că, după cum socoteam eu, se amâna momentul când aveam să îmi ocup locul cuvenit în lume. Dacă aș fi avut de ales, m-aș fi lăsat de școală la cincisprezece ani ca să conduc firma Conroy împreună cu Maeve. Firma era exact ceea ce îmi doream, ce corespundea așteptărilor mele și planurilor tatei privind viitorul meu. Dacă ocazia asta se ivise într-un moment când nu eram încă pregătit, atunci însemna că trebuie, pur și simplu, să mă grăbesc să fiu gata pentru a face față. Nu mă credeam pe deplin în stare să mă descurc, nici pomeneală de așa ceva, numai că știam care sunt oamenii care mă pot ajuta. Oamenii aceia mă plăceau. De ani de zile mă vedeau muncind.

Cealaltă problemă a mea era un amestec persistent de tristețe și nemulțumire. Andrea mă evita, în timp ce fetele stăteau mereu pe lângă mine. Aproape în fiecare noapte venea în camera mea fie Norma, fie Bright să mă trezească din somn

ca să îmi povestească ce a visat. Sau nu mă trezeau, dar dimineața o găseam pe câte una din ele dormind pe canapeaua din camera mea. Cred că moartea tatei era și pentru ele o pierdere, cu toate că nu prea îmi aminteam să fi stat el vreodată de vorbă cu vreuna din ele.

Apoi, într-o după-amiază m-am întors de la școală, le-am salutat pe Sandy și pe Jocelyn și mi-am făcut un sandvici cu șuncă în bucătărie. După douăzeci de minute a apărut Maeve pe ușa din spate. Arăta de parcă ar fi alergat tot drumul de la Otterson's până la Casa Olandeză, atât de îmbujorată era la față. Eu citeam ceva, nu îmi amintesc ce anume.

— Da' ce s-a-ntâmplat? De ce nu ești la birou?

De obicei, Maeve nu pleca de la lucru înainte de șase.

— Nu te simți bine?

L-am uitat în jos să văd dacă nu cumva am vreo pată de sânge pe cămașă.

— De ce nu m-aș simți bine?

— M-a sunat Andrea. A zis să vin să te iau. A zis că trebuie să vin urgent.

— Să vii să mă iei – unde?

Și-a șters fruntea cu mâneca, apoi și-a pus cheile peste geantă. Nu știu unde dispăruseră Sandy și Jocelyn, dar în clipa aceea eram singur cu Maeve în bucătărie.

— M-a speriat de m-au trecut toate sudorile. Am crezut...

— N-am nimic.

— Mă duc să văd care-i treaba, a zis ea.

M-am ridicat și m-am luat după ea, dacă tot era vorba de mine și că trebuia să plec undeva.

Ne-am dus în holul de la intrare și ne-am uitat în jur. De când venisem acasă, nu le văzusem pe fete, dar asta nu era ceva neobișnuit. Erau mereu ocupate cu tot felul de activități. Maeve a strigat-o pe Andrea.

— Sunt în salon, a răspuns ea. Nu-i nevoie să țipi.

Stătea în picioare, în fața șemineului, sub portretele masive ale celor doi VanHoebeeki, exact acolo unde o văzuserăm prima oară, cu mulți ani în urmă.

— Am venit de la serviciu, a spus Maeve.

— Trebuie să-l iei pe Danny. Andrea se uita numai la

ea.

— Unde să-l iau?

— La tine acasă, la o prietenă. A clătinat din cap. Te privește.

— Dar ce se-ntâmplă?

Maeve era cea care vorbea, dar de fapt puneam amândoi aceeași întrebare.

— Ce se-ntâmplă? a repetat Andrea. Păi, să vedem, taică-tău a murit. De aici putem să pornim discuția.

Andrea arăta foarte bine. Avea părul strâns. Purta o rochie în carouri albe și roșii de care nu îmi aminteam și avea buzele date cu ruj roșu. Mă întrebam dacă se pregătește cumva să plece la vreo petrecere, la vreun dejun protocolar. Nu mi-am dat seama că s-a gătit special pentru noi.

— Andrea? a spus Maeve.

— Nu e fiul meu, a spus ea și, brusc, i s-a schimbat vocea. Doar nu te aștepți să-l cresc eu. Nu-i de datoria mea. Tatăl tău nu mi-a spus niciodată că va trebui să-i cresc băiatul.

— Nu-ți cere nimeni... am dat eu să-i răspund, dar mi-a făcut semn cu mâna să tac.

— Asta-i casa mea, a zis ea. Merit să mă simt în siguranță la mine acasă. V-ați purtat, amândoi, oribil cu mine. Nu m-ați plăcut niciodată. Nu m-ați susținut niciodată. Cât a trăit tatăl vostru, poate că a fost de datoria mea să accept să...

— E casa ta? a spus Maeve.

— Când a murit tatăl vostru, v-ați dat arama pe față. Amândoi. Mi-a lăsat mie casa. A vrut să fie a mea. A vrut să trăiesc fericită aici cu fetele mele. Vreau să-l iei de aici... du-te sus, ia-i lucrurile și plecați. Nu-i un moment plăcut pentru mine.

— Cum, adică, e casa ta? a întrebat Maeve.

Am văzut imaginea cu noi doi, ca și când ne-am fi oglindit în ochii ei – cât de ridicol de înalți eram în comparație cu ea, cât de tineri și de puternici, baschetul, munca pe șantier. De mult o depășisem pe Maeve în înălțime, exact așa cum mă asigurase ea că o să se întâmple. Aveam încă pe mine echipamentul de la antrenament, un tricou și pantaloni de trening.

— Poți să discuți cu avocatul, a spus Andrea. Dar am verificat totul cu atenție, până la ultima virgulă. Are el toate

documentele. Discută cu el cât vrei, dar acum trebuie să plecați.

— Fetele unde sunt? a întrebat Maeve.

— Nu le duce tu grija fetelor mele.

Îi lucea fața din cauza energiei pe care și-o consuma urându-ne, încercând să se convingă pe ea însăși că suntem vinovați de toate relele care i s-au întâmplat în viață.

Eu tot nu pricepeam ce se întâmplă, ceea ce era ridicol, pentru că Andrea vorbise cât se poate de clar. În schimb, Maeve înțelegea perfect și s-a apropiat de Andrea precum Sfânta Ioana de rugul aprins.

— O să te urască, a spus ea pe un ton alb. O să le torni o minciună să o înghită diseară, la cină, dar n-o să țină. Sunt fete istețe. Știu ele că nu le-am părăsi așa, dintr-odată. Când o să înceapă să caute explicații, o să înțeleagă ce ai făcut. N-o să afle de la noi, dar tot o să afle. Toată lumea o să știe. Fetele tale o să te urască și mai mult decât noi. O să te urască și după ce noi vom fi uitat de tine.

Eu tot mai credeam că aș putea găsi o cale de împăcare, că Andrea și cu mine vom putea ajunge să avem un limbaj comun și va vedea că nu îi sunt dușman, numai că Maeve a închis acea portiță și a bătut-o în cuie. Nu că ar fi decis ea viitorul Andreei – Andrea și-o făcea cu mâna ei –, dar ceea ce a zis Maeve atunci, felul cum a spus-o suna a blestem.

Maeve și cu mine am urcat în camera mea și am umplut cu haine singura valiză pe care o aveam, apoi ea a coborât la bucătărie după niște pungi de menaj și s-a întors cu Sandy și cu Jocelyn. Plângeau amândouă.

— Hai, le-am zis eu, hai, nu mai plângeți. O să ne descurcăm noi.

Ceea ce voiam să spun cu asta era nu că o să depășesc cumva momentul, ci că Maeve și cu mine vom dovedi că suntem moștenitorii de drept ai Casei Olandeze și o vom da afară pe intrusă. Eu eram Contele de Monte Cristo. Bineînțeles că aveam intenția să mă întorc acasă.

— E un coșmar, a spus Jocelyn, clătinând din cap. Săracu' taică-tu. Sandy tocmai îmi golea comoda sertar cu sertar și îmi băga lucrurile într-o pungă când a intrat Andrea și s-a postat în cadrul ușii să vadă ce luăm.

— Trebuie să plecați înainte să se întoarcă fetele.

Jocelyn și-a ridicat mâna să se uite la ceas.

— Trebuie să termin de pregătit cina.

— N-o să termini nimic, a zis ea. Plecați de aici, toți patru. Mereu ați fost în cârdășie. Nu vreau să-mi mai rămână picior de spion în casă.

— Of, pentru numele lui Dumnezeu! a spus Maeve, ridicând tonul pentru prima oară în ziua aceea. N-o să le dai afară. Ce ți-au făcut ele?

— Sunteți împreună, un întreg.

Andrea a zâmbit, ca și când ar fi spus ceva amuzant. Nu avusese de gând să le concedieze pe Sandy și pe Jocelyn. Era clar că abia atunci i-a venit ideea, dar odată ce i-a dat glas, i s-a părut bună:

— Nu pot să vă despart.

— Andrea, am zis eu.

Am făcut un pas spre ea, nu știu de ce. Voiam să o opresc cumva, să o fac să revină la starea ei obișnuită. Nu muream de dragul ei, dar nici așa de rea nu credeam că este.

Ea a făcut un pas înapoi.

— O să vă spun eu cu ce am supărat-o, a spus Jocelyn, ca si când Andrea nu ar fi fost de față. Am cunoscut-o pe mama voastră, de aici ni se trage. Mama voastră ne-a angajat, întâi pe Sandy, pe urmă pe mine. Sandy i-a spus mamei voastre că are o soră care are nevoie de un loc de muncă, și Elna i-a zis: adu-o mâine aici. Așa era mama voastră, primea cu brațele deschise pe toată lumea. Veneau oameni pe aici cât era ziua de lungă și ea îi hrănea și le dădea de lucru. Ne iubea și o iubeam, și asta de-aici știe.

A arătat cu un gest al capului spre femeia din spatele ei. Andrea a făcut ochii mari, uluită.

— Femeia aia și-a abandonat copiii. Și-a părăsit soțul și copiii. N-am de gând să stau aici și să vă ascult...

— N-a existat pe lume femeie mai bună decât mama voastră.

Jocelyn a continuat, de parcă nu ar fi tăiat vorba nimănui. Mi-a scos puloverele și le-a pus în punga deschisă.

— Și era o adevărată frumusețe, fiindcă totul pornea din inimă. Oricine a cunoscut-o și-a dat seama, și toată lumea a

iubit-o. Era o slujitoare, voia să-i servească pe alții, știi ce vreau să spun? Se uita drept în ochii mei. Așa cum ne învață Domnul să fim. Tot ce-i aici era al ei, dar ea nici că se gândea la asta. Nu voia să știe decât ce poate să facă pentru tine, cum poate să ajute.

Sandy și Jocelyn nu vorbeau niciodată despre mama. Niciodată. Au păstrat bomba asta ca să o detoneze exact acum. Andrea și-a pus mâna pe cadrul ușii ca să se sprijine.

— Terminați ce aveți de făcut, a zis ea, cu voce stinsă. Eu cobor.

Jocelyn s-a uitat la femeia în casa căreia muncise.

— Zi de zi, de când ai venit în casa asta, ne-am întrebat amândouă: ,,Ce-o fi fost în mintea domnului Conroy?”

— Jocelyn – doar atât a spus soră-sa, în chip de avertisment.

Jocelyn a clătinat însă din cap.

— Las' că m-a auzit ea.

Andrea a deschis ușor gura, dar nu a scos un cuvânt. Se simțea învinsă, se vedea cât de colo. Și-a încasat loviturile și ne-a lăsat să ne facem treaba.

La ce mă gândeam în ziua aceea, la ora aceea? Nu la camera în care dormisem aproape noapte de noapte de când mă știam. Maeve mi-a spus că pătuțul meu de bebeluș era așezat în colțul unde este acum canapeaua, că Fluffy dormea la început cu mine în cameră ca să se poată odihni mama. Nu mă gândeam la lumina care inundă odaia, nici la stejarul ale cărui ramuri îmi bat în fereastră pe vreme de furtună. Stejarul meu. Fereastra mea. Mă gândeam să plec dracului cât mai repede de acolo și de sub ochii Andreei.

Am coborât tuspatru pe scara impunătoare, fiecare cu câte o pungă menajeră în mână, și am încărcat totul în mașina lui Maeve. Pe când ne îndepărtam, casa ni se arăta în toată splendoarea ei: trei niveluri cu ferestre imense ce dădeau spre peluza din față. Stucul galben pal, aproape albicios, al zidurilor avea exact culoarea norilor într-o după-amiază târzie. Veranda spațioasă de pe care Andrea, în ținuta ei de culoarea șampaniei, își aruncase peste umăr buchetul de mireasă era chiar locul în care, patru ani mai târziu, oamenii au stat la rând să-i prezinte condoleanțe văduvei tatălui meu. Mi-am luat bicicleta și am

vârât-o în portbagajul mașinii, peste pungi, numai pentru că o lăsasem întinsă pe iarbă și era cât pe ce să mă împiedic de ea și să cad. Andrea mereu îl bătea la cap pe tata să îmi zică să îmi ridic bicicleta de pe jos. Îi spunea când eram amândoi în cameră: ,,Cyril, n-ai putea să-l înveți pe Danny să aibă mai multă grijă de lucrurile pe care i le dăruiești?”

Le-am sărutat pe Sandy și pe Jocelyn și ne-am luat la revedere de la ele. Le-am promis că, odată ce ne vom rezolva problemele, vom fi din nou împreună, neînțelegând nici unul dintre noi că plecăm pentru totdeauna din Casa Olandeză. Când ne-am urcat în mașină, lui Maeve îi tremurau mâinile. Și-a răsturnat geanta pe scaunul din față și a deschis cutia galbenă care îi servea drept trusă medicală. Trebuia să își testeze glicemia.

— Trebuie să plecăm de-aici, a zis ea. Începea să transpire.

Am coborât și am dat ocol până pe latura cealaltă a mașinii. Doar asta conta: să-i fie bine lui Maeve. Sandy și Jocelyn plecaseră deja cu mașina lui Sandy. Nu era nimeni în jur să ne vadă. I-am spus lui Maeve să se mute pe celălalt scaun. Își pregătea o seringă. Nu s-a împotrivit spunându-mi că nu știu să șofez. Știa că sunt în stare să conduc măcar până ajungem în Jenkintown.

E de nedescris prostia de care am dat dovadă luând cu noi unele lucruri și lăsând în urmă altele. Am pus în bagaj haine și încălțăminte care în șase luni aveau să îmi rămână mici, dar am lăsat cuvertura de la picioarele patului pe care mi-o făcuse mama din fâșii tăiate din rochiile ei. Am luat cărțile de pe birou, dar am lăsat la locul ei, în bucătărie, untiera de sticlă presată care era, din câte știam, singurul obiect pe care îl adusese mama cu ea din apartamentul din Brooklyn. Nu am luat nici un obiect de-al tatei, cu toate că mai târziu m-am gândit cu regret la o groază de lucruri de-ale lui pe care mi-ar fi plăcut să le am: ceasul pe care îl purta întotdeauna era pus în plic, alături de portvizit și de verighetă. Îl ținusem în mână tot drumul de la spital până acasă și i-l dădusem Andreei.

Cele mai multe dintre lucrurile lui Maeve fuseseră triate și puse bine în cutii când se mutase Norma în camera ei și multe din ele fuseseră duse în apartamentul ei după ce terminase facultatea, pentru că, spunea Andrea, Maeve este de acum o persoană matură și ar trebui să se îngrijească singură de ceea

ce îi aparține (ca să-i citez exact cuvintele). Cu toate acestea, paltonul cel bun al lui Maeve rămăsese în dulapul din lemn de cedru pentru că se trezise cu o invazie de molii în casă cu o vară înainte, și mai erau și alte lucruri – almanahuri, câteva cutii cu romane deja citite, câteva păpuși pe care le păstra pentru fetița pe care era sigură că o va avea într-o bună zi, toate strânse în pod, sub tavanul înclinat și îndărătul ușiței montate în spatele dulapului din dormitorul de la etajul doi. O fi avut Andrea idee de existența acelui loc? Maeve li-l arătase fetelor încă din seara în care făcuseră turul casei, dar oare aveau să își amintească de el sau să se gândească vreodată să umble acolo? Sau cutiile acelea erau pur și simplu sortite să facă parte din casă, îngropate în locul tainic dindărătul peretelui, precum o capsulă a timpului, mărturie a tinereții ei? Maeve zicea că nu îi pasă. Avea la ea toate albumele cu fotografii. Le luase când plecase la facultate. Singura poză lipsă era una înrămată, cu tata copil, ținând pe genunchi un iepure. Rămăsese, prin nu știu ce minune, în camera Normei. Mai târziu, când ne-am dezmeticit de-a binelea, Maeve s-a înfuriat la gândul că au rămas în casă, pierdute pentru totdeauna, afurisitele mele de diplome de cercetaș înrămate și agățate pe pereți, niște trofee câștigate de mine la baschet, cuvertura matlasată, untiera, fotografia.

Dar lucrul la care mă gândeam obsesiv era portretul lui Maeve, care rămăsese în urma noastră, atârnat acolo, în salon. Cum de uitaserăm de el? Maeve la vârsta de zece ani, în hăinuță roșie, cu privirea francă și radioasă, cu părul negru lăsat liber pe spate. Tabloul era la fel de izbutit ca portretele soților VanHoebeek, numai că o înfățișa pe Maeve, deci ce să facă Andrea cu el? Să-l ascundă în beciul năpădit de igrasie? Să-l arunce? Chiar dacă o aveam pe soră-mea alături, simțeam că am lăsat-o cumva în urmă, singură în casa aceea în care nu va fi în siguranță.

Maeve se simțea mai bine, dar i-am spus să meargă sus să se odihnească cât timp îmi car eu lucrurile pe scări până în apartamentul ei. Avea un singur dormitor și mi-a spus să îl iau eu. Am refuzat-o.

— În pat o să dormi tu, a zis ea, pentru că ești prea înalt ca să încapi pe canapea, dar pentru mine e numai bună. Eu dorm tot timpul pe canapea.

Am inspectat micul ei apartament. Fusesem de multe ori pe

acolo, dar privești altfel în jurul tău când știi că urmează să locuiești în acel loc. Era un apartament mic și modest și deodată mi s-a făcut milă de ea la gândul că nu e drept să stea într-un asemenea loc în timp ce eu locuiesc pe Strada VanHoebeek, uitând pentru o clipă că, de fapt, nu mai locuiesc acolo.

— De ce dormi pe canapea?

— Adorm uitându-mă la televizor, mi-a răspuns ea, după care s-a așezat pe canapea și a închis ochii.

Mă temeam că o să înceapă să plângă, dar nu s-a întâmplat așa. Maeve nu era o plângăcioasă. Și-a dat înapoi părul des, negru, care îi cădea pe față și m-a privit.

— Mă bucur că ești aici.

Am dat din cap. Preț de o clipă m-am întrebat ce m-aș și făcut dacă Maeve nu ar fi fost acolo – m-aș fi dus acasă la Sandy sau la Jocelyn? L-aș fi sunat pe domnul Martin, antrenorul de baschet, să-l întreb dacă mă primește la el? Nu mai era nevoie să aflu.

În noaptea aceea, culcat în patul soră-mii, m-am uitat în tavan și am simțit cu adevărat că l-am pierdut pe tata. Nu banii lui, nici casa, ci omul alături de care stăteam în mașină. Mă protejase atât de mult de lume, încât habar nu aveam de ce e lumea în stare. Nu mă gândisem niciodată cum era el în copilărie. Nu îl întrebasem niciodată cum era în timpul războiului. Îl privisem doar ca tată și îl judecasem ca atare. Acum nu mai puteam face nimic altceva decât să adaug încă un punct pe lista greșelilor mele.

Capitolul 7

Domn' avocat Gooch – așa îi spuneam noi – era prieten cu tata și de un leat cu el, și tot din prietenie a fost de acord să o primească pe Maeve a doua zi, în timpul pauzei ei de prânz. Nu m-a lăsat să lipsesc de la școală ca să vin cu ea.

— Mă duc doar ca să-mi fac o idee generală, mi-a spus ea în dimineața următoare, în timp ce mâncam cereale la măsuța ei din bucătărie. Am o bănuială că se vor ivi multe alte prilejuri să mergem împreună.

În drum spre serviciu, Maeve m-a dus la școală cu mașina. Toată lumea știa că tata a murit și toți căutau să se poarte cât mai frumos cu mine. În ceea ce îi privea pe profesori și pe antrenor, asta însemna să mă ia deoparte și să îmi spună că sunt gata să mă asculte și să mă ajute dacă am să le spun ceva și că nu e nevoie să mă grăbesc să îmi termin temele la timp. Din punctul de vedere al prietenilor mei – Robert, care era un pic mai bun la baschet decât mine, T.J., care era mult sub mine, și Matthew, căruia cel mai mult îi plăcea să vină cu mine pe șantier –, însemna cu totul altceva: tulburarea pe care o simțeau din cauza situației în care mă aflam se manifesta prin stângăcie, printr-un efort comun de a nu face haz de nimic când eram eu de față, prin suspendarea, pentru un timp, a suferințelor pe care ni le cauzam unii altora. Nici o suferință pentru cel aflat deja în suferință, ceva de genul ăsta. Nici nu mi-ar fi trecut prin cap să mă prefac că tata nu a murit, dar nu doream să știe nimeni ce s-a întâmplat cu Casa Olandeză. Pierderea ei era ceva prea personal și cumva rușinos, dintr-un motiv pe care nu-l înțelegeam. Încă mai credeam că Maeve și domn' avocat Gooch vor îndrepta lucrurile și că ne vom întoarce acasă înainte să afle cineva că am fost dați afară.

Dar, oare, ,,întoarcerea acasă” însemna să locuim acolo fără Andrea și fetele ei? Ce avea să se întâmple cu ele? Ca să rezolv acea parte a ecuației, mai trebuia să îmi forțez un pic imaginația.

Am avut antrenament până târziu, așa că Maeve se întorsese deja de la lucru când am ajuns eu. Mi-a spus că vrea să pregătească omletă și pâine prăjită pentru cină. Nici unul din noi nu se pricepea la gătit.

Mi-am lăsat ghiozdanul în camera de zi.

— Ei, cum a fost?

— Mai rău decât îmi închipuiam. Vorbea pe un ton atât de liniștit, încât am crezut că glumește. Vrei o bere?

Am dat din cap că da. Nu-mi mai făcuse niciodată o asemenea invitație.

— Da, aș bea una.

— Adu două.

S-a aplecat să își aprindă țigara de la flacăra aragazului.

— Bine-ar fi să nu mai faci așa.

Ce voiam eu să spun era: *ești sora mea, singura mea rudă. Nu-ți băga fața în afurisitul ăla de foc.*

Și-a îndreptat ținuta și a pufăit un fuior lung de fum de-a curmezișul bucătăriei.

— M-am învățat minte. Acum doi ani mi-am ars genele la o petrecere în Village. E de-ajuns s-o pățești o dată.

— Bravo.

Am luat două sticle de bere, am găsit deschizătorul, le-am destupat și i-am întins una.

A luat o înghițitură, apoi și-a dres glasul înainte să înceapă.

— Deci, din câte am înțeles, nu mai avem pe lumea asta altceva decât ce vezi în jur.

— Adică nimic.

— Exact.

Nu mă gândisem până atunci că e posibil să nu rămânem cu nimic și am simțit cum mă străbate un val de adrenalină, pregătindu-mă fie pentru luptă, fie pentru fugă.

— Cum adică?

— Domn' avocat Gooch, care, apropo, s-a purtat tare frumos, a fost cât se poate de amabil cu mine, domn' avocat mi-a spus că regula generală e de la coate-goale înapoi la coate-goale în trei generații, dar nouă ne-a reușit în două, ba chiar într-una singură, de fapt.

— Adică ce-nseamnă asta?

— Înseamnă că, de obicei, prima generație face bani, a doua îi cheltuie, iar a treia trebuie să pună iar osul. Doar că în cazul nostru, tata a făcut avere, apoi s-a dus totul pe apa sâmbetei. A încheiat tot ciclul în cursul vieții lui. A fost mai întâi sărac, apoi bogat, iar acum, noi suntem săraci.

— Adică tata n-a avut bani?

A clătinat din cap, dornică să îmi explice.

— A avut bani să-i întoarcă cu lopata, dar n-a avut destul discernământ. Tânăra lui soție i-a spus că, după părerea ei, căsnicia înseamnă parteneriat. Să nu uiți vorbele astea, Danny: *căsnicia e un parteneriat.* L-a convins să pună toate proprietățile și pe numele ei.

— A pus toate clădirile și pe numele ei?

Mi se părea imposibil. Erau în joc o puzderie de clădiri, el tot timpul cumpăra și vindea.

A clătinat din cap și a mai luat o înghițitură.

— Numai ageamiii ar face asta. Conroy, Imobiliare și Construcții e o societate cu răspundere limitată, ceea ce înseamnă că tot ce ține de firmă este adunat sub un singur acoperiș. De fiecare dată când vindea câte un imobil, banii intrau în contul S.R.L.-ului, iar el îi folosea ca să mai cumpere o clădire. Andrea i-a cerut să pună firma și pe numele ei, adică e coproprietara firmei, cu drept de moștenitoare.

— E legal?

— Toate proprietățile îi revin prin lege soției pentru că e coproprietară. Înțelegi ce zic? Știu că mie mi-a luat un minut ca să pricep.

— Înțeleg.

Nu eram sigur că spun adevărul.

— Băiat deștept. Același lucru s-a întâmplat și cu casa. Casa și tot ce e-n ea.

— Și domn' avocat Gooch s-a ocupat de asta?

Îl cunoșteam pe domnul avocat. Venea câteodată la meciurile mele de baschet și stătea la peluză, împreună cu tata. Doi dintre fiii lui făcuseră liceul la Bishop McDevitt.

— Nici pomeneală. A clătinat din cap. Avea o simpatie pentru domn' avocat Gooch. A venit Andrea cu avocatul ei. Unul din Philadelphia. Firmă mare de avocatură. Domn' avocat Gooch mi-a spus că a discutat de multe ori cu tata despre asta și știi ce i-a zis tata? A zis: ,,Andrea e o mamă bună. O să aibă ea grijă de copii”. De parcă de-aia a luat-o el de nevastă, fiindcă credea că știe să aibă grijă de copii.

— Dar în testament ce scrie?

Poate era adevărat ce spunea Maeve despre generația a

doua, pentru că până și eu m-am priceput să întreb de testament.

A clătinat din cap.

— Nu-i nici un testament.

M-am așezat pe un scaun și am luat o gură mare de bere. Mi-am ridicat privirea spre soră-mea.

— Cum de nu ne vine să urlăm?

— Suntem încă în stare de șoc.

— Trebuie să existe o soluție. Maeve a încuviințat din cap.

— Așa mă gândesc și eu. Cu siguranță o să încerc s-o găsesc. Dar domn' avocat Gooch mi-a spus să nu-mi fac prea mari speranțe. Tata a știut ce face. Se pricepea la lucruri de-astea. Nu l-a forțat ea să semneze documentele.

— Ba bine că nu!

— Vreau să zic că nu i-a pus pistolul la tâmplă. Ia gândește-te: mami îl părăsește, apoi apare șinșila asta seducătoare și-i spune că n-o să-l părăsească niciodată. Vrea să se implice în toate activitățile lui, ce-i al meu e și al tău. O să se ocupe ea de toate și n-o să mai fie nevoie să-și facă el griji.

— Păi aici a avut dreptate. Nu mai trebuie să-și facă el griji.

— Doar patru ani i-a fost nevastă, și ia totul. Până și mașina mea e acum a ei. Așa mi-a spus domn' avocat Gooch. Mașina mea îi aparține, dar i-a spus că pot s-o păstrez. Nici nu-ncape vorbă că o s-o vând până să apuce ea să se răzgândească. Cred că o să-mi iau un Volkswagen. Tu ce zici?

— De ce nu?

Maeve a dat din cap aprobator.

— Ești un isteț, a zis ea, și eu sunt destul de isteață și pe vremuri mi se părea că și tata e isteț, dar toți trei la un loc nu-i ajungem Andreei Smith Conroy nici la degetul cel mic. Domn' avocat Gooch vrea să mergem amândoi la el. Mi-a spus că mai are de verificat niște lucruri. A zis c-o să lucreze în continuare pentru noi, în folosul nostru, fără să ne ceară un ban.

— Mai bine lucra în folosul nostru cât trăia încă tata.

— Se pare c-a încercat. Mi-a spus că tata nu se credea atât de bătrân încât să-și facă testamentul. Maeve s-a gândit o clipă. Pun pariu că Andrea are testamentul gata făcut.

Am supt și ultima picătură de bere în vreme ce Maeve

stătea rezemată de aragaz și fuma. Eram, în felul nostru și la o scară mai mică, doi delincvenți.

— Doi soți morți, am zis eu.

Deși Andrea trebuie să fi avut – câți ani? Treizeci și patru? Treizeci și cinci? O fosilă, după mintea unui băiat la vârsta pubertății.

— Te-ai gândit vreodată ce s-o fi întâmplat cu domnul Smith? am întrebat eu.

— Niciodată.

Am clătinat din cap.

— Nici eu. Ciudat, nu-i așa? Că nu ne-am gândit niciodată la domnul Smith, că nu ne-am întrebat cum o fi murit.

— Da' ce te face să crezi că a murit? Eu am crezut întotdeauna că a aruncat-o în stradă cu copii cu tot și tata o fi trecut pe acolo exact când nu trebuia și s-a oferit să le ducă cu mașina.

— Mie-mi pare rău de Norma și de Bright, că au rămas singure acolo.

— În iad să putrezească. Maeve și-a stins țigara într-o farfurioară. Toate trei.

— Nu cred că vorbești serios, am zis eu. Fetele nu.

Soră-mea a sărit ca arsă și preț de o fracțiune de secundă am crezut că vrea să dea în mine.

— E o hoață, ne-a furat. Chiar nu-nțelegi? Se lăfăie în paturile noastre și mănâncă din farfuriile noastre și noi n-o să primim nimic înapoi din ce-am pierdut.

Am dat din cap. Ce voiam să spun, ce nu am spus cu voce tare era că la același lucru mă gândeam și eu referitor la tata. Că nu îl vom aduce niciodată înapoi.

Maeve și cu mine am început să ne ocupăm de treburile casei împreună. Am cumpărat un șifonier la mâna a doua de la un magazin Goodwill ca să îmi pot pune lucrurile în el, și l-am așezat într-un colț al dormitorului. Eu tot nu eram împăcat cu ideea de a ocupa dormitorul, dar în fiecare seară, Maeve își lua păturile și le ducea pe canapea. Îmi stătea pe limbă să o întreb dacă nu putem găsi un apartament mai mare, dar văzând că toate cheltuielile cad pe umerii ei – mâncarea și acoperișul de deasupra capului – am tăcut.

Când ne-am pus lucrurile la punct, le-am sunat pe Sandy și

pe Jocelyn să vină și să vadă cum am reușit să ne organizăm. Maeve a adus o cutie albă cu fursecuri, cumpărată de la patiserie. A pus fursecurile pe o farfurie și a aruncat cutia, de parcă puteam să le păcălim. Eu am înfoiat pernele de pe canapea, ea a așezat la locul lor paharele care erau puse la uscat pe suportul de pe chiuvetă. Când am auzit, în sfârșit, soneria, ne-am repezit să deschidem ușa și toți patru am sărit în sus de bucurie. Ce revedere! Parcă nu ne mai văzuserăm de ani de zile.

Nu trecuseră decât două săptămâni.

— Ia să te văd, mi-a zis Sandy, întinzându-se să-mi pună mâinile pe umeri. Mi s-a părut că a mai încărunțit. Avea ochii în lacrimi.

Sandy și Jocelyn ne-au strâns la piept și ne-au sărutat cum nu o mai făcuseră niciodată când eram acasă. Jocelyn purta o pereche de blugi albaștri, iar Sandy o fustă de stambă și niște teniși ieftini. Acum erau persoane obișnuite, nu oameni angajați să lucreze pentru noi. Cu toate acestea, ne-au adus un borcan mare cu supă Minestrone[21] (preferata lui Maeve) și unul cu tocană de vită (care îmi plăcea mie).

— Nu-i cazul să ne dați de mâncare, a zis Maeve.

— Întotdeauna v-am dat, a răspuns Jocelyn.

Cu o expresie rezervată pe chip, Sandy și-a aruncat o privire prin camera de zi.

— Aș putea să mai trec din când în când pe-aici să te ajut la curățenie.

Maeve a pufnit în râs.

— Cum să nu mă descurc singură aici cu curățenia?

— Ai de mers la serviciu, a zis Sandy, privind în jos și trăgând o linie nevăzută cu vârful pantofului pe dușumea. Nu e nevoie să-ți mai faci griji și cu menajul, pe lângă toate celelalte. La urma urmei, cât timp mi-ar lua, o oră?

— Pot să fac eu curat, am spus eu și toate trei s-au uitat lung la mine ca și când aș fi anunțat că o să-mi confecționez singur hainele. Maeve nu mă lasă să-mi iau serviciu.

— Tu ține-te de baschet, a spus Sandy.

— Și ai grijă să iei note bune, a adăugat Jocelyn. Maeve a

[21] Supă deasă de legume, specifică bucătăriei italiene.

dat din cap.

— Hai să mai așteptăm un pic, să vedem cum ne descurcăm.

— Ne descurcăm de minune, zău, am spus eu.

Sandy a dispărut în dormitor și s-a întors după cinci secunde și s-a uitat la mine.

— Tu unde dormi?

— Se pricepe să aibă grijă de tine? a întrebat-o Jocelyn pe soră-mea.

Maeve a făcut un semn cu mâna ca s-o liniștească.

— Mă simt bine.

— Maeve! a apostrofat-o Jocelyn.

E ciudat, dar îi vorbea pe un ton sever și categoric. Sandy și Jocelyn nu erau niciodată severe cu Maeve.

— Am eu grijă de tot ce trebuie. Jocelyn s-a întors spre mine.

— De multe ori am găsit-o pe soră-ta leșinată. Câteodată uită să mănânce sau nu își face destulă insulină. Uneori îi crește glicemia din senin, fără să fi greșit ea cu nimic. Trebuie să stai cu ochii pe ea, mai ales când e stresată. Ea zice că n-are nici o legătură cu stresul, dar are.

— Opriți-vă, a spus Maeve.

— Are tablete de glucoză. Spune-i să-ți arate ea unde le ține și ai grijă să aibă mereu câteva în geantă. Dacă i se face rău, trebuie să-i dai o tabletă și să chemi ambulanța.

Încercam să mi-o închipui pe Maeve zăcând pe dușumea.

— Știu, am răspuns eu, forțându-mă să nu-mi tremure vocea. De insulină știam, dar de glucoză nu. Mi-a arătat.

Maeve stătea relaxată pe scaun și zâmbea.

— A aflat direct de la sursă.

Jocelyn ne-a cercetat cu privirea pe amândoi, apoi a clătinat din cap.

— Sunteți groaznici, și unul, și altul, dar nu contează. Acum, că el știe despre ce-i vorba, o să te pună să-i arăți. Danny, cum plecăm noi, te ții de capul ei să-ți arate, da?

Cu toate că mă îngrijora orice fluctuație a glicemiei lui Maeve, mi-am dat seama că nu cunosc unele amănunte. Știam că trebuie să fiu alături de ea și să mă asigur că se îngrijește de

sănătatea ei, dar asta nu însemna că știu cum să am efectiv grijă de ea. Oricum, avea dreptate Jocelyn. După ce plecau ele, aveam de gând să o rog pe Maeve să îmi explice ce am de făcut.

— Da?

— Știi că locuiesc singură în apartamentul ăsta de ceva timp, nu-i așa? a spus Maeve. Doar n-a venit Danny cu bicicleta în fiecare seară pe aici să-mi facă injecții.

— Sau sună-mă pe mine, a continuat Jocelyn, fără să se sinchisească de soră-mea. O să-ți spun eu tot ce trebuie să știi.

Sandy își găsise un post de menajeră în Elkins Park.

— Sunt oameni cumsecade. Nu-s prea mulți bani, a spus ea, dar nu-i nici la fel de mult de lucru ca înainte.

Jocelyn își găsise de lucru ca bucătăreasă la o familie din Jenkintown, dar mai trebuia să aibă grijă și de doi copii și să plimbe câinele. Mai puțini bani, dar mult mai multă muncă. Cele două surori făceau haz. Mai bine că au fost date afară, ziceau ele. Asta era ca o diplomă de onoare pentru ele. Oricum, fără mine n-ar mai fi rămas nici un minut în casa aia.

— Îndată ce-o să se mai așeze lucrurile la noul meu loc de muncă, o să încerc să conving familia asta s-o angajeze și pe Jocelyn. Au nevoie de bucătăreasă. Așa că am putea să fim iar împreună, a spus Sandy.

Dacă m-aș fi comportat mai bine în situația dată și nu aș fi avut o atitudine atât de critică – nu doar la sfârșit, ci în toți anii de când a apărut Andrea în viața noastră –, Sandy și Jocelyn ar sta și acum împreună la masa albastră din bucătărie, cu radioul deschis, și ar curăța mazăre, mă gândeam eu.

Sandy se uita în sus, la tavan, la ferestre, de parcă ar fi măsurat în minte încăperea.

— De ce nu te-ai mutat într-una din clădirile lui taică-tu? a întrebat-o pe soră-mea.

— Nu știu, a răspuns Maeve. Era încă tulburată după discuția despre insulină.

Jocelyn a luat loc pe canapea, lângă Sandy. Maeve s-a așezat pe scaun, iar eu pe dușumea.

— Când ți-ai cumpărat apartamentul, m-am gândit la treaba asta, dar acum mi se pare de neînțeles, a continuat Sandy. Trebuie că te-ai căznit mult să găsești în orașul ăsta o

clădire care să nu fie a lui taică-tu.

Îmi pusesem și eu aceeași întrebare. Singurul motiv care îmi venea în minte era că i-a cerut un apartament și el a refuzat-o.

Maeve ne-a privit pe toți trei, singura familie pe care o mai avea.

— Am crezut că o să mă admire pentru asta.

— Pentru apartamentul ăsta?

Sandy s-a aplecat și a îndreptat un vraf de manuale de pe măsuța din fața ei.

Maeve a zâmbit din nou.

— Mi-am făcut socotelile și asta e tot ce mi-am putut permite. Am crezut că o să observe că nu i-am cerut nimic, că mi-am pus deoparte banii de buzunar din ultimul an de facultate. Am avut de plătit drept garanție chiria pentru prima și ultima lună[22]. Mi-am luat serviciu. Mi-am cumpărat patul, apoi, în luna următoare, canapeaua, apoi scaunul de la Goodwill. Știi cum era el, cum îi plăcea să ne spună mereu că sărăcia face minuni în viața omului, că singurul mod de a învăța ceva e să te apuci să faci totul singur, fără ajutorul altora. Am crezut că așa îi dovedesc că nu sunt ca fetele alea bogate pe care le-am întâlnit la colegiu. Nu așteptam din partea lui să-mi cumpere un cal.

Pe Sandy a pufnit-o râsul.

— Mie nici nu mi-a trecut vreodată prin cap că cineva o să-mi cumpere un cal.

— Păi te-ai descurcat binișor. Jocelyn a zâmbit. Știu că era mândru de tine, de felul cum te-ai descurcat singură.

— Aș, nici n-a observat, a spus Maeve. Sandy a clătinat din cap.

— Ba da, nici nu încape vorbă.

Și totuși Maeve avea dreptate. Nu a înțeles ce a vrut ea să-i demonstreze. Habar nu avea cât e de capabilă să se bizuie pe propriile forțe. Singurul lucru pe care îl observa la soră-mea era ținuta.

---

[22] Plata chiriei pe „prima și ultima lună” – sistem impus de unii proprietari din Statele Unite pentru a se asigura că își recuperează măcar o parte din pagubă în cazul în care chiriașul pleacă fără a-și achita restanțele sau chiria pe ultima lună.

Maeve a făcut cafea și a fumat împreună cu Jocelyn, în timp ce Sandy și cu mine le urmăream cu privirea. Am mâncat fursecurile și ne-am depănat toate amintirile groaznice despre Andrea. Ni le-am povestit ca niște copii care fac schimb de cartonașe cu pozele jucătorilor de baseball, scoțând câte un strigăt de mirare de fiecare dată când mai aflam câte ceva nou. Discutam despre cât de târziu se trezea dimineața, despre rochiile nepotrivite pe care le purta, despre cum stătea ea câte o oră de vorbă la telefon cu maică-sa, dar nu o invita niciodată pe la noi. Irosea mâncarea și lăsa luminile aprinse toată noaptea, și nu dădea nici un semn că ar fi citit vreodată o carte. Ședea ore în șir pe marginea piscinei și își studia unghiile și o aștepta pe Jocelyn să-i aducă prânzul pe tavă. Nu ținea cont de ce spunea tata. Lui Maeve i-a luat dormitorul ca să-l dea altcuiva. Pe mine m-a dat afară din casă. Am săpat o groapă și am prăjit-o în ea.

— Poate să-mi explice și mie cineva de ce s-a însurat, la urma urmei, cu ea? a întrebat Maeve.

— Sigur. Jocelyn nu a avut nevoie să stea prea mult pe gânduri. Andreei i-a plăcut casa. Taică-tău socotea casa aia cel mai frumos lucru din lume și și-a găsit o femeie care era de aceeași părere cu el.

Maeve și-a ridicat mâinile a exasperare.

— Păi toată lumea era de aceeași părere! Nu i-ar fi fost chiar așa de greu să găsească o femeie cumsecade căreia să-i fie drag de casa aia.

Jocelyn a dat din umeri.

— Adevărul e că mamă-ta ura casa, și Andrea o iubea. El credea că a rezolvat problema. Dar nu-i așa că am atins-o unde-o doare? Când i-am spus toate lucrurile alea despre mamă-ta.

Sandy și-a ascuns fața în mâini și a pufnit în râs.

— Am crezut c-o să pice moartă pe loc.

M-am uitat întâi la Sandy, apoi la Jocelyn. Acum râdeau amândouă.

— Adică nu vorbeai serios?

— Despre ce? a întrebat Sandy, frecându-se la ochi.

— Despre mama, că era nu știu cum, ca o sfântă.

Atmosfera din cameră s-a schimbat și am devenit cu toții foarte atenți la felul cum ședeam și la gesturile pe care le

făceam cu mâinile.

— Mamă-ta, a spus Jocelyn, apoi s-a oprit și s-a uitat la soră-sa.

— Sigur c-am iubit-o pe maică-ta, a zis Sandy.

— Toți am iubit-o, a spus Maeve.

— A fost mult timp plecată, a spus Jocelyn, căutându-și cuvintele.

— Muncea mult.

Maeve era încordată, dar în alt sens decât Sandy și Jocelyn.

Habar nu aveam despre ce discută ele acolo, nici că mama a lucrat vreodată undeva.

— Ce fel de muncă făcea?

Jocelyn a clătinat din cap.

— Dar ce nu făcea!

— Muncea pentru săraci, mi-a răspuns Maeve.

— În Elkins Park?

Nu existau oameni săraci în Elkins Park, sau cel puțin eu nu văzusem nici unul.

— Lucra pentru oamenii sărmani de peste tot, a spus Sandy, dar mi-am dat seama că se căznește să-mi explice situația cu blândețe. Mereu găsea oameni care aveau nevoie de ajutor.

— Se ducea peste tot să caute oameni nevoiași? am întrebat eu.

— Din zori și până-n noapte, a confirmat Jocelyn.

Maeve și-a stins țigara.

— Destul, terminați odată. Vorbiți de parcă n-a stat deloc pe acasă.

Jocelyn a ridicat din umeri, iar Sandy s-a întins să ia un fursec rotund cu gem de caise la mijloc.

— Oricum, a zis Maeve, ne bucuram întotdeauna când se întorcea acasă.

Sandy a zâmbit și a încuviințat din cap.

— Întotdeauna, a spus ea.

Duminică, dis-de-dimineață, Maeve a intrat în dormitor și a tras jaluzelele.

— Scularea, îmbrăcarea! Mergem la biserică.

Mi-am tras o pernă peste cap, sperând să îmi continui visul întrerupt, un vis pe care deja nu mi-l mai aminteam.

— Nu.

Maeve s-a aplecat și mi-a dat perna la o parte.

— Vorbesc serios. Hai, scularea.

M-am uitat la ea, mijind un ochi. Purta o fustă și avea părul împletit, încă ud de la duș.

— Dorm.

— Am fost cât se poate de îngăduitoare. Te-am lăsat să dormi cât a durat slujba de la ora opt. Acum mergem s-o prindem pe cea de la zece jumate.

Mi-am îngropat fața în pernă. Mă trezeam și nu îmi convenea.

— Nu stă nimeni cu ochii pe noi. Nu mai stă nimeni de capul nostru să mergem la biserică.

— Am eu grijă să mergem.

Am clătinat din cap cu încăpățânare.

— Ai grijă să mergi tu. Eu mă culc iar.

S-a aruncat cu toată puterea pe marginea patului, zgâlțâindu-mă puțin.

— Ba mergem la biserică și cu asta, basta.

M-am răsucit și am deschis ochii, plin de ciudă.

— Nu-nțelegi?

— Hai, scularea.

— Nu vreau să mă îmbrățișeze toți și să-mi spună ce rău le pare de mine. Vreau să mai dorm.

— O să te îmbrățișeze duminica asta, dar duminica viitoare o să-ți facă doar semn cu mâna de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

— N-o să merg nici duminica viitoare.

— Ce-ți veni? N-ai zis niciodată că nu-ți convine să mergi la biserică.

— Cui să-i fi spus că nu-mi convine? Lui tati? Am privit-o. Tu întotdeauna câștigi când intri în luptă cu cineva. Știi că-i așa, da? Când ai copii, poți să-i obligi să meargă la biserică în fiecare dimineață și să spună Rozariul înainte să plece la școală. Dar pe mine nu mă obligă nimeni să merg, pe tine nu te obligă nimeni să mergi. N-avem părinți. Putem să ieșim în oraș să mâncăm

clătite.

Maeve a dat din umeri.

— Ia-ți singur clătite, a spus ea. Eu plec.

— N-am nevoie să-mi cumperi tu. M-am ridicat sprijinindu-mă în coate. Nu-mi venea să cred că e așa de insistentă. N-am nevoie să-mi dai tu exemplu de bună purtare.

— N-o fac pentru tine, Danny. Doamne Isuse! Îmi place să merg la biserică, îmi place să cred în Dumnezeu. Comunitate, bunătate, cred în lucrurile astea. Ce naiba ai făcut tu la biserică în toți anii ăștia?

— În cea mai mare parte a timpului am memorat date statistice din baschet.

— Atunci dormi în continuare.

— Vrei să spui că tu mergeai la biserică pe vremea când erai la facultate? Te sculai în fiecare duminică dimineața când erai la New York și nu stătea nimeni cu ochii pe tine?

— Bineînțeles că mergeam. Nu-ți mai aduci aminte când ai venit la mine în vizită? Am mers împreună la slujba din Vinerea Sfântă.

— Am crezut că ai vrut doar să mă duci pe mine.

Era purul adevăr. Chiar și la vremea aceea, am bănuit că i-a promis tatei că dacă mă lasă să stau la ea, o să mă ducă la slujbă în Vinerea Sfântă.

A dat să mai spună ceva, apoi a renunțat. A băgat mâna pe sub cuvertură și m-a bătut ușor pe gleznă.

— Hai, odihnește-te, mi-a zis ea și a plecat.

Ar fi fost greu de spus de ce mergeam la biserică, dar adevărul era că toată lumea mergea. Tata se întâlnea acolo cu colegii și cu chiriașii lui. Eu și Maeve îi vedeam acolo pe profesorii și pe prietenii noștri. Poate că tata se ducea să se roage pentru sufletele răposaților lui părinți irlandezi, ori poate că mersul la biserică era o dovadă că încă mai are o urmă de respect față de mama. După spusele celor din jur, ea iubea nu doar biserica și comunitatea parohială, dar și pe toți preoții și călugărițele. Maeve zicea că mama se simțea ca acasă în biserică, mai ales atunci când se ridicau măicuțele și cântau. Judecând după puținele lucruri pe care le știam despre ea, eram sigur că nu s-ar fi căsătorit niciodată cu tata dacă ar fi refuzat să meargă la biserică. Când ea nu a mai fost alături de noi, tata a

continuat să ne târască după el până la altar, păstrând forma chiar și în absența fondului. Poate că făcea asta pentru că nu îi trecuse niciodată prin minte că lucrurile s-ar fi putut desfășura și altfel, ori poate pentru că fiică-sa urmărea mesa cu luare-aminte, aplecată ușor înainte și ținând în mână broșura cu textul prescurtat al slujbei, în vreme ce fiu-său se gândea la șansele celor de la Sixers[23] în finale, iar lui însuși îi zbura gândul la o clădire de la periferia Cheltenhamului care era de vânzare, cu toate că, din câte știam, fără să bag mâna în foc, tata era atent la ce spune preotul și asculta cuvântul lui Dumnezeu. Nu discutam niciodată despre asta. Din câte îmi aminteam, întotdeauna Maeve era cea care se agita duminica dimineața și avea grijă să fim gata: să ne îmbrăcăm, să mâncăm, să ne urcăm la timp în mașină. După ce a plecat ea la facultate, ne-ar fi fost cât se poate de ușor, mie și tatei, să punem capăt mersului la biserică. Numai că trebuia să o luăm în calcul și pe Andrea. Disprețuia catolicismul, pe care îl considera un cult al unor nebuni care se închină la idoli și pretind că mănâncă trupul Domnului. De luni până vineri, înainte de revărsatul zorilor, tata putea să plece la birou și să găsească tot felul de scuze ca să rămână în oraș până la cină. Sâmbăta, când mergea să încaseze chiriile sau să controleze unele lucrări de construcții, putea să ia masa în mașină. Duminica era însă greu să își ocupe timpul cu ceva. Dacă voia să scape de sub controlul tinerei lui soții, mersul la biserică era singura soluție. Tata i-a spus părintelui Brewer că ar vrea să mă facă băiat de altar, apoi chestiunea a fost tranșată fără să mi se ceară și mie părerea. Băieții de altar trebuiau să ajungă la biserică cu o jumătate de oră mai devreme ca să ajute la pregătirea Sacramentelor și să îl asiste pe părintele Brewer să își îmbrace veșmintele. Deși am fost repartizat pentru slujba de la ora opt, de multe ori rămâneam în continuare să lucrez și la cea de la zece și jumătate. Mereu se întâmpla să sune cineva ca să se învoiască pe motiv de boală, ori să plece în vacanță, ori pur și simplu să nu aibă chef să se scoale din pat, răsfățuri care mie nu mi se îngăduiseră niciodată. Dacă tot eram băiat de altar, tata a socotit că e important să merg și la școala de duminică și să fiu un bun exemplu pentru alții, zicea el, cu toate că școala de duminică

[23] Prescurtare a denumirii echipei de baschet Philadelphia 76ers.

era pentru puștii de la școlile publice, care nu erau supuși nici unei îndoctrinări religioase de cinci ori pe săptămână. Când discutam cu tata, nu se ivea însă niciodată momentul potrivit să îi spun cât de absurde sunt ideile lui. După slujbă se urca în mașină cu țigările și ziarul și mă aștepta, iar când terminam ce aveam de făcut, de spus ultima rugăciune și de spălat potirul, mă ducea undeva să luăm prânzul împreună. Înainte, pe vremea când era Maeve acasă, nu luam niciodată masa în oraș. Așa se făcea că ora noastră de mers la biserică se prelungea atât cât să cuprindă jumătate din ziua de duminică, scutindu-ne de obligațiile familiale și oferindu-ne măcar un scurt răgaz, între aprinderea și stingerea lumânărilor, pentru a fi împreună. Pentru acest lucru îi voi fi întotdeauna recunoscător, dar nu suficient de recunoscător ca să mă dau jos din pat.

Luni de dimineață, domnul antrenor Martin m-a chemat la el în birou să îmi spună încă o dată cât de rău îi pare de situația în care mă aflu. Apoi mi-a zis că trebuie să merg la slujbă, la biserică, să mă rog pentru tata.

— Toți membrii echipei liceului Bishop McDevitt merg la slujbă, mi-a spus el. Absolut toți.

Aveam să mai fiu și eu, o vreme, unul dintre ei.

După o săptămână am fost sunați de la biroul de avocatură să stabilim o întâlnire. Avocatul putea să ne primească la ora trei, după ce ieșeam de la școală, dar asta însemna să lipsesc de la antrenament, iar Maeve era nevoită să se învoiască o jumătate de zi de la serviciu. Ne-am așezat toți trei în jurul unei mese, într-o mică sală de ședințe, și acolo ne-a informat că singura măsură financiară pe care a luat-o tata în beneficiul nostru a fost aceea de a crea un fond pentru studii.

— Pentru amândoi? l-am întrebat eu.

Soră-mea stătea pe scaun alături de mine, îmbrăcată cu aceeași rochie bleumarin pe care o purtase la înmormântare. Eu purtam cravată.

— Fondul e pentru tine și pentru fiicele Andreei.

— Pentru Norma și Bright? Maeve s-a aplecat spre el, peste masă. Cum adică, ea ia totul și tot noi trebuie să le plătim studiile?

— Voi nu plătiți nimic. Din fond se plătește totul.

— Dar Maeve nu primește nimic? am întrebat eu.

Aici era toată absurditatea, în amănuntul pe care nu găsise de cuviință să îl discute cu noi.

— Dat fiind că Maeve a terminat deja facultatea, tatăl tău a considerat că are studiile încheiate, a răspuns domn' avocat Gooch.

Cu excepția acelei singure dăți când am luat masa la restaurantul italienesc din New York, tata nu a discutat niciodată cu Maeve despre studiile ei, nici nu asculta ce-i spunea ea legat de acest subiect. Credea că dacă se va înscrie la un program de master, se va mărita pe la mijlocul lui și se va lăsa de școală înainte să termine ce a început.

— Fondul ăsta o să acopere cheltuielile cu facultatea? a întrebat Maeve.

Din felul cum a spus-o mi-am dat seama că acesta era încă unul dintre motivele ei de îngrijorare, și anume cu ce bani o să mă trimită la facultate.

— Fondul este pentru studii, a spus domnul avocat Gooch, accentuând cuvântul *studii.*

Maeve s-a aplecat înainte.

— Pentru toate studiile?

Parcă erau doar ei doi în cameră.

— Toate.

— Pentru toți trei.

— Da, dar Danny va fi, desigur, primul care va beneficia de el, fiind cel mai mare. Cred că riscurile de a se epuiza fondul sunt minime. Norma și Bernice își vor putea face studiile fără probleme.

Bright, am vrut eu să-l corectez, dar m-am abținut. Nimeni nu-i spunea Bernice.

— Dar ce se-ntâmplă cu banii rămași necheltuiți, dacă o să mai rămână ceva?

— Toți banii care vor rămâne după ce toți cei trei copii își vor fi terminat studiile vor fi împărțiți în mod egal între voi patru.

Era ca și cum ar fi spus că jumătate din sumă se întoarce în buzunarul Andreei.

— Și dumneavoastră sunteți administratorul fondului? a vrut să știe Maeve.

— Avocatul Andreei s-a ocupat de el. Andrea i-a spus tatălui vostru că vrea să se asigure că sunt bani suficienți pentru studiile copiilor și de aici...

A clătinat din cap.

— ,,Dacă tot suntem într-un birou de avocatură, de ce să nu pui și pe numele meu tot ce-ți aparține?”

Maeve încerca să ghicească ce s-a întâmplat.

— Cam așa ceva.

— Atunci Danny trebuie să se gândească să facă un master, a spus Maeve.

Domn' avocat Gooch, gânditor, a bătut cu stiloul într-un blocnotes cu file galbene.

— Până atunci mai e, dar bineînțeles, dacă Danny ar vrea să urmeze studii de master, costurile ar fi acoperite. Fondul stipulează faptul că trebuie să își asigure un GPA minim de trei puncte și că studiile trebuie să fie în domenii conexe. Tatăl tău credea cu tărie că școala nu trebuie să fie ca o vacanță.

— Tata n-a avut niciodată motive să-și facă griji din cauza notelor lui Danny.

Aș fi vrut să adaug și eu ceva referitor la acest subiect, dar m-am gândit că nici unul din ei nu ar fi ascultat ce am de spus. Tatei nici că îi păsa de notele mele, deși cred că i-ar fi păsat dacă ar fi existat vreo problemă. Nu îl interesa dacă am o medie de trei puncte atâta timp cât mă descurcam. Ceea ce îl interesa cu adevărat era cât de repede și cât de bine pot să bat un cui și dacă știu în cât timp trebuie turnat cimentul. Pe amândoi ne interesau aceleași lucruri.

— Știați că am urmat liceul la Choate? ne-a întrebat domnul avocat, de parcă anii lui de liceu ar fi căpătat brusc o anume relevanță pentru discuția noastră.

Maeve a tăcut câteva clipe, apoi i-a răspuns că nu, nu știa. Avea o voce surprinzător de duioasă, ca și când o întrista gândul că domn' avocat Gooch a fost trimis la internat.

— A fost foarte costisitor?

— Aproape cât facultatea.

Maeve a dat din cap și și-a privit mâinile.

— Aș putea să sun niște persoane. De obicei, nu acceptă elevi noi la mijlocul anului școlar, dar date fiind împrejurările,

cred c-ar fi dispuși să ia în considerare cererea unui jucător de baschet cu note excelente la învățătură.

Au decis amândoi să mă mut în ianuarie la Choate.

— Ai idee ce fel de copii merg la internat? am întrebat-o pe Maeve când ne-am urcat în mașină, după ce am plecat de la biroul avocatului.

Vorbeam pe un ton plin de reproș, deși în realitate nu cunoscusem pe nimeni care să fi mers la internat. Știam doar niște băieți pe care i-au amenințat părinții că o să fie trimiși la internat după ce au fost prinși fumând marijuana sau au rămas corijenți la algebră. Ori de câte ori Andrea i se plângea tatei că nu îmi pun hainele murdare în coșul de rufe, că am impresia că Sandy nu are altă treabă de făcut decât să-mi culeagă mie lucrurile de pe jos și să le spele și să le împăturească frumos și să mi le ducă la mine în cameră, el îi răspundea: ,,Păi atunci n-avem altă soluție decât să-l trimitem la internat”. Asta însemna internatul pentru mine – o amenințare, sau o amenințare spusă în glumă.

Maeve era de altă părere.

— Băieții inteligenți din familii bogate merg la internat și apoi la Columbia, la facultate.

M-am afundat cu toată greutatea în scaun și mi s-a făcut milă de mine însumi. Pe lângă toate necazurile, asta îmi mai lipsea, să îmi mai pierd și școala, și prietenii, și pe soră-mea.

— De ce te mai încurci cu internatul și nu mă trimiți direct la orfelinat?

— Nu îndeplinești condițiile, a spus ea.

— Nu am părinți.

Subiectul acesta nu îl discutam de obicei.

— Mă ai pe mine, a ripostat ea. Nu te-ar primi.

*

— Acum ce mai studiezi? m-a întrebat Maeve. Da, ar trebui să știu, dar nu-mi amintesc niciodată. Cred că prea vă plimbă de la o materie la alta.

— Pneumologia.

— Studiul trenurilor[24]?

Am zâmbit. Venise din nou primăvara. De fapt, era sărbătoarea Paștelui și mă întorsesem în Elkins Park pentru două nopți. Cireșii care se înșirau de-a lungul trotuarului, pe partea cu locuința familiei Buchsbaum, erau o explozie de roz și se clătinau ușor sub povara mulțimii de petale. Făceau ca lumina însăși să ia nuanțe de roz și auriu. Era ziua cireșilor înfloriți, ora lor de glorie, iar eu, care nu mai vedeam nimic din ceea ce se întâmplă în afara zidurilor spitalului, mă aflam în acel loc și îi priveam.

— Cu trenurile am cam terminat. Săptămâna viitoare urmează ortopedia.

— Puternic precum un catâr, dar de două ori mai deștept.

Maeve și-a scos brațul pe geamul mașinii parcate și l-a legănat, reînviind cu un gest al degetelor amintirea țigărilor de altădată.

— Ce-i aia?

— N-ai mai auzit expresia asta? Bănuiesc că ortopezii nu fac asemenea glume. Tata ne-o spunea mereu.

— Avea vreun dinte contra ortopezilor?

— Nu, avea un dinte contra conopidei! Îi ura pe ortopezi.

— De ce?

— I-au pus genunchiul invers. Sigur îți amintești.

— I-a pus cineva genunchiul invers? Am clătinat din cap, surprins. Asta trebuie că s-a întâmplat înainte să mă nasc eu.

Maeve a stat un pic pe gânduri. Parcă o vedeam derulând în minte cele petrecute de-a lungul anilor.

— Posibil. Voia să ne facă să râdem, dar când eram copil credeam că vorbește serios. Genunchiul chiar *nu* i se îndoia normal. Mergea mereu pe la ortopezi, încercând să își dreagă genunchiul ca să se îndoaie cum trebuie, probabil. Acum, dacă stau și mă gândesc, era ceva de groază.

---

[24] Ironie bazată pe jocul de cuvinte dintre *pulmonology* (engl.), pneumologie, și termenul omofon, inexistent în limba engleză, la care se gândește Maeve, *Pullmanology,* pornind de la numele firmei americane producătoare de vagoane de tren, Pullman Company.

Erau nenumărate întrebările pe care regretam că nu i le-am pus tatei. După atâția ani, mă gândeam mai puțin la faptul că nu voia să mi se destăinuie și mai mult la cât de prost am fost că nu am insistat mai mult cu întrebările.

— Chiar presupunând că chirurgul i-a fixat genunchiul invers, ceea ce e, bineînțeles, de neconceput, ar trebui să-i fim recunoscători că nu i-a amputat piciorul. Știi, asta se întâmplă mereu pe timp de război. Îți ia mult mai mult timp să salvezi ceva decât să tai.

Maeve a făcut o grimasă.

— Doar n-a luptat în Războiul *Civil,* a zis ea, ca și cum după Appomattox[25] nu s-ar mai fi făcut amputări. Nici nu cred că l-au operat la genunchi. Mi-a spus că, în Franța, doctorii erau așa de zoriți, încât nu lucrau întotdeauna cu atenție. Mai făceau și treabă de mântuială. La drept vorbind, e înduioșător că mai putea să și glumească pe tema asta.

— Mai mult ca sigur, a fost operat când s-a întâmplat necazul. Dacă ești împușcat în genunchi, e musai să fii operat.

Maeve m-a privit de parcă aș fi fost un străin care a deschis portiera mașinii și s-a așezat pe scaunul de lângă ea.

— N-a fost împușcat.

— Ba a fost, cum nu?

— Și-a fracturat umărul când a sărit cu parașuta și și-a rupt ceva la genunchi sau și-a strivit genunchiul. A aterizat sprijinindu-se pe piciorul stâng, apoi a căzut și și-a rupt umărul stâng.

Drept în spatele ei era Casa Olandeză, fundalul pe care s-a desfășurat totul. Începusem să mă îndoiesc că am crescut amândoi în aceeași casă.

— De unde mi-o fi venit ideea că a fost împușcat în timpul războiului?

— Habar n-am.

— Dar a fost internat într-un spital din Franța?

— Pentru umăr. Problema e că nimeni n-a luat în seamă durerea lui de genunchi când s-a întâmplat accidentul. Cred că avea umărul complet zdrobit. Apoi, de-a lungul timpului, și-a

[25] Bătălia de la Appomattox, Virginia (9 aprilie 1865), care a avut loc către sfârșitul Războiului Civil american (1861-1865).

forțat genunchiul, deformându-l. Mulți ani a purtat orteză și i s-a înțepenit piciorul. I-au spus că are artro...

S-a oprit la jumătatea cuvântului.

— Artrofibroză.

— Exact.

Îmi aminteam că orteza a fost cauza durerii lui: era grea și prost montată. Se plângea de orteză, nu de genunchi.

— Dar cu umărul cum s-a rezolvat?

A ridicat din umeri.

— Bănuiesc că i s-a vindecat. Nu știu, de umăr nu spunea niciodată nimic.

Tot timpul cât am fost student la medicină și cel puțin încă zece ani după aceea, m-am visat la o ședință de lucru cu colegii, în care prezentam cazul unui pacient pe care nici nu l-am consultat, și chiar așa mă simțeam în acea dimineață de Paști. *Cyril Conroy este un parașutist american în vârstă de treizeci și trei de ani. Nu a fost împușcat ...*

— Să-ți spun ceva, a zis Maeve. Când a făcut infarct, am crezut că s-a întâmplat asta din cauza scărilor. Nici nu puteam să mi-l imaginez căznindu-se să urce până la etajul cinci. Trebuie că îl înfuriase cineva prea tare de a urcat pe zăpușeala aia să controleze cum sunt izolate ferestrele. Din câte știu, nu a urcat în viața lui decât până la etajul doi al Casei Olandeze, de două ori: în ziua în care ne-a adus prima oară, pe mami și pe mine, să vedem casa și când am venit acasă de Ziua Recunoștinței și Andrea m-a anunțat că m-a exilat. Îți mai aduci aminte? Tata mi-a cărat valiza până sus. Și când am ajuns sus a trebuit să se întindă pe pat. Îl durea înfiorător piciorul. I-am pus valiza sub picior ca să i-l ridic. Ar fi trebuit să urlu de furie din cauza Andreei, dar nu mă puteam gândi la altceva decât că n-o să mai izbutesc să îl cobor la parter. Că eu și tata o să fim nevoiți și locuim în cele două dormitoare mici de lângă sala de bal. O idee înduioșătoare, la drept vorbind. Păcat că nu s-a întâmplat așa. Mi-a zis: ,,Frumoasă casă, da' a naibii de înaltă”. I-am spus c-ar trebui s-o vândă și să cumpere una cu un singur nivel. I-am mai zis că asta ar fi soluția pentru toate problemele lui și am râs amândoi. A fost lucru mare, a spus ea privind pe geam la cireșii familiei Buchsbaum, că am reușit să-l fac pe tata să râdă, pentru că, pe vremea aceea, rar îl stârneai să facă haz

de ceva.

*

Există momente în viață când faci un salt în timp și trecutul în care erai bine instalat se năruie în urma ta, iar viitorul pe care vrei să îl atingi cu piciorul nu e încă bine conturat, și astfel rămâi un timp suspendat în aer, nemaiștiind nimic și pe nimeni, nemaiștiind nici măcar cine ești tu însuți. În iarna aceea, când Maeve m-a dus până în Connecticut cu Oldsmobile-ul, m-am trezit azvârlit într-un prezent aproape insuportabil de limpede și de intens. Maeve tot căuta să se descotorosească de mașină, dar aveam atât de puține lucruri din trecut de care să ne agățăm! Cerul era de un albastru strălucitor și soarele își răsfrângea razele pe zăpadă, aproape orbindu-ne. Cu toate pierderile suferite, fuseserăm fericiți în toamna aceea petrecută în micul ei apartament. Andrea vânduse firma cu totul, nemaipăstrând nici o fărâmă din ea. Vânduse tot, până la ultima clădire aflată cândva în proprietatea tatei. Nici nu îmi puteam imagina la cât s-o fi ridicat toată afacerea. Voiam să îi spun lui Maeve că nu merită să ne despărțim doar ca să mai stoarcem niște bănuți din fondul menit să asigure viitorul Normei și al lui Bright, pentru că s-ar putea foarte bine să nici nu fiu în stare să mă țin de școală atât cât să mă folosesc de ei. Aveam să merg la facultate, fără discuție, dar deocamdată voiam să mai joc puțin baschet cu prietenii și să stau cu ea la masa din bucătărie, să mâncăm ouă cu pâine prăjită și să povestim cum ne-am petrecut ziua. Dar lumea mergea înainte și simțeam că nu e chip să o oprim în loc. Maeve luase hotărârea să merg la internat, la Choate. Pe lângă asta, mai hotărâse să fac facultatea de medicină. Când a fost să se decidă asupra specialității, a ales domeniul cu durata de școlarizare și taxele cele mai mari cu putință.

— Nu te interesează chiar deloc faptul că nu vreau să mă fac doctor? am întrebat-o. Nu vrei să ții cont și de dorințele mele, de ce vreau eu să fac cu viața mea?

— Ia spune-mi, ce vrei să faci?

Voiam să lucrez cu tata, să cumpăr și să vând clădiri. Voiam să construiesc case noi pornind de la temelie, dar nu se mai putea.

— Nu știu. Poate să joc baschet.

Chiar și mie mi se părea că am fost obraznic. Maeve ar fi

fost fericită să aibă problemele mele, să descopere până unde ar putea ajunge cu învățătura urmând calea cea mai lungă și cea mai costisitoare.

— Poți să joci baschet cât oi vrea când o să te întorci de la lucru, de la spital, a spus ea și a condus înainte, urmând indicatoarele rutiere până în Connecticut.

PARTEA A DOUA

Capitolul 8

În miercurea dinaintea Zilei Recunoștinței, zăpada se așternea grea și apoasă peste New York. Penn Station arăta ca o pășune, iar noi, călătorii nerăbdători și îngrijorați, eram asemenea vitelor, afundați în bălți de fleșcăraie, încotoșmănați și strânși ciorchine pe peronul supraîncălzit. Nu puteam să ne scoatem paltoanele, pălăriile și fularele pentru că aveam mâinile ocupate cu valize, genți și cărți, pe care nu voiam să le punem pe pardoseala infectă. Ne-am zgâit la panoul de afișare a plecărilor, așteptând informații. Cu cât ajungeam mai repede la tren, cu atât aveam șanse mai mari să apucăm un loc orientat în direcția mersului și nu prea aproape de toaletă. Un puști cu un rucsac plin de cărămizi se tot întorcea să-i spună ceva prietenei lui și de fiecare dată când făcea asta mă izbea cu toată greutatea poverii pe care o purta în spinare.

Voiam să mă întorc înapoi la Columbia, în camera mea de la cămin.

Voiam să mă văd urcat în tren. Voiam să îmi dau jos paltonul.

Voiam să învăț cum sunt așezate elementele chimice în tabelul periodic.

Maeve ar fi putut să mă scutească de toată porcăria asta dacă ar fi binevoit să vină la New York. Pentru că terminase ea de supervizat livrarea la magazine a cine știe câtor tone de legume congelate pentru perioada sărbătorii, firma Otterson's era acum închisă până luni. Colegul meu de cameră își petrecea Ziua Recunoștinței la Greenwich, împreună cu părinții, așa că Maeve ar fi putut să doarmă în patul lui și am fi putut cumpăra mâncare chinezească și, poate, am fi mers să vedem o piesă de teatru. Dar Maeve nu venea la New York decât atunci când era forțată de împrejurări – de exemplu, când mi s-a perforat apendicele în primul semestru din anul întâi de colegiu. Am mers cu ambulanța la Columbia-Presbyterian[26], însoțit de supraveghetorul din sala de examen. Când m-am trezit după operație, Maeve era acolo, adormită pe scaunul tras lângă pat, cu capul pe saltea, lângă brațul meu. Claia ei de păr negru se

[26] NewYork-Presbyterian Hospital, unul dintre cele mai bune spitale americane, afiliat facultăților de medicină ale universităților Columbia și Cornell.

revărsa peste mine ca o a doua pătură. Nu îmi aminteam să o fi sunat, dar poate că o sunase altcineva. La urma urmelor, ea era aparținătoarea mea, persoana de contact în caz de urgență, ruda cea mai apropiată. Pluteam încă între starea de inconștiență datorată anesteziei și cea de trezie, o urmăream cu privirea în timp ce ea era cufundată în vis și îmi spuneam în sinea mea: *Maeve a venit la New York. Lui Maeve nu-i face nici o plăcere să vină la New York.* Asta pentru că îi plăcuse mult la Barnard și își descoperise acolo tot potențialul. Pentru ea, New Yorkul însemna rușinea pe care o resimțea din cauza unor lucruri de care nu era vinovată cu nici un chip, sau cel puțin eu așa credeam. Am închis ochii și, când i-am deschis din nou, stătea dreaptă pe același scaun și mă ținea de mână.

— Iată-te, în sfârșit, a zis ea și mi-a zâmbit. Cum te simți?

Abia după mulți ani aveam să înțeleg prin ce pericol trecusem, de fapt. Eul meu de atunci privea operația ca pe ceva între neplăcere și jenă. Am dat să fac o glumă, dar mă privea cu atâta drag, că m-am abținut.

— Sunt bine, i-am răspuns.

Îmi simțeam gura lipicioasă și uscată.

— Ascultă-mă, a spus ea pe un ton liniștit. Întâi eu, apoi tu. Înțelegi ce zic?

I-am răspuns cu un zâmbet poznaș, dar a clătinat din cap.

— Întâi eu.

Pe panoul de afișaj a început să se deruleze un potop de litere și cifre și când s-a oprit, a apărut scris HARRISBURG: 4.05., LINIA 15, LA TIMP. Baschetul mă învățase să mă mișc în mulțime. Cele mai multe dintre bietele vite veneau la Penn Station o dată pe an și intrau ușor în derută. În fojgăiala generală, puțini se îndreptau în direcția corectă. Până să se lămurească ei încotro trebuie să o apuce, eu eram deja urcat în tren.

Partea pozitivă a călătoriei era aceea că îmi oferea un răgaz de mai bine de o oră să învăț, timp de care aveam nevoie ca să continui să îmi ispășesc păcatele de la cursul de

chimie organică. Profesorul meu, dr. Able[27], care avea un nume atât de potrivit, mă chemase în biroul lui la începutul lui octombrie ca să îmi spună că risc să nu trec examenul. Eram în anul de grație 1968 și Columbia dădea în clocot[28]. Studenții protestau, manifestau, ocupau. Eram o copie în miniatură a unei țări aflate în război și zi de zi țineam în mână o oglindă ca să îi arătăm țării ceea ce vedeam noi. Gândul că cineva putea face caz de faptul că un student în anul întâi riscă să pice la examenul de chimie era absurd, dar exact cu situația asta mă confruntam eu. Chiulisem deja de la mai multe ore și profesorul avea în față un vraf de teste de-ale mele, așa încât nu era nevoie să fie vreun clarvăzător ca să-și dea seama că sunt la ananghie. Biroul de la etajul doi al domnului profesor Able era ticsit de cărți și tot acolo se mai afla o tablă mică, iar pe ea era scrisă formula unei sinteze chimice de neînțeles, pe care mă temeam că îmi va cere să o explic.

— Figurezi ca student care se pregătește pentru facultatea de medicină, a zis el, uitându-se peste niște notițe. Corect?

Am răspuns că e corect.

— Nu a început de mult semestrul. Mă voi redresa.

A bătut cu creionul pe grămada mea de teste care nu se ridicau la nivelul așteptărilor sale.

— La facultatea de medicină se pune mare accent pe chimie. Dacă nu treci, nu ești admis acolo. De aceea e mai bine să discutăm lucrurile acum. Dacă vom lăsa pe mai târziu, n-ai să poți ajunge la zi cu materia.

Am dat din cap aprobator și am simțit un spasm dureros în intestine. Unul dintre motivele pentru care învățasem cu mult zel în liceu și luasem note mari era acela că mă căzneam să evit exact genul ăsta de discuție.

Dr. Able mi-a spus că predă chimia de ceva timp și a avut ocazia să vadă o mulțime de băieți ca mine, și că problema mea nu e că nu mă duce mintea, ci că nu aloc timpul necesar pentru studiu. Bineînțeles că avea dreptate, că de la începutul

---

[27] ,,Capabil”.

[28] Aluzie la revoltele studențești din 1968, de la Universitatea Columbia, care au avut loc în contextul manifestațiilor din SUA, împotriva încălcării drepturilor civile și împotriva Războiului din Vietnam.

semestrului și până atunci nu mă concentrasem asupra învățăturii, dar în același timp se înșela, pentru că nu îmi venea să cred că a mai întâlnit mulți băieți ca mine. Era un bărbat uscățiv, cu o hălăciugă de păr castaniu prost tuns. N-aș fi putut ghici câți ani are, dar cu sacoul și cravata aceea arăta ca o făptură de pe lumea cealaltă, așa cum mi-o imaginam eu.

— Chimia e un sistem fascinant, a spus dr. Able. Fiecare segment al lui se sprijină pe cel precedent. Dacă nu înțelegi capitolul 1, nu are rost să treci la următorul. Capitolul 1 oferă cheile pentru capitolul 2, iar capitolele 1 și 2 luate împreună oferă cheile pentru capitolul 3. Acum suntem la capitolul 4. Nu poți să înveți temeinic începând brusc cu capitolul 4 și să îi ajungi din urmă pe ceilalți colegi de grupă. Nu dispui de cheile necesare.

I-am spus că așa am simțit și eu.

Dr. Able m-a sfătuit să iau manualul de la început și să citesc primul capitol, să răspund la toate întrebările de la sfârșit, să le las deoparte, iar când mă voi trezi în dimineața următoare, să răspund la ele din nou. Abia după ce am răspuns corect în ambele dăți la toate întrebările pot trece la capitolul următor.

Voiam să-l întreb dacă știe dumnealui că sunt studenți care dorm pe dușumea, în biroul rectorului. În loc de asta, i-am spus „Trebuie să țin pasul și la celelalte materii”, ceea ce suna ca și când negociam cât din timpul meu prețios sunt dator să aloc cursului său. Colegilor mei nu li se ceruse niciodată să răspundă la toate întrebările de la sfârșitul fiecărui capitol, și cu atât mai puțin să răspundă la ele de câte două ori.

S-a uitat la mine lung, apatic.

— Atunci s-ar putea să nu fie anul tău norocos pentru studiul chimiei.

Nu îmi puteam permite să pic la examenul de chimie organică, nu puteam să pic la nici o altă materie. Numărul meu de recrutare[29] era 17 și, dacă nu beneficiam de o amânare pe perioada studiilor universitare, riscam să dorm prin șanțuri, în Khe Sanh[30]. Scandalul pe care mi l-ar fi făcut soră-mea dacă m-aș fi lăsat de facultate ar fi întrecut însă cu mult orice decizie

[29] În timpul Războiului din Vietnam s-au organizat în SUA loterii *(draft lotteries)* pentru a stabili ordinea în care aveau să fie recrutați tinerii care urmau să fie trimiși pe front.

catastrofală de care ar fi fost în stare guvernul în ceea ce mă privea. Nu era de glumă. Era ca și cum ai adormi la volan conducând pe viscol, în miez de noapte, pe autostrada cu taxă din New Jersey. Dr. Able mă scuturase puțin ca să mă trezească la realitate exact în ultimul moment, ca să pot vedea farurile care goneau amenințător drept în direcția parbrizului meu, și nu mai aveam la dispoziție decât o fracțiune de secundă să cârmesc mașina înapoi la locul ei, pe banda de circulație corectă. Distanța dintre mine și dezastru era de mărimea unui fulg de nea.

În tren, m-am așezat pe un loc dinspre culoar. Nu aveam ce vedea pe drumul din Manhattan până la Philadelphia. În condiții normale, mi-aș fi pus geanta pe scaunul de alături și aș fi încercat să par cât mai voluminos, dar acum era săptămâna Recunoștinței și nu era chip să ocupi două locuri. În schimb, am deschis manualul și am sperat să fiu perceput exact drept ceea ce sunt: un student serios care învață la chimie și nu poate fi atras în nici o discuție despre vreme, ori despre Ziua Recunoștinței, ori despre război. Dintre vitele de la Penn Station, cele din contingentul cu destinația Harrisburg trecuseră printr-un turnichet și formaseră o coadă pe un singur rând ce înainta de-a lungul peronului și până în vagon, fiecare din ele lovind cu bagajele în banchetele pe lângă care trecea. Am rămas cu ochii pironiți în carte până când o femeie m-a bătut pe gât cu degetele ei înghețate. Nu pe umăr, cum ar fi făcut orice alt om, ci pe gât.

— Tinere, a spus ea, apoi s-a uitat în jos, la valiza de la picioarele ei. Era bunica cuiva, care se întreba ce caută ea într-o lume în care bărbații lasă femeile să se chinuie cu urcatul bagajelor în tren, și totul în numele egalității. Vitele din spatele ei continuau să împingă, neînțelegând cauza acelui blocaj temporar. Le era prea frică să nu plece trenul fără ele. M-am ridicat și i-am urcat bagajul – o valijoară prăpădită dintr-un material de lână maro în carouri, legată la mijloc cu o curea pentru că avea fermoarul stricat – în compartimentul de bagaje de deasupra. Prin această unică dovadă de amabilitate, mi-am făcut singur reclamă, oferindu-

[30] Sat în sudul Vietnamului, bază de luptă în timpul războiului.

mi serviciile de hamal și toate femeile din vagon au venit să mă roage să le ajut. Multe dintre ele aveau, pe lângă valize, pungi de la magazinele Macy's și Wanamaker's burdușite cu pachete cu cadouri de Crăciun și mă întrebam cum o fi să-ți gândești pașii cu atâta timp înainte. Am luat pungă cu pungă, căznindu-mă să îndes toate lucrurile pe barele de metal de deasupra banchetelor, unde evident că nu aveau cum să încapă. Poate că universul se extindea, dar compartimentul de bagaje ba.

— Ușurel, mi-a spus o femeie, ridicând mâinile și mimând gestul ca să îmi arate cum ar face ea dacă ar fi cu treizeci de centimetri mai înaltă.

Când, în cele din urmă, m-am uitat la stânga și la dreapta mea și am ajuns la concluzia că nu mai am nimic de urcat, am întors spatele lumii și m-am retras la locul meu. Acolo am dat peste o fată cu părul blond numai inele, care ședea pe locul de la geam și citea din manualul meu de chimie.

— Ți-am ținut locul, a spus ea în timp ce trenul se urnea cu o smucitură. Nu știam dacă se referă la locul de pe banchetă sau din manual și nici nu am întrebat-o, pentru că nici într-un caz, nici în celălalt nu era nevoie să îmi țină cineva locul. Eram la capitolul 9, pentru că, în sfârșit, chimia îmi oferise cheile ei. M-am așezat pe palton fiindcă nu apucasem să îl pun în compartimentul de deasupra.

— Am făcut chimia în liceu, a spus blonda dând pagina. Alte fete au optat pentru dactilografie, dar un A la chimie e mai valoros decât un A la dactilografie.

— Mai valoros? Cum adică?

Existau mai multe șanse ca știința chimiei să servească binelui public, dar fără doar și poate că mult mai mulți oameni urmau să aibă nevoie, în viitor, să știe să bată la mașină.

— Contează mai mult la media generală.

Fața ei era locul de confluență a unor cercuri: ochi rotunzi, obraji rotunjiți, o linie circulară a gurii, un năsuc rotunjit. Nu aveam de gând să stau de vorbă cu ea, dar în același timp nu știam dacă am de ales, atâta vreme cât ținea în mână cartea mea. Când am întrebat-o dacă a avut un A la chimie, a continuat să citească. Dăduse peste un pasaj care o interesa și, drept

răspuns la întrebarea mea, a făcut un semn distrat cu capul că da. Chimia i se părea mai captivantă decât faptul că luase cândva un A și asta, recunosc, era o bilă albă în favoarea ei. Am așteptat două minute bune să îi spun să îmi înapoieze cartea pentru că am nevoie de ea.

— Sigur, a zis ea și mi-a dat-o, ținând semn cu degetul în secțiunea a doua din capitulul 9. E ciudat că mi-a picat iar sub ochi, ca atunci când dai nas în nas cu cineva alături de care ai petrecut mult timp cândva.

— Eu unul petrec mult timp învățând la chimie.

— Cunosc, a spus ea.

Mi-am aruncat o privire pe pagina cu pricina în vreme ce ea a scotocit prin geantă, de unde a scos un volumaș de poezie de Adrienne Rich, intitulat *Nevoile vieții*[31]. Mă întrebam dacă citește pentru școală sau e genul de fată care are obiceiul să citească poezie în tren. Nu am întrebat-o, așa încât ne-am ținut companie unul altuia în liniște tot drumul până la Newark. Când s-a oprit trenul și s-au deschis ușile, a luat o lamă de Juicy Fruit din pachetul pe care îl avea în buzunar și a îndesat-o între paginile cărții ei, apoi s-a uitat din nou la mine cu o privire insuportabil de gravă.

— Trebuie să discutăm, mi-a spus ea.

Prietena mea, Susan, îmi spusese *Trebuie* să *discutăm* la sfârșitul anului întâi, înainte să mă anunțe că vrea să ne despărțim.

— Chiar trebuie?

— Dacă nu cumva vrei să dai jos bagajele tuturor femeilor care coboară la Newark și să cari toate bagajele ălora care se urcă.

Bineînțeles, avea dreptate. Unele femei priveau în direcția mea cu o expresie încruntată pe chip, apoi se uitau cu înțeles în sus, la bagajele lor. Mai erau în tren și alți bărbați în toată puterea, numai că ele se obișnuiseră cu mine.

---

[31] Volum de poezie originală și traduceri din poeți olandezi al poetei și eseistei americane Adrienne Rich (1929-2012), recunoscută pentru ideile sale progresiste privind „eliberarea femeilor” și atitudinea critică față de cultura de tip patriarhal.

— Deci mergi acasă, a spus vecina mea de compartiment, aplecându-se înainte, zâmbitoare.

Își dăduse cu ceva pe buze să le facă să lucească. Privindune de la distanță, cineva ar fi crezut că suntem angajați într-o discuție plină de miez sau că suntem logodnici. Stăteam suficient de aproape de ea să simt o urmă de iz de șampon.

— De Ziua Recunoștinței, am spus eu.

— Frumos.

A dat din cap aprobator, captându-mi imperios privirea și nelăsând-o să se abată, așa încât i-am văzut clar pleoapa puțin căzută a ochiului stâng, defect care ar fi trecut neobservat dacă nu ar fi existat acel moment de privire intensă, ațintită asupra ei.

— La Harrisburg?

— Philadelphia, am zis eu și, pentru că acel moment ne apropiase, am adăugat și numele zonei rezidențiale de la periferia orașului. Elkins Park.

Am uitat, pentru o clipă, că nu mai locuiesc în Elkins Park. Locuiam în Jenkintown, dacă se putea spune că locuiesc undeva. Maeve era cea care locuia în Jenkintown.

Când am pomenit de Elkins Park, i s-a luminat privirea ca la auzul unui nume cunoscut.

— Rydal.

Și-a atins fularul albastru de lână care îi acoperea sternul. Elkins Park era la un orășel distanță de Rydal, ceea ce însemna că suntem, practic, vecini. O femeie s-a aplecat spre noi să ne spună ceva, dar vecina mea de scaun a expediat-o cu un gest al mâinii.

— Buzzy Carter, am zis eu, pentru că ăsta era numele cel mai răsunător pe care trebuia să-l amintești într-o discuție despre Rydal, dacă voiai să te dai mare.

Buzzy și cu mine fuseserăm în aceeași patrulă la cercetași, iar mai târziu jucaserăm baschet în echipe de ligă adverse din parohiile noastre. Era predestinat să se bucure de admirația tuturor și, până să intrăm la liceu, toată lumea aflase că are note bune, o dantură perfectă și talentul de a înscrie patruzeci de puncte într-un joc, fără a mai pune la socoteală și mingile servite perfect coechipierilor pentru a

înscrie. Acum juca la Penn[32] și avea bursă integrală de studii.

— Era cu un an mai mare decât mine, a spus ea cu acea expresie a feței pe care o aveau întotdeauna fetele când se gândeau la Buzz. A însoțit-o pe vară-mea la balul de la sfârșitul primului an de liceu, dar n-am știut niciodată de ce. Ai făcut liceul la Cheltenham?

— La Bishop McDevitt, am zis, nevrând să intru în detalii, dar ultimele două clase le-am făcut la internat.

A zâmbit.

— Nu te-au mai suportat ai tăi?

Îmi plăcea fata asta. Puncta bine, la momentul potrivit.

— Îhî, am spus. Cam așa ceva.

Când a pornit din nou trenul, ne-am comportat iarăși ca niște străini, ea retrăgându-se cu volumul ei de poezie, eu cu chimia mea. În coexistența noastră pașnică, aproape că am uitat unul de altul.

Îndată ce a intrat trenul în 30th Street Station[33], femeia cu geamantanul cadrilat, cea de la care pornise totul, a venit valvârtej la mine și m-a târât după ea pe culoar să îi dau jos valiza. Era, într-adevăr, înțepenită acolo sus, îndesată printre celelalte bagaje. Chiar dacă s-ar fi urcat pe brațul banchetei, tot nu ar fi putut ajunge la ea. Apoi o altă femeie a avut nevoie să o ajut, apoi încă una și încă una și am început să îmi fac griji că o să se închidă ușile și o să fiu nevoit să merg cu trenul până la Paoli și să fac cale-ntoarsă. Am zărit capul blond al vecinei mele de scaun îndreptându-se spre ușă. Poate că mă așteptase atât cât i se păruse prudent, ori poate că nu mă așteptase deloc. Mi-am zis că nu are importanță. M-am căznit să dau jos un ultim bagaj al unei femei care părea sincer convinsă că e de datoria mea să i-l car până pe peron, după care am respirat ușurat, mi-am înhățat haina, valiza și manualul și am coborât din tren fix înainte să se închidă ușile.

Soră-mea nu era niciodată greu de găsit. Unu la mână, pentru că puteam fi aproape sigur că o să domine prin înălțime

---

[32] Prescurtarea denumirii Universității din Pennsylvania, instituție privată de învățământ superior din Philadelphia.

[33] Gara de pe Strada 30, principala gară din Philadelphia, statul Pennsylvania.

pe toată lumea din jurul ei și, doi la mână, pentru că era întotdeauna punctuală. De fiecare dată când soseam cu trenul, Maeve stătea proțăpită în fața și în centrul mulțimii care aștepta. În miercurea aceea dinaintea Zilei Recunoștinței, era acolo, de cealaltă parte a terminalului, îmbrăcată cu jeanși și un pulover roșu de lână de-al meu, pe care îl credeam pierdut. Mi-a făcut semn cu mâna și am ridicat și eu mâna să îi răspund, dar vecina mea de compartiment m-a apucat de încheietură.

— La revedere, mi-a spus ea, o apariție blondă și toată numai zâmbet. Baftă la chimie. Și-a ridicat geanta pe umăr. Probabil că o lăsase jos cât stătuse să mă aștepte.

— Să fie.

Am avut o pornire ciudată să o ascund de ochii soră-mii sau să îi fac vânt să plece, dar iată că soră-mea se apropia de noi cu pași urieșești. Maeve m-a cuprins bine cu brațele, m-a săltat câțiva centimetri de la pământ și m-a scuturat. Începuse să facă asta de când venisem prima oară acasă de Crăciun de la Choate, apoi a ținut-o tot așa, păstrând tradiția, doar ca să dovedească că poate.

— Te-ai întâlnit cu cineva în tren? a întrebat Maeve privindu-mă pe mine, în loc să se uite la ea.

M-am întors spre fată. Era de statură medie, deși orice persoană părea scundă când stătea între mine și soră-mea. Abia atunci mi-am amintit că nu am întrebat-o cum o cheamă.

— Celeste, a spus fata și a întins brațul, așa că ne-am strâns mâinile tustrei.

— Maeve, a spus Maeve, iar eu am spus „Danny”, după care ne-am urat la mulți ani de Ziua Recunoștinței, ne-am luat la revedere și ne-am despărțit.

— Te-ai tuns! am zis eu de îndată ce ne-am îndepărtat și nu mai puteam fi auziți.

Maeve a ridicat mâna și și-a atins gâtul exact acolo unde i se oprea brusc părul tuns bob.

— Îți place cum îmi stă? M-am gândit că mă face să arăt mai matură.

Am râs.

— Credeam că te-ai săturat să arăți mereu ca o persoană matură

M-a luat de braț și și-a lăsat capul pe o parte să îmi atingă

umărul. Părul i s-a revărsat, acoperindu-i fața preț de o secundă, așa că și-a scuturat capul pe spate. *Ca* o *fată,* mi-am zis în sinea mea și mi-am amintit că Maeve chiar este o tânără fată.

— Astea o să fie cele mai frumoase patru zile din an, a spus ea. Cele mai frumoase zile până o să vii iar acasă de Crăciun.

— Poate vii tu de Crăciun să mă vezi. Eu am venit la tine de Paște când erai la facultate.

— Nu-mi place să merg cu trenul, a spus Maeve, de parcă voia să încheie discuția.

— Ai putea să vii cu mașina.

— Până-n Manhattan? M-a pironit cu privirea ca să sublinieze stupiditatea ideii mele. E mult mai simplu să iei trenul.

— Trenul a fost un coșmar, am zis eu.

— A fost un coșmar din cauza fetei ăleia?

— Nu, fata a fost la locul ei. De fapt, mi-a fost de mare ajutor.

— Ți-a plăcut de ea?

Eram aproape de ușa care dădea spre parcare. Maeve ținuse să vină cu mașina să mă ia.

— Mi-a plăcut de ea așa cum îți place de cineva lângă care stai când călătorești cu trenul.

— De unde e?

— Ce te interesează de unde e?

— Pentru că e tot acolo, pironită locului și așteaptă și n-a venit nimeni s-o întâmpine. Dacă-ți place de ea, am putea s-o luăm noi cu mașina.

M-am oprit în loc și am privit peste umăr. Nu se uita la noi. Privea în direcția opusă.

— Acum te pomenești că ai ochi și la spate.

Dintotdeauna o bănuisem că ar putea avea. Celeste, care în tren dăduse impresia că e atât de descurcăreață, arăta total dezorientată în gară. Mă salvase de la căratul multor bagaje.

— E din Rydal.

— Ne-am putea rupe zece minute din timpul nostru s-o ducem până la Rydal.

Soră-mea era mai atentă decât mine la ceea ce se întâmpla

în jur. Era și mai serviabilă decât mine. A rămas lângă bagaje să mă aștepte și m-a trimis înapoi să o întreb pe Celeste dacă nu are nevoie să o ducem cu mașina. După ce a mai stat câteva minute să scruteze peronul după vreun membru al familiei ei – nu spusese clar cine urmează să o ia de la gară –, fata m-a întrebat din nou dacă nu e un deranj prea mare pentru noi. I-am răspuns că nu ne încurcă cu nimic. Am pornit toți trei spre locul de parcare și Celeste a continuat să se scuze. Apoi, ghemuindu-se, s-a urcat în Volkswagenul soră-mii, pe bancheta din spate și am dus-o acasă.

*

— Tu ești cel care-a zis c-ar trebui s-o luăm cu mașina, a spus Maeve. Îmi amintesc perfect cum a fost. Ne duceam la familia Gooch la masă de Ziua Recunoștinței și eu trebuia să ajung acasă să fac o plăcintă, și atunci *tu* ai spus că ai cunoscut fata asta în tren și i-ai promis că o s-o duc acasă cu mașina.

— Scorneli. În viața ta n-ai făcut plăcintă.

— Trebuia să merg la patiserie să iau plăcinta pe care o comandasem.

Am dat din cap.

— Întotdeauna am luat trenul de 4.05. Până la ora la care aș fi sosit eu ar fi închis la patiserie.

— Nu vrei să *termini* odată? Nu spun decât că nu-s eu răspunzătoare de cum au decurs lucrurile cu Celeste.

Eram amândoi în mașina ei și râdeam. Volkswagenul își trăise traiul și fusese înlocuit cu ceva ani în urmă cu un Volvo Break cu scaune încălzite. Mașina rula ușor pe zăpadă.

În ziua aceea era însă doar frig, nu ningea. În Casa Olandeză, luminile, deja aprinse, scânteiau în întunericul din jur. Drumul nostru era parte a unei noi tradiții care s-a statornicit câțiva ani mai târziu: după ce eu și Celeste am început să ieșim împreună, ne-am despărțit și ne-am împăcat, după ce ne-am căsătorit și după ce s-au născut May și Kevin, după ce am ajuns doctor și apoi m-am lăsat de meserie, după ce ne-am străduit cu toții, ani de-a rândul, să petrecem Ziua Recunoștinței împreună în mod civilizat și apoi am renunțat. An de an, în miercurea dinaintea Zilei Recunoștinței, eu, Celeste și copiii plecam din New York cu mașina și mergeam la Rydal. Îi lăsam pe toți trei acasă la părinții ei și mă duceam să cinez cu soră-mea. De

Ziua Recunoștinței, Maeve, împreună cu un grup de enoriașe, se ocupa de servitul prânzului pentru oamenii străzii, iar eu mă întorceam să iau masa la familia numeroasă și în continuă creștere a lui Celeste. Mai târziu, pe seară, mă întorceam la Jenkintown cu copiii să-i facem o vizită lui Maeve. Îi duceam vase pline ochi cu resturi de la masă și cu felii din plăcinta făcută de mama lui Celeste. Ne înfruptam din mâncarea aceea rece în timp ce jucam poker de plăcere, nu pe bani, la masa din sufragerie. Fiică-mea, care din fragedă pruncie dădea semne clare că îi place să se dea în spectacol și să exagereze, spunea că asta e mai rău decât să ai părinții divorțați – tot acest du-te-vino. I-am zis că nu știe ce vorbește.

— Mă întreb dacă Norma și Bright mai dau pe acasă de Ziua Recunoștinței, a spus Maeve. Mă întreb dacă nu s-or fi măritat cu bărbați pe care nu-i înghite Andrea.

— Tot ce-i posibil, am zis eu, și într-o clipită mi-am și imaginat cum s-or fi petrecut lucrurile.

Îi compătimeam pe bărbații aceia pe care nu aveam să-i cunosc niciodată.

— Mi-e milă de bieții băieții ăia pe care i-or fi adus în Casa Olandeză.

Maeve a cătinat din cap.

— Greu de spus cine ar fi fost suficient de bun pentru fetele alea. M-am uitat la soră-mea cu înțeles, crezând că o să priceapă poanta, dar degeaba.

— Ce?

— Asta spune mereu Celeste despre tine, am zis eu.

— Ce spune Celeste mereu despre mine?

— Că după părerea ta nici o fată n-ar fi fost destul de bună pentru mine.

— N-am afirmat niciodată că n-ar fi fost nici una destul de bună pentru tine. Am zis c-ai fi putut găsi una mai bună decât ea.

— O, da, am spus eu, și am ridicat mâna într-un gest defensiv. Cu ușurință.

Nevastă-mea făcea comentarii denigratoare la adresa soră-mii, și soră-mea o ponegrea pe nevastă-mea, iar eu stăteam să le ascult pe amândouă, pentru că altfel nu se putea. Mulți ani

am căutat să le dezbar de obiceiul ăsta, să apăr onoarea uneia în fața celeilalte, dar m-am lăsat păgubaș. Existau totuși niște limite până la care puteau merge cu înțepăturile și amândouă erau conștiente de acest lucru.

Maeve s-a uitat iar pe geam să vadă casa.

— Celeste are copii frumoși, a zis Maeve.

— Mulțumesc.

— Nu seamănă deloc cu ea.

O, cât aș fi vrut să trăim într-o lume în care fiecare bărbat, femeie și copil să fie dotat cu un dispozitiv de înregistrare audio, de fotografiat și de filmat. Mi-ar fi plăcut să am dovezi mai irefutabile decât propria mea memorie, pentru că nici soră-mea, nici nevastă-mea nu erau de acord cu ceea ce susțineam eu: că Maeve a fost cea care a ales-o pe Celeste, și pe Maeve a îndrăgit-o Celeste mai întâi și mai întâi. În 1968, când am făcut drumul acela cu mașina pe zăpadă de la 30th Street Station la casa din Rydal a părinților lui Celeste, Maeve ne-a înconjurat cu atâta căldură, încât putea să topească cu ea gheața de pe șosele. Celeste ședea pe bancheta din spate, înghesuită între valizele noastre, cu genunchii ridicați, pentru că nu prea era loc acolo în spate, în Buburuza[34] soră-mii. Privirea lui Maeve se tot abătea spre oglinda retrovizoare în vreme ce o bombarda pe fată cu întrebările: unde studiază?

Celeste era studentă în anul doi la Colegiul Thomas More[35].

— Eu îi zic Fordham.

— Acolo m-aș fi dus și eu. Am vrut să-mi fac studiile la iezuiți.

— Dar dumneavoastră unde ați învățat? a întrebat Celeste.

Maeve a oftat.

— La Barnard. Mi-au oferit bursă, așa că m-am dus.

Din câte știam, nimic din povestea asta nu era adevărat. Cu

---

[34] *Beetle* (engl.), porecla dată Volkswagenului.

[35] Thomas More College, instituție de învățământ universitar din New York, înființată în 1964 și specializată în domeniul artelor liberale. În 1974 a fuzionat cu Fordham College at Rose Hill, din cadrul Universității Fordham din New York, una dintre cele mai vechi universități catolice și iezuite din Statele Unite, fondată în 1841.

siguranță, Maeve nu primise nici o bursă ca studentă.

— Ce studiezi? a întrebat Maeve.

— Engleza e materia de bază, în care mă specializez, a răspuns Celeste. Semestrul ăsta fac un curs de Poezie americană a secolului douăzeci.

— Orele de poezie au fost preferatele mele! și Maeve a ridicat, uimită, din sprâncene. Acum nu mai citesc atât cât ar trebui. Asta-i adevărata problemă când termini facultatea. Nu prea mai găsești timp pentru lectură când nu mai e nimeni care să te pună să citești.

— Când ai mers tu la cursuri de poezie? am întrebat-o pe soră-mea.

— I-atât de tristă casa, a spus soră-mea. E cum a fost lăsată, pe gustul celui ce-a plecat, firește, de parcă să-l îmbie înapoi ar vrea. Dar iată că făr-a fi liman cuiva se ofilește, că nu e suflet care s-o anime.[36]

Când s-a asigurat că Maeve s-a oprit, Celeste a continuat cu celelalte versuri, pe un ton mai mângâios.

— S-o reînvie-ntocmai cum era, s-așeze lucrurile cum ar trebui, șansă de mult ratată. Se vede cum era cândva: priviți tablourile și tacâmurile. Bancheta pianului și partiturile. Vaza aceea.

— *Larkin,* au strigat amândouă într-un glas.

Mai că puteai să le căsătorești pe cele două, pe Maeve și pe Celeste. Așa de mare era iubirea dintre ele în momentul acela.

M-am uitat la Maeve, uluit.

— De unde *știai* versurile astea? Nu erau în programa de la facultate.

Maeve a râs, plecându-și capul în direcția mea, așa că a râs și Celeste.

— Dumneavoastră în ce domeniu v-ați specializat? a întrebat Celeste.

Când m-am întors spre ea să o privesc, avea un aer cât se poate de misterios. Amândouă aveau o aură de mister.

— Contabilitatea.

---

[36] Aici și mai jos sunt citate versuri din poemul *Home is so Sad (I-atât de trist acasă)* de poetul englez Philip Larkin (1922-1985).

Maeve a încetinit lovind schimbătorul de viteze cu latul palmei și mașina a alunecat ușor la vale de pe o colină înzăpezită. Peste râu și prin pădure[37].

— Tare plictisitor, dar foarte practic. Trebuia să-mi câștig existența.

— Sigur, a spus Celeste dând din cap.

Numai că Maeve nu urmase cursuri de specializare în domeniul contabilității. La Barnard nu se predau cursuri de contabilitate. Își făcuse specializarea în matematică. Și a fost prima la învățătură în seria ei. Contabilitatea era domeniul în care lucra, dar nu o studiase la facultate. Era ceva ce putea face și în somn.

— Ia uitați-vă ce frumoasă e bisericuța aceea episcopală. Maeve a redus viteza pe Homestead Road. Am fost odată acolo la o nuntă. Când eram mică, măicuțele săreau în sus ca arse dacă auzeau că am pus piciorul într-o biserică protestantă.

Celeste a dat din cap aprobator, fără să-și dea seama că i se pusese, de fapt, o întrebare. Thomas More era un colegiu iezuit, dar asta nu însemna neapărat că fata de pe bancheta din spate e de confesiune catolică.

— Noi mergem la St. Hilary.

Era deci catolică.

Când am oprit în fața casei, clădirea s-a dovedit a fi mult mai puțin somptuoasă decât Casa Olandeză, dar mult mai impunătoare decât apartamentul de la etajul doi dintr-un bloc cu scări exterioare, unde încă mai locuia Maeve pe atunci. Casa lui Celeste era o clădire colonială respectabilă, cu acoperiș din șindrilă, cu fațada vopsită în galben cu alb, cu doi arțari pleșuvi tremurând în bătaia vântului în curtea din față, unul din ei echipat cu un leagăn de frânghie; genul de casă care te ducea poate prea iute cu gândul la o posibilă copilărie fericită, cu toate că, în cazul lui Celeste, o asemenea presupunere s-a dovedit a fi întemeiată.

— Ați fost atât de drăguță cu mine, a început Celeste, dar Maeve i-a tăiat vorba.

— Te ducem până la ușă.

---

[37] *Over the River and through the Wood* este titlul unei poezii publicate în 1844 de Lydia Maria Francis Child (1802-1880) și dedicate Zilei Recunoștinței.

— Dar nu e...

— Dacă tot am bătut drumul până aici, a continuat Maeve, parcând mașina. Măcar să te conducem până la intrare.

Simțeam oricum nevoia să cobor din mașină. Mi-am împins scaunul înainte și m-am așezat din nou, ca să poată coborî Celeste, apoi i-am luat valiza. Tatăl ei era încă la clinica lui stomatologică, unde avea să pună plombe pacienților până mai târziu, pentru că de Ziua Recunoștinței și a doua zi cabinetul avea să fie închis. Oamenii se întorceau acasă de sărbători cu dureri de dinți pentru că tot amânaseră să se trateze. Cei doi frați ai ei mai mici se uitau la televizor cu niște prieteni și au salutat-o pe Celeste strigând în gura mare, dar nu s-au deranjat să se întrerupă. Mult mai călduros a fost întâmpinată de un labrador negru pe nume Lumpy.

— Când era puiuț îl chema Larry, dar cu timpul s-a făcut cam rotunjor, ne-a spus Celeste.

Mama lui Celeste era amabilă, dar foarte stresată, având de gătit pentru douăzeci și două de rude care urmau să-și facă apariția a doua zi, la amiază. Nu-i de mirare că uitase să îl ia de la gară pe cel de-al treilea copil al ei. (Erau, cu totul, cinci copii în familia Norcross.) După ce s-au făcut prezentările, Maeve a pus-o pe Celeste să-și noteze numărul ei de telefon pe o bucățică de hârtie și i-a spus că din când în când merge în oraș cu mașina și poate să o ducă și pe ea unde are nevoie, ba încă i-a mai și promis că o să stea pe scaunul din față. Celeste s-a arătat recunoscătoare, la fel și mama ei, care mesteca de zor într-o oală cu sos de merișor de pe aragaz.

— Ar trebui să rămâneți la noi, la cină. Trebuie să mă revanșez cumva! ne-a spus mama lui Celeste, apoi și-a dat seama de gafa pe care a făcut-o. Da' ce tot spun eu? Abia v-ați întors acasă, și voi. Columbia! Părinții voștri trebuie că mor de nerăbdare să vă revadă.

Maeve i-a mulțumit pentru invitație și a primit o mică îmbrățișare din partea lui Celeste. Mie Celeste mi-a strâns mâna. Am ieșit cu soră-mea pe aleea troienită din fața casei. După câte se părea, erau aprinse toate luminile în toate casele de la un capăt la altul al cvartalului, de o parte și de alta a străzii. În Rydal, toată lumea venise acasă de Ziua Recunoștinței.

— De unde-ai scos-o c-ai urmat cursuri de poezie? am luat-o eu la întrebări cum ne-am urcat în mașină.

— Așa mi-a venit când am văzut că-și vâră în geantă un volum de poezie. Maeve a încercat să regleze aeroterma la o temperatură mai mare, dar în zadar. Ei, și ce-i cu asta?

Maeve nu căuta niciodată să epateze, nici măcar când era de față domn' avocat Gooch, de care credeam că e îndrăgostită în secret.

— Ce-ți pasă ție dacă Celeste din Rydal crede că citești poezie?

— Fiindcă mai devreme sau mai târziu o să-ți găsești și tu o fată și aș prefera să fie o catolică din Rydal mai curând decât o budistă de cine știe unde, din *Maroc.*

— Vorbești serios? Încerci să-mi găsești o fată?

— Încerc să-mi apăr propriile interese, doar atât. Hai, nu-ți mai bate tu capul.

Nu mi l-am mai bătut.

Capitolul 9

În 1968, dacă locuiai în Jenkinson sau învățai la Choate, aveai mari șanse să te intersectezi cu majoritatea celor de acolo, fie și numai atât cât să îi saluți cu o simplă înclinare a capului sau cu un bună ziua, dar în New York, totul era un joc al întâmplării. Fiecare oră se compunea dintr-o serie de șanse și decizia de a merge pe o anumită stradă în loc de alta avea potențialul de a schimba totul: cu cine te întâlneai, ce vedeai sau ce erai scutit să vezi. În perioada de început a relației noastre, lui Celeste îi plăcea cel mai mult să povestească străinilor, uneori și mie, când eram doar noi doi, cum ne-am cunoscut. În ziua aceea avusese de gând să ia trenul de 13.30 din Penn Station, dar colega ei de cameră a ținut să meargă cu ea, cu metroul, până la stația Grand Central. Atâta s-a mocăit fata cu făcutul bagajelor, încât au pierdut trenul.

— Aș fi putut să merg cu alt tren, spunea ea, punându-și capul pe pieptul meu. Sau aș fi putut să-l iau pe cel de 16.05 și să nimeresc până la urmă în alt vagon. Sau aș fi putut să fiu în același vagon, dar să aleg un alt loc. Am fi ratat amândoi întâlnirea.

— Poate doar în ziua aceea, spuneam eu atingându-i buclele fascinante cu vârful degetelor. Dar până la urmă tot te-aș fi găsit eu.

Spuneam așa pentru că știam că asta vrea să audă Celeste, fata caldă din brațele mele, care mirosea a săpun Ivory, dar și credeam ce spun, dacă nu romantic vorbind, măcar statistic: era destul de probabil ca doi puști din Jenkintown și din Rydal care mergeau la colegiu în orașul New York să dea nas în nas undeva, cândva.

— Singurul motiv pentru care am ales locul ăla a fost faptul că am dat cu ochii de manualul de chimie. Tu nici măcar nu erai acolo.

— Așa e, am confirmat eu.

Celeste a zâmbit.

— Dintotdeauna mi-a plăcut chimia.

Celeste dădea pe dinafară de fericire pe vremea aceea, deși, privind în urmă, pot spune că a fost victima absolută a unei nefericite sincronizări, de vreme ce s-a gândit că fiind ea bună la chimie, ar trebui să se mărite cu un medic în loc să ajungă ea

însăși doctoriță.

Dacă ar fi apărut în viața mea mai târziu, nu ar fi căzut în capcana aceea.

Manualul de chimie era, și el, o pură întâmplare. Dacă încă de la începutul semestrului aș fi acordat chimiei atenția cuvenită, dr. Able nu ar fi avut nici un motiv să mă bage în toți sperieții spunându-mi că nu o să trec examenul, iar eu nu aș fi transformat manualul *Chimia organică azi* într-o prelungire a brațului meu. Cine ar fi crezut că o carte de chimie ar putea fi o momeală pentru fetele drăguțe?

Dacă nu aș fi fost gata-gata să nu promovez, nu aș fi citit cărți de chimie în tren. Dacă nu aș fi citit așa ceva în tren, nu aș fi cunoscut-o pe Celeste și viața mea, așa cum a fost ea, nu ar fi luat niciodată o asemenea turnură.

Dar reducând povestea asta la manual și la tren, la cinetică și la fată, am pierdut din vedere începutul, motivul pentru care am fost pe punctul de a pica la examenul de chimie.

Maeve mi-a spulberat orice speranță că aș putea candida pentru un loc în echipa de baschet de la Columbia. Mi-a zis că asta mi-ar distrage atenția de la învățătură, mi-ar afecta GPA-ul și astfel aș rata șansa de a face praf banii din fondul pentru studii până să apuce Norma și Bright să intre în ei. La urma urmei, nici nu era cine știe ce echipă nemaipomenită. Rezultatul a fost că am jucat baschet oricând s-a ivit câte o ocazie, iar într-o dimineață însorită de sâmbătă, la începutul primului an de facultate, întâmplarea a făcut să mă întâlnesc cu cinci băieți de la Columbia care tocmai se duceau în parcul Mount Morris. Aveam mingea la mine. Priviți în ansamblu, eram toți slăbănogi, lățoși, bărboși, ochelariști, ba unul din noi era și desculț. Ari, care a ieșit din camera lui de la cămin fără încălțări, ne-a spus că a auzit el că în Mount Morris sunt mereu băieți dornici să joace un meci. Ne-a impresionat aplombul lui, deși retrospectiv sunt convins că habar nu avea despre ce vorbește. Harlemul era în fierbere, și chiar dacă primarul Lindsay[38] era dispus să se aventureze pe străzi, studenții de la Columbia preferau să stea prudenți la locul lor, în spatele gardului. Alta fusese situația în 1959, pe când era Maeve studentă la Barnard. Fetele și băieții care le curtau mai aveau încă obiceiul să se îmbrace elegant și

[38] John Lindsay, primar al New Yorkului în perioada 1966-1973.

să meargă la Apollo[39] la câte un *amateur night,* dar mai târziu, încă înainte de 1968, în toată țara, aproape orice expresie a speranței, a încrederii în viitor a fost pusă la zid și executată. Băieții de la Columbia se duceau la cursuri, în vreme ce puștii din Harlem mergeau la război, realitate pe care un meci ca între prieteni, într-o zi de sâmbătă, nu o putea înlătura.

În drum spre parc am început să pricepem toți șase cum stă treaba. Eram cu ochii în patru, așa că i-am văzut cum se uitau lung la noi toți cei pe lângă care treceam – puștii tolăniți pe scările de la intrare ale caselor, și bărbații strânși ciorchine în câte un colț, și femeile aplecate peste ferestrele deschise –, cu toții stând la pândă. Femeile și fetele care treceau pe stradă ne-au spus să ne cărăm dracului de acolo. Pungile cu gunoi care zăceau morman de-a lungul bordurii erau sparte și își împrăștiau conținutul pe străzi. Un tip îmbrăcat cu un maiou alb și cu un pieptene mare cât o farfurie înfipt la spate, în tunsoarea lui afro[40], s-a aplecat, a băgat capul pe geamul deschis al unei mașini și a dat radioul mai tare. Pe zidul unei case cu fațada placată cu gresie cafeniu-roșcată, cu ferestrele acoperite cu scânduri și fără ușă la intrare era lipit un anunț: *Executare silită pentru neplata impozitelor. De vânzare prin licitație publică.* Parcă îl vedeam pe tata notându-și ora și data licitației în blocnotesul mic, spiralat, pe care îl ținea în buzunarul de la piept.

— Uite, un anunț ca ăsta – mi-a spus el odată, când eram copil și ne aflam amândoi în fața unui bloc de locuințe din nordul Philadelphiei – e ca și cum ar spune: *Vino și cumpără-l.*

I-am zis că nu înțeleg.

— Proprietarii au renunțat, banca a renunțat. Singurii care nu se lasă sunt cei de la administrația fiscală, pentru că ei nu renunță niciodată. Tot ce trebuie să faci ca proprietar al unei clădiri e să-ți plătești impozitele.

— Conroy! m-a strigat privind în urma lui un băiat pe nume Wallace, cu care eram în grupă la cursul de chimie. Hai mai

---

[39] Apollo Theater, sală de spectacole de revistă și spectacole-concurs de tinere talente *(Amateur Nights)* din New York.

[40] Obiceiul de a purta un pieptene cu dinții rari înfipt in tunsoarea afro este perceput ca un mod prin care unii afro-americani își exprimă cu mândrie identitatea culturală.

repede.

Băieții o luaseră înainte și acum eram doar eu, un alb răzleț pe trotuar, cu o minge de baschet în mână.

— Conroy! Mișcă-ți curu'! mi-a strigat unul din cei trei băieți care ședeau pe treptele din fața casei de alături.

Apoi încă unul:

— Conroy! Fă-mi un sandvici!

Ăsta a fost momentul trezirii mele spirituale de pe 120th Street.

Am arătat cu degetul spre anunțul cu licitația.

— Cine locuiește acolo? l-am întrebat pe puștiul care credea că am venit acolo să-i dau lui de mâncare.

— De unde p...a mea să știu io? mi-a răspuns el pe limba unui copil de zece ani.

— E copoi! a spus al doilea puști.

— Copoii n-are mingiuțe[41], a zis al treilea și asta i-a făcut pe toți trei să se tăvălească pe jos de râs, într-o isterie totală.

Coechipierii mei se opriseră să mă aștepte, dar au luat-o înapoi, cu pas grăbit.

— E timpul s-o luăm din loc, frate, a spus Ari.

— E copoi, a repetat puștiul, apoi și-a ținut degetele ca pe un pistol. Toți sunteți copoi.

I-am dat o pasă cu mingea de la piept puștiului cu tricou roșu și el mi-a aruncat mingea înapoi – unu, doi.

— Arunc-o aici, a zis următorul.

— Luați-i și pe puștii ăștia în parc, le-am spus coechipierilor mei. Eu o să întârzii un minut.

Nici unul dintre ei nu a considerat că e o idee bună, nici coechipierii, nici puștii de pe trepte, dar eu deja pornisem înapoi spre magazinul de spirtoase din colț să văd dacă pot să împrumut de acolo un pix. Puteam să-mi notez chiar în palmă tot ce aveam nevoie să știu. În drum spre parcul Mount Morris, spre un meci de baschet ca între prieteni, am devenit unicul beneficiar al unei moșteniri mai mari decât afacerea tatei sau decât casa. Întreaga viață mi s-a înfățișat brusc înaintea ochilor

---

[41] Joc de cuvinte bazat pe sensul cuvântului *balls* (engl.) în engleza literară („mingi”) și sensul argotic („ouă”) – „mingiuțe”.

cu o claritate de Technicolor: aveam nevoie de o clădire, mai exact, de cea de pe 120th Street, din apropiere de Lenox, ca să devin ceea ce eram menit să fiu. Aveam să pun chiar eu geamuri la ferestre și să montez ușa. Aveam să consolidez pereții de gips-carton și să lustruiesc podelele cu șmirghel și cândva aveam să ajung să încasez chiriile sâmbăta. Maeve credea că destinul meu e facultatea de medicină, Celeste își închipuia că destinul meu e chiar ea, dar amândouă se înșelau. Lunea următoare l-am sunat pe domn' avocat Gooch și i-am explicat situația: e adevărat că tata s-a îngrijit să am mijloacele necesare pentru studii, dar oare nu ar fi mult mai în concordanță cu dorințele lui să folosesc banii aceia ca să cumpăr o clădire și să mă lansez în cariera pe care chiar el a vrut să o îmbrățișez? Dincolo de violență și de mizerie, de cele câteva oaze de prosperitate aberantă, Manhattanul era, la urma urmei, o insulă, iar această parte a insulei se învecina cu o universitate în continuă creștere. Nu ar putea dumnealui să mă ajute făcând demersurile necesare privind fondul pentru studii? Domn' avocat Gooch m-a ascultat răbdător, apoi mi-a explicat că dorințele și logica nu pot fi folosite ca argumente când vorbim de asemenea fonduri. Tata luase măsuri pentru a-mi asigura banii de studii, nu o carieră în domeniul afacerilor imobiliare. Două săptămâni mai târziu, am mers la licitația publică pentru clădirea care, după cum credeam eu, avea să îmi schimbe viața. S-a vândut la prețul de 1.800 de dolari. Nu îmi mai făceam planuri în direcția asta.

Ca de obicei însă, s-a dovedit că greșesc. Existau clădiri câte vrei în zona prin care dădeam târcoale acum și nu era exclus să mai găsesc una distrusă în vreun incendiu, colcăind de oameni ai străzii și programată pentru licitație. Petreceam așa de mult timp umblând de colo până colo prin Harlem, încât chiar și mie mi s-a părut că nu-i lucru curat. Un alb venea acolo fie cu gândul să cumpere sau să vândă ceva, fie pornit să strice ploile altor comercianți. Intram și eu în această clasificare, chiar dacă aveam de gând să cumpăr ceva mai substanțial decât o punguță cu marijuana și intenționam să rămân în zonă. Aș fi putut să fac pe ghidul în Harlem, în timp ce majoritatea studenților de la Columbia nu călcaseră în viața lor pe acolo. Am făcut cercetări laborioase la bibliotecă și la birourile administratorilor imobiliari ca să găsesc informații despre

impozitele pe clădiri și prețurile imobilelor vândute recent pe o rază de zece cvartale. M-am dus vă vizitez clădiri scoase la vânzare și am urmărit executările silite anunțate în presă. Singurul lucru de care nu m-am ocupat a fost chimia, după care am lăsat deoparte și latina, fiziologia și istoria Europei.

Tata mă învățase cum să controlez grinzile de sub verandă ca să mă asigur că nu sunt putrezite, cum să calmez un chiriaș furios și cum să împământez o priză, dar nu l-am văzut niciodată făcând o achiziție mai mare decât un sandvici. Mi-am dat seama că am în minte două narațiuni diferite privind viața tatei: una care spunea că a locuit în Brooklyn și a fost sărac, și una potrivit căreia a fost patronul și managerul unei mari firme imobiliare și de construcții, și a fost un om înstărit. Ceea ce-mi lipsea era liantul dintre ele. Nu aveam idee cum a făcut saltul de la una la alta.

— Afaceri imobiliare, a spus Maeve.

O sunasem acasă într-o sâmbătă, având pregătită pe raftul metalic din fața telefonului public de la cămin o pungă cu fise de douăzeci și cinci de cenți pe care ar fi trebuit să le păstrez.

— Știu că s-a ocupat de afaceri imobiliare, dar ce a făcut? Ce a cumpărat? Cine i-ar fi dat lui credit dacă era așa de sărac cum spunea?

Nu am mai auzit nimic preț de un minut.

— Da' ce ai, ce vrei să faci?

— Caut să înțeleg ce s-a întâmplat în viața noastră. Încerc să fac și eu ce faci tu, să descifrez trecutul.

— Sâmbătă dimineața? a întrebat ea. Într-o convorbire interurbană?

Maeve era exact persoana potrivită cu care ar fi trebuit să discut, pentru că îmi era soră și pentru că avea fler la treburile bănești. Dacă m-ar fi putut ajuta cineva să îmi rezolv problema, acel cineva era soră-mea, numai că Maeve nu voia să audă de nimic care mă putea abate de la visul ei, facultatea de medicină. Și chiar dacă i-aș fi putut mărturisi ce intenții am, ce i-aș fi spus? Că am mai găsit în Harlem o clădire scoasă la licitație? Un imobil cu camere de închiriat și cu câte o singură baie pe etaj?

— Încerc doar să mă lămuresc ce s-a întâmplat, am spus eu, și până aici era adevărat.

Petrecusem nenumărate ore alături de tata, dar niciodată

nu-l întrebasem nimic. Centralista a intrat pe fir și mi-a zis că trebuie să mai introduc șaptezeci și cinci de cenți în următoarele trei minute, iar când am refuzat, s-a întrerupt legătura.

Dr. Able a fost singurul care și-a dat seama că am lăsat-o mai moale cu școala și tot el a fost acela care m-a chemat în biroul lui ca să mă readucă pe calea cea bună a studiului chimiei. M-a trimis la secretara facultății să stabilesc ore de consultație ca să mă pot întâlni cu el o dată pe săptămână, în timpul programului de lucru. Mi-a spus că nu mai am dreptul la absențe și că din acel moment va trebui să fiu prezent la ore indiferent de starea mea de sănătate. În timp ce restul studenților primeau ca temă patru-cinci întrebări de la sfârșitul fiecărui capitol, eu trebuia să răspund la toate și să vin la el să îmi controleze răspunsurile. N-am știut niciodată cu certitudine dacă m-a ținut sub observație ca să mă pedepsească sau din pură bunăvoință, dar oricare i-ar fi fost intenția, nu am crezut că merit așa ceva.

— Să vii aici cu părinții, mi-a spus el cu câteva zile înainte de weekendul consacrat vizitei părinților. Le voi spune cât ești de studios, ca să nu-și mai facă griji.

Stăteam în pragul ușii de la biroul domnului profesor Able și mi-a luat câteva clipe să mă hotărăsc dacă să îi spun adevărul sau să zic doar mulțumesc și atât. Îl simpatizam pe omul ăsta care mă persecuta, doar că povestea mea era complicată și trezea de fiecare dată în alții un sentiment de compasiune pe care niciodată nu l-am putut suporta.

— Ei? a întrebat el, așteptând răspunsul. Ce, nu ai părinți? A spus-o în glumă, așa că am râs.

— N-am părinți, am răspuns.

— Atunci voi fi sâmbătă la birou cu prilejul festivităților, în caz că tu și tutorele tău legal vreți să treceți să stăm de vorbă.

— Poate venim, i-am răspuns eu, i-am mulțumit și am plecat.

M-am dat pe brazdă destul de ușor și câțiva ani mai târziu, Maurice Able, căruia toată lumea îi spunea Morey, mi-a confirmat ceea ce bănuiam: a mers la oficiul de evidență a persoanelor ca să îmi vadă dosarul. Nu m-a mai întrebat nimic despre părinții mei, dar mi-a propus să ne ținem ședințele săptămânale de consultație la masa de prânz, la Hungarian

Pastry Shop[42]. Mă invita seara la masă când el și soția lui îi aveau în vizită pe studenții masteranzi în chimie. Se interesa cum mă descurc la celelalte materii și îi informa pe profesorii respectivi despre situația mea. Lui Morey Able îi era milă de mine și a devenit îndrumătorul meu, considerând că situația de copil orfan fusese cauza problemelor mele la învățătură, când, de fapt, totul mi se trăgea de la tata. Pe la jumătatea perioadei de studenție ajunsesem să înțeleg că semăn foarte mult cu tata.

Principiul lui Arhimede afirmă că orice corp cufundat total sau parțial într-un fluid în repaus este împins de jos în sus cu o forță a cărei mărime este egală cu greutatea volumului de fluid dezlocuit de acel corp. Altfel spus, poți să ții cu mâna o minge de plajă în apă, dar în momentul în care îi vei da drumul, va sări înapoi în sus. La fel și eu, pe tot parcursul interminabilei mele studenții, mi-am reprimat pornirile firești. Am făcut tot ce mi s-a cerut, dar în același timp am întocmit o listă secretă a clădirilor scoase la vânzare pe care le ratasem: prețul de pornire al fiecăreia, prețul de vânzare, câte săptămâni a fost pe piață. Am stat pe margine și am pândit licitațiile cu imobile în executare silită, obicei de care nu mă puteam dezbăra. La fel ca Celeste, am luat un A la chimie organică. Apoi am continuat cu biochimia în semestrul al doilea, apoi cu un an de fizică și laborator în ultimul an. Dr. Able, care mă întâlnise când eram gata să mă înec, nu m-a mai scăpat o clipă din ochi. Cu excepția acelei unice jumătăți de semestru, am fost un student bun, dar chiar și după ce mi-am recăpătat statutul de băiat silitor, dumnealui era de părere că pot și mai mult de atât. Mi-a explicat cum să învăț, să îmi reîmprospătez cunoștințele, să studiez până când răspunsul la fiecare întrebare îmi rămâne codificat o dată pentru totdeauna în amprenta digitală. Îi spusesem că vreau să devin doctor, și el m-a crezut. Când a venit vremea să mă înscriu la facultatea de medicină, nu numai că mi-a scris o scrisoare de recomandare, dar a și mers cu cererea mea cale de douăzeci de cvartale ca să i-o înmâneze personal directorului de departament de la Columbia care se ocupa de admiterea la medicină.

Faptul că nu mi-am dorit niciodată să urmez cariera de

[42] Veche cafenea-patiserie din Manhattan, situată în apropiere de Universitatea Columbia și frecventată în special de studenți și profesori.

medic nu era decât o simplă notă de subsol într-o poveste care nu interesa pe nimeni. N-ai crede că cineva ar putea reuși într-un domeniu atât de dificil cum este medicina dacă nu ar dori așa ceva, dar s-a dovedit că eu urmam o îndelungată și nobilă tradiție de autoconstrângere. Aș zice că cel puțin jumătate dintre colegii mei de grupă ar fi preferat să fie studenți oriunde altundeva decât la medicină. Noi nu făceam decât să răspundem așteptărilor altora: era de așteptat ca fiii de doctori să devină doctori și să urmeze astfel tradiția familiei; era de așteptat ca fiii imigranților să ajungă doctori ca să asigure un trai mai bun familiilor lor; era de așteptat ca băieții ambițioși, care depuseseră cel mai mult efort și se dovediseră a fi cei mai inteligenți, să devină doctori, pentru că pe vremea aceea facultatea de medicină încă mai era locul unde mergeau tinerii cu mintea brici. În schimb, fetele încă mai trebuiau să ceară permisiunea părinților ca să se înscrie la Columbia, la colegiu, dar erau câteva și la medicină, în grupa mea. Cine știe, poate că tocmai ele erau cele care chiar doreau să facă facultatea asta. În 1970, părinții nu se așteptau ca fiicele lor să devină doctorițe, fetele încă mai trebuiau să lupte pentru visul lor. P&S, denumirea sub care era cunoscut College of Physicians & Surgeons[43], avea o puternică trupă de teatru alcătuită din actori-studenți mediciniști și dacă le vedeai spectacolele – viitori radiologi și urologi sobri și posomorâți, cu ochii mânjiți cu tuș gros de un centimetru, lălăind de mama focului melodii sprințare – îți dădeai seama cam ce ar fi ales să facă dacă ar fi fost stăpâni pe propriile vieți.

Prima zi de orientare am petrecut-o într-o sală de curs cu locurile așezate în trepte, ca la stadion. Mai mulți profesori ne-au prezentat fel de fel de cazuri imposibile și ne-au spus că până la sfârșitul anului o să fim în stare, dacă nu să le rezolvăm, măcar să putem discuta despre ele în cunoștință de cauză. Șeful catedrei de chirurgie cardiacă a urcat pe scenă și a ridicat în slăvi temele fascinante studiate în cadrul programului de chirurgia inimii, la care băieții care le mărturisiseră mamelor lor că vor să devină chirurgi cardiovasculari au fluierat și au izbucnit în urale și l-au aplaudat, fiecare din ei gândindu-se că

[43] Colegiul pentru pregătirea „medicilor” (doctori cu diverse specializări, cu excepția chirurgilor) și a chirurgilor – în traducere literală, ,,Colegiul pentru medici și chirurgic”.

într-o zi va ajunge aidoma lui: stăpânul absolut al domeniului. Apoi a urmat un neurolog și alt grup din sală a bătut din palme și l-a aclamat. Rând pe rând, fiecare organ a avut momentul lui de glorie. Rinichii! Plămânii! O, ce bucurie, ce entuziasm pe capul lor! Eram cei mai mintoși tontălăi de pe pământ.

Cât am fost student la medicină, am avut telefon în apartamentul meu. Toți aveam. Chiar din anul întâi, profesorii au vrut ca noi să fim conștienți de faptul că putem fi chemați la spital la orice oră. Într-o zi, când am intrat pe ușă în cea de-a doua săptămână de școală, tocmai îmi suna telefonul.

— Am să-ți dau *cea mai* formidabilă veste, a spus Maeve.

Costul convorbirilor interurbane scădea după ora șase, apoi scădea și mai mult după zece. Ceasul arăta zece și cinci.

— Îs numai urechi.

— Azi am luat prânzul cu domn' avocat Gooch în afara orelor de program, crede că acum trebuie să-mi fie și tată. În timpul mesei mi-a spus că l-a contactat Andrea.

A existat o vreme când o asemenea veste m-ar fi făcut să ciulesc urechea și să mă bucur, dar acum eram prea obosit să îmi mai pese. Îmi ziceam că dacă m-aș apuca în clipa aia de teme, până la două dimineața aș putea fi deja în pat, dormind dus.

— Și?

— L-a sunat să-i spună că, vezi, Doamne, a fost un plan exagerat de costisitor să te trimit la facultatea de medicină. A zis că i s-a dat de înțeles că fondul pentru studii e destinat să acopere doar costurile pentru colegiu.

— Cine i-a dat de înțeles?

— Nimeni. Sunt scornelile ei. A zis că nu a ridicat nici o obiecție în legătură cu Choate fiindcă tocmai îți pierduseși tatăl, dar că în momentul ăsta crede că o tragem pe sfoară cu fondul de studii.

— O tragem pe sfoară cu fondul. M-am așezat pe unicul scaun din bucătărie și m-am rezemat de masă. Telefonul era în bucătărie, sau oficiu, cum îi spuneam eu. Am urmărit cu privirea traiectoria unui gândac care a coborât de pe un dulap de alamă și s-a strecurat pe sub ușă.

— Mi-a spus că s-a interesat ea de taxele de la Columbia și că este cea mai scumpă facultate de medicină din țară. Aveai

idee de așa ceva? Prima pe țară. A spus că asta dovedește că totul e un complot împotriva ei, și că ai putea să înveți la U-Penn[44] pe jumătate din costurile de la Columbia, ca să mai lași ceva bani și pentru fete. I-a spus că n-are de gând să mai dea nici un ban pentru studiile tale la Columbia.

— Dar nu dă ea banii. Banii se plătesc din fond.

— Consideră că fondul este chiar ea.

M-am frecat la ochi și am dat din cap.

— Dar domn' avocat Gooch ce spune? Argumentul ei stă în picioare?

— Nici vorbă! Vocea veselă a lui Maeve îmi răsuna în ureche.

Zice că poți să rămâi la facultate pentru tot restul vieții.

— Asta n-o să se întâmple.

— Nu se știe niciodată. Sunt o mulțime de lucruri fascinante care merită studiate. Poți să-ți dedici viața preocupărilor intelectuale.

M-am gândit la labirintul nesfârșit de la Columbia-Presbyterian Medical Center, la profesorii noștri în halatele lor albe plutind pe culoare precum zeii în ceruri.

— Nu vreau să fiu doctor. Știi asta, nu?

Maeve nici nu a stat pe gânduri.

— Nu trebuie să *fii* doctor, trebuie doar să studiezi medicina. Odată ce-ai terminat facultatea, din partea mea poți să joci și roluri de doctor la televizor. Poți să fii orice vrei tu, numai să fie nevoie de ani mulți de studiu ca s-ajungi acolo.

— Du-te să-i ajuți pe săraci, i-am spus eu. Maeve preda, în cadrul organizației Catholic Charities[45], un curs seral despre cum să alcătuiești un buget, iar marți seara stătea până târziu să noteze caietele de teme și să corecteze exercițiile la matematică. Am de învățat.

— Îmi pare rău că nu te bucuri, a zis ea. Dar, de fapt, nu contează. Mă bucur eu destul pentru amândoi.

Nu mă așteptam la nici o bucurie în viitorul apropiat. Urmam cursuri de histologie umană, embriologie și anatomie macroscopică. Lecțiile de chimie cu care m-a tot pisat dr. Able

---

[44] Universitatea din Pennsylvania.

[45] Organizație caritabilă din Statele Unite.

au rămas un exemplu de urmat: răspundeam la toate întrebările de la sfârșitul fiecărui capitol, iar dimineața, când mă trezeam, răspundeam din nou la ele. Am fost împărțiți în grupuri de câte patru, ni s-a dat pe mână un cadavru, un fierăstrău și un bisturiu și ni s-a spus să mergem să lucrăm pe el. Singurul mort pe care îl mai văzusem până atunci era tata și mi-a venit prea repede în minte imaginea unui grup de halate albe descinzând precum vulturii de jur împrejurul patului lui, abia așteptând să îl sfâșie. Să îl taie în bucăți și apoi să pună totul la loc. Cadavrul nostru era al unui bărbat mai bătrân decât tata, mai scund, cu pielea negricioasă. Avea gura căscată grotesc ca și el, de parcă tuturor oamenilor le era dat să încerce să își tragă o ultimă suflare chinuită, fără a izbuti. Îmi închipuiam că e nevoie să dau dovadă măcar de un dram de curiozitate ca să disec un om și să-i etichetez organele, dar m-am înșelat. Am făcut-o pentru că mi se dăduse ca temă. În acea primă zi, unii dintre colegii de grupă au vomat în laborator, alții au reușit să se stăpânească până în hol sau chiar până la toaletă, dar eu unul mi-am dat seama de grozăvia carnagiului comis de noi abia când am ieșit din clădire, simțind încă în nări izul dulce-bolnăvicios de formaldehidă. Am vărsat pe trotuar, în rând cu drogații și bețivanii din Washington Heights.

În anii trei și patru de colegiu, m-am mai văzut cu Celeste din când în când. M-am mai întâlnit și cu alte fete. A face curte unei fete era o chestiune care cerea chibzuință, și planificare, și timp, iar eu, la facultatea de medicină, nu îmi permiteam aceste luxuri. Ieșitul în oraș cu Celeste îmi dădea cel mai puțin senzația că merg la o întâlnire romantică. Nu îmi cerea aproape nimic, dar în schimb oferea totul.

Era simpatică și jovială, drăguță fără să mă tulbure cu frumusețea ei și să îmi distragă atenția de la studiu. Mă însoțea ori de câte ori mergeam cu trenul la Philadelphia. Maeve și cu mine o duceam cu mașina până în Rydal, dar Celeste nu insista niciodată să îmi petrec timpul liber cu familia ei. Pe atunci, Maeve și Celeste încă se mai purtau afectuos una față de alta. Maeve era fericită pentru că facultatea de medicină de la Columbia era costisitoare, se clasa printre primele și nu îmi oferea nici un sprijin financiar. Celeste se bucura pentru că facultatea mea era mai la nord de campusul principal de la Columbia și îi era, prin urmare, mai ușor să ajungă acolo de la

Thomas More, unde era încă studentă la engleză. Micuțul meu apartament era la o distanță de două cvartale de facultate și Celeste obișnuia să vină din Bronx: vineri după-amiaza după ultimul ei curs și să stea la mine până luni dimineața, când se făcea timpul să meargă la lucru la secretariatul decanatului. Când eram la colegiu, ne întâlneam în funcție de programul colegului meu de cameră, dar odată ajuns medicinist am intrat într-un soi de mariaj de trei zile pe săptămână, ceea ce, retrospectiv vorbind, era maximum de relație matrimonială de care eram în stare pe vremea aceea. Am trăit după regulile pe care le stabiliserăm când ne-am cunoscut în tren: eu trebuia să învăț, iar ea trebuia mă lase să îmi văd de învățătură. Numai că trăiam în America anului 1969: războiul nu se mai termina, protestatarii umpleau străzile, studenții continuau să ocupe birourile administrative și cu toții făceam sex protejat atât cât ne îngăduia timpul liber, fără urmă de sentiment de vinovăție. Întotdeauna am să asociez studiul anatomiei umane nu cu cadavrul din sala de disecție, ci cu trupul tânăr al lui Celeste, întins gol pe patul meu. Mă lăsa să-i cercetez cu mâinile fiecare mușchi și fiecare os, în timp ce rosteam denumirea fiecăruia. Acele părți ale corpului ei care erau ascunse privirii le examinam pipăindu-le și astfel învățam totodată să mi-o apropii cât mai mult. Puținele momente de destindere și bună dispoziție le-am petrecut pe vremea aceea în compania lui Celeste – răsfățul cu tăieței Szechuan în cutii albe de carton, mâncați noaptea târziu pe acoperișul spitalului, întâmplarea aceea când a primit bilete gratuite la *Cowboyul de la miezul nopții* de la profesorul ei de franceză, care sperase să o însoțească el însuși la film. Totul a mers strună în relația noastră până când și-a îndreptat atenția spre momentul iminent al absolvirii facultății. Voia să înceapă să își facă planuri de viitor. Acela a fost momentul în care mi-a spus că va trebui să ne căsătorim.

— Nu pot să mă însor după primul an la medicină, i-am spus eu, fără să adaug că nici nu voiam să mă însor. Cu școala o să-mi fie tot mai greu, nu mai ușor.

— Dar ai mei n-o să ne lase să locuim împreună și n-o să-mi dea bani să-mi cumpăr un apartament și să te aștept până termini tu facultatea. Nu-și pot permite așa ceva.

— Atunci o să-ți iei un serviciu, nu? Așa face toată lumea când termină facultatea.

Dar, de îndată ce am rostit aceste cuvinte, am înțeles că se presupune că *eu* sunt ocupația lui Celeste. Cursurile de poezie și lucrarea de licență despre opera lui Trollope[46] își aveau locul lor, dar adevăratul ei obiect de studiu am fost eu. Voia să aibă grijă ca micul nostru apartament să fie mereu curat și să pregătească cina și în cele din urmă să facă un copil. Femeile citiseră cărți despre eliberarea lor, dar nu multe dintre ele văzuseră cu ochii lor cum arată asta în viața de zi cu zi. Celeste habar nu avea ce să facă cu o asemenea viață, care să îi aparțină în întregime.

— Vrei să mă părăsești, a spus ea.

— Nu vreau să te părăsesc.

Voiam ceea ce aveam: trei nopți pe săptămână. Și ca să fiu foarte sincer, aș fi fost mai mulțumit cu două. Nu înțelegeam de ce trebuie să doarmă la mine și duminica și apoi să se scoale lunea cu noaptea în cap ca să prindă trenul cu care să se întoarcă la școală.

Celeste s-a așezat pe pat și s-a uitat fix pe geam la tubul murdar de ventilație și la zidul de cărămidă de dincolo de el. Stătea cu spinarea arcuită, cu frumoasele ei bucle blonde căzându-i în dezordine pe umerii lăsați și îmi venea să îi spun să stea dreaptă. Totul ar fi mers mult mai bine în viața ei dacă ar fi putut sta dreaptă și fermă pe poziție.

— Dacă nu vrei să mergem înainte înseamnă că vrei să rupi relația cu mine.

— Nu rup relația, am repetat eu, dar nu m-am așezat lângă ea pe pat și nu i-am luat mâna într-a mea.

Ochii ei albaștri, uimitori de rotunzi erau înecați în lacrimi.

— De ce nu vrei să m-ajuți? m-a întrebat ea cu o voce atât de pierită, că abia se auzea.

*

— S-o ajuți? a întrebat Maeve. Ce vrea ea să spună nu e să-i schimbi un cauciuc spart. Vrea s-o iei de nevastă.

Venisem acasă cu trenul în weekend. Simțeam nevoia să stau de vorbă cu soră-mea. Trebuia să cântăresc bine lucrurile fără să o am înaintea ochilor pe Celeste întinsă în patul meu, pentru că, deși o ținea una și bună că vreau să mă despart de ea, continua să doarmă la mine de vineri până duminică. Mă

[46] Anthony Trollope (1815-1882), scriitor englez, autor de romane realiste, tablouri ale societății victoriene.

întorsesem acasă ca să pun ordine în viața mea.

Maeve mi-a spus că are în torpedou un pachet de țigări pentru cazuri de urgență și am decis amândoi că e momentul potrivit să ne apucăm iar de fumat. Prin desișul de frunze și flori de primăvară timpurie ne era deja greu să răzbim cu privirea până la Casa Olandeză. Pitulicele se plimbau de colo-colo pe trotuar, în căutare de rămurele.

— Nu se poate să te însori cu ea după un an de facultate de medicină. E absurd. N-are dreptul să-ți ceară așa ceva. După ce o să termini facultatea și o să începi rezidențiatul, o să fie și mai greu. N-o să mai ai timp de nimic până nu-ți termini tot stagiul de pregătire.

Așa cum se prezentau lucrurile acum, în comparație cu facultatea de medicină, anii de colegiu în care mă pregătisem pentru admiterea la medicină păreau un simplu joc de badminton prelungit. Nu știam prea bine ce trebuie să fac ca să nu clachez atunci când lucrurile o să se complice. Pentru că întotdeauna se complicau.

— Când o să-mi termin rezidențiatul, n-o să mai am nici un pic de timp liber, am zis eu. O să-mi deschid un cabinet, o să lucrez. Sau n-o să-mi deschid nici un cabinet, pentru că n-am nici o intenție să profesez medicina, așa că va trebui să-mi caut de lucru și nici *atunci* n-o să fie momentul potrivit pentru însurătoare. Pot să spun că e valabil pentru tot restul vieții mele, nu-i așa? Nu e momentul potrivit.

Dr. Able îmi spusese însă că lucrurile nu stau chiar așa. Zicea că primul an este cel mai greu, apoi al doilea, apoi al treilea. Spunea că totul se reduce la a deprinde un nou sistem de învățare și cu cât voi avansa, cu atât mai ușor îmi va fi. Nu îi spusesem nimic despre Celeste.

Maeve a scos celofanul de pe pachetul de țigări. Când și-a aprins țigara, mi-am dat seama că nu s-a lăsat, de fapt, de fumat. Avea o atitudine prea firească, prea relaxată.

— Atunci problema nu e să aștepți momentul potrivit, a spus ea. Meriți să te însori și niciodată nu va fi momentul potrivit pentru asta.

— Diabeticii n-ar trebui să fumeze.

Avansasem suficient cu învățatul ca să știu măcar atâta lucru. De fapt, asta n-avea nimic de-a face cu studiile mele

medicale.

— Bolnavii de diabet n-ar trebui să facă nimic.

— Ți-ai măsurat glicemia?

— Isuse, acum o să mă chestionezi despre zahărul din sânge? Nu schimba vorba. Ce-ai de gând în privința lui Celeste?

— Aș putea să mă-nsor cu ea la vară.

O spusesem înadins pe un ton caustic pentru că mă repezise, dar în mod surprinzator, de îndată ce am rostit cuvintele astea, mi-am dat seama de avantajele practice. De ce nu? Un apartament curat, mâncare bună, sex cât cuprinde, o Celeste fericită, un nivel de maturitate pe care nu mi-l putusem imagina până atunci. Am repetat cuvintele doar ca să le simt cum se înfiripă. Sunau cumva a treburi obișnuite, lumești. *Aș putea să mă-nsor cu ea la vară.* Toate scenariile pe care mi le construisem în minte până atunci aveau să o dezamăgească pe Celeste – ea avea să sufere, iar eu aveam să mă simt vinovat și apoi, după ce se termina totul între noi, aveam să simt lipsa acelei fete goale din patul meu. Nici nu mă gândisem că aș putea să spun da, să privesc lucrurile ca și când ar fi vorba de un moment nepotrivit dintr-un lung șir de momente nepotrivite care vor urma. Poate că dacă m-aș însura acum nu ar fi cu nimic mai rău decât dacă aș amâna. Poate că ar fi chiar mai bine.

Maeve a dat din cap de parcă se aștepta să spun asta.

— Îți mai aduci aminte când s-au căsătorit tata și Andrea?

— Sigur.

Ea nu mă asculta.

— E ciudat, dar întotdeauna, în amintirea mea, nunta lor și înmormântarea tatei se contopesc.

— Deloc ciudat, la fel mi se-ntâmplă și mie. Mă gândesc că din cauza florilor.

— Crezi că a iubit-o?

— Pe Andrea? am întrebat eu, ca și cum am fi putut discuta despre altcineva. Nici vorbă!

Maeve a încuviințat din nou cu capul și a suflat o pală mare de fum pe fereastră.

— Cred că se săturase de singurătate, asta cred. Bănuiesc că exista un mare gol în viața lui și Andrea era mereu pe-aproape și-i spunea că e femeia care poate umple acel gol, și

până la urmă a crezut-o.

— Ori poate s-o fi săturat s-o tot asculte.

— Crezi tu că s-a însurat cu ea doar ca să-i închidă gura?

Am ridicat din umeri.

— S-a însurat ca să încheie odată discuția asta dacă să se căsătorească sau nu.

Îndată ce am spus aceste cuvinte, am înțeles despre ce e vorba.

— Deci o iubești pe Celeste și vrei să-ți petreci viața alături de ea. Nu era o întrebare. Voia doar să se asigure că lucrurile sunt clare, să pună punct discuției.

Nu voiam să mă căsătoresc în vara aceea. Ideea îmi ieșise din minte la fel de repede și de ferm cum se ivise, iar în final am simțit exact ceea ce am bănuit: amărăciune, euforie, regret pentru ce am de pierdut.

— Nu, nu-i chiar așa.

Am amânat decizia finală pentru o vreme.

— Ești sigur?

Am dat din cap afirmativ, mi-am aprins a doua țigară.

— Da' despre viața ta amoroasă de ce nu discutăm niciodată? Ar fi o mare ușurare pentru mine.

— Și pentru mine, a spus Maeve, numai că n-am așa ceva. M-am uitat fix în ochii ei.

— Nu te cred.

La care soră-mea, care putea să înfrunte cu privirea până și o bufniță, a întors capul.

— Ei bine, ar trebui.

*

Când m-am întors de la Jenkintown, Celeste a tras concluzia că Maeve e de vină pentru tot ce se întâmplă.

— Îți spune să-mi dai papucii cu trei săptămâni înainte de examenul de licență? Ce om poate să facă așa ceva?

Eram în apartamentul meu. Îi spusesem să nu vină, că o să vin eu cu trenul la ea și o să putem discuta acolo, dar mi-a zis că e ridicol.

— Doar n-o să discutăm de față cu colega mea de cameră, a spus ea.

— Maeve nu mi-a spus să mă despart de tine. Nu mi-a spus

nimic. N-a făcut decât să mă asculte.

— Ți-a spus să nu te-nsori cu mine.

— Ba nu.

— Oricum, de ce-ar discuta cineva lucruri de genul ăsta cu soră-sa? Crezi că frate-miu, pe vremea când încerca să se decidă dacă să meargă la facultatea de stomatologie sau nu, a venit în Bronx să se sfătuiască cu mine? Nimeni nu *face* așa ceva. E anormal.

— Poate că n-a vrut să vorbească cu tine.

Brusc, am simțit că-mi pierd cumpătul și am lăsat ca enervarea să se transforme în furie, pentru că furia mi se părea preferabilă sentimentului de vinovăție.

— Și poate că n-a vrut pentru că știa el că n-o să-l asculți. Sau poate că o fi discutat cu părinții, pentru că voi *aveți* părinți. Eu o am doar pe Maeve, OK? Asta e.

Celeste a simțit că pierde teren și a cârmit precum o corăbioară pe lac pe timp de furtună.

— O, Danny!

Și-a pus mâna pe brațul meu.

— Hai, lasă, am spus, de parcă eu eram cel care avea să fie rănit. N-o să meargă. Nu înseamnă că e cineva de vină. Nu e momentul potrivit, asta-i tot.

Și pentru acele câteva cuvinte magice de împăcare, s-a culcat iar cu mine. După aceea a zis că vrea să rămână peste noapte și că o să plece în zori, dar i-am spus că nu se poate. Fără să mai stăm la discuții, am făcut bagajul cu lucrurile ei și am călătorit împreună cu trenul de Bronx așezați unul lângă altul, fiecare cu câte o geantă de voiaj pe genunchi.

Capitolul 10

M-am descurcat de minune în special la orele de practică chirurgicală. Eram la fel de conștiincios ca orice alt coleg de grupă, dar de două ori mai rapid, ceea ce dovedește că baschetul îmi folosise la ceva. Spitalele făceau bani lucrând în ritm alert și de aceea, deși se punea mult preț pe acuratețe, viteza de lucru era aceea prin care te puteai remarca. Chiar înainte să termin facultatea, doctorul sub îndrumarea căruia lucram m-a îndemnat să mai fac, după rezidențiat, încă trei ani de specializare în domeniul chirurgiei toracice. În ultimele două ore îl asistasem la o lobectomie a lobului drept inferior și mi-a admirat îndemânarea cu care făceam nodurile chirurgicale. Ne aflam într-o cămăruță cu paturi supraetajate și un birou, loc special amenajat ca să ne odihnim douăzeci de minute între cazuri. Mie nu-mi dădea pace gândul că încă mai simt mirosul de sânge și, în timp ce îndrumătorul îmi turuia întruna despre talentul meu care mi-ar putea aduce mari beneficii, m-am sculat pentru a doua oară să mă spăl pe față la micuța chiuvetă din colț. Nu eram prea binedispus și, pe când mă ștergeam cu niște prosoape de hârtie, i-am spus că oi avea talent, dar nu-mi fac planuri să îl valorific.

— Atunci ce cauți aici?

Zâmbea, anticipând poanta a ceea ce i se părea a fi o simplă glumă. Am clătinat din cap.

— Sunt în practică. Treaba asta nu-i de mine.

Nu avea nici un rost să-i explic. Probabil că părinții lui veniseră tocmai din Bangladesh pentru ca fiul lor să poată deveni cândva chirurg în New York. Toată familia lui se chinuise, fără îndoială, sub povara unei mulțimi de datorii și, prin urmare, nu îi ardea lui să audă cât de greu le e unora să dea iama într-un fond de studii.

— Ascultă-mă, a spus el, scoțându-și bluza uniformei medicale și aruncând-o în coș. Chirurgii sunt regii. Dacă poți să fii rigă, n-are sens să fii doar valet, corect?

Îi vedeam clar fiecare os din cutia toracică.

— Eu sunt valet, am spus.

A râs, cu toate că nu reușisem să fac o glumă.

— Sunt două categorii de oameni care ies din clădirea asta: chirurgii și cei care n-au fost în stare s-ajungă chirurgi. Astea

două și-atât. Tu o să fii chirurg.

I-am spus că o să mă mai gândesc, doar așa, ca să-i închid gura. Din cele douăzeci de minute de pauză îmi mai rămâneau paisprezece și aveam nevoie de ele. Eram frânt de oboseală cum nu îmi aminteam să mai fi fost vreodată. Voiam să îi spun că nu intenționez să îmi fac rezidențiatul și nici măcar stagiatura. Aveam să termin facultatea de medicină și să dau lovitura în domeniul afacerilor imobiliare și să părăsesc locul ăla fără să mai arunc nici măcar o privire în urmă.

Numai că lucrurile nu s-au întâmplat așa. Am încercat și am dat greș și iarăși am încercat și am dat greș. Clădirile rămâneau pe piață cu anii și se vindeau apoi la un preț de nimic. Am văzut imobile în executare care s-au vândut doar cu 1.200 de dolari și, chiar dacă nu erau decât niște simple carcase distruse de incendiu și acoperite de graffiti, chiar dacă nici un geam nu scăpase neochit de o cărămidă, credeam că eu sunt cel în stare să le salveze. Pe ele, reținești, nu pe oameni, pe aceia care poate că locuiau în acele case. Nu îmi făceam iluzii că aș fi eu cel chemat să salveze viața bărbaților și femeilor care umpleau culoarele secțiilor de primiri urgențe, așteptând să le acord un minut din timpul meu. Eu voiam să salvez imobile. Dar apoi trebuia să plătesc impozitele restante, să cumpăr uși, să repar ferestrele, să plătesc asigurarea. Trebuia să scap de șobolani și de oamenii străzii care își găsiseră adăpost în ele. Și nu mă pricepeam la nici una din treburile astea.

Cu toate promisiunile pe care mi le făcusem mie însumi, am început programul de stagiatură la Albert Einstein, în Bronx. Nu numai că nu se percepea nici o taxă (,,OK”, a zis Maeve, ,,nu știam”), dar m-au plătit ei pe mine. În acest moment, din fondul de studii trebuia să mi se achite doar chiria și să mi se asigure o sumă modică pentru cheltuielile curente, pe care am depus-o la bancă. Nu o mai trăgeam pe sfoară pe Andrea în nici un fel – nu că aș fi făcut asta vreodată. Nu o mai răzbunam pe soră-mea. Îmi încheiam, de fapt, pregătirea în domeniul medicinii. M-am înțeles bine cu oamenii cu care am lucrat, am făcut o impresie bună profesorilor, mi-am ajutat pacienții și zi de zi mi s-a confirmat lecția pe care o învățasem studiind chimia: ca să ai rezultate bune, nu e nevoie să îți placă munca pe care o faci. Am rămas la Albert Einstein să îmi fac rezidențiatul și în același timp mai mergeam uneori și la facultatea de drept de la

Columbia să audiez, din fundul sălii, câte un curs de drept imobiliar, dar acele drumuri au fost puține și la intervale mari unul de altul. Urmăream piața imobiliară așa cum alții urmăreau meciurile de baseball: memoram date statistice, dar nu jucam niciodată.

Dr. Able încă mă mai ținea sub observație sau poate, cum ar fi spus el, deveniserăm prieteni. Mă invita la cafea la fiecare trei-patru luni și se ținea de capul meu până stabileam data întâlnirii. Îmi vorbea despre studenții lui, iar eu mă plângeam de cât de mult am de lucru. Discutam despre mica bârfă și jocurile de culise din mediul academic sau, atunci când fiecare își arăta partea mai luminoasă a personalității lui, discutam despre știință. Nu i-am vorbit despre afacerile imobiliare, nici nu l-am întrebat dacă și-a dorit dintotdeauna să își dedice viața chimiei. Nu mi-ar fi trecut prin minte așa ceva.

Chelnerița ne-a adus cafeaua.

— Vara asta mergem la Londra, a spus el. Am închiriat un apartament în Knightsbridge. Pentru două săptămâni. Fiica noastră, Nell, lucrează acolo. O știi pe Nell.

— Da.

Dr. Able vorbea rar despre familia lui, fie din delicatețe, ținând cont de situația mea, fie pentru că nu eram într-o relație așa de apropiată, dar în acea zi de primăvară era prea fericit ca să păstreze pentru sine aceste detalii despre viața lui privată.

— Se ocupă de restaurarea operelor de artă. A plecat acolo acum trei ani la un program de studii post-doctorale care s-a transformat într-o slujbă cu normă întreagă. Nu cred că se mai întoarce.

Nu era cazul să-i spun că la un revelion petrecut în apartamentul lui cu ani în urmă, Nell Able și cu mine, într-o stare de euforie datorată șampaniei, ne-am sărutat. Intrase în dormitorul părinților în timp ce eu scotoceam prin maldărul de haine negre de pe pat după paltonul negru al lui Celeste. Camera, cufundată în întuneric, era la capătul culoarului, la un milion de kilometri distanță de muzică și de râsetele zgomotoase ale petrecăreților. Nell Able. Preț de câteva minute ne-am rezemat de grămada de haine înainte să ne îndreptăm ținuta.

— De când a plecat, n-am fost nici măcar o dată în vizită la ea, a continuat taică-său. Mereu o rugăm să vină ea la noi. Dar

Alice a făcut rost, în sfârșit, de o donație substanțială în campania de strângere de fonduri pentru clădirea departamentului de Științele Sănătății[47]. Cinci ani s-a tot zbătut să obțină banii ăia. Le-a spus că-și dă demisia dacă n-o lasă să plece în concediu.

Alice Able, care avusese generozitatea să îmi rezerve un loc la masa lor în toți acești ani, lucra la Biroul de dezvoltare al Facultății de Medicină de la Columbia. Nu eram sigur că am știut vreodată mai mult de atât despre ocupația ei. Mă întrebam dacă dr. Able mi-o fi vorbit de-a lungul anilor despre acest lucru: de faptul că soția lui se ocupă cu strângerea fondurilor pentru construirea unei noi clădiri a Departamentului de științele sănătății. Nu eram sigur dacă nu cumva mi-a spus chiar Alice și pur și simplu nu am reținut eu. Uneori mă mai întâlneam cu ea prin campus. Mă întreba de fiecare dată despre cursurile la care merg. Oare îi mai puneam și eu, la rândul meu, câte o întrebare, așa cum cer regulile unei conversații politicoase, sau doar îi răspundeam și așteptam să mă mai întrebe ceva?

— Acum se face un fel de radiografie a tablourilor, spunea dr. Able, ca să se afle dacă nu există vreo altă pictură dedesubt. Un *pentimento*[48] în loc de simple presupuneri.

— Unde? l-am întrebat eu.

Intuiam ce o să urmeze, chiar înainte să înțeleg pe deplin – viitorul meu, decis în momentul acesta.

— La Tate[49], a spus dr. Able. Nell e la Tate.

Am luat o gură de cafea și am numărat până la zece.

---

[47] *Health Sciences* se referă la studii interdisciplinare (cunoștințe medicale generale, cunoștințe privind îngrijirea sănătății, sistemele de sănătate ș.a.).

[48] *Pentimento* (it.), ,,căință", ,,regret", ,,părere de rău"; ,,corecturi" (făcute de pictor/ scriitor în opera sa) – reapariția unei picturi (care a rămas un timp acoperită de modificările ulterioare făcute de pictor) prin decolorarea pigmentului sub acțiunea luminii. Aici, scoaterea la lumină a picturii originale.

[49] The Tate Gallery, muzeu de artă din centrul Londrei, fondat în 1897, cunoscut până în 1932 sub denumirea The National Gallery of British Art (Galeria Națională de Artă a Marii Britanii).

— Unde se va construi noua clădire a Departamentului de științele sănătății?

A fluturat mâna ca să arate că undeva acolo, spre nord.

— N-am idee. Ai fi înclinat să crezi că alegerea locului e prioritatea lor numărul unu, dar până nu intră în posesia acelei donații mari, nu stabilesc nimic ferm. Bănuiesc că locul trebuie să fie pe undeva pe lângă Arsenal. Știi unde e Arsenalul? O să fie un adevărat dezastru.

Am dat din cap că da, iar când a venit chelnerița cu nota de plată, m-am repezit s-o iau. Dr. Able a insistat să plătească el, dar pentru prima oară de când îl cunoșteam, am învins eu.

Înainte să mă întorc înapoi în Bronx, m-am abătut pe la librăria de la Columbia să cumpăr harta campusului Centrului Medical și a zonei Washington Heights. Studenții de colegiu pe lângă care treceam ar fi putut fi luați drept niște puști de paisprezece ani, lățoși și desculți, care merg la plajă. M-am așezat pe treptele Bibliotecii Butler din fața peluzei South Field și mi-am despachetat cumpărăturile. La fel ca domnului profesor Able, și mie mi se părea că zona din apropiere de Track and Field Armory e singurul loc potrivit, chiar dacă mai dura până ca Facultatea de Medicină să ajungă la această concluzie. În scurt timp, Arsenalul urma să fie transformat într-un adăpost cu 1.800 de paturi pentru oamenii străzii, ceea ce, fără îndoială, avea să coboare prețul spațiilor de parcare din jur. Nu au fost greu de găsit. Până la sfârșitul săptămânii am încheiat contract pentru două, cu o perioadă de garanție contra viciilor ascunse de șase luni. După toți anii aceia în care bătusem pe la toate ușile fără nici un rezultat, am găsit ușa larg deschisă. Vânzătorul era un tip care de mult nutrea convingerea că nu are alte opțiuni. Îl concediase pe agentul lui de vânzări și a venit să discute cu mine îmbrăcat cu cămașă și cravată, sperând să se descurce singur. Era suficient de obosit și de sastisit ca să accepte prețul oferit de mine. I-am zis că sunt doctor și că doctorii nu au un loc sigur de parcare. L-am făcut să râdă când i-am spus că de-aia nu avem mașină nici unul dintre noi. I-a plăcut de mine destul de mult încât să-i pară rău că îmi bagă pe gât două terenuri de parcare scoase la vânzare de trei ani. A crezut că îmi dau foc la valiză când i-am cerut să adauge în contract o anume clauză: el renunță la dreptul de a se răzgândi și eu renunț la dreptul de a mă răzgândi. Eram amândoi obligați să respectăm această

condiție. Vânzătorul primea asigurarea că va ieși din această relație contractuală după șase luni, cu banii încasați. Cumpărătorul promitea că va face rost de bani și își va lua în primire terenurile de parcare. Privind în urmă, totul era limpede, dar în momentul acela aveam senzația că stau cu spatele la masa de barbut și arunc zarurile peste umăr. Cumpăram două spații de parcare de lângă ditamai adăpostul pentru oamenii străzii. Mizam pe bani pe care nu îi aveam, mergând pe ipoteza că voi deveni proprietarul terenului de sub o clădire care urmează să fie construită. Contam pe faptul că decizia privind amplasamentul clădirii va fi luată înainte să fiu eu nevoit să iau un credit pentru care nu aș fi îndeplinit condițiile.

După cinci luni am bătut palma cu College of Physicians and Surgeons pentru spațiile de parcare și cu suma frumușică obținută am plătit banii pe care îi datoram vânzătorului, am luat un credit de la Fondul pentru Construcția de Locuințe și am depus avansul pentru primul meu imobil de pe West 116th. Cele mai multe din cele optsprezece apartamente erau ocupate, spațiul comercial de la parter era împărțit între o spălătorie și un magazin alimentar cu preparate chinezești – două afaceri solide. Potrivit analizelor comparative de piață, imobilul a fost subevaluat cu doisprezece la sută. Eram, în sfârșit, în căutare de oportunități de profit peste posibilitățile mele financiare de atunci. Nu eram doctor. Eram, în sfârșit, eu însumi. Aș fi renunțat la programul de rezidențiat chiar în ziua în care am semnat actele de depozit escrow[50], dar nu a fost de acord Maeve.

— Ai mai putea să faci și un doctorat în chimie, mi-a spus ea la telefon. Că doar îți plăcea chimia.

Nu mi-a plăcut niciodată chimia, numai că până la urmă am ajuns să fiu bun la chimie. Mai discutaserăm subiectul ăsta și înainte.

— Atunci gândește-te la niște studii în domeniul afacerilor. Ți-ar prinde bine acum – sau facultatea de drept. Cu o licență în drept, ai fi o forță de neoprit.

---

[50] Depozitul bancar *escrow* este un mijloc prin care se garantează că suma destinată plății unui imobil poate fi încasată de vânzător doar în momentul în care toate condițiile contractuale au fost îndeplinite. Termenul din engleză a fost preluat în limbajul bancar din România.

Răspunsul meu a fost nu. Aveam cariera mea, sau măcar un început de carieră. Mai ferm de atât nu mi-am exprimat niciodată revolta.

— Păi n-are nici un rost să renunți acum, a spus ea. Termină ce-ai început.

Maeve a fost de acord să se ocupe de evidențele contabile ale afacerii mele și de problemele fiscale, în timp ce eu m-am întors la Albert Einstein pentru o perioadă de mai puțin de șase luni. Nu am regretat. Acele ultime luni au fost singurele din întreaga mea perioadă de pregătire de specialitate în care am lucrat cu plăcere, știind că nu mai e mult și o să termin cu școala. Am cumpărat două imobile aflate în executare silită, care aveau fațada acoperită cu gresie roșiatică, una la prețul de 1.900 de dolari și cealaltă la 2.300. Erau într-o stare jalnică. Erau ale mele.

La trei săptămâni după aceea m-am dus la Biserica Imaculata Concepție din Jenkintown, la slujba de înmormântare a domnului Martin, antrenorul meu de baschet din liceu. Cancer pulmonar fără celule mici la vârsta de cincizeci de ani, fără să fi fumat în viața lui nici măcar o zi. Domnul Martin se purtase frumos cu mine în acele zile zbuciumate de după moartea tatei și mi-o aminteam pe soția lui, care la toate meciurile era în tribună și ne încuraja echipa ca o mamă. După aceea a urmat o masă de pomenire la subsolul bisericii și, când am văzut o fată îmbrăcată într-o rochie neagră, cu părul blond strâns, îngrijit, m-am dus la ea și am atins-o pe umăr. În clipa când s-a întors Celeste spre mine, mi-am amintit de fiecare lucru care mi-a plăcut la ea. Nici un reproș, nici o rezervă din partea ei. M-am aplecat să o sărut pe obraz și ea mi-a strâns mâna cu naturalețe, de parcă ne-am fi pus în gând să ne întâlnim acolo, la subsol, după slujbă. Celeste fusese prietenă cu fiicele familiei Martin, amănunt pe care fie îl uitasem, fie nu îl știusem niciodată.

Aflasem o mulțime de lucruri despre Celeste în anii aceia când dispăruse din viața mea: am ajuns să privesc dorința ei de a nu-mi distrage atenția de la învățătură ca pe ceva care necesita mult efort. Nici măcar nu am știut că trebuie să-i fiu recunoscător pentru asta până nu am avut de-a face cu alte femei care doreau să îmi citească articole din ziar dimineața, în timp ce învățam, sau să îmi citească horoscopul, al lor sau al

meu, sau să îmi descrie ce simt pentru mine și să se plângă că eu nu le-am mărturisit niciodată ce sentimente am față de ele. Celeste, în schimb, se cufunda în lectura romanului ei englezesc de sute de pagini, și acolo rămânea. Nu trântea farfuriile ca să-mi îndrept atenția asupra ei, nici nu călca pe vârfuri ca să-mi arate cât e ea de grijulie să nu facă zgomot. Curăța o piersică și o tăia felii pe o farfurioară sau îmi făcea un sandvici și îl lăsa pe masă, dar fără să facă comentarii cum aveau obiceiul Sandy și Jocelyn. Celeste se pricepuse atât de bine să facă din mine principala ei ocupație, încât eu nici nu observasem. Abia după ce a plecat am înțeles că rămânea la mine duminica peste noapte pentru că atunci spăla cearșafurile și restul rufelor, făcea patul și se culca înapoi în el.

Am reluat relația din punctul în care o întrerupseserăm, sau mai curând am continuat-o din punctul unde ne aflaserăm cu câteva luni înainte de a ne despărți, când lucrurile mergeau mai bine. Locuia în casa părinților ei din Rydal. Preda citirea la școala primară. Spunea că îi e dor de oraș. În scurt timp și-a făcut obiceiul să ia trenul vineri seara și să plece acasă duminica, așa cum dorisem eu de la bun început. Își pregătea planurile de lecție în vreme ce eu făceam gărzi la spital. Părinții ei or fi avut rezerve privind moralitatea acestei relații, dar nu au spus nimic. Era treaba lui Celeste și au lăsat-o să facă cum vrea.

În toți anii de când o cunoșteam, începând cu acea primă călătorie cu trenul și povestea cu cartea de chimie, nu îi spusesem nimic lui Celeste despre planurile mele. Știa că nu am părinți, dar nu îi dădusem detalii. Nu știa nimic despre Andrea și despre fondul de studii, nici că am locuit cândva în Casa Olandeză. Nu știa că am cumpărat două terenuri de parcare și le-am vândut ca să achiziționez o clădire, nici că nu voi practica medicina. Nici măcar nu fusese o decizie conștientă din partea mea să îi ascund aceste informații, doar că nu obișnuiam să vorbesc despre viața mea. Rezidențiatul era pe sfârșite și ceilalți colegi ai mei își terminaseră interviurile de angajare, acceptaseră ofertele și își închiriau furgonete cu care să-și transporte lucrurile. Lui Celeste, care se mândrea cu faptul că nu avea obiceiul să mă descoasă, nu îi rămânea decât să se întrebe încotro o să plec și dacă o să vină și ea cu mine. Vedeam că încearcă să se abțină, amintindu-și de cele întâmplate ultima oară când mi-a dat un ultimatum. Știam că îi e groază de

incertitudine și cu toate acestea făceam dragoste cu ea și mâncam cina pregătită de ea, dar amânam discuția cât puteam, pentru că era mai simplu așa.

În final, sigur că i-am mărturisit totul. Odată ce sari în lac, nu te mai poți opri. După o explicație a urmat alta și astfel ne întorceam înapoi în timp: mama, tata, soră-mea, casa, și Andrea, și fetele, și fondul de studii. A ascultat cu atenție și a înțeles totul și în vreme ce îi povesteam despre trecut era toată numai compasiune. Nu se întreba de ce m-am hotărât atât de târziu să îi vorbesc despre viața mea, în schimb privea ca pe o dovadă de iubire faptul că îi povestesc acum. I-am pus mâna pe coapsă și ea mi-a acoperit-o punând picior peste picior, ținându-mă astfel captiv. Singurul lucru care i se părea de neînțeles era detaliul cel mai puțin interesant din toată povestea: nu aveam de gând să profesez ca doctor.

— Dar de ce te-ai mai omorât atâta cu învățătura dacă n-ai de gând s-o folosești la nimic?

Ședeam pe o bancă și priveam spre malul celălalt al Râului Hudson. Purtam amândoi tricouri în acel sfârșit de aprilie.

— Atâta învățătură. Atâția bani irosiți.

— Asta a fost și ideea, am spus eu.

— N-ai vrut să urmezi facultatea de medicină. Bun. Cum-necum, tot acolo ai ajuns. Dar acum ești doctor. Trebuie să încerci măcar.

Am clătinat din cap. Nu departe de noi era un remorcher care împingea un șlep enorm și mi-am luat un răgaz să mă delectez cu gândul la aspectele fizice ale problemei.

— N-am de gând să lucrez ca doctor.

— Nici măcar nu te-ai apucat. Nu poți să renunți la o treabă pe care nici n-ai început-o!

Urmăream în continuare ce se întâmplă pe râu.

— Rezidențiatul tocmai asta e. Practici medicina.

— Atunci ce-ai de gând să faci cu viața ta?

Voiam cu toată ființa mea să-i întorc întrebarea, dar n-am făcut-o.

— Afaceri imobiliare și activități de dezvoltator. Sunt proprietarul a trei clădiri.

— Ești medic și vrei să vinzi case?

Nu era cazul să își dea Celeste votul în privința viitorului meu.

— E ceva mai mult de-atât.

Auzeam tonul pașnic-condescendent al vocii mele. Refuza să priceapă partea cea mai ușor de înțeles din tot ce-i spuneam eu.

— Câtă risipă, a spus ea cu ochii scăpărând scântei. Zău, nu știu cum oi putea să te împaci cu ideea asta. Ai ocupat locul altcuiva la facultate, la asta nu te gândești? Locul unuia care voia să fie doctor.

— Oricine o fi fost ăla, te asigur că nici el nu voia să se facă doctor. I-am făcut tipului un bine.

Problema nu era a mea, la urma urmei, ci a ei. Celeste își dorea din toată inima să se mărite cu un doctor.

*

Jucam tenis cu Maeve pe terenul liceului când a trăsnit o dată și ea s-a oprit. Cum eu aveam o rachetă de aluminiu, mi-a spus că nu vrea să mă vadă electrocutându-mă în timp ce servesc, așa că ne-am urcat în mașină și ne-am dus la Casa Olandeză doar cât să ne aruncăm un ochi înainte să se lase întunericul. Vara se cam terminase și în curând venea timpul să mă întorc la Choate ca elev în anul doi. Din cauza asta eram amândoi triști, fiecare în felul său.

— Mi-aduc aminte când am văzut prima oară casa asta, a spus Maeve ca din senin.

Deasupra noastră, cerul încărcat de nori groși era gata-gata să se rupă în două.

— Nu se poate. Pe vremea aia erai copil mic.

A coborât geamul Volkswagenului.

— Aveam aproape șase ani. Poți să-ți amintești unele lucruri de pe vremea când aveai șase ani. Să știi că, dacă ai fi fost în locul meu, și tu ți-ai fi amintit de ziua când ai venit aici.

Avea dreptate, firește. Îmi aminteam limpede ce mi s-a întâmplat încă de pe când m-a pocnit Fluffy cu linguroiul.

— Așa, și ce s-a-ntâmplat?

— Tata a împrumutat o mașină de la un tip și ne-a adus de la Philadelphia până aici. Trebuie să fi fost într-o sâmbătă, ori s-o fi învoit de la serviciu.

Maeve s-a oprit și a căutat cu privirea printre tei, încercând să se întoarcă în timp în locul acela. Vara chiar nu se vedea nimic, atât de des era frunzișul.

— Când ne-am apropiat pe aleea de acces și am văzut

casa, am avut un șoc. Ăsta-i exact cuvântul potrivit. Știu, pentru tine e ca o a doua natură fiindcă te-ai născut aici. Când erai mic, îți închipuiai, probabil, că toată lumea locuiește într-o casă ca asta.

Am clătinat din cap.

— Credeam că toți băieții de la Choate locuiesc într-o asemenea casă.

Maeve a râs. Chiar dacă mă trimisese cu de-a sila la internat, se amuza ori de câte ori aruncam câte o săgeată în direcția aia.

— Tata cumpărase deja casa, dar mami habar n-avea.

— *Cum adică?*

— Vorbesc serios. I-a cumpărat-o ca să-i facă o surpriză.

— Da' de unde-a făcut rost de bani?

Chiar și pe vremea când eram elev de liceu, asta era prima întrebare pe care mi-o puneam.

Maeve a clătinat din cap.

— Tot ce știu e că locuiam în baza militară și tata ne-a spus că o să mergem la plimbare cu mașina prietenului lui. Pune ceva la pachet pentru prânz! Toată lumea în mașină! Chiar și atâta lucru era o nebunie curată. Că doar nu mai luaserăm niciodată o mașină cu împrumut.

Familia se compunea din ei trei. Eu nu apărusem în peisaj.

Maeve își ținea brațul bronzat întins pe spătarul scaunului meu, sus, în dreptul capului. Îmi găsise de lucru pe perioada verii la Otterson's, adică trebuia să număr pungile de plastic pline cu porumb și să le pun în cutii, pe care să le sigilez cu scotch. În weekenduri jucam împreună tenis la liceu. Țineam în mașină rachetele și o cutie de mingi și uneori venea pe la ora prânzului să mă ia să facem un meci. Taman în toiul zilei de lucru, și nimeni nu ne zicea nimic, de parcă eram stăpâni acolo.

— Tot drumul, tata a fost vesel nevoie mare. Tot oprea mașina pe marginea drumului să-mi arate ba vitele, ba oile. L-am întrebat unde dorm toate animalele alea noaptea și mi-a răspuns că de cealaltă parte a dealului sunt grajduri, ditamai grajdurile, unde fiecare văcuță își are cămăruța ei, locșorul ei. Mami s-a uitat la el și s-au pornit pe râs amândoi. Tot ce simțeam atunci era bucurie și voie bună.

M-am gândit la toți kilometrii aceia fără număr pe care îi străbătusem cu tata de-a lungul anilor. Nu era el genul de om

care să oprească mașina ca să admire vitele.

— Greu de imaginat.

— Cum îți spuneam, asta s-a-ntâmplat demult.

— Bun, și ați ajuns aici.

A dat din cap, în timp ce scotocea prin geantă.

— Tata a oprit chiar în fața casei și am coborât tustrei din mașină și am rămas țintuiți locului, cu gurile căscate. Mama l-a întrebat dacă acolo e un muzeu, și el a clătinat din cap, apoi l-a întrebat dacă e cumva o bibliotecă, la care eu am spus: ,,E o casă".

— Tot așa arăta și atunci?

— Aproape. Curtea era în paragină. Mi-amintesc că iarba era înaltă. Tata a întrebat-o pe mami ce părere are despre casă și ea i-a răspuns: ,,E ceva deosebit, n-am ce zice". La care el, cu zâmbetul acela larg, s-a uitat drept în ochii ei și i-a zis: ,,E a *ta.* Ție ți-am cumpărat-o".

— Pe bune?

În mașină era aer închis și zăpușeală. Chiar și cu geamurile deschise, ni se lipeau picioarele de scaune.

— Nici. Cea. Mai. Vagă. Idee.

Asta ce mai era? Un gest romantic? Eram doar un adolescent și ideea că cineva i-ar face soției o surpriză cumpărându-i o casă somptuoasă îmi suna a iubire înflăcărată, așa cum îmi închipuiam eu că trebuie să fie, numai că o cunoșteam pe soră-mea și știam că nu îmi spune o poveste de dragoste.

— Așa, și?

Maeve și-a aprins țigara cu un chibrit. Bricheta din Volkswagen nu mergea niciodată.

— Ea tot n-a priceput, dar, la urma urmei, cum era să priceapă? Războiul tocmai se sfârșise, noi locuiam în incinta bazei navale, într-o chichineață de casă cu două camere. Era ca și cum ar fi dus-o la Taj Mahal și i-ar fi spus: uite, o să locuim aici doar noi trei. Chiar dacă îți spune cineva una ca asta uitându-se drept în ochii tăi, tot n-ai cum să-nțelegi.

— Ați intrat înăuntru?

— Sigur că da. El avea cheile în buzunar. Era *proprietarul* casei. A luat-o de mână și am urcat cu toții scările de la intrare. Dacă stai să te gândești, *ăsta* e, de fapt, antreul casei – și a întins brațele cuprinzând cu palmele deschise peisajul – strada,

copacii, aleea care duce spre casă. Toate acestea țin lumea la distanță. Dar apoi ajungi în dreptul casei și fațada e toată numai sticlă, așa că îți apare totul expus în fața ochilor. Nu numai că nu văzuserăm în viața noastră așa o casă, dar nu mai văzuserăm niciodată genul de lucruri care își au locul potrivit într-o asemenea casă. Săraca mami.

Maeve a clătinat din cap la gândul acesta.

— Era îngrozită, de parcă el era gata să-i dea brânci într-o încăpere plină de tigri. Îi spunea întruna: ,,Cyril, asta e casa cuiva. N-avem voie să intrăm".

Așa s-a întâmplat cu familia Conroy: o generație a fost împinsă să intre, iar următoarea a fost îmbrâncită să iasă.

— Da' tu ce-ai zis?

S-a gândit puțin.

— Eu eram copil, așa că eram fascinată. Îmi părea rău de mami, fiindcă se vedea clar că e încremenită de frică, dar în același timp înțelegeam că e casa noastră și că o să locuim în ea. Copiii de cinci ani nu știu ce-s alea proprietăți imobiliare, pentru ei totul e ca-n basme, iar în basme dai mereu peste câte un castel. Dacă vrei să știi adevărul, mi-era milă de tata. Nimic din ce încerca el să facă nu-i reușea. Poate că îmi părea chiar mai rău de el decât de ea.

Și-a umplut plămânii cu fum pal, cenușiu, apoi l-a suflat înspre cerul pal, cenușiu.

— Cu asta cred că te-am șocat. Îți mai aduci aminte ce căldură înăbușitoare era după-amiaza în holul de la intrare, chiar și atunci când nu era arșiță afară?

— Sigur.

— Așa era și atunci. Am început să facem câțiva pași prin casă, fără să ne aventurăm prea prea mult la început, pentru că mami nu voia să se îndepărteze de ușă. Îmi amintesc că vaporul bunicului stătea înțepenit pe valuri pentru că nu mai întorsese nimeni ceasornicul. Îmi amintesc de pardoseala de marmură și de candelabru. Tata încerca să facă pe ghidul: ,,Ia uită-te la oglinda asta! Ia uite ce mai scară!" Ca și când nu vedea și singură scara. Cumpărase cea mai frumoasă casă din Pennsylvania și nevastă-sa se uita la el de parcă ar fi împușcat-o. Până la urmă, am trecut prin toate camerele. Poți să-ți închipui așa ceva? Mama îl tot întreba: ,,Cine sunt oamenii ăștia? De ce-au lăsat totul și au plecat?" Am pornit pe holul din

spate cu toate păsărelele alea de porțelan, fiecare așezată pe raftul ei. O, Doamne, ce mult îmi plăceau păsărelele alea! Îmi venea să vâr una în buzunar. După spusele tatei, casa fusese construită de soții VanHoebeek pe la începutul anilor '20 și toți membrii familiei erau morți. Am intrat în salon și iată-i acolo, în tablouri uriașe, pe cei doi VanHoebeeki țintuindu-ne cu privirea ca pe niște tâlhari.

— ,,Toți sunt morți", am zis eu, imaginându-mi vorbele tatei, ,,și am cumpărat casa de la bancă și toate lucrurile lor sunt acum ale noastre".

Or mai fi fost toate lucrurile acolo, la locul lor? Oare mai atârnau încă hainele în dulapuri? Nici nu o cunoșteam bine pe mama, dar o compătimeam când priveam lucrurile din această perspectivă.

— A durat ceva până a urcat tata scările. Am trecut în revistă toate dormitoarele. Toate erau la locul lor: paturile, și pernele, și prosoapele din băi. Mi-aduc aminte că pe măsuța de toaletă din dormitorul cel mare era o perie de argint cu fire de păr în ea. Când am ajuns în camera mea, tata mi-a spus: ,,Maeve, mă gândeam că poate ți-ar plăcea aici". Cărui copil nu i-ar fi plăcut camera aia? Mai ții minte seara în care le-am arătat-o Narmei și lui Bright?

— Da, cum să nu?

— Ei bine, află că așa s-a întâmplat și cu mine. M-am dus glonț la băncuța de sub fereastră și tata a tras draperiile peste mine. Shangri-la[51]. Mi-am ieșit din minți de atâta fericire, și apoi mami și-a pierdut și ea capul pentru că încă mai credea că toată nebunia asta o să se termine odată și o să fiu dezamăgită că nu am și eu o cameră de prințesă. Mi-a spus: ,,Maeve, ieși de-acolo. Nu-i băncuța ta". Dar era a mea. Știam eu că-i a mea.

— Știai tu la vârsta aia?

Eu nu fusesem niciodată în stare să înțeleg ce mi s-a dat, ce e al meu. Am înțeles doar ce am pierdut.

Mi-a răspuns cu un zâmbet obosit și m-a mângâiat pe cap. Aveam părul tuns scurt, ras la ceafă. Asta era regula la Choate,

[51] Shangri-la, tărâm ideal imaginat de scriitorul englez James Hilton (1900-1954) în romanul *Lost Horizon (Orizont pierdut,* 1933) după modelul regatului mitic tibetan Shambala. Cuvântul este folosit azi cu sensul fie de paradis terestru, fie de refugiu idilic.

chiar și pe la mijlocul anilor șaizeci.

— Pricepeam eu câte ceva, dar, sinceră să fiu, nu, n-am înțeles pe de-a-ntregul până când Norma și Bright nu mi-au reînviat, în felul lor, copilăria. Cred că de-aia mi s-a făcut milă de ele, pentru că, într-un fel, îmi era milă de mine însămi.

— Ți-ai și găsit seara potrivită pentru așa ceva. Eu unul îmi plângeam mie însumi de milă.

Maeve a trecut cu vederea cuvintele mele. De data asta, ca niciodată, o interesa povestea ei, nu a mea.

— După eșecul din dormitor, am urcat la etajul doi. Tata voia să ne arate totul. Știa că urmează partea mai grea a turului casei, dar nu se putea abține. Etajul doi l-a dat gata. Pe vremea aia purta la genunchi o orteză care nu i se potrivea perfect și trebuia să urce scările fără să îndoaie piciorul. Scările erau un chin pentru el. Putea să urce un etaj, dar nu două. A cumpărat casa fără să fi urcat vreodată la etajul doi, iar când, în cele din urmă, a ajuns acolo, sus, a constatat că o parte din tavanul sălii de bal s-a surpat. Cu podeaua înțesată de bucăți mari de tencuială spartă, camera arăta de parcă ar fi fost detonată o bombă acolo. Ratonii își croiseră drum în casă rozând zidurile și erau plini de purici. Sfâșiaseră salteaua din dormitorul cel mic ca să-și facă cuib, sfâșiaseră pernele și cuvertura și peste tot erau numai fulgi și puf. Te mai trăsnea și duhoarea aia amestecată de sălbăticiune, de excremente de sălbăticiune și de hoit de sălbăticiune.

S-a strâmbat amintindu-și de toate acestea.

— Dacă tot se aștepta să ne facem o primă impresie bună despre casă, *nu* ar fi trebuit să ne ducă la etajul doi.

Mă aflam încă într-un moment al vieții în care casa era eroina fiecărei povești, era iubita noastră țară pierdută. Era acolo un gard viu de cimișir, bine îngrijit, care fusese strunit să crească pe verticală și pe deasupra cutiei poștale, și îmi venea să cobor din mașină și să trec strada să îl ating așa cum făceam de fiecare dată când mă trimitea Sandy să aduc corespondența, de parcă aș fi locuit tot acolo.

— Te rog, spune-mi că ați plecat acasă după aia.

— Nu, drăguță, ăsta a fost doar începutul.

S-a întors cu spatele la casă, așa că acum mă privea frontal. Purta tricoul pe care i-l adusesem de la Choate și un șort vechi, și și-a așezat bine pe scaun picioarele lungi, bronzate, ca

să-și facă loc.

— Pe tata îl durea piciorul de nu mai putea, dar a ieșit din casă și s-a dus la mașină și a adus pachetul cu mâncarea de prânz, apoi a luat farfurii din bucătărie și a umplut paharele cu apă de la robinet și ne-a întins masa în sufragerie, în timp ce mami ședea într-unul din fotoliile alea franțuzești groaznice din vestibul și tremura ca o frunză. A pus sandviciurile în farfurii și ne-a chemat la masă. În sufragerie! Vreau să spun, dacă măcar s-a fi uitat la ea să vadă ce se întâmplă, ne-ar fi lăsat să mâncăm în bucătărie sau în mașină sau altundeva, fără tavan colorat în albastru și auriu deasupra capului. Sufrageria a fost greu de suportat chiar și în vremurile cele mai bune. El a condus-o la masă de parcă era oarbă. Ea tot lua sandviciul în mână și îl punea la loc, în farfurie, în timp ce tata ciripea vesel ca un cintezoi despre suprafața proprietății, când a fost construită casa și cum a făcut familia VanHoebeek bani din afaceri cu țigări în timpul războiului.

A tras un ultim fum și și-a stins țigara în scrumiera mașinii.

— Mulțumirile noastre, domnule și doamnă VanHoebeek.

S-a auzit un tunet și dintr-odată s-a pornit ploaia, un potop de picături enorme care au spălat ca un val parbrizul. Nici unul dintre noi nu s-a mișcat să închidă geamul.

— Da' n-ați dormit în noaptea aia acolo.

Am rostit cuvintele astea ca și când știam sigur, pentru că nu suportam gândul că nu ar fi fost așa.

A clătinat din cap. Ploaia răpăia atât de tare pe capotă, că a trebuit să ridice un pic tonul. Ni se îmbibau spinările de apă.

— Nu. Tata ne-a dus puțin afară să ne arate împrejurimile, dar terenul din jurul casei arăta mizerabil. Piscina era năpădită de frunze uscate. Chiar și așa, îmi venea să îmi scot pantofii și șosetele si să îmi bag picioarele în apă, dar nu m-a lăsat mami. Credeam că mă ține de mână fiindcă îi e frică să nu fug, dar, de fapt, mă ținea aproape de ea pentru că, vezi tu, avea nevoie să se țină de ceva. Apoi tata a bătut din palme și ne-a spus că ar cam trebui să plecăm acasă. Împrumutase mașina pentru o zi de la un funcționar de bancă și trebuia s-o ducă înapoi. Poți să-ți închipui așa ceva? Vasăzică cumpără o casă ca asta, dar nu are mașină? Ne-am întors înăuntru și el a luat sandviciurile și le-a împachetat și le-a pus la loc în pungă. Adevărul e că nici unul dintre noi nu mâncase nimic, așa că era normal să luăm

sandviciurile și să le ducem acasă pentru cină. Doar nu era să arunce bunătate de sandviciuri! Mami a dat să strângă farfuriile, dar tata, de asta îmi amintesc cel mai bine, i-a atins încheietura mâinii și i-a spus: ,,Lasă-le. O să le strângă fata”.

— Nu se poate!

— Și mami l-a întrebat: ,,Care fată?” Adică, pe lângă toate astea, mai avea acum și o roabă.

— Fluffy.

— Hotărât lucru, a zis Maeve, tata a fost un bărbat care nu și-a cunoscut bine propria soție.

Capitolul 11

Lui Sandy i-a revenit sarcina de a mă suna ca să îmi spună că Maeve e internată în spital.

— Își făcuse planuri să se interneze și să iasă din spital fără să știi tu, dar asta-i o prostie. Mi-au spus că s-ar putea să fie nevoie să o țină acolo două nopți.

Pe când o întrebam pe Sandy ce s-a întâmplat, auzeam cum vorbește doctorul din mine, cu calmul acela studiat, menit să liniștească toate temerile: *Spuneți-mi ce vă supără.* Dorința mea era să o zbughesc urgent pe ușă afară, să alerg într-un suflet până la Penn Station.

— I-a apărut semnul ăla urât, roșu, care urcă pe tot brațul. I l-am văzut pe mână și, când am întrebat-o ce e, mi-a zis să-mi văd de treaba mea, așa că am sunat-o pe Jocelyn, și Jocelyn a dat-o pe brazdă. A venit și a dus-o pe Maeve la doctor. I-a spus că dacă nu se urcă în mașină, cheamă ambulanța. Jocelyn s-a priceput întotdeauna mai bine ca mine să strângă omul cu ușa. Putea s-o forțeze pe soră-ta să facă unele lucruri, așa cum eu n-am fost niciodată în stare. Eu una nu puteam nici măcar s-o conving pe Maeve să se pieptene.

— Și doctorul ce-a spus?

— A zis că trebuie să se ducă la spital chiar în clipa aia, asta a zis. N-a lăsat-o nici măcar să meargă acasă să-și facă bagajul. De-aia a trebuit să mă sune pe mine să-i aduc niște lucruri. M-a pus să jur că nu spun la nimeni, da' nu-mi pasă. Ce crede ea, că n-o să-ți spun că-i în spital?

— Ți-a spus de când are pata aia roșie?

Sandy a scos un oftat.

— A zis că a purtat mâneci lungi ca să nu se mai gândească la ea.

Eram la mijlocul săptămânii, așa că Celeste era acasă la ai ei, în Rydal. Când am ajuns la Penn Station, am sunat-o de la un telefon public și i-am spus la ce oră sosește trenul meu. M-a luat de la gară, din Philadelphia, și m-a dus cu mașina la spital, lăsându-mă pe aleea circulară de la intrare. Celeste era supărată foc pe Maeve pentru că nu mă îndemnase să îmi deschid un cabinet de medicină internă, de parcă, dacă mi-ar fi spus Maeve să fac asta, aș fi ascultat-o. Încă mai credea că e vina lui Maeve că m-am despărțit de ea cu ani în urmă și i-am dat peste cap planurile la absolvirea facultății. Celeste arunca

vina pe Maeve pentru tot ceea ce îi era teamă să-mi reproșeze mie. La rândul ei, Maeve nu o iertase pe Celeste pentru că mă bătuse la cap să o iau de nevastă în primul meu an la facultatea de medicină. Maeve credea că Celeste și-a regizat apariția la slujba de înmormântare a domnului Martin, știind foarte bine că o să mă întâlnească acolo. Nu eram de acord cu ea – nu că asta ar fi contat. Ceea ce conta în schimb era faptul că Celeste nu voia să dea ochii cu Maeve, și Maeve nu voia s-o vadă pe Celeste, iar tot ce îmi doream eu era să cobor din mașină și să o găsesc pe soră-mea.

— Să-mi spui dacă ai nevoie să te aduc acasă cu mașina, a zis Celeste și m-a sărutat, apoi a plecat.

Eram în 21 iunie, ziua cea mai lungă a anului. Opt seara, și razele soarelui la apus încă mai alunecau peste toate geamurile de pe latura de vest a spitalului. Femeia de la ghișeul de informații îmi spusese numărul salonului lui Maeve și mă expediase. Faptul că îmi petrecusem ultimii șapte ani în diverse spitale din New York nu însemna că sunt pregătit și să găsesc salonul soră-mii într-un spital din Pennsylvania. Nu exista nici o logică în felul cum erau amplasate încăperile dintr-un spital – spitalele se extindeau precum cancerul, noi aripi metastazau pe neașteptate la capătul unor holuri lungi ca niște tuneluri. Mi-a luat ceva timp să găsesc etajul de medicină internă, apoi să o dibui pe soră-mea în tot haosul acela. Ușa de la salonul ei era întredeschisă și am bătut de două ori înainte să intru. Era un salon dublu, dar perdeaua care îl împărțea în două era trasă în lături, lăsând să se vadă un al doilea pat gata pregătit, curat, care își aștepta ocupantul. Un bărbat blond, îmbrăcat cu costum, stătea pe scaunul de lângă patul lui Maeve.

— O, Doamne Isuse, a spus Maeve când a dat cu ochii de mine. S-a jurat pe capul soră-sii că n-o să te sune.

— Te-a mințit, am spus eu.

Bărbatul în costum s-a ridicat. Nu mi-a luat decât o secundă să-mi dau seama cine e.

— Danny.

Domnul Otterson mi-a întins mâna.

I-am strâns mâna și m-am aplecat să o sărut pe Maeve pe frunte. Avea fața congestionată și ușor transpirată și pielea fierbinte.

— Sunt bine, a spus ea. Mă simt cât se poate de bine.

— I se dau antibiotice. Domnul Otterson a făcut semn spre o tijă argintie de care era agățată o pungă cu fluid care se scurgea întruna, apoi s-a uitat la Maeve. Are nevoie de odihnă.

— Dar mă odihnesc. Ce poate fi mai odihnitor de atât?

Părea atât de stângace așa, întinsă în pat, de parcă repeta rolul de pacientă într-o piesă de teatru, dar sub pătură era îmbrăcată cu hainele ei de stradă și avea pantofi în picioare.

— Ar cam trebui să plec, a spus domnul Otterson.

Am crezut că Maeve o să încerce să îl oprească, dar nu a făcut-o.

— Vineri mă întorc la lucru.

— Luni. Crezi că nu putem să ne descurcăm o săptămână fără tine?

— Nu puteți, a spus ea, la care el i-a zâmbit afectuos.

Domnul Otterson a atins-o ușor pe mâna sănătoasă, apoi m-a salutat cu un gest al capului și a plecat. Ne întâlniserăm de multe ori de-a lungul anilor și lucrasem la el, la fabrică, vara, când mă întorceam acasă de la Choate, dar întotdeauna l-am perceput ca pe o persoană timidă. Nu am înțeles niciodată cum a putut un asemenea om să pună pe picioare o asemenea afacere. Legumele congelate ale firmei Otterson's erau de acum livrate în toate statele de la est de Mississippi. Așa mi-a spus Maeve, și se mândrea cu asta.

— Dacă m-ai fi sunat înainte, ți-aș fi spus să nu vii, a zis ea.

— Iar dacă m-ai fi sunat tu înainte, ți-aș fi spus la ce oră o să vin.

Am luat suportul metalic cu foaia de observație care atârna de un cârlig la picioarele patului ei. Avea tensiunea nouăzeci cu șaizeci. Îi administrau Cefazolin din șase în șase ore.

— Vrei să-mi spui ce s-a-ntâmplat?

— Dacă nu o să practici medicina ca profesie, nu văd cu ce drept o practici în familie.

Am dat ocol patului și i-am luat mâna cu perfuzia intravenoasă. O dâră roșie, inflamată, de celulită pornea de la o tăietură din dosul palmei, apoi mergea șerpuit în sus și se arcuia către partea din interior a brațului, apoi dispărea la

subraț. Cineva o însemnase cu marker negru ca să urmărească evoluția infecției. Avea brațul fierbinte, ușor inflamat.

— Când ți-a apărut?

— Am ceva să-ți spun, numai să-mi dai drumul la braț. Voiam să aștept până în weekend, dar acum ești aici.

Am întrebat-o din nou când i-a apărut dâra aceea. Poate că, până la urmă, tot mă alesesem cu ceva bun de pe urma facultății de medicină. Cu siguranță m-a învățat să pun insistent o întrebare la care nimeni nu crede că are vreun rost să răspundă.

— Cum te-ai rănit la mână?

— N-am idee.

Am pus degetele pe încheietura mâinii ei.

— Lasă-mă, nu-mi mai lua pulsul, a spus ea.

— Te-a lămurit cineva ce se-ntâmplă? Ți se infectează sângele, faci septicemie, nu-ți mai funcționează organele.

La fiecare sfârșit de săptămână, Maeve lucra la punctele de colectare a hainelor și alimentelor pentru săraci, unde se ocupa de aprovizionarea depozitelor caritabile. Mereu se rănea, mereu se înțepa la mâini în câte o capsă sau în câte un afurisit de cui. Avea numai vânătăi de la încărcatul cutiilor în portbagajele mașinilor care așteptau la intrare.

— Te rog, nu mai fi așa de prăpăstios. Sunt pe un pat de spital, nu? Mă îndoapă cu antibiotice. Mai mult de atât nu prea știu ce-ar mai trebui să fac.

— Normal e să mergi la doctor înainte ca infecția de la mână să ajungă la inimă. Parcă te-ar fi mânjit cineva cu pensula cu vopsea pe braț, de la un capăt la altul. Tu n-ai observat?

— Vrei sau nu să afli ce vești am?

Buna-creștere nu mă ajuta să ascund furia pe care o simțeam văzând-o cum zace acolo pe pat. Avea febră. Poate că avea și dureri, dar eram ultima persoană față de care ar fi recunoscut. Mi-am zis în sinea mea că trebuie să încetez, pentru că altfel nu o să-mi spună nimic. M-am dus înapoi, pe cealaltă parte a patului, și m-am așezat pe scaun, care încă mai era cald după ce stătuse pe el domnul Otterson. I-am vorbit din nou, luând-o de la început.

— Îmi pare rău că ești bolnavă.

M-a privit un moment, încercând să își dea seama cât sunt

de sincer.

— Mulțumesc.

Mi-am așezat mâinile pe genunchi ca să mă abțin să o tot ating.

— Hai, spune-mi ce vești ai.

— Am văzut-o pe Fluffy, a spus ea.

În ziua aceea, când am mers la spital, aveam douăzeci și nouă de ani. Maeve avea treizeci și șase. Ultima oară când o văzusem pe Fluffy aveam patru ani.

— Unde?

— Unde crezi?

— Cred că glumești.

— Aș fi preferat să-ți dau vestea în mașină, zău așa. Ăsta era planul meu.

Ne păstram cele mai importante discuții pentru timpul petrecut împreună în mașină, dar având în vedere împrejurările, trebuia să ne mulțumim cu salonul de spital, cu dalele verzi ale pardoselii și tavanul scund, izolat fonic, cu semnalele intermitente transmise prin sistemul de alarmă, care anunțau că cineva a intrat în stop cardio-respirator.

— Când?

— Duminică.

Jumătatea superioară a patului era puțin ridicată. Ea stătea întinsă pe spate, dar își întorsese fața spre mine.

— Tocmai ieșisem din biserică și mă gândeam să dau o raită pe la Casa Olandeză în drum spre casă.

— Locuiești la două cvartale de biserică.

— Nu mă-ntrerupe. Nu trec nici cinci minute, că o altă mașină oprește în spatele meu și din ea coboară o femeie și trece strada. E Fluffy.

— De unde Dumnezeu știai că-i Fluffy?

— Știam, pur și simplu. Trebuie că e trecută de cincizeci de ani și și-a tăiat părul ăla lung. E tot roșcată, sau poate se vopsește. E tot zbârlită. Mi-o amintesc foarte bine.

Și eu îmi aminteam de ea.

— Deci ai coborât din mașină...

— Întâi am urmărit-o. Se oprise la capătul aleii și-mi dădeam seama că stă în cumpănă dacă să meargă să bată la ușă. Că doar a crescut acolo, la fel ca noi.

— În nici un caz la fel ca noi.

Maeve a dat din cap, așa cum stătea, rezemată pe pernă.

— Am trecut strada. Din ziua în care am plecat, nu mai pusesem piciorul pe partea aia a străzii și eram un pic tulburată, dacă vrei să știi adevărul. Mă tot gândeam că Andrea o să vină în fuga mare pe alee înarmată cu o tigaie.

— Ce i-ai spus?

— Am strigat-o pe nume, atâta tot. Am spus *Fiona* și s-a întors spre mine. Vai, Danny, să fi văzut ce față a făcut.

— Te-a recunoscut?

Maeve a dat din cap și avea privirea febrilă.

— Mi-a spus că sunt leită mami, când era ea tânără. Mi-a zis că m-ar fi recunoscut oriunde.

A intrat o asistentă tânără cu o bonetă albă pe cap, dar când ne-a văzut, s-a oprit în loc. Mă aplecasem atât de mult spre Maeve, încât bărbia mi se sprijinea, practic, de umărul ei.

— Vă deranjez, poate nu-i momentul potrivit? a întrebat asistenta.

— Nu-i deloc momentul potrivit, a spus Maeve.

Asistenta a mai spus ceva, dar nu i-am mai dat nici o atenție. A tras ușa după ea și Maeve a continuat:

— Fluffy mi-a spus că tocmai trecea pe acolo și se întreba dacă încă mai locuim în casa aia.

— Iar tu i-ai spus nu, sunt doar obsedată de casă și stau tot timpul cu ochii pe ea.

— I-am spus că am plecat de acolo în '63, după moartea tatei. N-ar fi trebuit s-o spun așa, dar nu m-am gândit. De îndată ce mi-au ieșit cuvintele pe gură, biata Fluffy s-a făcut roșie la față și i s-au umplut ochii de lacrimi. Se vede treaba că spera să-l găsească tot acolo. Cred că pe el venise să-l vadă.

— Bun, și după aia?

— Păi ea plângea și eu nu voiam să mai zăbovesc acolo, pe partea aia a străzii, unde n-ar fi trebuit să fiu, așa c-am invitat-o să urce în mașină să discutăm.

Am clătinat din cap.

— Tu și Fluffy în mașina parcată în fața Casei Olandeze.

— Poți să spui și-așa. Danny, a fost ceva extraordinar. Când s-a urcat în mașină, am fost la fel de apropiate una de cealaltă cum suntem noi doi acum, iar ce am simțit atunci – eram

nemaipomenit de *fericită,* simțeam că-mi crește inima și mi se deschide în fața ei. Era îmbrăcată cu jacheta aia veche, albastră, aproape la fel cum mi-o aminteam. Îmi venea să mă aplec și să o pup. Mereu am crezut că o urăsc pe Fluffy pentru că te-a lovit și pentru că s-a culcat cu tata, dar îmi dau seama acum că n-am nici un resentiment față de ea. E ca și cum aș fi incapabilă să urăsc pe cineva sau ceva de pe vremea dinaintea venirii Andreei, adică de pe vremea lui Fluffy. E frumușică la față, chiar și acum. Nu știu dacă-ți mai amintești chipul ei, dar era blând, foarte irlandez. Nu mai are pistrui, dar are ochii ăia mari, verzi, cum îi știam.

I-am spus că îmi amintesc de ochii ei.

— La început am vorbit mai mult eu. I-am povestit cum s-a însurat tata și cum a murit și cum ne-a dat Andrea afară din casă, și știi ce-a spus?

— Ce?

— A zis: ,,Ce mai ștoarfă!”

— Fluffy!

Maeve a râs până i s-au înroșit obrajii și a început să tușească.

— Știi ce? A nimerit-o la fix, a spus ea și i-am întins un șervețel de hârtie. Voia să știe totul despre tine. A fost impresionată când a auzit că ești doctor. Spunea întruna că erai un neastâmpărat și că nu-și poate închipui că ai sta locului nici atât cât să citești o carte, darămite să mai studiezi și medicina.

— Vrea să dreagă busuiocul. Nu eram eu chiar așa de neastâmpărat.

— Ba erai.

— Pe unde-a umblat în toți anii ăștia?

— Mai înainte a locuit în Manhattan. Zicea că nu știa ce să facă în ziua în care a dat-o tata afară. Zicea că a stat, pur și simplu, acolo, în capătul aleii, și a bocit și până la urmă a ieșit Sandy și i-a zis că o să-l sune pe bărbată-su să vină s-o ia. Sandy și soțul ei au luat-o la ei acasă.

— Draga de Sandy!

— Zicea că s-au sfătuit împreună câteva zile și în final au hotărât să se ducă la Imaculata Concepție și să discute cu părintele. Bătrânul părinte Crutcher a ajutat-o pe Fluffy să-și găsească un post de dădacă la o familie înstărită din Manhattan.

— Adică Biserica Catolică ajută o femeie care a fost

concediată pentru că a lovit un copil să se angajeze ca să îngrijească alți copii. Frumos, n-am ce zice.

— Hai, serios, *nu* mă mai întrerupe. Mă faci să pierd firul poveștii. Pune mâna pe un post bun de dădacă și cât sunt copiii încă mici se mărită cu portarul clădirii în care lucrează. Zicea că au ținut secret până a rămas însărcinată, ca să nu-și piardă slujba. Spunea că primul lor copil a fost o fetiță, și fetița aia e acum studentă la Rutgers. Tocmai era în drum spre ea când a decis să se abată un pic, să mai vadă casa.

— Nimeni nu mai învață geografie în ziua de azi. Casa Olandeză nu e în drumul spre Rutgers când vii dinspre oraș.

— Acum locuiesc în Bronx, ea și soțul ei, a continuat Maeve, neluând în seamă cuvintele mele. Au avut trei copii împreună, fata, apoi doi băieți.

Cu greu m-am abținut să îi spun că nici dacă mergi din Bronx spre Rutgers nu-ți e în drum Casa Olandeză.

— Fluffy spunea că nu poate să nu mai dea câte o raită din când în când. A lucrat acolo încă înainte să ne mutăm noi în casa aia. A căzut în sarcina ei să aibă grijă de casă după moartea doamnei VanHoebeek. Zicea că i-a fost teamă să meargă să bată la ușă, fiindcă nu știa ce-o să spună tata când o s-o vadă, dar că mereu a sperat să dea acolo peste vreunul din noi.

Am clătinat din cap. De ce îmi era dor de soții VanHoebeek, după atâta amar de ani?

— M-a întrebat dacă mai am diabet și i-am spus că da, bineînțeles, apoi s-a întristat din nou. Îmi amintesc că Fluffy era foarte dură pe vremea când eram noi copii, dar cine știe? Poate că nu era.

— Ba era.

— Vrea să te vadă.

— Pe mine?

— Nu locuiești chiar așa departe de ea.

— De ce vrea să mă vadă?

Maeve mi-a aruncat o privire de parcă voia să spună că sunt, de bună seamă, destul de isteț ca să înțeleg de ce, dar eu habar nu aveam.

— Vrea să îndrepte răul pe care ți l-a făcut.

— Spune-i că nu-i nevoie să-ndrepte nimic.

— Ascultă-mă. E important, și doar nu ești ocupat.

Maeve nu privea ca pe o ocupație munca pe care o făceam la o clădire. În privința asta, era gând la gând cu Celeste.

— N-am nevoie să reiau legătura cu o persoană pe care n-am mai văzut-o de când aveam patru ani.

Recunosc că povestea exercita asupra mea o anume fascinație pentru că era despre întâlnirea lui Maeve cu Fluffy, care mi se părea ceva senzațional, dar nu mă interesa să restabilesc relația cu Fluffy.

— Ei bine, i-am dat numărul tău de telefon. I-am spus că o să mergi să te întâlnești cu ea la Hungarian Pastry Shop. N-o să fie nici un deranj pentru tine.

— Nu-i vorba de deranj, pur și simplu nu vreau.

Soră-mea a căscat ostentativ și și-a afundat și mai bine fața în pernă.

— Sunt obosită.

— Ia nu încerca să schimbi vorba.

Când s-a uitat la mine cu ochii ei albaștri injectați, mi-am adus aminte unde ne aflăm și de ce suntem acolo. Simțise dintr-odată o nevoie covârșitoare de somn și a închis ochii de parcă nu i se putea împotrivi.

Am rămas așezat pe scaun, privind-o. Mă întrebam dacă nu e cazul să vin mai aproape de casă. Acum, că terminasem cu rezidențiatul, nu mai era nevoie să locuiesc în New York. Eram proprietarul a trei imobile, dar știam foarte bine că cele mai mari imperii imobiliare au fost construite în afara orașului.

Mai târziu, când a sosit doctorul la Maeve să vadă cum se mai simte, m-am ridicat și i-am întins mâna.

— Dr. Lamb, s-a prezentat el.

Nu era cu mult mai mare decât mine. S-ar putea să fi fost chiar de aceeași vârstă cu mine.

— Dr. Conroy, am spus eu. Sunt fratele lui Maeve.

Maeve nici nu s-a mișcat când i-a ridicat brațul ca să urmărească cu degetele traiectoria dârei care îi dispărea în mâneca de la cămașă. La început am crezut că se preface, că vrea să evite întrebările doctorului, dar apoi mi-am dat seama că, într-adevăr, doarme. Nu știu cât timp stătuse Otterson acolo înainte de a veni eu. O ținusem prea mult de vorbă, nelăsând-o să doarmă.

— Ar fi trebuit să ajungă aici acum două zile, mi-a spus dr. Lamb, privindu-mă.

Am clătinat din cap.

— Eu am aflat ultimul.

— N-o lăsați să vă aburească. Vorbea de parcă eram doar noi doi în salon. Situația nu e simplă deloc.

I-a așezat brațul pe lângă corp și a tras cearșaful să îl acopere din nou. Apoi a bifat pe foaia de observație și a plecat.

Capitolul 12

La sfârșitul scurtei mele cariere medicale am fost cuprins de o neașteptată senzație de ușurare. După ce mi-am terminat rezidențiatul, am trecut printr-o perioadă în care eram în stare să văd partea bună a fiecărui lucru, mai cu seamă a rău-famatei zone de nord a Manhattanului. Pentru prima oară în viața mea de adult îmi puteam permite să irosesc o oră discutând cu un tip, într-un magazin de bricolaj, despre izolanți și etanșanți. Puteam să fac o greșeală când încercam să repar ceva, un closet, de exemplu, fără consecințe nefaste. Am curățat și lustruit dușumelele și am zugrăvit pereții unuia dintre apartamentele neocupate din clădirea mea, iar când am terminat treaba, m-am mutat acolo. Judecând după standardele camerelor de cămin și ale apartamentelor modeste în care locuisem în tinerețea mea extravagantă, apartamentul acesta era spațios – însorit, zgomotos și în întregime al meu. Faptul că eram proprietarul clădirii în care locuiam, sau că banca acționa ca proprietară în numele meu umplea un gol care de ani de zile nu îmi dădea pace. Celeste a cusut perdelele în Rydal, la mașina de cusut Singer a mamă-sii, și mi le-a adus cu trenul. S-a angajat la o școală primară din apropiere de Columbia, unde a început să predea citirea și o materie care se chema Artele limbajului[52], în vreme ce eu m-am apucat de lucru în celelalte spații din clădire și apoi în imobilele placate cu gresie roșiatică. Nu aveam motive să cred că era împăcată cu decizia pe care o luasem, dar a avut tact și nu m-a mai iscodit pe tema asta. Întraserăm în șuvoiul care te împinge înainte. Clădirea, apartamentul, slujba ei, relația noastră, totul a început să se lege cu o logică irefutabilă. Lui Celeste îi plăcea să spună o variantă mai sentimentală a poveștii noastre – cum am pornit-o noi pe drumuri diferite după ce a terminat ea colegiul, ca niște victime ale timpului și împrejurărilor, și apoi cum ne-am regăsit la o slujbă de înmormântare, dintre toate locurile posibile. ,,Așa a fost să fie”, conchidea ea, rezemându-se de pieptul meu.

Așadar, nu îmi stătea mie gândul la Fluffy. Nu m-am mai gândit la ea până în clipa când a sunat telefonul, la câteva luni după externarea lui Maeve, și vocea de la celălalt capăt al firului

---

[52] *Language Arts* (engl.), materie de studiu predată în școala elementară, care dezvoltă abilitățile de comunicare scrisă și orală ale elevilor.

a spus „Alo, Danny?” și am știut cine e, la fel cum și Maeve o recunoscuse pe Fluffy când o văzuse acolo, pe Strada VanHoebeek. Știam că i-a luat atât de mult timp să se hotărască să mă sune pentru că încerca să își facă curaj și știam că vom bea o cafea împreună la Hungarian Pastry Shop, cu sau fără vrerea mea. Că ar fi o risipă de energie să încerc să mă opun.

Cafeneaua aceea nu rămânea niciodată goală. Fluffy sosise mai devreme și așteptase să prindă un loc la geam. Când m-a văzut pe trotuar apropiindu-mă, a bătut în geam și mi-a făcut semn cu mâna. Stătea în picioare când am ajuns la masa ei. Nu fusesem sigur că am să o recunosc după descrierea făcută de Maeve. Nu mă gândisem că ea ar putea să mă recunoască doar bazându-se pe propriile-i amintiri despre copilul de patru ani de altădată.

— Îmi dai voie să te îmbrățișez? m-a întrebat ea. Nu te superi?

Am strâns-o în brațe pentru că nu aveam idee cum să o refuz. În amintirea mea, Fluffy era o uriașă, care creștea tot mai mult în înălțime pe zi ce trecea, dar în realitate era o femeie micuță și plăpândă. Era îmbrăcată cu o pereche de pantaloni largi și jacheta albastră despre care îmi vorbise Maeve, sau poate că avea mai multe jachete albastre. Și-a apăsat obrazul de sternul meu preț de o clipă, doar atât, apoi mi-a dat drumul.

— Phiu! a exclamat ea, făcându-și vânt cu mâna în dreptul feței, și ochii ei verzi erau umezi. S-a așezat din nou la masă, având în față cafeaua și brioșa. Asta-nseamnă mult pentru mine. Știi, tu ai fost copilașul meu. Așa simt eu ori de câte ori mă văd cu vreunul dintre copiii pe care i-am îngrijit, dar tu ai fost primul meu copilaș. Pe vremea aia nu știam că nu trebuie să-ți dăruiești toată inima unui copil care nu-i al tău. Asta-i sinucidere curată, dar și eu eram doar o copilă, și mama ta plecase, și sora ta era bolnavă, și tatăl tău... A sărit peste partea descriptivă despre tata. Aveam multe motive să mă atașez. S-a oprit doar atât cât să bea jumătate de pahar de apă cu gheață, apoi și-a dus șervețelul de hârtie la buze. E zăpușeală aici, nu-i așa? Sau poate m-am înfierbântat eu. Am emoții. Și-a tras gulerul rotunjit al bluzei descoperindu-și gâtul, și și-a făcut vânt cu el. Am emoții, dar sunt și la *vârsta aia.* Pot să-ți spun asta, da? Că doar ești doctor, cu toate că arăți ca și cum ai fi încă elev de liceu. Chiar ești doctor, pe bune?

— Da.

Nu avea rost să lungesc vorba.

— Asta-i bine. Mă bucur. Părinții tăi ar fi fost mândri de tine. Pot să-ți mai zic ceva? Stau așa și mă uit la tine și fața ta e fără cusur. Nu știu ce mă așteptam să văd, dar nu ți-a rămas nici un semn.

Am vrut să îi arăt mica cicatrice de lângă sprânceană, dar m-am răzgândit. Lizzy, o chelneriță pe care o știam și care își purta buclele negre prinse în vârful capului cu un elastic, a venit la masa noastră și mi-a pus dinainte o cafea și o brioșă cu mac.

— E proaspătă, a spus ea și a plecat.

Surprinsă, Fluffy a urmărit-o cu privirea în timp ce se îndepărta de noi.

— Te cunoaște lumea pe-aici?

— Locuiesc în apropiere.

— Și mai ești și chipeș, a spus ea. Nici o femeie n-o să uite un băiat chipeș ca tine. Dar Maeve zice că ai o iubită și nu prea îi place de ea, dacă cumva nu știai. Dar nu-i treaba mea. Atâta doar, mă bucur că nu ți-am sluțit fața. Ultima oară când te-am văzut, erai plin de sânge și zbierai, și Jocelyn a venit ca o vijelie și te-a dus la spital. Am crezut că te-am omorât, cu tot sângele ăla care ți-a curs, dar până la urmă ai trecut totul cu bine.

— Sunt bine.

Și-a mișcat buzele, încercând să schițeze un zâmbet.

— Mi-a zis Sandy că ești bine, dar n-am crezut-o. Ce era să-mi zică? Ani de zile am dus povara asta. Mi-a fost tare greu. N-am mai ținut legătura cu nimeni, să știi. Odată ce m-am mutat la New York, s-a terminat – nu m-am mai uitat înapoi. Uneori trebuie să lași trecutul în urmă, acolo unde e.

— Sigur.

— Asta mă duce cu gândul la tată-tău. A băut și restul de apă. Mi-a spus Maeve că s-a prăpădit. Îmi pare rău. Știi că semeni mult cu el, nu? Copiii mei sunt niște corcituri, toți trei. Nu seamănă nici cu mine, nici cu bărbată-miu. Bobby e italian, DiCamillo. Fiona DiCamillo e un nume corcit. Bobby nu a știut de povestea dintre mine și tată-tău. S-a oprit panicată și gâtul i s-a înroșit brusc. Era o femeie pe care biologia o trăda la fiecare pas. Emoțiile i se învolburau pe chip și i se citeau de la o poștă. Maeve ți-a spus, nu-i așa? Despre mine și tată-tău.

— Da.

Fluffy a expirat lung, a clătinat din cap.

— Doamne, credeam c-am făcut-o de oaie. Bobby nu trebuie să știe lucrurile astea. Poate nici tu nu trebuie să știi, dar hai. Eram doar o copilă pe vremea aia și eram o prostuță. Am crezut că tatăl tău o să mă ia de nevastă. Dormeam chiar acolo, la etajul întâi, într-o cameră alături de a ta și a soră-tii, și am crezut că nu mai rămâne decât să mă mut pe cealaltă parte a culoarului. Ha!

Chelnerițele de la Hungarian Pastry Shop erau nevoite să se întoarcă pieziș ca să se strecoare printre mese, ținând cafetierele ridicate cât mai sus. Se ciocneau de toată lumea și lumina bătea peste mesele de plastic și tacâmurile argintii și ceștile dolofane din porțelan chinezesc, dar eu nu vedeam nimic. Mă întorsesem cu gândul în bucătăria din Casa Olandeză și Fluffy era acolo.

— În dimineața aia, a spus ea dând din cap ca să se asigure că înțeleg despre ce dimineață e vorba, tată-tău și cu mine ne-am certat și nu aveam mintea limpede. Nu zic că n-a fost vina mea, spun doar că nu eram în apele mele.

— Din ce v-ați certat?

Mi-am lăsat privirea să-mi rătăcească înspre vitrina cu dulciuri de patiserie, în care plăcintele și prăjiturile erau de două ori mai mari decât ar fi trebuit.

— Pentru că nu ne căsătoream odată. Nu-mi spusese niciodată clar că o să se însoare cu mine, dar în ce an eram, 1950, '51? Mie niciodată nu mi-a trecut prin minte că n-o să ne căsătorim. Eram acolo, în patul lui, iartă-mă că-ți spun asta, și s-a ridicat să se îmbrace și eu eram așa de fericită de cum mergeau treburile între noi, că i-am zis c-ar trebui să începem să ne facem planuri. Și el m-a întrebat: ,,Ce fel de planuri?”

— O, am spus eu stânjenit, pentru că totul îmi suna cunoscut.

Fluffy a ridicat din sprâncene, ceea ce a făcut ca ochii ei verzi să pară și mai mari.

— Dacă era doar din cauză că nu avea de gând să se însoare cu mine, sigur, ar fi fost destul de rău, dar motivul. ..

S-a oprit și a luat cu furculița o bucățică de brioșă. Apoi, dumicat după dumicat, a mâncat-o pe toată. Terminase cu povestea. Fluffy, căreia nu-i stătuse gura de când intrasem pe

ușă, se oprise asemenea unui căluț mecanic în care trebuia să introduci o nouă monedă. Am așteptat, mai mult decât ar fi fost prudent, să reia firul povestirii.

— Ai de gând să-mi spui?

A dat din cap doar, pentru că energia ei extraordinară o părăsise.

— Am multe să-ți spun, a zis ea.

— Sunt numai urechi.

Mi-a aruncat o privire severă, privirea unei guvernante, îndreptată asupra unui copil obraznic, cu limba ascuțită.

— Tată-tău mi-a spus că nu poate să mă ia de nevastă pentru că este încă însurat cu mamă-ta.

Asta era ceva nou, la care niciodată nu mă gândisem.

— Mai erau căsătoriți?

— Acceptam să duc o viață imorală, cred că treaba asta am lămurit-o. Mă culcam cu un bărbat cu care nu eram măritată – OK, bun, greșeala mea, o să mă împac cu gândul ăsta. Numai că eu credeam că tată-tău e *divorțat.* Nu m-aș fi culcat niciodată cu un om însurat. Mă crezi pe cuvânt, nu-i așa?

I-am spus că da, bineînțeles. Ceea ce nu i-am spus a fost că un bărbat care vrea să se culce cu dădaca tânără și frumușică de pe cealaltă parte a culoarului nu are nici o intenție să se căsătorească cu ea. Ce minciună mai bună putea găsi decât să îi spună că e încă însurat? Tata nu era mult mai catolic decât mine, dar era prea catolic ca să fie bigam, și Andrea era prea isteață ca să se mărite cu un bigam, și domn' avocat Gooch prea meticulos ca să nu observe un asemenea detaliu.

— N-aș fi făcut *niciodată* ceva împotriva mamă-tii. Îmi plăcea de tată-tău, recunosc. Era chipeș și trist și te atrăgea cu toate chestiile alea pe care fetele, la vârsta aia, le cred importante, dar Elna Conroy era sufletul meu. Nu m-am văzut niciodată stând în locul ei, nimeni n-ar fi putut să facă asta, dar voiam să am grijă de tine și de soră-ta și de taică-tău așa cum ar fi vrut ea. Înainte să plece, era așa de îngrijorată din cauza voastră. Tare mult vă iubea pe toți trei!

Înainte să apuc eu să-mi formulez toate întrebările pe care voiam să i le pun, m-am simțit atins pe umăr de o mână puternică.

— Danny! Ai zi liberă. Dr. Able radia de bucurie. Ar trebui să te văd mai des acum, că ți-ai terminat rezidențiatul, nu mai rar

ca înainte. Am auzit niște zvonuri.

Fluffy și cu mine ședeam la o masă de patru persoane. Erau două locuri libere în dreptul cărora fuseseră puse tacâmuri și șervețele, amănunt pe care am sperat că o să aibă buna inspirație să îl treacă cu vederea.

— Domnule profesor Able, am spus eu. Dânsa e prietena mea, Fiona.

— Morey.

Dr. Able s-a aplecat peste masă să dea mâna cu ea.

— Fluffy.

Morey Able a zâmbit și a dat din cap.

— Ei, văd că sunteți ocupați. Danny, n-o să mă lași să te caut mult și bine până să te găsesc, nu-i așa?

— Promit. Transmiteți-i complimentele mele doamnei Able.

— Doamna Able știe cine a fost proprietarul parcărilor ălora, a spus el și a râs. S-ar putea să nu primești anul ăsta invitație la masă de Ziua Recunoștinței.

— Bun, i-a spus Fluffy. Atunci Danny poate să vină de Ziua Recunoștinței la noi.

Cum a plecat el de la masa noastră, mi s-a părut că Fluffy a înțeles că nu avem la dispoziție un timp nelimitat pentru întâlnirea de la Hungarian Pastry Shop. Așa că s-a hotărât să treacă la subiect.

— Știi, mamă-ta e aici, a spus ea. Am văzut-o.

Pilotând printre mese, Lizzy a trecut pe lângă noi, înclinându-și cafetiera în direcția mea. Am refuzat clătinând din cap, dar Fluffy și-a întins ceașca să îi mai toarne.

— Ce-ai zis?

Asta era ca un vânt rece suflând dinspre ușa deschisă. *E moartă,* voiam eu să spun. *Nu încape nici o îndoială că a murit.*

— N-am putut să-i spun soră-tii. Doar nu era să-i fac și mai mult rău, cu diabetul ei.

— Dacă știi unde e mama ta nu ți se agravează diabetul, am spus eu, încercând să aduc argumente logice într-o discuție lipsită de orice logică.

Fluffy a clătinat din cap.

— Ba bine că nu. Ai uitat ce rău i-a fost? Erai prea mic. Mamă-ta mai venea, mai pleca și iar mai venea și iar mai pleca și la sfârșit, când a plecat de tot, Maeve aproape că era să moară. Ăsta-i adevărul. După aia, tată-tău i-a spus că n-o mai

primește înapoi. I-a scris o scrisoare când era Maeve în spital. Știu sigur. I-a spus că n-a lipsit mult să vă omoare pe amândoi.

— Pe amândoi?

— Ei, a spus ea, pe tine nu. A pomenit și de tine doar așa, ca s-o facă să se simtă și mai vinovată. Dacă vrei să știi părerea mea, încerca s-o convingă să se întoarcă. Numai că n-a știut cum.

Dacă m-ar fi întrebat cineva cu o oră înainte de întâlnirea aceasta ce sentimente am pentru mama, aș fi jurat că nu simt nimic, că subiectul mă lasă rece, motiv pentru care îmi era greu să înțeleg furia fără margini pe care o simțeam acum. I-am făcut semn cu mâna lui Fluffy să tacă o clipă, doar ca să poată creierul meu să absoarbă totul, apoi a ridicat și ea mâna și și-a atins ușor palma de a mea, de parcă ne-am fi măsurat degetele, să vedem cât sunt de lungi. Poate pentru că el era la două mese distanță de noi, în compania unui student, un băiat cam de vârsta pe care trebuie să o fi avut eu când ne-am cunoscut, m-am văzut stând în pragul ușii de la biroul lui Morey Able.

Nu ai părinți? m-a întrebat el.

— Ea unde-i acum?

Brusc, m-a străfulgerat gândul că e posibil ca mama să intre în cafenea, la Hungarian Pastry Shop, și să-și tragă un scaun, că toată întâlnirea asta a fost doar cadrul dinainte pregătit pentru o surpriză groaznic de neplăcută.

— Nu știu pe unde-o fi *acum.* Am văzut-o acum mai bine de-un an, poate doi. Nu țin minte niciodată anii și datele. Dar sunt sigură că era în Bowery[53]. Eram în autobuz și m-am uitat pe geam și iat-o pe ea, pe Elna Conroy, pironită acolo, parcă pe mine mă aștepta. Mai că mi s-a oprit inima-n loc.

Am expirat și mi-a venit inima la loc.

— Vrei să spui c-ai văzut din autobuz pe cineva care semăna cu mama?

Ideea de a vedea pe cineva cunoscut când te uiți pe geamul unui autobuz mi se părea cam trasă de păr, dar eu unul nu mergeam de obicei cu autobuzul, iar când mergeam, nu cred

---

[53] The Bowery, zonă din partea de sud a Manhattanului, locuită în mare parte, până prin anii '90 (când a început procesul de gentrificare), de oameni cu venituri modeste sau persoane aparținând păturilor sociale defavorizate.

că mă uitam pe geam.

Fluffy și-a dat ochii peste cap.

— Isuse! Doar nu sunt tâmpită, Danny. M-am dat jos din autobuz. M-am întors din drum și am găsit-o.

— Și era ea?

Elna Conroy, cea care fugise în India în puterea nopții, lăsându-și în urmă soțul și doi copii care dormeau, era în Bowery?

— Era neschimbată, îți jur. A încărunțit și acum își poartă părul împletit, cum se pieptăna Maeve înainte. Amândouă au claia aia de păr.

— Și-a adus aminte de tine?

— Nu m-am schimbat chiar așa de mult, a spus Fluffy.

Eu eram cel care se schimbase.

Fluffy și-a vărsat cafeaua în paharul de apă și a lăsat gheața să se topească.

— Prima întrebare pe care mi-a pus-o a fost despre tine și Maeve și, pentru că nu știam nimic, n-am avut ce să-i spun. Nu știam nici măcar unde locuiți. Mi s-a făcut iar rușine gândindu-mă la toate câte am făcut, de parcă povestea aia s-ar fi întâmplat deunăzi. N-o să-mi treacă niciodată. Când mă gândesc că am fost dată afară, când mă gândesc *de ce* am fost dată afară și că nu am rămas să am grijă de voi cum i-am promis ei.

Durerea ei plutea între noi.

— Eram copiii ei. Poate că ar fi trebuit să rămână și să aibă grijă de noi chiar ea.

— E o femeie minunată, Danny. A pătimit mult.

— A pătimit mult pentru că a locuit în Casa Olandeză?

Fluffy s-a uitat în jos la farfuria goală. Nu era vina ei. Chiar dacă mă lovise, chiar dacă fusese dată afară din cauza asta. Aveam în suflet o minimă capacitate de a ierta, dar toată iertarea de care eram în stare i-am dăruit-o lui Fluffy.

— N-ai tu cum să-nțelegi, a spus ea. Nu putea să trăiască așa. Își ispășește păcatele acolo, servind supă la săraci. Încearcă să îndrepte ce a făcut, ca să fie iertată.

— De cine? De mine, de Maeve?

Fluffy a stat să se gândească.

— De Domnul, cred. Nu văd nici un alt motiv pentru care s-ar fi dus acolo, în Bowery.

Eu, care cumpărasem proprietăți în Harlem și în

Washington Heights, nu aș fi pus piciorul în Bowery pentru nimic în lume.

— Când a plecat din India?

Fluffy a rupt două pachețele cu zahăr, le-a vărsat conținutul în cafeaua cu gheață și a amestecat. Voiam să îi spun că ar fi fost mai bine dacă ar fi pus zahărul cât era cafeaua fierbinte. De fapt, voiam să îi spun că ar fi fost preferabil să ne întâlnim cu altă ocazie ca să-i explic cum se dizolvă zahărul.

— Demult. Zicea că de mulți ani. Zicea că oamenii au fost tare buni cu ea. Poți să-ți închipui? Ar mai fi stat bucuroasă acolo, numai că a trebuit să plece în altă parte, unde era nevoie de ea.

— Adică nu în Elkins Park.

— A renunțat la toate. Asta trebuie să-nțelegi tu. A renunțat la tine, la soră-ta, la tatăl vostru și la casa aia ca să-i ajute pe săraci. A trăit în India și Dumnezeu știe în câte alte locuri de groază. A fost acolo, în Bowery. Un cartier împuțit, să știi. E-o duhoare acolo, cu mizeria aia și cu oamenii ăia, și mama ta împarte supă la drogați și la bețivi. Dacă nici asta n-o fi căință, atunci nu știu ce poate fi.

Am clătinat din cap.

— Asta-i rătăcire a minții, nu-i căință.

— Îmi pare rău că n-am stat mai mult de vorbă cu ea, a spus Fluffy, căreia îmi era clar că i-am rănit sentimentele. Numai că întârziam la lucru. Acum sunt dădacă la un sugar. Lucrez un timp într-un loc și după aia plec, să nu mă atașez prea mult. Și, drept să-ți spun, derbedeii mișunau peste tot în jurul nostru și nu mă simțeam în siguranță stând acolo, pe stradă. Chiar când mi-a trecut gândul ăsta prin minte, mi-a spus că mă conduce ea până la stația de autobuz. M-a luat de braț ca și cum eram două vechi prietene. Mi-a zis c-o să lucreze un timp pe acolo și că, dacă vreau, pot să vin și eu să ajut, sau doar să mai trec pe acolo s-o văd. M-am tot gândit că o să mă duc în ziua mea liberă, dar nu m-a lăsat Bobby. Mi-a zis că nu-i treaba mea să gătesc pentru o adunătură de drogați.

M-am lăsat pe spătarul scaunului, încercând să înțeleg tot ce am auzit. Îmi părea bine că Maeve nu vine la New York. Nu voiam să se uite pe geamul unui autobuz și s-o vadă pe mama bătând străzile.

— Știi cumva pe unde-i acum?

A clătinat din cap.

— Ar fi trebuit să dau de tine mai curând ca să-ți pot spune. N-ar fi fost greu. Îmi pare rău.

I-am făcut semn lui Lizzy să vină cu nota de plată.

— Dacă ar fi vrut mama să ne vadă, ne-ar fi găsit chiar ea. Cum bine ziceai, n-ar fi fost greu.

Fluffy își făcea de lucru cu șervețelul, răsucindu-l pe degete.

— Crede-mă, știu cât de greu v-a fost. Doar eram acolo. Dar mama voastră are o misiune mai înaltă decât noi, ăștilalți, asta e.

Am pus banii pe masă.

— Atunci sper să se bucure de ea.

Când m-am uitat la ceas, am constatat că se făcuse deja târziu. Stabilisem o întâlnire cu un contractant ca să mă asigur că timpul întâlnirii mele cu Fluffy va fi limitat. M-a însoțit pe o distanță de două cvartale până ne-am dat seama că merge în direcția greșită. M-a luat de mână.

— Ne mai întâlnim și altă dată, nu-i așa? a spus ea. Maeve are numărul meu. Mi-ar face plăcere să vă văd pe amândoi. Vreau să-i cunoașteți pe copiii mei. Sunt copii minunați, la fel ca tine și ca soră-ta.

Avea dreptate Maeve. Nu numai că a fost extraordinar s-o revăd pe Fluffy, dar nu am simțit nici urmă de resentiment față de ea. Se aflase într-o situație imposibilă. Nimeni n-ar putea spune că ceea ce s-a întâmplat a fost din vina ei.

— Tu i-ai părăsi?

— Pe cine?

— Pe copiii tăi minunați, am spus eu. Ai pleca acum și i-ai lăsa și nu le-ai mai da nici un semn de viață? I-ai fi părăsit înainte să crească ei destul de mari încât să-și mai poată aduce aminte de tine? I-ai fi lăsat în grija lui Bobby, să-i crească el singur?

Am văzut că vorbele mele au lovit-o în plin. A făcut un pas înapoi, îndepărtându-se de mine.

— Nu, a spus ea.

— Atunci tu ești femeia cea bună, am zis, nu mama.

— O, Danny, a spus ea, și i s-au oprit vorbele în gât.

M-a îmbrățișat de rămas-bun. Când a plecat, a întors de atâtea ori capul înapoi să mă mai privească, încât în mersul ei

parcă desena pe trotuar o serie de cercuri aproape concentrice.

Adevărul este că și eu o văzusem pe mama, numai că nu mi-am dat seama la momentul respectiv că e ea. După ce m-am despărțit de Fluffy, pe când mergeam spre 116th Street, nu aveam nici un dubiu în privința asta. Se întâmplase în camera de gardă de la Albert Einstein, pe la miezul nopții, cu vreo doi ani înainte, poate trei. Toate scaunele din sala de așteptare erau ocupate. Erau acolo părinți care țineau pe genunchi copilași încă mici, sau măsurau încăperea de la un capăt la altul cu copiii în brațe. Erau oameni rezemați de pereți, cu răni sângerânde și gemând de durere, vomând în poală – o noapte obișnuită de sâmbătă în Clubul Șișul și Pistolul. Tocmai îi făcusem endoscopie unei tinere care avea căile aeriene făcute zob (un volan? un iubit?) și, îndată ce i-am introdus endoscopul prin căile nazale, ambele corzi vocale i-au paralizat. Sângele și saliva se scurgeau peste tot și mi-a luat o veșnicie să fixez un tub endotraheal. Când am terminat procedura, m-am dus în sala de așteptare să caut persoana care o adusese. În clipa când am strigat numele de pe fișă, o femeie din spatele meu m-a atins pe umăr și a spus: *Domnule doctor.* Toți ni se adresau așa, bolnavii și cei care vorbeau în numele lor, toți ne strigau și ne implorau: *domnule doctor, doamnă asistentă, domnule doctor, doamnă asistentă.* Camera de gardă de la Albert Einstein era un turbion de nevoi și necazuri omenești și soluția era să te concentrezi asupra lucrului pe care îl faci și să ignori restul. Dar când m-am întors spre ea, femeia aceea m-a privit cu atâta – ce era? Surprindere? Teamă? Îmi amintesc că am dus mâna la față să văd dacă nu sunt cumva mânjit de sânge. Mi se mai întâmplase și altă dată. Ea era înaltă și dezolant de slabă și în sinea mea am plasat-o în categoria cazurilor fără speranță, a bolnavilor de cancer pulmonar și de tuberculoză în fază avansată. Nimic din înfățișarea ei nu o făcea să se remarce în mulțimea de acolo. Singurul motiv pentru care am ținut-o minte a fost faptul că mi s-a adresat cu numele Cyril.

Aș fi întrebat-o de unde îl cunoaște pe tata, dar mai era acolo un bărbat care îmi spunea că persoana pe care tocmai am examinat-o e prietena lui. Mergeam alături de el pe culoar și mă întrebam dacă nu a strâns-o chiar el de gât. Stătusem în sala de așteptare mai puțin de un minut și când, în sfârșit, am avut răgazul să mă gândesc la femeia cu păr cărunt, împletit, care

mă strigase pe numele tatei, ea era de mult plecată, iar pe mine nu mă mai interesa. Nu m-am întrebat dacă o fi fost chiriașă în vreuna dintre imobilele familiei Conroy, ori vreo cunoștință de-a tatei din Brooklyn. Bineînțeles că la mama nu mă gândeam. La fel ca toți ceilalți care lucrau la camera de gardă, îmi vedeam de cazurile pe care le aveam în față și astfel rezistam până la sfârșitul turei de noapte.

Una era să crești știind că ai o mamă care a fugit în India și de la care nu ai mai primit nici o veste – exista, în acest caz, un punct final, un fel de moarte. Dar să afli că ea e la distanță de cincisprezece stații cu Metroul Numărul Unu în direcția Canal și că nu s-a sinchisit să țină legătura cu tine, asta era crunt. Orice idei romantice aș fi nutrit, orice justificări și oricâtă îngăduință ar fi încăput în inima mea în ceea ce o privea, toate acestea s-au năruit într-o clipită.

Când m-am întors acasă, antreprenorul mă aștepta în holul de la intrare și am discutat cu el despre lemnăria ferestrelor care nu era bine fixată în zidărie pe partea din față a clădirii. La o oră după aceea, el încă mai făcea măsurători, când s-a întors Celeste de la școală. Era atât de veselă, de plină de viață, cu părul ei blond vâlvoi de la vântul care se pornise. Îmi povestea despre elevii ei, cum au decupat ei frunze din hârtie glasată și și-au scris numele pe ele pentru ca ea să construiască un copac pe care să-l lipească pe ușa clasei și, în vreme ce ascultam, fiind atent mai puțin la ceea ce îmi spunea și mai mult la sunetul plăcut al vocii ei, știam că Celeste va fi întotdeauna alături de mine. Își dovedise de nenumărate ori devotamentul și fidelitatea. Dacă e adevărată vorba aceea, că bărbații sunt sortiți să aibă o relație indisolubilă cu mamele lor, iată că eu aveam șansa să merg împotriva curentului.

— Vai! a spus ea, dând drumul sacoșelor cu cărți pe dușumea și întinzându-se să mă sărute. Vorbesc prea mult! Sunt la fel ca micuții ăia. Mă ambalez imediat. Mai bine povestește-mi tu despre lumea oamenilor mari. Spune-mi ce-ai mai făcut azi.

Nu i-am povestit nimic, nici despre Pastry Shop, nici despre Fluffy, nici despre mama. În schimb, i-am spus că m-am tot gândit și cred că e timpul să ne căsătorim.

Capitolul 13

Mi-a părut rău că tot ceea ce îmi revenea mie de făcut a căzut pe umerii lui Maeve, care s-a dus până la Rydal să ia prânzul cu Celeste și cu mama ei și să discute despre culoarea șervetelor și despre avantajul de a servi spirtoase la petrecerea de nuntă, în loc de bere, vin și șampanie pentru toast.

— Legume congelate, mi-a spus Maeve mai târziu. Am vrut să-i spun că asta va fi contribuția mea. O să le umplu curtea cu mazăre, ceea ce o să mă scutească de obligația de a suporta încă o discuție în jurul întrebării dacă peluza o să mai fie la fel de frumoasă și de verde și în iulie.

— Îmi pare rău, i-am spus. N-ar trebui să te ocupi tu de lucrurile astea.

Maeve și-a dat ochii peste cap.

— Doar nu vrei să-mi spui c-o să te ocupi tu. Dacă nu mă implic eu, atunci nimeni din partea noastră n-o să aibă nici un cuvânt de spus la nuntă.

— Am de gând să am eu un cuvânt de spus pentru amândoi.

— Nu-nțelegi ce vreau să spun. Eu nici măcar nu sunt căsătorită, și tot înțeleg.

Celeste spunea că lui Maeve îi e greu să ne vadă căsătorindu-ne înaintea ei. Celeste zicea că, la treizeci și șapte de ani, Maeve nu prea mai are nici o șansă să găsească pe cineva, așa că planurile noastre de nuntă nu au cum să o umple de bucurie. Dar nu avea dreptate. În primul rând, Maeve nu m-ar fi invidiat niciodată pentru că sunt fericit, iar în al doilea rând, nu am auzit-o niciodată spunând, nici măcar ca pe o toană de moment, că ar interesa-o măritișul. Maeve nu avea nimic împotriva nunții noastre. Ea cu mireasa avea ce avea.

Am încercat să îi explic soră-mii că am făcut curte multor femei, dar Celeste este cea mai bună alegere. Nu-i vorbă, că nici nu mă grăbisem cu însurătoarea. Relația noastră începuse în studenție și trecuserăm prin despărțiri și împăcări.

— De fapt, tu o alegi pe aceea pe care o placi cel mai mult dintr-un grup de femei care nu-ți plac, a spus Maeve. Grupul tău de control e total aberant.

Dar eu alesesem femeia care se angajase să îmi netezească drumul în viață și să îmi fie trup și suflet alături. Problema era că Maeve credea că de asta are ea însăși grijă.

Despre viața amoroasă a lui Maeve sau lipsa ei nu știam nimic. Doar atâta voi spune: o viață întreagă o urmărisem cum își controlează glicemia și își injectează insulină, dar niciodată nu o făcea de față cu alte persoane decât în caz de urgență. Când eram student la medicină și mai târziu doctor rezident, am căutat să o conving că are nevoie de monitorizare permanentă, dar nici nu a vrut să audă. ,,Am endocrinologul meu", îmi spunea.

— Dar n-am de gând să fiu endocrinologul tău. Ți-o spun doar așa, ca frate, că mă interesează starea ta de sănătate.

— Foarte drăguț din partea ta. Acum, gata, termină.

Maeve și cu mine aveam nenumărate motive să fim suspicioși când venea vorba de căsătorie – fie și numai povestea copilăriei noastre ar face pe oricine să se declare împotriva ei –, dar dacă aș fi stat să mă gândesc, nu aș fi dat vina pe Andrea și nici pe vreunul dintre părinții noștri. Dacă ar fi fost să fac o simplă presupunere în ceea ce o privea pe Maeve, aș fi spus că nu ar fi dat voie nimănui să fie de față, în aceeași cameră cu ea, când își înfigea un ac în stomac.

— Încă o dată, lămurește-mă și pe mine ce legătură are căsătoria voastră cu faptul că nu sunt eu măritată.

— Nici una. Vreau doar să fiu sigur că nu te deranjează.

— Ai toată încrederea că nu, a spus ea. Nu mă căsătoresc eu cu Celeste. E toată numai și numai a ta.

Dacă nu ar fi fost Maeve, toate detaliile legate de nuntă, toate costurile și deciziile ar fi căzut în sarcina familiei Norcross. Maeve era de părere că noi, cei din familia Conroy, nu ar trebui să intrăm în această alianță pornind de la o asemenea situație de inegalitate. La urma urmei, dacă era să punem la socoteală unchii și mătușile și toți verii de diferite grade, rude de sânge și prin alianță, cei din partea familiei Norcross erau mai mulți decât stelele de pe cer, pe când noi, familia Conroy, eram doar doi. Înțelegeam că cineva din partea noastră trebuie să meargă să pună umărul și, cum familia noastră consta doar din noi doi, din Maeve și din mine, datoria asta i-a revenit lui Maeve. În perioada aceea, mă întâlneam cu electricienii și învățam meșteșugul nebănuit de dificil al renovării pereților de rigips. Eram prea ocupat să iau parte și eu la pregătiri, așa că am trimis-o pe soră-mea, care locuia la numai cincisprezece minute de casa părinților lui Celeste, să mă reprezinte.

În spiritul acestei diviziuni a muncii, Maeve s-a oferit să compună anunțul de logodnă pentru presă. *Mary Celeste Norcross, fiica lui William și a Juliei Norcross, se va căsători cu Daniel James Conroy, fiul Elnei Conroy și al răposatului Cyril Conroy, sâmbătă, 23 iulie.*

Lui Celeste nu i-a plăcut însă cuvântul „răposatului”. Considera că aruncă o umbră de tristețe asupra fericitului eveniment.

— Dar mamă-ta? mi-a spus Maeve la telefon, imitând neașteptat de bine vocea lui Celeste. Chiar vrei să apară în anunț numele mamei tale?

— Of, am spus eu.

— I-am spus că ai mamă. O mamă dispărută și un tată mort. Asta-i tot ce avem. Și atunci ea m-a rugat dacă n-am putea să nu îi mai trecem în anunț, de vreme ce nu sunt cu noi. Că asta nu înseamnă că le rănim sentimentele.

— Ei, și?

Nu mi se părea deloc o idee scandaloasă.

— Mi-ar răni *mie* sentimentele, a spus Maeve. Doar n-oi fi o ciupercă ivită așa, după ploaie. Ai niște părinți.

Julie Norcross, viitoarea mea soacră, femeie cu scaun la cap, a tranșat diferendul în favoarea lui Maeve. ,,Așa se obișnuiește”, i-a explicat fiicei ei. Soluția de compromis propusă apoi, pe care Maeve a acceptat-o în cele din urmă, după multe obiecții și bombăneli, a fost ca numele părinților noștri să nu apară pe invitația de nuntă.

Și în tot acest timp nu i-am spus soră-mii că mama este undeva acolo, la doi pași de noi, și dă târcoale. Am amânat să-i spun nu pentru că mă temeam că asta are să dăuneze sănătății ei, ci pentru că ne era mai bine fără ea. Asta înțelesesem eu din ce îmi spusese Fluffy. După ani și ani de haos și de înstrăinare, viețile noastre, în sfârșit, se așezaseră pe un făgaș bun. Acum, că nu mai era treaba mea să toc banii din fondul de studii, rareori mai discutam despre Andrea. Nu ne stătea gândul la ea. Nu practicam medicina. Eram proprietarul a trei imobile. Urma să mă căsătoresc. Maeve, din cine știe ce motive numai de ea știute, a continuat să lucreze la Otterson's fără să se plângă.

Părea mai fericită decât o știusem eu vreodată, chiar dacă nu voia să mă însor cu Celeste. După mulți ani în care trăiserăm

amândoi în răspăr cu trecutul, ieșiserăm cumva, în chip miraculos, din acest blocaj și mergeam înainte, la fel ca toată lumea. Dacă i-aș fi spus lui Maeve că mama e acolo, aproape de noi, dacă i-aș fi spus că nu sunt sigur că părinții noștri au divorțat, aș fi reaprins focul pe care o viață întreagă mă chinuisem să îl sting. De ce am merge noi să o căutăm? Ea nu venise niciodată să ne caute.

Asta nu însemna că Maeve nu merita să știe, sau că nu aveam să îi spun niciodată adevărul. Credeam doar că nu e momentul potrivit.

Celeste și cu mine ne-am cununat într-o zi caniculară de iulie târziu, la Biserica St. Hilary din Rydal. Ar fi fost mai confortabil să ne căsătorim toamna, dar Celeste a spus că vrea să fie totul stabilit și rezolvat până să înceapă ea școala în septembrie. Maeve zicea că Celeste nu vrea să îmi dea timp să bat în retragere. Familia Norcross a închiriat un cort pentru petrecerea de nuntă, iar Celeste și Maeve au lăsat la o parte divergențele dintre ele, cu această ocazie. Morey Able mi-a fost cavaler de onoare. Considera că a fost ridicol din partea mea să abandonez preocupările științifice. ,,Mi-am irosit jumătate din cariera profesională ocupându-mă de tine”, mi-a spus el, ținându-și brațul petrecut peste umărul meu ca orice tată mândru de fiul lui. Câțiva ani mai târziu, aveam să cumpăr un imobil de lux pe Riverside Drive, construit înainte de război, cu un hol la intrare în stil Art Deco și intarsii de sticlă verde pe ușile de la lifturi. Le-am oferit soților Able jumătate din ultimul etaj și o cheie pentru ușa de acces la acoperiș contra unei sume pe care ar fi plătit-o pentru un apartament mic și modest, gata mobilat. Aveau să locuiască acolo tot restul vieții.

În luna de miere, Celeste și-a azvârlit diafragma în Atlantic. În primele ore ale dimineții, am privit-o de pe coastă, din Statul Maine, cum urcă pe un mic val și plutește înainte, pierzându-se în depărtare.

— E cam scârbos, am spus eu.

— Lumea o să creadă că-i o meduză. A închis cu un pocnet cutia roz, goală, și și-a aruncat-o în geantă. Încercaserăm să intrăm în apă cu o zi înainte, dar chiar și în acel iulie târziu ne-a fost imposibil să ne cufundăm mai mult decât până la genunchi, așa că ne-am întors la hotel, unde Celeste și-a îmbrăcat costumul de baie doar ca să i-l scot eu. Era de părere că și așa

am așteptat prea mult. La douăzeci și nouă de ani, nu avea de gând să se mai opună naturii, amânând pentru încă un ciclu. Fiica noastră s-a născut la nouă luni după aceea. În ciuda obiecțiilor ei, i-am dat fetiței numele soră-mii, dar am fost de acord să facem un compromis și să-i spunem May.

Cu May, totul a decurs ușor. I-am spus lui Celeste că am putea să punem o mușama pe pat și să o asist eu dacă vrea să nască acasă, dar nu a vrut. Am luat un taxi și am mers în miez de noapte la Columbia Presbyterian, și după șase ore a venit pe lume fiica noastră, moșită de unul dintre foștii mei colegi. Mama lui Celeste a venit să stea la noi o săptămână, iar Maeve a venit pentru o zi. Maeve și Julie Norcross se îndrăgiseră în timpul pregătirilor de nuntă, și lui Maeve i se părea că relația ei cu Celeste merge mai bine când e și mama ei pe aproape. Și-a planificat scurtele vizite la noi ținând seama de acest lucru. Celeste a renunțat la slujba de la școală și după cinci luni a rămas din nou însărcinată. Se pricepea la făcut copii, cum îi plăcea ei să spună. Avea de gând să se folosească la maximum de acest punct forte.

Dar copiii sunt în mare măsură o chestiune de noroc și nimeni nu îți garanta că ceea ce a fost ușor o dată va fi la fel și a doua oară. La a doua sarcină, în cea de-a douăzeci și cincea săptămână, Celeste a început să aibă contracții și i s-a recomandat să stea întinsă în pat. I s-a spus că are un col uterin leneș, incapabil să facă față neobositei forțe gravitaționale și să țină copilul. A luat-o ca pe o acuză la adresa ei.

— Anul trecut nu mi-a spus nimeni că e leneș, a zis ea.

Ar fi reținut-o la spital dacă cei de acolo nu ar fi considerat că am suficiente competențe medicale ca să-i administrez medicația și să-i urmăresc tensiunea. Ceea ce nu puteam face era să am grijă de May, pe lângă munca mea și sarcina de a mă ocupa de Celeste.

— Va trebui să angajăm pe cineva, am spus eu.

Celeste îmi spusese clar că nu vrea să se mute maică-sa la New York, iar ideea de a o chema pe Maeve să vină să ne ajute nici nu intra în discuție.

— Păcat că n-o să fie cineva cunoscut, a spus Celeste.

Se simțea frustrată, era speriată și supărată pe ea însăși că nu poate să se ocupe, ca de obicei, de toate treburile.

— Nu vreau să aibă grijă de May o străină.

— Aș putea s-o rog pe Fluffy, am spus eu, deși cam fără tragere de inimă.

A o readuce în viața noastră pe Fluffy, a readuce și alte lucruri, mi se părea a fi un mare pas înapoi. O țineam pe May pe un picior și ea s-a zvârcolit și a întins mânuțele dolofane spre mamă-sa.

— Ce-i *fluffy?*

— *Cine* e Fluffy.

— Despre ce vorbiți voi acolo?

— Nu ți-am povestit niciodată despre Fluffy?

Celeste a oftat și i-a îndreptat pledul.

— Nu cred. N-ai cum să uiți de cineva cu un nume ca ăsta.

În anii de început ai relației noastre, Celeste mă întrebase despre mica cicatrice de lângă ochi și îi spusesem că mi se trage de la o lovitură de rever primită odată, când jucam tenis la dublu la Choate. Nu aveam de gând să îi spun fetei drăguțe care era în pat cu mine că m-a plesnit odată dădaca mea irlandeză cu o lingură. Dacă nu îi vorbisem niciodată depre Fluffy, Celeste nu știa nici de aventura tatei. Mi-ar fi fost greu să-i propun pe cineva care s-a culcat cu stăpânul casei și i-a lovit copilul, dar adevărul e că o iertasem pe Fluffy pentru tot ce făcuse. Cum spunea Maeve, nu avea rost să purtăm pică nici unei persoane cunoscute în acea perioadă din viața noastră.

— A fost dădaca noastră. Acum locuiește în Bronx, am spus eu.

— Credeam că Sandy și Jocelyn au fost dădacele voastre.

— Sandy era menajera, Jocelyn era bucătăreasa, Fluffy era dădaca.

Celeste a închis ochii și a dat din cap, împăciuitoare.

— Mi-e greu să țin minte tot personalul casei voastre.

— Să o sun?

May, care avea o stranie capacitate de a se lăsa pe cineva cu toată greutatea, parcă se transformase, în brațele mele, într-un sac de cartofi de peste douăzeci de kilograme. Am așezat-o în pat, lângă mamă-sa.

— De ce să nu-ncercăm? Pe voi v-a crescut destul de bine. Celeste s-a întins după fetiță, pe care o putea ține alături de ea, dar nu o putea ridica. Măcar avem un punct de pornire.

Și așa s-a întâmplat că, la aproape treizeci de ani după ce trăiserăm sub același acoperiș, Fluffy a venit la noi, pe 116th

Street, să aibă grijă de fiica noastră. Celeste a fost cât se poate de mulțumită de felul cum s-au așezat lucrurile.

— Peste tot erau numai purici! am auzit-o pe Fluffy povestindu-i nevesti-mii a doua zi după ce am angajat-o.

Tocmai intrasem pe ușa din față și am rămas în vestibul să le ascult. Nu trăgeam cu urechea, apartamentul era prea mic pentru așa ceva. Știau foarte bine că sunt acolo.

— Prima oară când m-am dus să mă întâlnesc cu familia Conroy erau cu toții acolo și se scărpinau de zor. Știți, țineam morțiș să le fac o impresie bună. Fusesem îngrijitoarea casei pe vremea când nu era ocupată și speram c-o să mă păstreze să lucrez în continuare acolo, așa că m-am îmbrăcat cu rochia mea cea mai bună și m-am dus să mă prezint, și ei erau acolo, cu o grămadă de cutii în jurul lor. Vedeam cum umblă puricii pe piciorușele lui Maeve. Trăgeau la ea ca la o căpățână de zahăr.

— Stai un pic, a spus Celeste, nu locuiai cu ei în casă?

— Locuiam în garaj. Deasupra lui era un apartament unde locuiseră înainte ai mei, pe vremea când lucrau la familia VanHoebeek. Sigur, am locuit în casă cât timp am îngrijit-o pe bătrână, n-am lăsat-o singură niciodată. Dar după ce s-a prăpădit, ei, toata treaba asta m-a întristat, așa că m-am întors la garaj. Copilărisem acolo. Fusesem una din menajere, apoi am fost singura slujnică din toată casa aia, apoi am fost dădacă, apoi îngrijitoare a casei, apoi dădacă la familia Conroy, mai întâi a lui Maeve, apoi a lui Danny.

Apoi ai fost amantă, mi-am zis în sinea mea, punând la loc plicurile cu scrisori.

— M-am descurcat bine în toate posturile, numai ca îngrijitoare nu. Ca îngrijitoare, am făcut-o de oaie.

— Dar sunt treburi complet diferite, a spus Celeste. Să ai grijă de oameni și să ai grijă de o casă goală.

— Mi-era frică să stau în casa aia. Mă tot gândeam că VanHoebeekii sunt tot acolo, prefăcuți în stafii. Nici nu puteam să-mi închipui casa fără ei, măcar că muriseră. Abia dacă aveam curaj să intru în casă în fuga mare o dată pe săptămână și să-mi arunc un ochi la vremea amiezii, așa că habar n-aveam că ratonii au ros tot și au ajuns până-n sala de bal, împreună cu puzderia aia de purici. Pesemne că atunci tocmai se înmulțiseră, pentru că nu era nici unul când a venit omul de la bancă și nici când au sosit domnul și doamna Conroy să vadă casa, dar când

s-au mutat, erau purici în tot locul, îi vedeai cum sar de colo-colo pe covoare, pe pereți. Zău că nu le-aș fi găsit nici o vină dacă m-ar fi dat în clipa aia pe ușă afară.

— N-ai nici o vină că erau purici acolo, a spus Celeste.

— Ba am, dacă stai să te gândești. Am dormit în post. Ce ziceți? S-o duc pe fetiță la culcare și să vă pregătesc ceva de prânz?

— Danny! a strigat Celeste. Vrei să mănânci de prânz?

Am intrat în dormitor. Celeste stătea întinsă în pat, iar Fluffy ședea pe un scaun și o ținea în brațe pe May, adormită.

Celeste s-a uitat la mine și a zâmbit.

— Fluffy mi-a povestit despre purici.

— Mama lui m-a ținut să lucrez în continuare acolo, a spus Fluffy zâmbindu-mi, ca și când eu făcusem asta. Nu era mult mai mare decât mine, dar m-am purtat întotdeauna de parcă ar fi fost mama mea. Mă simțeam atât de singură! Și ea era așa de bună! Așa necăjită cum era, Elna m-a făcut întotdeauna să simt că se bucură că sunt acolo.

— Era necăjită din cauza puricilor?

— Din cauza *casei.* Biata Elna ura casa aia.

— Aș mânca ceva, am spus eu.

— De ce „biata Elna”? a întrebat Celeste.

De când îi spusesem povestea vieții mele, nevastă-mea își făcuse o părere tare proastă despre mama. Credea că nu poate exista pe lumea asta motiv întemeiat pentru care cineva să părăsească doi copii.

Fluffy s-a uitat în jos la fiică-mea, care dormea la pieptul ei.

— Era prea bună ca să locuiască într-un loc ca ăla.

Celeste a ridicat privirea spre mine, derutată.

— Parcă ziceai că îți place casa aia.

— Mă duc să fac niște sandviciuri, am spus eu și am plecat.

Voiam să îi spun lui Fluffy să înceteze, dar de ce aș fi făcut-o? Îi spunea poveștile astea lui Celeste, singura persoană din lume dispusă să le asculte. Fluffy îi povestea lui Celeste despre Casa Olandeză precum Șeherezada, care căuta să mai câștige o noapte povestind, iar Celeste, care, în sfârșit, reușise să nu se mai gândească la problemele ei, nu ar fi lăsat-o pentru nimic în lume să plece de lângă ea.

Kevin a venit pe lume înainte de termen și și-a petrecut primele șase săptămâni de viață în incubator, privindu-ne țintă

prin peretele transparent de plastic cu ochișorii lui de broscuță, iar în vremea aceasta, Fluffy a rămas acasă cu May. ,,Toate bune", îmi spunea Fluffy, pupând-o pe fiică-mea pe căpșor, copleșind-o cu săruturi mici și iuți, unul după altul. ,,Suntem toți acolo unde trebuie să fim." În timp ce Celeste era la spital, Maeve a venit cu trenul ca să petreacă câteva zile și cu Fluffy, și cu tiza ei. De fiecare dată când se întâlneau, Maeve și Fluffy aveau o poftă uriașă, insațiabilă să discute despre vremurile trecute. Treceau în revistă toate încăperile din Casa Olandeză. ,,Îți mai aduci aminte de aragazul ăla", spunea una din ele.

„Cum trebuia să aprinzi arzătoarele cu chibritul? Mereu mă gândeam că o să dau foc la casă și-o să zburăm cu toții direct pe lumea ailaltă, atât de mult dura până să se aprindă focul." ,,Mai ții minte cearșafurile alea roz de mătase din dormitorul de la etajul doi? Așa cearșafuri n-am mai văzut niciodată. Pun pariu că și acum arată perfect. N-a dormit nimeni niciodată în patul ăla." ,,Îți amintești când ne-am dus noi două să înotăm în piscină și Jocelyn a spus că nu e frumos să vezi o dădacă bălăcindu-se în apă ca o focă, taman în miezul zilei de lucru?" Apoi se porneau pe râs și nu se mai opreau, și atunci râdea și May împreună cu ele.

Imediat după nașterea lui May, îi cumpărasem lui Celeste un imobil placat cu gresie roșiatică, situat chiar la nord de Muzeul de Istorie Naturală, și lucrasem eu însumi la el în weekenduri – o clădire impunătoare, cu trei etaje, peste posibilitățile noastre, genul de casă în care am fi putut rămâne să locuim pentru tot restul vieții. Cartierul avea unele neajunsuri, dar era mai bun decât cel în care locuiam atunci. Vântul gentrificării începuse să își schimbe direcția și să bată spre Upper West Side și voiam să i-o iau înainte. Ca să începem o viață nouă, trebuia să străbatem toate cele douăzeci și cinci de cvartale. Aveam să le plătesc pe Sandy și pe Jocelyn să vină în weekend și, împreună cu Fluffy, să ne împacheteze lucrurile, să le pună în cutii, apoi să le despacheteze iar.

— Ne mutăm *acum?* a întrebat Celeste pe când stăteam în sala de așteptare a Unității de Terapie Intensivă Neonatală.

Programul de vizită începea la ora nouă.

— Niciodată nu-i momentul potrivit pentru o mutare, am spus eu. În felul ăsta, Kevin o să poată veni direct în casă nouă.

Noua locuință avea patru dormitoare, dar i-am ținut pe Kevin și pe May împreună într-unul dintre ele cât au fost mici. ,,Mai puțină alergătură", a spus Fluffy. ,,Sunt prea multe afurisite de scări în casa asta." Celeste era de aceeași părere și m-a rugat să fac loc în dormitorul copiilor și pentru un pat de o singură persoană. Până la urmă, făcuse o cezariană de urgență și, după cum spunea ea, era mai bine să nu fie nevoită să umble mult de colo-colo prin casă când plângea unul din copii.

Într-o noapte, după ce i-a adus lui Celeste un pulover din dormitorul nostru de la ultimul etaj, apoi a cărat o grămadă de rufe la parter, apoi i-a schimbat scutecul lui May și a urcat la etajul doi ca să-i aducă alte lucrușoare cu care să o îmbrace, și a coborât iar cu cele murdare ca să le spele, Fluffy s-a prăbușit pe canapea, lângă Celeste, cu obrajii roșii ca para focului și respirând greu de i se cutremura pieptul.

— Ești bine? a întrebat-o Celeste, care îl ținea pe Kevin în brațe.

May a făcut câțiva pași împleticiți înspre cămin, unde tocmai aprinsesem focul.

— *May,* am strigat-o eu.

Fluffy a tras adânc aer în piept și a întins mâinile, moment în care May s-a întors și s-a dus la ea cu pași mici și șovăielnici de piticuță.

— Prea multe afurisite de scări, a spus Celeste.

Fluffy a încuviințat și în clipa următoare și-a recăpătat suflul.

— Asta mă duce cu gândul la biata doamna VanHoebeek când trăgea să moară. Uram toate scările alea de acolo.

— A căzut? am întrebat eu, pentru că nu știam despre VanHoebeek decât că fuseseră producători de țigări și că muriseră.

— Păi n-a căzut pe scări, dacă asta mă întrebi. A căzut când era în grădină și culegea bujori. A căzut în iarba moale de acolo și și-a rupt șoldul.

— Când?

— Când? a repetat Fluffy, derutată un pic de întrebarea mea. Războiul începuse de ceva vreme, asta știu sigur. Toți băieții se prăpădiseră deja. Domnul VanHoebeek era mort. Eu și cu conița eram singure în casă.

Când a venit prima oară să lucreze la noi, Fluffy a încercat să i se adreseze lui Celeste cu cuvântul *coniță,* dar Celeste nu i-a dat voie.

— Dar băieții cum au murit?

Celeste a tras păturica în jurul gâtului lui Kevin. Chiar și cu focul aprins, era frig în cameră. Mai aveam de lucru la ferestre.

— Vreți să știți despre toți? Linus a avut leucemie. S-a prăpădit când era mic, nu cred că făcuse doisprezece ani. Băieții mai mari, Pieter și Maarten, au murit amândoi în Franța. Spuneau că dacă nu-i iau americanii, o să se întoarcă în Olanda, să lupte acolo. Am primit înștiințare că a murit unul din ei și la nici o lună după aia am aflat de celălalt. Erau doi tineri frumoși ca prinții din povești. N-aș fi putut să spun pe care din ei îl iubesc mai mult.

— Dar domnul VanHoebeek?

Ședeam în fotoliul mare de lângă camin. Se auzea tic-tacul ceasornicului marcând clipele serii care se scurgeau. Nu avusesem de gând să stau cu ele, dar am stat. Camera de zi ne cuprindea tot mai strâns, ca într-o îmbrățișare, în lumina tremurândă. Auzeam cum gonesc mașinile de pe Broadway de la o depărtare de un cvartal. Auzeam ropotul ploii.

— Emfizem. Uite, de-aia n-am fumat eu niciodată. Bătrânul, domnul VanHoebeek, fuma cât pentru toți ai casei. Cumplită moarte, a spus Fluffy uitându-se la mine.

Celeste și-a tras picioarele sub ea.

— Așa deci, și doamna VanHoebeek?

Voia să-i povestească mai departe. May a gângurit ceva preț de un minut în poala lui Fluffy, apoi s-a liniștit, pregătită, parcă, să asculte.

— Am sunat la ambulanță și au venit și au ridicat-o de unde era căzută în grădină și au dus-o la spital. M-am urcat în ultima mașină pe care o mai avea familia și am mers în urma lor. Taică-miu fusese șoferul casei, așa că știam să conduc. I-am întrebat pe cei de la spital dacă pot să dorm în salon cu bătrâna ca să stau cu ochii pe ea și asistenta mi-a spus că nu. A zis că o să trebuiască să-i vâre o tijă în șold și că o să aibă nevoie de odihnă. Părinții mei își găsiseră de lucru amândoi în Virginia, toți ceilalți din personalul casei își pierduseră slujbele în timpul Marii Crize. La vremea aia,

numai eu mai rămăsesem pe loc. Eram trecută de douăzeci de ani și în viața mea nu mai stătusem noaptea singură în casă. Fluffy a clătinat din cap la gândul acesta. Eram moartă de frică. Tot timpul mi se părea că aud oameni vorbind. Apoi, într-o zi, după ce s-a lăsa întunericul, mi-am dat seama că e de datoria mea să am grijă de conița să nu i se întâmple ceva, nu invers. Cum puteam eu să-mi închipui că bătrânica asta, o mână de om, e ocrotitoarea mea?

May a căscat și și-a lăsat căpșorul să-i cadă în culcușul sânilor lui Fluffy, ridicând privirea spre ea pentru o ultimă oară ca să se asigure că e tot acolo, înainte să se lase în voia somnului și să închidă ochii.

— A murit în spital? am întrebat eu.

Mă gândeam că în perioada anilor patruzeci, după o operație de montare a unei tije în șold, rezultatul nu putea fi unul prea favorabil.

— A, nu. A trecut cu bine de operație. M-am dus în fiecare zi s-o văd și, după două săptămâni, cei de la ambulanță au adus-o înapoi, acasă. Despre asta era vorba, în primul rând, în povestea mea – de ce am urât eu scările alea. Au dus-o cu targa sus, la etaj și au culcat-o în pat și eu i-am așezat bine pernele sub cap. Era așa de bucuroasă că s-a întors acasă la ea! Le-a mulțumit brancardierilor, le-a zis că îi pare rău că e atât de grea, când de fapt nu cântărea mai mult decât o găinușă. Dormea în odaia mare din față, unde au dormit și părinții tăi. După ce au plecat oamenii, am întrebat-o dacă vrea un ceai și ea a zis că da, și am dat fuga jos să-l pregătesc, și de atunci nu m-am mai oprit. Era de făcut ba una, ba alta, și tot așa. Urcam și coboram scările alea din cinci în cinci minute și nu-mi păsa, că eram tânără, dar după vreo săptămână mi-am dat seama ce greșeală am făcut. Ar fi trebuit s-o instalez la parter, chiar acolo, în holul de la intrare, unde ar fi avut și o priveliște frumoasă. De acolo, de jos, ar fi putut să privească peluza, și copacii, și păsările și toate lucrurile alea care erau încă ale ei. La etaj, unde era ea, în afară de șemineu, nu avea la ce să se uite. De unde era, nu vedea pe geam nimic altceva decât cerul. Nu se plângea niciodată, dar mie-mi părea tare rău de ea. Știam că mai bine de atât nu o să se mai facă. Nu avea cum. Era o bătrânică tare cumsecade. De fiecare dată când aveam de mers la cumpărături sau după medicamente, trebuia să-i dau o pastilă în

plus ca s-o adorm, pentru că, altfel, dacă vedea că nu mai sunt lângă ea, era ca năucă și se căznea să se dea singură jos din pat. Problema era că nu-și mai aducea aminte că are șoldul rupt. Tot dădea să se scoale din pat. Îi spuneam să stea liniștită și coboram în goană pe scări să-i aduc lucrurile de care avea nevoie, dar în jumătate din timpul ăsta ea se târa de-a bușilea până atingea cu un picior dușumeaua, așa că am început să o trag înspre mijlocul patului și să fac un zid de perne de jur împrejurul ei, cum ai face pentru un bebeluș, și apoi să cobor scările de două ori mai repede. Aș fi putut să alerg și la maraton, zău așa, numai că nu cred că erau pe vremea aia. A coborât privirea spre May și a întins mâna să netezească părul negru și mătăsos al copilei. Pe atunci n-aveam probleme, nu mă deranja nimic.

La început, Celeste mai arunca câte o vorbă despre Maeve, dar Fluffy nici nu voia să audă. ,,Îmi iubesc copiii", spunea ea, ,,și Maeve a fost primul meu copil. Știți, eu i-am salvat viața. Când s-a îmbolnăvit de diabet, eu am fost cea care a dus-o la spital. Închipuiți-vă că micuța May crește mare și cineva vrea să plec urechea la tot felul de răutăți despre ea". O legăna puțin pe May apropiind-o și îndepărtând-o de șoldul ei, făcând-o să râdă. ,,Asta. Nu. Se. Poate", îi spunea fetiței.

Celeste a înțeles și nu a mai repetat greșeala. Principala relație pe care o avea acum cu un adult era aceea cu Fluffy și trăia cu teama că va veni ziua când copiii vor fi considerați suficient de mari și ea va trebui să se descurce singură cu ei. Nu numai că era nevoie de încă două mâini pentru îngrijirea a doi copii de vârste atât de apropiate, dar Fluffy știa ce trebuie să facă atunci când unul din ei avea o durere de urechi, sau o iritație a pielii sau se plictisea. Știa mai bine decât mine când trebuie sunat medicul pediatru. Fluffy era un geniu în ceea ce privea îngrijirea copiilor, dar se pricepea de minune să se ocupe și de mame. Avea la fel de multă grijă de Celeste cum avea de Kevin și de May, o lăuda pentru toate deciziile ei corecte, îi spunea când e cazul să se odihnească, o învăța cum să gătească o tocană. Iar când ploua sau se întuneca afară sau era, pur și simplu, prea frig ca să iasă din casă, avea la îndemână comoara nesecată a poveștilor despre familia VanHoebeek. Celeste făcuse o pasiune și pentru acestea.

— Garajul era mai departe de casă, de o aripă a ei, dar

dacă mă urcam pe capacul de la veceu și deschideam geamul, îi vedeam pe musafirii care veneau la petreceri. Nu mai există nicăieri în lume petreceri ca alea pe care le dădeau ei pe vremuri. Toate geamurile erau vraiște și de pe terasă oaspeții intrau pe ferestrele-uși direct în casă. Când era vremea rece, dansau sus, în sala de bal, dar când era frumos afară, veneau niște muncitori în timpul zilei și construiau un ring de dans din bucățele de lemn lustruit care se îmbinau unele într-altele. În felul ăsta, musafirii puteau să danseze pe peluză. Era și o mică orchestră și toată lumea râdea și se distra. Mama spunea că sunetul cel mai plăcut mai mătăsos de pe pământ e râsul unei femei bogate. Robotea toată ziua în bucătărie ca să fie totul gata, apoi servea la masă până pe la două-trei dimineața, apoi făcea curat în bucătărie. Erau o droaie de oameni acolo să-i sară în ajutor, dar bucătăria era a ei. Taică-miu ducea toate mașinile în garaj și le aducea înapoi când erau oaspeții gata de plecare. Când veneau de la lucru, eu dormeam dusă pe canapea, oricât de mult mă căzneam să stau trează, eram doar o gâgâlice de copil și mama mă trezea și-mi dădea un pahar cu șampanie răsuflată, stropul care mai rămăsese în sticlă. Mă trezea și-mi spunea: ,,Fiona, ia uite ce ți-am adus!” Și eu o dădeam pe gât și mă culcam la loc. Nu cred să fi avut mai mult de cinci ani. Șampania aia era cel mai minunat lucru din lume.

— Cum crezi că a făcut tata rost de bani să cumpere casa? am întrebat-o pe Fluffy într-o seară, într-un moment de liniște aproape cerească, pe când amândoi copiii dormeau în pătuțurile lor, iar Celeste era adormită pe patul îngust din dormitorul copiilor, unde se întinsese doar pentru un minut și apoi o furase somnul.

Fluffy și cu mine stăteam unul lângă altul, ea spăla vasele și eu le ștergeam.

— A fost povestea cu băiatul ăla de la spital, când era taică-tu în Franța.

Cu o farfurie în mână, m-am întors spre ea.

— Chiar știi cum s-a întâmplat?

Nici nu îmi era prea clar ce m-a împins să o întreb, nu mă gândisem niciodată că ar putea să știe răspunsul.

Fluffy a confirmat dând din cap.

— A căzut când a sărit din avion și și-a rupt umărul.

Pesemne că a stat în spitalul ăla o veșnicie și se perindau pe acolo o mulțime de oameni. Câteva zile a stat în patul de campanie de alături un băiat care fusese împușcat în piept. Încerc să nu mă gândesc prea mult la lucrurile astea. Băiatul rar era treaz, dar când era, stătea de vorbă cu taică-tu. Băiatul ăsta zicea că dacă ar avea bani, ar cumpăra teren în Horsham. Fără doar și poate că asta ar face, spunea el, așa că taică-tu l-a întrebat de ce. Trebuie că îi făcea plăcere, mă gândesc eu, să aibă pe cineva cu care să mai schimbe o vorbă. Băiatul i-a spus că, din cauza războiului și cu toată situația de atunci, nu are voie să spună mai multe, dar că Cyril ar trebui să țină minte alea două cuvinte: Horsham, Pennsylvania. Taică-tu nu le-a uitat.

Am luat altă farfurie din mâinile ei pline de săpun, apoi un pahar.

Bucătăria era în dosul casei și deasupra chiuvetei era o fereastră. Fluffy întotdeauna zicea că nu există răsfăț mai mare pentru o femeie decât să aibă o fereastră deasupra chiuvetei.

— Ți-a povestit tata toate astea?

— Taică-tu? O, Doamne, nici vorbă. Taică-tu nu mi-ar fi spus nici cât e ceasul, dacă l-aș fi întrebat. Mamă-ta mi-a povestit. Eram foarte apropiate, mamă-ta și cu mine. Nu uita că atunci când au venit prima oară să vadă Casa Olandeză, ea credea că sunt săraci. L-a obligat să-i spună de unde a avut banii ăia. L-a *forțat.* Era sigură că a făcut el ceva contra legii. Că doar n-avea nimeni atâta bănet pe vremea aia.

M-am gândit cum eram eu în anii de început ai studenției mele, când am dat peste primul imobil în executare și mă tot întrebam cum a făcut tata de s-a îmbogățit.

— Și ce s-a-ntâmplat?

— Păi bietul băiatul ăla s-a prăpădit, bineînțeles, lăsându-l în urmă pe taică-tu, care a avut mult timp după aia să se gândească la el. A zăcut în patul ăla de campanie încă trei luni, până s-a ivit un loc liber pe o navă de transport și a fost trimis acasă. După aia, i s-a dat să facă muncă de birou pe șantierul naval din Philadelphia. Nu mai fusese niciodată la Philadelphia. După ce s-a mutat acolo cu mamă-ta, și-a luat o hartă și, ce să vezi, Horshamul era acolo, la nici o oră distanță. S-a decis să meargă până acolo, cred că din respect pentru băiatul ăla. N-am

idee cum a ajuns taică-tu acolo, dar locul ăla era numai câmp, cât vedeai cu ochii. A mers și s-a interesat dacă e ceva teren de vânzare, și a găsit un om care avea zece acri pe care era gata să-i vândă, ieftini ca braga[54]. Știi, de acolo a venit și vorba asta. Țărână ieftină, la preț de nimic.

— Dar de unde a luat banii ăia să cumpere terenul?

Lucrurile pot fi ieftine, dar degeaba sunt, dacă nu ai bani. Știam din experiență.

— A pus bani deoparte din ce-a câștigat la TVA[55]. Înainte de război a lucrat trei ani la baraj. Îi dădeau un salariu de mizerie, numai că taică-tu nu s-a-ndurat să se atingă de bănuții ăia. Acuma, ca să știi, mama ta habar nu avea de toate astea, cu toate că erau căsătoriți. Nu știa de banii puși deoparte, nici de băiatul ăla, nici de Horsham, de nimic. După șase luni, l-au sunat de la Marină și i-au zis că taman în locul ăla vor să construiască o bază militară.

— Băăăi, ce chestie!

Fluffy a dat din cap și avea obrajii aprinși și mâinile în apă, înroșite.

— Numai asta dacă era, și tot ar fi fost o poveste nemaipomenită, dar după aia a luat banii câștigați din vânzarea terenului și a plătit un aconto pentru ditamai fabrica de pe malul râului, iar când a vândut-o și pe aia, s-a apucat să cumpere parcele de teren, și în tot timpul ăsta mamă-ta gătea fasole pentru cină, iar el era angajat la Marină, unde se ocupa de aprovizionare, și locuiau în baza militară împreună cu soră-ta. Apoi, într-o zi, a zis: ,,Auzi, Elna, am împrumutat o mașină. Am o surpriză mare pentru tine”. Mare minune că nu l-a strâns de gât.

Pe când stăteam noi așa, umăr la umăr, cu vasele gata spălate și misterul cel mai frustrant din viața mea gata dezlegat,

---

[54] În original, dirt *cheap* (,,ieftin ca mizeria/ gunoiul/ țărâna/ tina”). În engleza americană, în limbajul colocvial, substantivul dirt are sensul de lucru sau persoană lipsit/ lipsită de valoare sau importanță. Folosind echivalentul românesc aproximativ, ,,ieftin ca braga”, se pierde jocul de cuvinte din original.

[55] Tennessee Valley Authority, corporație de stat fondată în 1933, care a oferit locuri de muncă în Valea Râului Tennessee, zonă grav afectată de Marea Criză Economică a anilor '30.

mi-am adus aminte că ea e femeia care m-a lovit odată, în copilărie. Se culcase cu tata și dorise să se mărite cu el. Mă gândeam că am fi avut o viață mult mai bună dacă Fluffy și-ar fi văzut visul împlinit.

Capitolul 14

Am vândut cu un preț bun clădirea în care am locuit când ne-am căsătorit și cele două prime imobile cu fațada de gresie roșiatică, iar cu profitul obținut am cumpărat o clădire cu utilizare mixtă de pe Broadway, situată la șase cvartale de casa noastră. Avea treizeci de apartamente de închiriat și un restaurant italienesc la parter. Puteam să lucrez la clădire din zori și până în noapte, în fiecare zi a anului, și tot nu aș fi izbutit să fac toate reparațiile de care era nevoie și să rezolv toate problemele: încălzire centrală nereglabilă, sistem ilegal de eliminare a resturilor menajere din bucătării, un chiriaș a cărui fiică arunca o portocală în closet sa vadă dacă o ia la vale când trage apa, o chiriașă care lăsa ușa deschisă ca să își facă pisica ei nevoile pe hol și terierul din apartamentul de pe același culoar, la două uși distanță, care mereu găsea rahatul și îl înfuleca lacom, și apoi vomita pe dușumeaua din hol. Cu fiecare situație care se ivea, mai învățam să rezolv câte ceva și învățam cum să îi calmez pe oamenii ale căror probleme nu eram eu dator să le rezolv.

Am făcut bani. Am angajat un administrator și am înființat o firmă de management imobiliar. Calea cea mai sigură de a afla dacă merită să cumperi o clădire era să o administrezi mai întâi, sau să administrezi o clădire dintr-un cvartal în care o altă clădire a fost scoasă la vânzare. În acele vremuri, în New York aproape totul era de vânzare dacă știai pe cine să întrebi. Îi cunoșteam pe consilierii locali, pe polițiști. Coboram în subsolurile clădirilor. Maeve ținea evidența contabilă și se ocupa și de impozitele firmei, și de impozitele noastre. Situația asta o enerva la culme pe Celeste.

— Soră-ta n-are nici un drept să-și bage nasul în fiecare colțișor din viețile noastre, a spus ea.

— Ba are, că doar eu o rog să facă treaba asta

Celeste avea obiceiul să despice firul în patru acum, că era singură acasă cu copiii. Fluffy era din nou dădacă de sugari, lucra la niște prieteni de-ai noștri care locuiau la o distanță de zece cvartale spre sud și adoptaseră gemeni. Lucrase la noi mai mulți ani decât ne promisese inițial și încă mai trecea o dată pe săptămână să ne vadă, să ne facă supă, să valseze prin bucătărie cu Kevin în brațe. Celeste se ocupa acum singură de spălatul rufelor și avea grijă să meargă copiii în parc, la joacă și

le citea de un milion de ori, cu multă însuflețire, *Sămânța de morcov*[56]: ,,Un băiețel a semănat o sămânță. Mama lui i-a spus: Mă tem că nu va răsări nimic". În tot ce făcea, punea suflet și nu cruța nici un efort, dar, cu toate acestea, mintea ei activă și receptivă era folosită sub capacitate și adeseori orientată împotriva soră-mii.

— Nu poți să pui pe cineva din familie să-ți țină contabilitatea. E nevoie de un om de meserie, un profesionist.

— Dar Maeve *este* profesionistă. La Otterson's cu ce crezi că se ocupă?

Amândoi copiii dormeau și, chiar dacă șuieratul câte unei mașini de pompieri care trecea pe Broadway nu le tulbura visele, gălăgia pe care o făceau părinții lor când se certau putea să trezească pe cineva și din comă.

— Isuse, dar ea livrează legume, Danny. Noi avem o firmă adevărată. Aici sunt o grămadă de bani în joc.

Când era vorba de afacerile mele, Celeste habar nu avea câți bani sunt în joc. Nu știa cât de substanțiale sunt activele noastre, nici cât de mari ne sunt datoriile. Nu mă întreba nimic. Dacă ar fi înțeles riscul uriaș la care mi-am expus familia, nu ar mai fi putut să doarmă noaptea de grijă. Singurul lucru pe care îl știa sigur era că nu o voia pe Maeve prin preajmă, chiar dacă ea, care se pricepea atât de bine la coduri, impozite și credite ipotecare, era, în multe privințe, la cârma navei.

— OK, în primul rând, Otterson's e o firmă adevărată.

Maeve îmi spusese ce profituri au, cu toate că, probabil, nu ar fi trebuit.

Celeste a ridicat mâinile în semn de capitulare.

— Te rog, nu-mi ține acum o prelegere despre fasolea boabe.

— În al doilea rând, uită-te la mine, vorbesc serios. În al treilea rând, Maeve este de o onestitate desăvârșită, ceea ce nu se poate spune despre unii contabili care se ocupă cu afaceri imobiliare în New York. Nu ne vrea decât binele, nu face altceva decât să ne apere interesele.

— Interesele *tale,* a spus ea, cu glas șoptit. De-ale mele,

---

[56] *The Carrot Seed* (1945), carte pentru copii a scriitoarei americane Ruth Krauss (1901-1993).

mult îi pasă.

— E în interesul tău să meargă bine firma.

— De ce n-o inviți să locuiască la noi? Nu crezi că i-ar plăcea? Ar putea să doarmă cu noi în cameră. Că doar n-avem secrete față de ea.

— Taică-tău are grijă de dinții noștri.

Celeste a clătinat din cap.

— Nu-i același lucru.

— De dinții tăi, de dinții mei, de dinții copiilor. Și știi ceva? Îmi convine. Îi sunt recunoscător lui taică-tău. Face treabă bună, așa că merg la el, în Rydal, să-mi pună plombe. Am încredere în el.

— Probabil că asta dovedește că-i adevărat ce bănuiam de mult amândoi.

— Adică ce?

— Că ești mai bun decât mine.

Celeste a ieșit apoi din dormitor și s-a dus să se asigure că micuții nu au auzit ce am discutat.

Tot ce nu îi convenea lui Celeste la mine era din vina lui Maeve, pentru că era infinit mai ușor să te superi pe sora soțului tău decât pe soț. Poate că își închisese într-o cutie dezamăgirile din trecut, dar lua cutia cu ea oriunde mergea. Nu avea să uite niciodată că nu m-am însurat cu ea când a absolvit Colegiul Thomas More și din cauza asta a trebuit să se întoarcă în Rydal – un adevărat eșec. Nu scăpa din vedere nici faptul că cu cât mă implic mai mult în afacerile imobiliare, cu atât sunt mai fericit. Celeste nu înțelesese cu cine are de-a face. Își făcuse planul să-mi acorde toată libertatea doar ca să îmi dau seama că am apucat-o pe o cale greșită, dar eu nu mă mai gândeam la medicină decât atunci când luam masa cu Morey Able sau când se întâmpla să mă întâlnesc cu vreun coleg de grupă care își câștiga existența aplicând presiune pe plăgi împușcate în câte o unitate de primiri urgențe. Când a mai crescut May și ne-a cerut ca dar de Crăciun un joc de Monopoly, m-am așezat lângă ea sub brad și am jucat împreună. Nu mi l-aș putea imagina pe tata jucând un joc de masă, dar ăsta era genial: casele și hotelurile, titlurile de proprietate și chiria, câștigurile neașteptate și impozitele. Monopoly era lumea noastră. May îl alegea

întotdeauna pe cățelul Scottie[57]. Pe atunci, Kevin nu era încă destul de mare ca să se poată concentra, dar își făcea de lucru plimbând mașinuța sport[58] pe marginea tablei de joc și construind piramide din căsuțele verzi. De fiecare dată când dădeam cu zarurile și mutam înainte pionul mic de metal, mă gândeam cât sunt de norocos: Manhattan, slujbă, familie, casă. Nu îmi duceam zilele într-o cămăruță cât o cutie de chibrituri spunându-i unui tată de familie că are cancer pancreatic, sau unei mame că i-am descoperit un nodul la sân, sau unor părinți că am făcut tot ce se putea face.

Asta nu însemna că uitam că sunt medic. Pe măsură ce creșteau copiii, s-a întâmplat de multe ori să mă folosesc de ceea ce am învățat de-a lungul atâtor ani de pregătire. De exemplu, atunci când am mers cu breakul la Brighton Beach împreună cu familia Gilbert, cu care ne împrieteniserăm prin copiii noștri, pentru că așa își face omul prieteni când ajunge la o anumită vârstă, și lui Andy, băiețelul soților Gilbert, i-a intrat un cui în picior. Cuiul era bătut într-o scândură, scândura era pe jumătate îngropată în nisip, nu mi-am dat seama că se poate întâmpla ceva rău. Băieții ieșeau din apă fugărindu-se. Stăteam la plajă cu tatăl lui Andy, un avocat din oficiu, suplu și musculos, pe nume Chuck, și cu cele două fetițe, a lui și a mea. Fetele stăteau aproape de mal, unde erau valurile mici, și căutau, cu găletușele în mână, cioburi de sticlă colorată[59], când am auzit țipetele de durere ale lui Andy Gilbert răzbătând până la noi peste mugetul oceanului și freamătul brizei și hărmălaia tuturor copiilor din jur care zbierau unii la alții și se zbenguiau. Am fugit toți la el într-un suflet: tați, mame, surori. Trebuie să fi avut cam nouă ani, era prieten cu Kevin, care împlinise nouă ani în vara aceea. Mama băiatului, o femeie frumoasă cu părul drept, castaniu, îmbrăcată într-un costum de baie roșu din două piese

[57] Diminutiv de la *Scottish Terrier* (,,terier scoțian”), unul dintre jetoanele folosite în Monopoly Goe apărut în Statele Unite în 1934, în timpul Marii Crize Economice).

[58] Sau „Mașina de curse” *(Race* Car), denumirea unui alt jeton din jocul Monopoly.

[59] *Sea glass,* cioburi mici, colorate, provenite de la obiecte de sticlă aruncate în mare sau ocean cu zeci de ani în urmă, șlefuite și devenite translucide prin acțiunea agenților naturali; sunt colecționate și folosite în industria bijuteriilor.

(îmi pare rău, recunosc că îmi amintesc acest amănunt, dar am uitat cum o chema), s-a aplecat să vadă ce are copilul la picior, dar era descumpănită, nu avea idee ce trebuie să facă, și atunci Celeste a pus mâna pe umărul ei și i-a spus: ,,Nu, lasă-l pe Danny”.

Femeia, mama copilului, s-a uitat la nevastă-mea și apoi la mine, întrebându-se, de bună seamă, cum aș putea eu să mă pricep la scosul cuielor din picioare. Tocmai ajunseserăm la ei, când fiu-meu, Kevin, i-a spus prietenului lui, care nu mai putea de durere și urla din toți rărunchii:

— Hai, stai liniștit, tati e un fel de doctor.

Și chiar în clipa aceea, când soții Gilbert erau încă înlemniți de spaimă și buimăceală, mi-am așezat picioarele de o parte și de alta a piciorului lui Andy ca să fixez scândura, am băgat vârfurile degetelor între carnea moale din scobitura tălpii lui și scândură și am împins repede în sus. A țipat, sigur că a țipat, dar nu a curs prea mult sânge, așa că măcar nu i s-a secționat vreo arteră. L-am luat în brațe în starea în care se afla, urlând și zguduit de frisoane cu toată arșița aceea, ud leoarcă după baia în ocean, și am pornit spre mașină sub soarele orbitor al după-amiezii, în vreme ce toți ceilalți din grupul nostru se agitau, năuci, să strângă lucrurile, punând punct zilei noastre de plajă. Chuck Gilbert a venit după mine și a cules de pe jos scândura ca să nu mai pățească și alt copil același accident. Ori poate era impulsul avocățesc de a strânge probe, după cum impulsul meu fusese să scot cuiul din picior.

În seara aceea, la cină, lui May nu i-a mai tăcut gura tot povestindu-ne întâmplările zilei. Mă gândisem că ar trebui să ne întoarcem în Manhattan și să mergem la un spital de acolo, dar soții Gilbert se temeau să nu rămânem blocați în trafic, așa că până la urmă am ajuns într-o cameră de gardă din Brooklyn, obosiți și plini de nisip. Doctorul de la urgențe i-a făcut lui Andy un vaccin antitetanos și i-a dezinfectat piciorul, i-a făcut radiografie și l-a bandajat. Pentru că plecaserăm în mare grabă de la Brighton Beach, doamna Gilbert își uitase rochia pe plajă, așa încât a trebuit să stea în sala de așteptare, apoi să discute cu doctorul îmbrăcată în costumul de baie roșu, cu un prosop înfășurat în jurul taliei. May ne-a povestit toate lucrurile astea de parcă ne-ar fi adus vești din ținuturi străine. Mă îndoiesc că soții Gilbert, pe care i-am dus cu mașina până la apartamentul lor din

East Side, ar fi apreciat evocarea ei lipsită de menajamente. După ce și-a început povestirea de pe la mijloc (cioburi de sticlă colorată; țipete de durere) și a încheiat-o, s-a pornit din nou, dar luând-o acum cu începutul. Ne-a povestit cum am mers noi cu mașina la plajă, ce a mâncat fiecare la prânz și cum au intrat băieții imediat în apă, să înoate, cu toate că nu era bine să se grăbească așa, pentru că de-abia mâncaseră. Ne-a povestit cum merseseră ea și cu Pip, sora lui Andy, împreună cu mine și cu doamna Gilbert.

— Pip tocmai găsise o scoică, a spus May pe un ton sumbru, când am auzit primul țipăt.

— Ajunge, i-a spus maică-sa pe un ton ferm. Eram și noi acolo. Celeste ne servea pe fiecare cu o gustare rece de carne de pui.

Stătuse prea mult la soare și pielea ei albă se arsese, era de un roșu aprins pe umeri, pe piept, pe față. Simțeam, efectiv, cum emană căldura din ea. Eram toți istoviți.

— Nu l-ai întrebat pe Andy dacă îți dă voie să pui mâna pe piciorul lui, mi-a spus May, fără să se sinchisească. Nu i-ai întrebat nici măcar pe părinții lui. Nu trebuie să ceri voie înainte?

I-am zâmbit fetiței mele frumoase, cu părul negru.

— Nu.

— Te-au învățat toate astea la facultatea de medicină? m-a întrebat Kevin.

Nici unul din copii nu avea arsuri. Celeste avusese grijă de ei, dar nu și de ea însăși.

— Sigur, am răspuns eu, pentru prima oară conștient de cât sunt de bucuros că nu i s-a întâmplat băiatului meu să își înțepe piciorul mergând prin nisip. Într-un semestru e un curs despre cum să scoți cuiele din picioarele băieților când merg la plajă, iar în următorul semestru înveți cum să-i salvezi pe oamenii care s-au înecat cu un os de pește.

Ceea ce mă învățase facultatea de medicină era să fiu hotărât: să identific problema, să cântăresc opțiunile și să acționez – toate în același timp. Dar adevărul era că și afacerile imobiliare mă învățaseră același lucru. Aș fi scos cuiul din piciorul lui Andy Gilbert și fără o zi de anatomie.

— N-ar trebui să iei totul în glumă și să te subestimezi, a

spus nevastă-mea. Pur și simplu ai știut ce trebuie să faci.

May și Kevin s-au oprit din mâncat. Kevin ținea într-o mână un știulete de porumb. May și-a pus furculița în farfurie. O așteptam să vorbească. Ne uitam la Celeste și așteptam. A clătinat din cap și mi s-a părut că buclele ei sunt, parcă, mai deschise la culoare după o singură după-amiază de stat la soare.

— Ei bine, ăsta-i adevărul.

— Ești *doctor,* a spus May, aplecându-se înainte și ațintindu-și privirea asupra mea. Ar trebui *să fii* doctor.

May putea să ne imite pe toți, dar din felul cum juca rolul lui Celeste făcuse o adevărată artă.

Nu conta că duceam o viață îmbelșugată, o viață pe care prietenii mei de la facultate nu aveau să o cunoască niciodată dacă nu cumva se apucau să își vândă filele din rețetar. Celeste tot ca doctor ar fi preferat să mă prezinte lumii. *Soțul meu, dr. Conroy.* De fapt, chiar așa spunea, în ciuda faptului că o rugam să termine odată cu chestia asta. Apelativul acesta era sursa celor mai multe dintre certurile noastre care nu o aveau drept obiect pe soră-mea.

Dar în noaptea aceea, în pat, Celeste s-a întins peste mine, a pus capul pe umărul meu și i-a pierit orice chef de ceartă, după tot stresul din timpul zilei.

— Examinează-mi coloana, a spus ea.

Nu făcuse duș și încă mirosea a ocean, încă mirosea ca briza de la Brighton Beach. Mi-am strecurat degetele sub părul ei și i-am pipăit baza craniului.

— Atlas, axis, prima vertebră cervicală.

Le-am apăsat pe rând, ca pe niște clape de pian, atingându-le și dându-le drumul, numărându-le pe toate șapte.

— Regiunea toracică. Trebuie să ai mai multă grijă să-ți dai cu cremă de protecție solară.

— Șșșt! Nu strica totul.

— Zona toracică.

Am numărat cele douăsprezece vertebre, urmărindu-le cu degetul, apoi am ajuns la regiunea lombară. Am apăsat degetul în cercuri adânci în partea de jos a coloanei, până a început să scoată niște gemete slabe, ca niște mugete.

— Îți mai amintești? m-a întrebat ea.

— Sigur că-mi amintesc.

Îmi plăcea să simt greutatea trupului ei întins peste mine și căldura dogoritoare care-i emana prin toți porii.

— În toți anii ăia te-am ajutat să-ți vezi de studiu.

— În toți anii ăia m-ai distras de la studiu.

Am sărutat-o pe creștet.

— Erai un doctor extraordinar, mi-a șoptit ea.

— Nici pomeneală de așa ceva, am spus eu, dar cu toate acestea și-a ridicat fața spre mine, privindu-mă drept în ochi.

După ani și ani de la absolvirea facultății, după ce unele imobile pe care le-am cumpărat și le-am vândut mi-au adus un profit suficient de mare ca să îmi pot achita toate ratele creditului ipotecar și să mai adaug câte ceva la economiile noastre, a început să mă obsedeze ideea de echitate, atât de greu de pus în practică. Atâta timp și atâția bani se irosiseră pe studiile mele, dar Maeve nu beneficiase de nimic. Creasem deja un fond de studii pentru May și Kevin, așa încât de ce nu ar merge și Maeve să studieze dreptul sau științele economice? Nu era prea târziu. La urma urmei, ea fusese întotdeauna persoana cea mai mintoasă din familie și orice se hotăra să învețe îmi putea fi de un imens ajutor.

— Dar îți sunt și așa de un imens ajutor, a spus ea. Pentru asta n-am nevoie de o diplomă în drept.

— Mai ia-ți o diplomă în domeniul matematicii, atunci. Sunt ultima persoană care ți-ar spune să studiezi ceva ce nu te interesează. Numai că nu vreau să te văd dedicându-ți toată viața firmei Otterson's.

A tăcut preț de un minut. Stătea în cumpănă dacă să intre sau nu în acest subiect.

— De ce te deranjează atâta slujba mea?

— Pentru că e sub nivelul posibilităților tale. Totul în mine urla să-i spun ceea ce știa deja. Pentru că e jobul pe care l-ai obținut în vara în care te-ai întors de la colegiu și acum ai patruzeci și opt de ani, și tot acolo lucrezi. Tu mereu m-ai îndemnat să-mi depășesc limitele și să evoluez. De ce nu mă lași să fac și eu același lucru pentru tine?

Maeve cu cât se enerva mai tare, cu atât devenea mai gânditoare. Din acest punct de vedere, îmi amintea de tata – fiecare vorbă pe care o spunea era bine împachetată.

— Dacă asta-i pedeapsa pentru că te-am trimis la facultatea de medicină, bine, accept. În orice caz, nu te-am forțat să-ți depășești limitele. Cred că știi asta. Dar dacă zici că te interesează cum îmi câștig eu existența, îți spun doar atât: îmi place ceea ce fac. Îmi plac oamenii cu care lucrez. Îmi place firma asta pe care am ajutat-o să crească. Am un program flexibil, asigurare medicală care include mersul la cabinetele oftalmologice și stomatologice, și am destule economii din salariile plătite pe timpul vacanțelor, încât aș putea să fac o călătorie în jurul lumii, dar nu vreau să călătoresc pentru că îmi *place* munca pe care o fac.

Nu știu de ce nu voiam deloc să renunț la ideea mea.

— Poate ți-ar plăcea altceva. Nici n-ai încercat.

— Otterson are nevoie de mine. Înțelegi? Știe o mulțime de lucruri despre transportul și refrigerarea mărfurilor și câte ceva despre legume, dar absolut nimic despre bani. Zi de zi îmi dă de înțeles că îi sunt indispensabilă, așa că lasă-mă în pace.

Norma întreagă pe care o avea la firma Otterson's, Maeve o făcea în jumătate din timpul de lucru oficial. În momentul acela, pe Otterson nu îl mai interesa unde lucrează ea și cât timp alocă pentru lucru, pentru că întotdeauna își făcea treaba. A numit-o director financiar, cu toate că nu credeam că firma are nevoie de așa ceva. Pe lângă serviciu, ținea și evidențele contabile ale firmei mele și era total dedicată muncii pe care o făcea. Maeve se îngrijea de tot, nu scăpa nimic din vedere[60]: dacă se ardea un bec în holul vreunui imobil de-al meu, ținea să se consemneze în scris că a fost înlocuit. O dată pe săptămână îi trimiteam prin poștă un dosar cu chitanțe, facturi, cecuri de plată a chiriei. Ea nota totul în registrul contabil, care nu se deosebea de acela pe care îl ținea tata. Aveam conturi deschise la banca din Jenkintown și pe toate era trecut numele lui Maeve. Ea era cea care completa cecurile. Era la curent cu legile fiscale din statul New York, impozitele locale, rabaturile și deducerile fiscale. Trimitea scrisori ferme și imparțiale chiriașilor cu restanțe la plata chiriei. În fiecare lună îi trimiteam un cec cu salariul și în

---

[60] În original, *Maeve's eye was on the sparrow,* aluzie la imnul gospel *His Eye Is on the Sparrow* (1905), pe versurile Civillei D. Martin, inspirate de pasaje din Biblie (Psalmul 31:9; Matei 10:29-31).

fiecare lună refuza să și-l încaseze.

— Ori că te plătesc pe tine, ori că plătesc pe altcineva, totuna e, i-am spus eu. Iar pentru altcineva, ăsta ar fi un *job* în toată regula.

— Ai avea de căutat mult și bine până să găsești pe cineva care să poată transforma treaba asta într-o slujbă în toată regula.

Toată munca asta pentru firma mea, ea o făcea seara, la cină, la masa din bucătărie. ,,Joia", spunea ea.

Maeve locuia de mult cu chirie, într-o casă de cărămidă roșie, cu un singur nivel, cu două dormitoare și o verandă mare în față, la o distanță de două cvartale de Imaculata Concepție. Bucătăria era însorită, demodată și cu vedere la o curte mare, dreptunghiulară, unde plantase dalii și nalbe de-a lungul gardului. Casa nu avea nici un cusur, doar că era prea mică: cămăruțe mici, o singură baie.

— Nu contează cât ești de bogat, când ai o nevoie, tot o singură baie folosești, a spus Maeve.

— Dar uneori mai sunt și eu pe aici.

Adevărul era însă că rareori mai rămâneam la ea peste noapte.

Maeve ar fi fost prima care să puncteze acest lucru.

— Câți ani am folosit noi, amândoi, aceeași baie?

M-am oferit să-i cumpăr o casă în loc să îi dau salariu, dar m-a refuzat din nou. A zis că nu mai dă voie nimănui, nici chiar mie, să-i spună unde să locuiască.

— A trebuit să aștept cinci ani până să am și eu o recoltă de zmeură cât de cât satisfăcătoare, a spus ea.

Așa că m-am dus la proprietar și am cumpărat casa în care locuia. A fost, fără îndoială, cea mai proastă afacere pe care am făcut-o vreodată de când mă ocupam de vânzări și cumpărări de imobile. Văzând că vreau ceva care nu e de vânzare, proprietarul s-a simțit liber să stabilească un preț nerușinat, și asta a și făcut. Dar nu avea importanță. Am pus actul de proprietate în dosarul săptămânal cu facturi și chitanțe și i l-am expediat. Maeve, care rareori se exalta și niciodată nu părea surprinsă de ceva, a fost și încântată, și surprinsă.

— Toată după-amiaza asta m-am plimbat de colo-colo prin casă, mi-a spus ea când m-a prins la telefon. O casă arată altfel

când e a ta. N-am știut asta până acum. Arată mai bine. Acum nimeni n-o să mă mai dea afară din casa asta. O să fiu la fel ca bătrâna doamnă VanHoebeek. Doar cu picioarele înainte o să mai plec de aici.

*

Pornisem înapoi spre Manhattan și ne-a venit așa, deodată, să oprim un pic la Casa Olandeză. În felul acesta puteam evita partea cea mai neplăcută din traficul după-amiezii târzii, în drumul nostru spre gară. În spatele teilor, doi oameni în niște măgăoi de mașini de tuns iarba trasau linii drepte pe peluză largă, în mersul lor înainte și înapoi, și am lăsat în jos geamurile mașinii ca să intre mireasma de iarbă proaspăt tăiată.

Eram atunci amândoi trecuți de patruzeci de ani, eu doar cu puțin, Maeve se apropia de cincizeci. Călătoriile mele la Jenkintown deveniseră de mult o obișnuință: luam trenul dimineața, în prima zi de vineri a fiecărei luni, și mă întorceam seara, folosindu-mă de răgazul din timpul călătoriei să pun în ordine documentele pe care i le duceam lui Maeve. Cu toate că afacerea mea lua amploare, nu mi-ar fi fost greu să mă duc săptămânal să mă uit peste facturi și peste contracte împreună cu soră-mea. Ar fi trebuit să merg măcar de două ori pe lună, fără doar și poate, dar fiecare plecare a mea însemna o ceartă cu Celeste. În perioada aceea trebuia să îmi petrec timpul alături de copiii noștri, după cum zicea ea. ,,Lui Kevin și lui May încă le e drag de noi", spunea Celeste. ,,Lucrurile n-o să stea mereu așa." Avea dreptate, dar, cu toate acestea, nu puteam să nu mai trec pe acasă și nici nu voiam. Compromisul la care am ajuns era, clar, în favoarea lui Celeste, chiar dacă ea nu era de aceeași părere.

Maeve și cu mine aveam atâta de lucru când eram împreună, încât treceau și luni de zile fără să ne mai gândim la Casa Olandeză. Faptul că parcaserăm acum acolo nu era decât un semn de nostalgie, nu după noi, cei de pe vremea când locuiam în casă, ci după noi, cei din anii în care stăteam ore întregi și fumam în mașina parcată pe Strada VanHoebeek.

— Ți se întâmplă vreodată să regreți că nu mai poți intra în casă? m-a întrebat Maeve.

Tunsul ierbii mă ducea cu gândul la pluguri trase de catâri.

— Aș intra dacă ar fi scoasă casa la vânzare? Probabil că da. M-aș duce altfel să sun la ușă? Nu.

Maeve începuse să încărunțească și din cauza asta arăta mai în vârstă decât era.

— Nu, eu vorbeam mai mult de un vis: ai intra singur în casă dacă ai putea? Doar așa, ca să-ți mai arunci o privire în jur și să vezi ce s-a mai întâmplat pe acolo?

Sandy și Jocelyn în bucătărie râzând, în timp ce eu ședeam la masa albastră și îmi făceam temele, tata cu cafeaua și țigările lui, dimineața, în sufragerie, ținând în mână un ziar împăturit, clămpănitul pantofilor Andreei pe pardoseala din hol, Norma și Bright urcând în goană scările și hlizindu-se, Maeve elevă, cu părul ei negru învăluindu-i spatele ca o pătură. Am dat din cap.

— Nu. În nici un caz. Dar tu?

Maeve și-a lăsat capul pe tetieră.

— Pentru nimic în lume. Dacă vrei să știi adevărul, cred că asta m-ar ucide.

— Atunci mă bucur că n-o să te invite nimeni înăuntru.

Lumina dădea culoare fiecărui fir de iarbă, transformând peluza în fâșii de lățimea unei mașini de tuns iarba – verde închis, verde deschis, verde închis.

Maeve a întors capul să privească peisajul.

— Mă întreb când ne-am schimbat.

Ne schimbaserăm în momentul în care vechea noastră gospodărie fusese înlocuită cu o mașină: Oldsmobile-ul, Volkswagenul, cele două Volvouri. Amintirile noastre erau stocate pe Strada VanHoebeek, dar nu în Casa Olandeză. Dacă m-ar fi întrebat cineva de unde sunt, i-aș fi răspuns că sunt de pe porțiunea de asfalt din fața a ceea ce a fost cândva locuința familiei Buchsbaum, care apoi a devenit locuința familiei Schultz, iar acum era casa unor oameni al căror nume nu îl cunoșteam. Mă irita camionul muncitorilor de pe peluză, cu trailerul lui lung de metal care ne invada spațiul. Nu aș fi cumpărat nici o casă de pe strada aceea, dar dacă strada însăși ar fi fost de vânzare, ar fi fost a mea. Nu i-am spus asta soră-mii. Ca răspuns la întrebarea ei am spus doar că nu știu.

— Cred că tu ar fi trebuit să faci psihiatria, a spus ea. Ne-ar fi fost de mare folos. Știi, și Fluffy spune la fel. Zice că nici ea nu s-ar mai întoarce aici. Spune că ani de zile s-a visat umblând prin Casa Olandeză dintr-o cameră în alta și se făcea că eram acolo cu toții: părinții ei, Sandy, Jocelyn și toată familia

VanHoebeek, și ne simțeam grozav de bine – una din petrecerile alea fastuoase, stil *Marele Gatsby,* pe care le dădeau pe vremuri, în copilăria ei. Spunea că mult timp nu își dorise altceva decât să se întoarcă în casa asta, dar că acum nu crede că ar mai putea să pună piciorul în ea nici dacă ar fi ușa deschisă.

Pe Fluffy o reprimiserăm de mult în mijlocul nostru. Sandy, Jocelyn, Fluffy și soră-mea erau din nou împreună: o dată la trei luni, personalul Casei Olandeze și stăpâna lor, ducesa, ieșeau în oraș să ia masa și să disece trecutul până în cele mai mici detalii. Maeve credea în veridicitatea amintirilor lui Fluffy mai mult decât în adevărul celor povestite de Sandy sau de Jocelyn, sau chiar în adevărul propriilor amintiri, pentru că Fluffy plecase din casă având clar întipărite în minte faptele petrecute. Sandy și Jocelyn discutau neîncetat una cu cealaltă, rozând oasele istoriei noastre colective împreună cu soră-mea până nu mai rămânea mai nimic din ea, dar Fluffy nu. După ce a expediat-o tata pe alee cu valiza în mână, cu cine să mai fi stat ea de vorbă? Cu noii ei stăpâni? Cu prietenul ei? Chiar și pe când lucra la noi în casă, povestea despre lucruri care lui Celeste îi făceau plăcere, pe care voia să le audă, despre familia VanHoebeek, despre petreceri și toaletele doamnelor. Atenția lui Celeste a început să se abată către alte lucruri când a ajuns cu povestitul la momentul în care familia Conroy a intrat în posesia casei, probabil pentru că Maeve era prea mult în centrul acelor întâmplări, dar cu atât mai bine că a fost așa. Poveștile lui Fluffy și-au păstrat prospețimea pentru că și le-a păstrat pentru sine. Fluffy știa încă bine ce știa.

— Fluffy mi-a spus că mami a vrut să se călugărească, a zis Maeve. Nu crezi că pornirea *asta* trebuia să răbufnească din nou, la un moment dat? Era deja novice când a venit tata și a smuls-o de la mănăstire ca să se însoare cu ea. Fluffy zicea că au crescut amândoi în același cartier. El era prieten cu fratele ei, James. I-am spus că știm, că am fost în Brooklyn când eram tineri și am găsit clădirile în care au locuit. Fluffy zicea că tata s-a dus să o vadă înainte să depună ea voturile monahale și cu asta s-a încheiat povestea. Ce era cu toate dispariițiile alea ale ei de acasă, înainte să plece de tot? Se întorcea la mănăstire. Măicuțele o iubeau. Vreau să spun, toată lumea o iubea, dar mai ales măicuțele. Mereu îl sunau pe tata și îi spuneau să o mai

lase să stea la ele câteva zile. ,,Are nevoie de un pic de odihnă.” Așa îi spuneau.

— Trebuie că-i pica bine tatei.

Cele două mașini de tuns iarba rulau pe alee, apoi au ieșit pe carosabil. Unul dintre oameni i-a făcut semn lui Maeve să se dea înapoi ca să poată încărca mașinile în trailer.

— Drept să-ți spun, nici că mă mai interesează, a spus ea. Dar dacă aș fi știut lucrurile astea în copilărie, jur că aș fi luat calea mănăstirii numai așa, ca să-l calc pe nervi.

Am zâmbit, imaginându-mi-o pe Maeve, înaltă și austeră, în veșmânt monahal bleumarin. Mă întrebam dacă mama mai trăiește, dacă muncește undeva, în vreo bucătărie, și dacă asta nu e tocmai părticica din ea care a îndemnat-o cândva să se călugărească. Ar fi trebuit să-i povestesc lui Maeve despre mama cu ani în urmă, când avusese loc întâmplarea aceea, dar nu am făcut-o. Îmi era cu atât mai greu să o fac, cu cât îmi dădeam seama că am lăsat să treacă prea mult timp.

— Sunt sigur că abia atunci te-ai fi bucurat de atenție din partea lui.

— Îhî. Maeve a pornit motorul și a băgat mașina în marșarier.

Probabil că asta ar fi trebuit să fac.

*

— Isuse, a spus Celeste mai târziu, când încercam să-i povestesc ce s-a întâmplat. Sunteți ca Hansel și Gretel. Mergeți înainte prin codrul întunecat ținându-vă de mână, chiar dacă nu mai sunteți niște copii. Nu vă mai săturați odată de răscolit trecutul?

Au existat lungi perioade de timp din viața mea în care îmi juram mie însumi să nu îi mai spun nimic nevesti-mii despre soră-mea, să îi povestesc doar cum era vremea în Jenkintown sau cum a fost călătoria cu trenul înapoi și nimic mai mult. Dar strategia asta o înfuria pe Celeste, care îmi reproșa că o țin la distanță și nu vreau să îi împărtășesc nimic. Așa încât mă răzgândeam, socotind că are dreptate. Soții își spun unul altuia ce se întâmplă în viața lor. Secretele nu duc la nimic bun. În acele perioade îi răspundeam cu toată sinceritatea când mă întreba cum a decurs călătoria la Jenkintown sau ce mai face soră-mea.

Nu conta ce îi spuneam. Răspunsurile mele, oricât de inofensive, o întărâtau.

— Are aproape cincizeci de ani! Chiar crede că o s-o aducă pe maică-sa înapoi, că o să-și ia casa înapoi?

— Nu asta am spus. Spuneam că mi-a zis că mama a vrut, în tinerețe, să se călugărească. Mi s-a părut o poveste interesantă. Punct.

Celeste nici nu mă asculta. Când era vorba de Maeve, nu mai asculta.

— Când o să-i spui: înțeleg, ai avut o copilărie grea, e cumplit să fii bogat și apoi să nu mai fii, dar acum trebuie să ne maturizăm?

M-am abținut să îi atrag atenția asupra unor lucruri pe care Celeste le știa deja: că părinții ei trăiesc și sunt bine mersi, că locuiesc tot în casa lor mare din Rydal, că încă deplâng pierderea, în timpul îndelungatei lor căsnicii, a mai multor câței din nobila rasă Labrador retriever, dintre care unul, o cățelușă, cu câțiva ani în urmă, a țâșnit ca o săgeată pe poarta din față și a fost lovită mortal în floarea tinereții de o mașină. Erau oameni cumsecade părinții lui Celeste și avuseseră parte de o viață bună. Nici că le-aș fi dorit altceva.

Nu înțelegeam de ce face atâta caz de faptul că nu vine Maeve la noi, în Manhattan, deși ultimul lucru pe care îl dorea Celeste era ca soră-mea să ne treacă pragul.

— E prea ocupată cu munca dumneaei atât de importantă din domeniul legumelor congelate ca să-și sacrifice o zi? Ce, se așteaptă să lași totul – firma, familia – și să te duci în pas alergător când te sună ea?

— Doar nu mă duc la ea să-i tund iarba. Face toată munca asta pentru care nu cere nici un ban. Mi se pare că-i un gest de minim bun-simț să merg eu la ea.

— De fiecare dată?

Ceea ce nu se spunea niciodată, dar era cât se poate de clar, era că Maeve nu are soț, nu are copii, așa că, pentru ea, timpul e mai puțin prețios.

— Atenție la ce-ți dorești, i-am spus eu. Nu cred c-ai fi mai fericită dacă ar veni Maeve pe la noi o dată pe lună.

Și, deși eram sigur că discuția o luase pe panta unui scandal monstru, această ultimă frază a făcut-o pe Celeste să se

oprească brusc. Și-a cuprins obrajii cu mâinile și s-a pornit pe râs.

— Doamne, Dumnezeule, a spus ea. Ai dreptate. Du-te la Jenkintown. Nu mai știu ce vorbesc.

Nu era nevoie să îmi spună Maeve de ce urăște New Yorkul: traficul infernal, mizeria, aglomerația, zgomotul neîntrerupt, omniprezența unei sărăcii vizibile cu ochiul liber, putea să invoce oricare dintre aceste motive. Când am întrebat-o în cele din urmă, după mulți ani în care am făcut fel de fel de presupuneri, s-a uitat la mine de parcă nu-i venea să creadă că nu știu.

— Adică?

— Din cauza lui Celeste, a spus ea.

— Ai rupt-o cu tot New Yorkul ca să o eviți pe Celeste?

— Ce alt motiv aș avea?

Nedreptățile pe care și le făcuseră Maeve și Celeste una alteia cu ani în urmă, oricare ar fi fost ele, deveniseră pure abstracțiuni. Antipatia lor reciprocă se manifesta acum ca un obicei. Nu puteam să nu mă gândesc că, dacă s-ar fi întâlnit înainte ca două femei oarecare, care nu ar fi avut nici o legătură cu mine, s-ar fi plăcut foarte mult; sunt sigur că la început s-au simpatizat. Soră-mea și nevastă-mea erau amândouă femei inteligente și cu simțul umorului și de o desăvârșită loialitate. Spuneau că mă iubesc mai presus de orice pe lumea asta, dar nu voiau să înțeleagă cât de mult sufăr văzându-le cum se sfâșie una pe alta. Pe amândouă le consideram vinovate. Ar fi putut să evite orice conflict. Dacă voiau, puteau să dea uitării toate resentimentele. Dar nu voiau, și pace. Îi dădeau înainte cu răutățile, și una, și cealaltă.

Chiar dacă, de regulă, nu venea în Manhattan, Maeve recunoștea că, pe lângă reguli, există și excepții. Nu a lipsit la Prima Comuniune a lui May și a lui Kevin, și din când în când mai venea și la câte o zi de naștere. Cel mai mult se bucura când veneau copiii în vizită la familia Norcross. Maeve era întotdeauna invitată la cină. Îl lua pe Kevin la ea peste noapte, apoi, dimineața, îl lua cu ea la serviciu. Lui Kevin, căruia acasă, la cină, nu îi plăcea să vadă legume în farfurie, cele congelate i se păreau irezistibile. Nu se mai sătura de privit în jur la tot ce se întâmpla în fabrică. Era fascinat de ordinea și precizia cu care

utilajele uriașe de oțel feliau morcoveii tineri, îi plăceau frigul pătrunzător de acolo și faptul că oamenii purtau pulovere în luna lui cuptor. Zicea că asta e din cauză că familia domnului Otterson e de origine suedeză. ,,Oameni obișnuiți cu vremea rece", spunea el. Pe domnul Otterson îl considera un Willy Wonka[61] al legumelor. După ce își satisfăcea curiozitatea privind câte o zi întreagă cum e pusă mazărea în pungi de plastic, care sunt apoi sigilate, era dus de Maeve înapoi la bunicii lui, de unde o suna imediat pe maică-sa să îi spună că vrea să lucreze în domeniul legumelor congelate.

O zi petrecută cu May nu semăna deloc cu una petrecută cu Kevin. May voia să răsfoiască împreună cu mătușă-sa albumele de fotografii pagină cu pagină, atingând cu degetul chipul fiecărei persoane și punând întrebări. ,,Tanti Maeve", spunea ea, ,,e adevărat că ai fost așa de tânără?" Pe May, nimic nu o încânta mai mult decât să stea alături de mătușă-sa în mașina parcată în fața Casei Olandeze, de parcă fascinația trecutului era o stare moștenită genetic. May repeta insistent că și ea a locuit acolo când era foarte mică, prea mică să își mai aducă aminte. Își împăna propriile amintiri din copilărie cu poveștile lui Fluffy despre petreceri și dans. Uneori spunea că a locuit cu Fluffy deasupra garajului și că beau împreună șampanie trezită, alteori își închipuia că e o rudă îndepărtată a familiei VanHoebeek și că doarme într-o cameră frumoasă, cu o băncuță sub fereastră, despre care a auzit de atâtea ori povestindu-i-se. Jura că își aduce bine aminte.

Într-o seară m-a sunat Maeve după ce a adormit fiică-mea în camera ei de oaspeți.

— Când i-am spus că lângă casă este și o piscină, s-a arătat indignată. Aici e așa o zăpușeală. Cred că au fost vreo treizeci și șapte de grade azi și May mi-a spus: ,,Am tot dreptul să înot acolo, în piscină".

— Și tu ce i-ai zis?

Maeve a râs.

---

[61] Personajul (proprietar al unei fabrici de ciocolată) a două cărți pentru copii *(Charlie și fabrica de ciocolată* și *Charlie și marele ascensor de sticlă,* ambele publicate în 1964) ale autorului englez de origine norvegiană Roald Dahl (1916-1990).

— I-am spus, drăguței de ea, adevărul. I-am spus că n-are absolut nici un drept.

Capitolul 15

Pe vremea aceea, May se ocupa foarte serios de dans. Își câștigase un loc la Școala Americană de Balet pe când avea opt ani. Ni s-a spus că are o boltă plantară înaltă și o bună rotație în exterior a piciorului. În fiecare dimineață, cu părul strâns într-un conci în creștetul capului, stătea sprijinită cu o mână de blatul de lucru din bucătărie și își întindea vârfurile degetelor de la picior ca să descrie o serie de semicercuri grațioase. Câțiva ani mai târziu, ne-a spus că, după părerea ei, baletul este drumul cel mai scurt către scenă, și a avut perfectă dreptate. La vârsta de unsprezece ani a obținut un rol în armata de șoricei din *Spărgătorul de nuci,* producție a companiei New York City Ballet. Poate că altă fetiță, în locul ei, ar fi dorit să poarte o fustă de *tuile* și să danseze alături de fulgii de nea, dar May era extaziată de costumul ei cu capul blănos, supradimensionat, și cu codița lungă, subțire, ca un bici.

— Madame Elise zicea că unele companii mai mici refolosesc copiii, distribuindu-i în alte roluri, ne-a spus May când a fost selectată pentru spectacol. Dar New Yorkul are prea mulți oameni talentați. Dacă ești șoricel, asta e. Alt rol n-o să mai capeți.

— Nu există roluri mici, a zis mamă-sa. Doar șoricei mici.

Toată toamna aceea, cât au durat repetițiile, May a rămas în personaj, alergând prin casă cu mâinile arcuite sub bărbie, rozând morcovi cu dinții din față într-un fel care îl irita la culme pe frate-său. A vrut cu tot dinadinsul ca mătușă-sa să vină să o vadă pe scena din New York (după cum s-a exprimat chiar May) și aceasta a recunoscut că este exact genul de eveniment pentru care regulile pot fi încălcate.

Maeve și-a făcut planuri să îi aducă pe părinții lui Celeste în Manhattan la primul matineu de duminică. Avea să îi ia din Rydal și să îi ducă cu mașina la gară, așa încât să vină toți împreună. Unul dintre frații lui Celeste locuia în New Rochelle, iar sora ei era în Manhattan, așa că au venit și ei, împreună cu familiile lor. În sală, ne-am remarcat printr-o prezență masivă, chit că nici măcar nu puteam ști care dintre șoriceii de pe scenă e al nostru. După ce s-au stins luminile și a încetat murmurul colectiv al publicului, s-a ridicat cortina în acordurile uverturii lui Ceaikovski. Niște copii frumoși, îmbrăcați altfel decât se îmbracă micuții de obicei, au venit alergând la pomul de Crăciun, și

atunci s-au aprins toate luminile, dând la iveală un decor care ar fi putut fi confundat cu o încăpere din Casa Olandeză. Era un fel de miraj arhitectural, dacă așa ceva ar fi posibil, o iluzie vizuală care știam că nu are nimic de-a face cu realitatea, dar care, preț de o clipă, mi s-a părut formidabil de convingătoare. Maeve stătea la vreo șase scaune depărtare de mine, pe rândul ocupat de numeroșii membri ai familiilor Norcross și Conroy, astfel încât nu mă puteam apleca spre ea să o întreb dacă observă și ea asemănarea: cele două portrete imense ale unor oameni, alții decât soții VanHoebeek, fiecare din ei stând ușor întors în direcția celuilalt, deasupra unui șemineu bogat ornamentat. Iată și canapeaua lungă, verde. Oare a noastră era tot verde? Masa, scaunele, cea de-a doua canapea, *secretaire*-ul din lemn masiv, noduros, cu dulăpiorul suprapus cu uși de sticlă, ticsit de cărți frumos legate în piele, care s-au dovedit a fi scrise în olandeză. Îmi aminteam de prima oară când, în copilărie, am scos cheia de la birou și m-am urcat pe un scaun ca să deschid ușile acelea de sticlă, de uimirea cu care am luat de pe raft carte cu carte și am văzut literele din alfabetul pe care îl cunoșteam, așezate într-o ordine fără sens. Așa era și decorul baletului. Știam acel candelabru atârnat deasupra scenei, nu aveam cum să mă înșel. Câte ore nu petrecusem eu întins pe spate și privind țintă la candelabrul de acasă, văzând cum lumina și cristalul se contopesc, pe măsură ce depuneam tot mai mult zel în încercările mele copilărești de autohipnoză? Citisem despre lucrurile astea la bibliotecă. Desigur, piesele de mobilier fuseseră grupate astfel încât să nu incomodeze, împinse în spate într-o linie dreaptă nefirească pentru a face loc balerinilor, dar dacă aș fi putut să merg pe scenă și să le reașez la locurile lor, mi-aș fi recreat trecutul. De fapt, asta era valabil nu doar în cazul *Spărgătorului de nuci.* Orice imagine a luxului, văzută de departe, mi se părea a fi o fereastră deschisă către tinerețea mea. Cam atât de departe era tinerețea. Celeste stătea la stânga mea, Kevin la dreapta, amândoi cu fețele poleite de lumina caldă a scenei. Oaspeții acelei seri de Crăciun dansau, iar copiii stăteau roată în jurul lor, ținându-se de mână. După ce au dispărut cu toții în culise în pas de dans și pe scenă s-a lăsat noaptea, și-au făcut apariția șoriceii, conduși de Regele Șoarecilor cel hapsân. Au dansat rostogolindu-se pe scenă, ridicându-și piciorușele în aer, furioși. Am acoperit mâna lui

Celeste cu a mea. Ce de șoareci! Ce de copii! Au sosit soldații Spărgătorului de Nuci, cele două tabere s-au războit, șoarecii căzuți în luptă au fost trași afară de pe scenă de cei rămași în viață ca să facă loc altor dansatori.

În actul întâi s-a conturat cât de cât o poveste, dar în actul doi a fost doar dans: dansatori spanioli, dansatori arabi, dansatori chinezi, dansatori ruși, nesfârșitul dans al florilor. Nu era normal să mă plâng că a fost prea mult dans într-un spectacol de balet, dar adevărul e că, în afară de mult așteptatul dans al șoarecilor și de mobilierul din decor, mi-a fost greu să îi găsesc vreun sens. Kevin m-a tras de braț și m-am aplecat spre el. Am simțit aroma de drajeuri Lifesaver cu zahăr brun de pe buzele lui.

— De ce durează atâta? mi-a șoptit el.

M-am uitat la el neputincios și am mimat din buze cuvintele: *N-am idee.* Celeste și cu mine făcuserăm câteva încercări, fără prea multă tragere de inimă, să îi ducem pe copii la biserică pe vremea când erau mici, dar apoi am renunțat și i-am lăsat să doarmă. În orașul acela, în care erai permanent expus stimulentelor de tot felul, nu le oferiserăm șansa să își dezvolte o puternică viață lăuntrică pentru a face față situațiilor în care vor trebui să rămână cuminți pe scaun la actul doi din *Spărgătorul de nuci.*

Când, în sfârșit, spectacolul s-a încheiat și Zâna Dulciurilor, Spărgătorul de Nuci, Clara, Unchiul Drosselmeyer și fulgii de nea și-au primit, fiecare în parte, porția generoasă de aplauze (nici o revenire în scenă a șoriceilor!), spectatorii și-au luat hainele, s-au ridicat și s-au îndreptat spre culoarele dintre scaune – toți, cu excepția lui Maeve. Ea a rămas așezată pe scaun, cu privirea ațintită înainte. Am observat că soacră-mea ținea mâna pe umărul ei, apoi s-a aplecat să îi spună ceva. În jur era o forfotă îngrozitoare. Membrii familiei noastre, stând în picioare dar fără să avanseze, blocau trecerea. Bunicile și mamele de pe rândul nostru s-au întors în direcția opusă ca să iasă împreună cu copiii pe care îi însoțeau.

— Danny! a strigat soacră-mea.

Eram un grup compact, cei câțiva din familia Conroy și numeroșii membri ai familiei Norcross – soții, copii, părinți, frați. Mi-am croit drum printre ei. Pe nasul și bărbia lui Maeve apăreau broboane de sudoare. Avea părul leoarcă de transpirație, de

parcă s-ar fi strecurat afară din sală să meargă la înot în vreme ce noi, ceilalți, urmăream spectacolul. Poșeta lui Maeve era căzută pe jos și în ea am găsit aceeași veche cutie galbenă de plastic, legată acum cu un elastic, și am scos două tablete de glucoză din punguța de plastic pe care o avea la ea.

— Acasă, a spus ea pe un ton calm, privind în continuare înainte, cu toate că i se închideau pleoapele.

I-am împins între dinți o tabletă de glucoză, apoi încă una. I-am spus să le mestece.

— Cum pot să ajut? a întrebat socru-meu.

Maeve îi luase cu mașina și îi adusese până la tren pentru că nici unuia dintre noi nu i se părea că e o idee bună să conducă Bill Norcross până în Manhattan.

— E nevoie să chemăm ambulanța?

— Nu, a spus Maeve, dar tot nu a întors capul.

— O să-și revină, i-am spus lui Bill, de parcă asta ar fi fost o situație de rutină pentru noi. M-a cuprins o stare de calm pe care o mai cunoscusem cu foarte mult timp în urmă.

— Am nevoie de... a spus Maeve, apoi a închis ochii.

— Ce?

Apoi au apărut Celeste și Kevin cu un pahar de suc de portocale și un șervet de pânză plin cu gheață. Nu îi văzusem când au plecat și deja se întorseseră cu lucrurile de care aveam nevoie. Știuseră. Stând în picioare pe rândul din spatele nostru, Celeste a ridicat claia de păr ud leoarcă al lui Maeve și i-a așezat pachetul cu gheață pe gât. Kevin mi-a întins sucul.

— Cum de le-ați adus așa repede?

Culoarele de acces erau pline de fetițe și însoțitorii lor, care povesteau cu mult entuziasm fiecare jete[62] al balerinilor.

— Am alergat, a spus fiul meu, care, tot timpul cât a durat spectacolul, abia și-a putut ține în frâu excesul de energie. Am spus că avem o urgență.

Kevin știa să se orienteze în lume – un avantaj al faptului că crescuse în Manhattan. Mi-am ținut batista sub gura lui Maeve.

— Ia o gură.

— Tare o să te mai invidieze sora ta că ai adus tu sucul, i-a spus Celeste lui Kevin. Ar fi preferat să fie eroul zilei în loc de

[62] *Jete* (fr.) – în balet, săritură pe loc de pe un picior pe altul.

șoricel.

Kevin a zâmbit văzându-și răsplătit stoicismul cu care îndurase toată plictiseala aceea.

— O să se facă bine?

— Bine, a spus Maeve pe un ton liniștit.

— Du-i pe toți în foaier, i-a spus Celeste lui taică-său, care, ca și Kevin, căuta să dea o mână de ajutor. Vin și eu într-un minut.

Maeve a închis ochii strângând din pleoape, apoi i-a deschis și mai larg. Încerca să mestece tabletele și să bea sucul, cu minimum succes. O parte din glucoză i se scurgea pe la un colț al gurii. I-am dat paharul lui Celeste și am scos din cutia galbenă o fâșie de testare a glucozei. Când am înțepat-o în deget, Maeve avea mâinile umede și reci.

— Ce crezi că s-a-ntâmplat? m-a întrebat Celeste.

Maeve a dat din cap și a înghițit. Încet-încet, își revenea și își recăpăta puterea de concentrare.

— Dansul prea lung.

Lumea se grăbea întotdeauna să plece de la teatru. Cu toții sperau să fie primii care să meargă la toaletă, să prindă un taxi, să ajungă la restaurant până nu li se anulează rezervarea. Abia dacă trecuseră zece minute de la aplauzele furtunoase și coșurile cu trandafiri, și imensul New York State Theater era deja aproape gol. Ultimele fetițe, cele care avuseseră locuri chiar în primele rânduri, au urcat culoarul dintre scaune în pas de dans, făcând piruete, în hăinuțele lor cu gulere de blană. Toate scaunele acelea tapisate cu catifea, rabatate, se repliaseră asupra lor înseși. Una dintre plasatoare, o femeie cu bluză albă și vestă verde, închisă la toți nasturii, s-a oprit în dreptul rândului nostru.

— Aveți cumva nevoie de ajutor?

— Se simte mai bine, am spus. Trebuie să mai stea doar un minut.

— Dânsul e medic, a spus Celeste.

Maeve a zâmbit, a mimat din buze cuvântul *medic.*

Plasatoarea a dat din cap, aprobator.

— Dacă aveți nevoie de ceva, să ne spuneți.

— Avem nevoie doar să mai stăm puțin aici.

— Nu-i nici o grabă, a spus femeia.

— Îmi pare rău, a zis Maeve.

I-am șters fața. Fâșia de testare arăta că are glicemia treizeci și opt.

Ar fi trebuit să fie nouăzeci, dar m-aș fi mulțumit și cu șaptezeci.

— Ar fi trebuit să spui cuiva că nu ți-e bine.

Celeste i-a mutat gheața pe creștetul capului.

— O, e bine așa, a spus Maeve. N-am vrut să mă ridic. M-am gândit că...

A inspirat adânc, a închis ochii.

Am îndemnat-o să mai ia o gură de suc. A înghițit și a început din nou.

— ... o să deranjez.

Maeve purta o bluză cu o jachetă deasupra și pantaloni de lână și era udă leoarcă.

Celeste ținea strâns, cu o mână, părul lui Maeve și cu cealaltă pachetul cu gheață.

— Mă duc în culise s-o iau pe May și mergem la masă, mi-a spus ea. Când o să se simtă mai bine, adu-o la noi.

— Danny ar trebui să plece, a spus Maeve.

Încă nu încercase să își îndrepte privirea spre nici unul dintre noi.

— Danny n-o să plece nicăieri, a spus Celeste. Avem o grămadă de musafiri și n-o să-i simtă nimeni lipsa. Suspendăm ostilitățile, OK? Ești bolnavă. May o să vrea să te vadă, așa că pregătește-te să te întorci la noi.

Mi-a întins resturile de gheață, șervetul îmbibat cu apă. Glucoza își făcea efectul. Am privit cum viața revine încetul cu încetul pe chipul soră-mii.

— Spune-i lui May că a fost un șoricel bun, a spus Maeve.

— O să i-o spui chiar tu, a zis Celeste.

— Trebuie să-i duc acasă pe părinții tăi.

Vocea lui Maeve, în alte împrejurări puternică, plină, era acum atât de stinsă, de lipsită de consistență, încât nu știu cum ar fi putut să o audă Celeste. S-a înălțat spre tavanul înalt al sălii.

Celeste a clătinat din cap.

— Hai, măcar o dată ascultă-l pe Danny și fă ce-ți spune el. Eu trebuie să plec.

M-am aplecat și am sărutat-o pe Celeste. Era cât se poate de capabilă să facă față cu brio situației. A trecut pe lângă

plasatoarele care coborau pe culoarele de acces să adune programele risipite pe podea și să ia cu fărașul ambalajele goale de bomboane.

Maeve și cu mine am rămas pe scaun unul lângă altul. Și-a lăsat capul pe umărul meu.

— A fost tare drăguță, a spus Maeve.

— De obicei, așa e.

— Suspendarea ostilităților, a spus Maeve.

— Te simți mai bine acum?

— Oleacă. Dar e plăcut să stai așa, pe scaun.

Mi-a luat batista și s-a șters pe față și pe gât. I-am luat mâna și am mai înțepat-o o dată în vârful degetului pentru încă un test de sânge.

— Câte?

M-am uitat bine pe fâșia de testare.

— Patruzeci și doi.

— Mai stăm un minut. A închis ochii.

Am privit la marea de scaune goale, am tras în piept amestecul de parfumuri care plutea în aer, deasupra noastră. Șoarecii, și fulgii de nea, și pomul de Crăciun, și mobila din camera de zi, publicul care stătea pe întuneric și urmărea spectacolul – totul dispăruse, toată lumea plecase și nu mai eram decât noi doi.

Fusese doar o chestiune minoră, de calcul greșit. Maeve avea să se facă bine.

M-am gândit că aș putea să o urc pe Maeve în mașina mea și să o duc să îmi vadă imobilele. Că aș putea să o duc în Harlem să îi arăt prima clădire cu fațada placată cu gresie roșiatică pe care am cumpărat-o, apoi în Washington Heights să îi arăt clădirea Departamentului de științele sănătății, construită pe locul celor două terenuri de parcare care au fost ale mele timp de cinci luni. Că aș putea să fac cu ea turul complet. Mi-o cunoaște Maeve afacerile până la ultimul bănuț, dar nu le-a văzut cu ochii ei niciodată. După ce ne încheiem plimbarea, putem merge la Cafe Luxembourg, să mâncăm niște *steak frites*[63] înainte să o luăm spre casă. Atât de mult o să se bucure Kevin și May că a venit pe la noi, încât poate că o să înțeleagă și Maeve și Celeste că e timpul să facă pace. Dacă ar fi să se

[63] ,,Friptură cu cartofi prăjiți”.

întâmple vreodată așa ceva, atunci asta ar fi ziua cea mare, chiar dacă azi ne-a dezamăgit *Spărgătorul de Nuci* și ne-a dat emoții căderea ei bruscă de glicemie. La urma urmei, Celeste i-a sărit în ajutor, iar Maeve s-a arătat recunoscătoare. Chiar și supărările vechi pot fi șterse cu buretele. După un pahar de vin, dacă o să se simtă în stare să bea, Maeve o să urce în camera lui May, o să dea la o parte animăluțele de pluș de pe celălalt pat, ca să poată sta alături una de alta, pe întuneric. May o să-i spună cum arată lumea privită prin costumul de șoricel, prin fantele din dreptul ochilor, iar Maeve o să-i povestească ce a văzut din rândul paisprezece. Sus, la etaj, în patul nostru, Celeste o să îmi spună că e OK că soră-mea e aici, ba chiar mai bine decât OK. Că, în sfârșit, a fost în stare să o vadă pe Maeve cea adevărată, cea pe care o știu eu dintotdeauna.

— Nu, a spus Maeve. Du-mă acasă.

— Nu se poate, am zis. E o seară importantă. A tras de pulover, în dreptul răscroielii gâtului.

— Nu pot rămâne-n hainele astea toată noaptea. Nu știu dacă le mai suport nici pe drum, până acasă.

— Îți cumpăr eu niște haine. Mai ții minte când erai la colegiu și am venit și am stat la tine? Tata m-a adus fără periuță de dinți, fără nimic. M-ai dus în oraș, la cumpărături.

— Of, Danny, doar nu vorbești serios. Nu pot să merg la cumpărături și nu pot să stau toată seara la taifas cu familia Norcross despre balet. Chiar și stând aici, pe scaun, abia pot să țin ochii deschiși. Am mașina la gară. Mâine-dimineață am ședință la serviciu. Vreau să mănânc ceva și să mă culc în patul meu și să adorm.

S-a întors spre mine. Încă puțin, și aveam să devenim niște oaspeți nedoriți la New York State Theater.

Avea, bineînțeles, dreptate. Ar fi trebuit să mă gândesc cum să o duc până în foaier, nu cum o să facem turul orașului și o să stăm apoi treji până la ore târzii din noapte.

Nu aș fi asociat cuvântul fragilitate cu soră-mea, dar chipul ei tocmai asta exprima, cât se poate de limpede. M-a apucat de mână.

— Uite cum o să facem: mă duci acasă și rămâi la mine peste noapte. N-ai mai petrecut noaptea la mine – de câți ani? Dimineața o să ne trezim înainte de ciripitul păsărelelor. Până atunci o să-mi revin complet. Poți să mă duci la gară să-mi iau

mașina de acolo, apoi te întorci înapoi în Manhattan cât nu e traficul aglomerat. Ai putea să ajungi acasă până în șapte. N-ar fi nici o problemă, nu-i așa? Celeste e ocupată cu familia.

Probleme erau cu duiumul, dar nu știam ce altceva am putea face.

În vreme ce toată lumea era la petrecerea lui May, înainte de a fi fost servit tortul în formă de șoricel pe care Celeste îl dusese la restaurant, Maeve și cu mine am luat un taxi și ne-am dus până la mine acasă. Știam că May va fi dezamăgită, iar Celeste, furioasă, dar mai știam și cât de rău s-a simțit Maeve, cât era de extenuată. Știam că e singura din lume care ar fi făcut același lucru pentru mine. Maeve s-a așezat pe o băncuță pe care o aveam lângă ușă, unde stăteam să ne încălțăm și să ne descălțăm iarna, iar eu m-am dus repede la etaj, mi-am făcut bagajul și am lăsat un bilet.

În mașină, în drum spre casă, Maeve a dormit aproape tot timpul. Eram la începutul lui decembrie și zilele erau scurte și friguroase. Am condus până la Jenkintown pe întuneric, gândindu-mă tot timpul la cina pe care o ratam, la May dansând în costum de șoricel. Am sunat îndată ce am ajuns acasă la Maeve, dar nu a răspuns nimeni. ,,Celeste, Celeste, Celeste", am strigat eu în receptor. Mi-o imaginam în bucătărie, uitându-se la telefon și nevrând să răspundă.

Maeve se dusese direct să facă baie. Am pregătit omletă și pâine prăjită și am mâncat împreună la măsuța ei din bucătărie. Când ne-am dus la culcare, nu era nici opt.

— Acum măcar avem câte un dormitor pentru fiecare, am spus eu. Nu mai trebuie să dormi pe canapea.

— Nu m-a deranjat niciodată să dorm pe canapea, a spus ea.

Ne-am spus noapte bună pe hol. Cel de-al doilea dormitor al lui Maeve îi servea și drept birou și m-am uitat la etajera plină de bibliorafturi care aveau scris pe cotor CONROY. M-am gândit să iau unul doar așa, ca să mă amuz, să nu mă mai gândesc la necazurile din ziua aceea, dar m-am hotărât să închid ochii un minut și aici s-a rupt filmul.

Când mi-a bătut Maeve în ușă, m-am trezit dintr-un vis în care se făcea că încercam să ajung înot până la Kevin. Cu fiecare mișcare a brațelor, parcă îl împingeam tot mai departe de mine, până când abia i-am mai zărit capul ițindu-se dintre

valuri. Eu îi tot strigam să se întoarcă, numai că era prea departe ca să mă audă. M-am ridicat în capul oaselor răsuflând greu, căutând să îmi dau seama unde mă aflu. Apoi mi-am amintit. În viața mea n-am fost mai fericit că sunt treaz.

Maeve a crăpat puțin ușa.

— Prea devreme?

Acum, că se făcuse dimineață, planul de ieri mi se părea perfect rezonabil, necesar. În bucătărie, Maeve, din nou ea însăși, ființa radioasă dintotdeauna, făcea cafea, îmi spunea cât de bine se simte, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. (,,Am avut doar nevoie de o baie și de un somn bun", a spus ea.) Știam că voi ajunge acasă destul de devreme ca să îmi repar greșeala. Eram din nou afară, în întuneric, era puțin trecut de patru dimineața și Maeve încuia ușa din dos a căsuței ei. Aveam avans față de programul pe care ni-l făcuserăm. Nu aveam nimic de pierdut.

— Hai să trecem să mai vedem casa, a spus Maeve când ne-am urcat în mașină.

— Vorbești serios?

— N-am mers niciodată la ora asta.

— N-am mai făcut nimic la ora asta.

— N-o să întârziem.

Avea atâta energie! Uitasem cum era ea odinioară dimineața, de parcă fiecare zi aducea o șansă pe care nu o rata niciodată. Casa Olandeză nu era departe de locuința lui Maeve și, pentru că era aproximativ în direcția în care mergeam și porniserăm la drum atât de devreme, nu vedeam nimic rău în asta. Prin zonele locuite era întuneric, felinarele de pe străzi erau aprinse. Până după ora șapte nu avea să se lumineze de ziuă. Plecasem din New York pe întuneric și aveam să mă întorc înainte de revărsatul zorilor. Lucrurile nu stăteau chiar atât de rău.

Casele de pe Strada VanHoebeek nu erau niciodată cu totul în întuneric. Oamenii lăsau noaptea luminile de pe verandă aprinse, de parcă mereu așteptau pe cineva să se întoarcă acasă. Felinarele licăreau la capătul aleilor de acces, câte o veioză stătea toată noaptea aprinsă la fereastra unei camere de zi, dar chiar și cu aceste mici explozii de lumină, domneau o liniște și o nemișcare care arătau clar că locatarii erau cu toții în paturile lor. Până și câinii din Elkins Park

dormeau duși. Am parcat mașina în locul obișnuit și am oprit motorul. Luna, care se vedea pe cer către apus, era atât de strălucitoare, încât îneca în razele ei toate stelele din jur. Totul se scălda în lumina ei: copacii golași și aleea, peluza largă, presărată cu frunze, și scările impunătoare de piatră. Lumina lunii se revărsa peste casă și pătrundea în mașina în care stăteam împreună cu Maeve. Cum aș fi putut eu, în copilărie, să mă fi trezit cu câteva ore bune înainte de zorii zilei, într-o noapte de iarnă senină și geroasă, și să văd așa ceva? La fel ca toată lumea din cartier, aș fi dormit buștean în patul meu.

— Să le spui lui May și lui Kevin că-mi pare rău, a zis Maeve.

Stăteam împreună în mașină, fiecare cufundat în propriile gânduri.

Mi-a luat un minut să înțeleg că se referă la balet și la masa de după.

— N-o să se supere.

— Nu vreau să mă gândesc că i-am stricat ziua lui May.

Nu puteam să îmi îndrept gândurile spre May când totul în jurul meu era numai promoroacă scânteind în lumina lunii. Poate că nu mă trezisem de-a binelea.

— Vii vreodată pe aici dimineața devreme, ca acum?

Maeve a clătinat din cap. Cred că nici măcar nu se uita la casă, nu vedea cât e de frumoasă, ivindu-se deasupra întunericului. De mult timp nu îmi mai venea în minte imaginea ei decât rareori, dar din când în când se întâmpla câte ceva, ca acum, și deschideam ochii și o vedeam din nou – imensă, lipsită de noimă, spectaculoasă. În orice clipă, o brigadă de spărgători de nuci putea să răsară din spatele gardului viu cufundat în întuneric și să se înfrunte cu un batalion de șoareci. Peluza era glasată cu chiciură. Nu scena din Lincoln Center fusese concepută după modelul Casei Olandeze, ci Casa Olandeză era, ea însăși, decorul unui ridicol spectacol de balet inspirat de un basm. Era oare posibil ca tata să fi venit pe alee în acea primă zi și să fi avut brusc revelația faptului că acolo vrea să își clădească o familie? Oare asta o fi însemnat să fii sărac, apoi proaspăt îmbogățit?

— Ia uite! a șoptit Maeve.

În dormitorul cel mare se aprinsese lumina. Dormitorul era orientat către stradă, în timp ce camera lui Maeve, mai frumoasă și cu un dulap mai mic, dădea spre grădina din dosul casei. După câteva minute, am văzut lumină pe holul de la etaj, apoi lumină pe scări, ca atunci când m-am întors prima oară de la Choate și Maeve m-a adus acasă, numai că acum totul se întâmpla în ordine inversă. În mașină, pe întuneric, nu am scos o vorbă. Au trecut cinci minute, zece minute. Apoi am văzut o femeie într-o haină de culoare deschisă venind pe alee. Deși logica ne spunea că ar putea fi o menajeră sau una dintre fete, ne era clar amândurora, chiar și de la distanță, că e Andrea. Părul ei, strâns la spate într-o coadă de cal, era de un blond mai strălucitor în lumina lunii. Avea brațele adunate la piept, își ținea paltonul bine strâns pe lângă corp, și pe jos, în urma ei, se zărea capătul a ceva roz. Am văzut niște papuci, care puteau fi ghete. Părea să vină țintă la noi.

— Ne vede.

Maeve avea vocea stinsă și am pus mâna pe încheietura mâinii ei ca s-o împiedic, în caz că se gândea cumva să coboare din mașină.

Când era la vreo trei metri de capătul aleii, Andrea s-a oprit în loc și și-a întors fața către lună, ridicând o mână ca să-și țină strâns gulerul paltonului. Nu se oprise să își ridice de pe jos fularul. Nu se așteptase ca întunericul primelor ore ale dimineții să fie atât de limpede, sau luna atât de plină, și a stat așa, privind în jur. Era cu douăzeci de ani mai mare decât mine, sau cel puțin așa îmi aminteam. Eu avem patruzeci și doi de ani, Maeve avea patruzeci și nouă și în curând împlinea cincizeci. Andrea a mai făcut câțiva pași spre noi și Maeve și-a strecurat degetele printre ale mele. Era mult prea aproape de noi mama noastră vitregă, la fel de aproape cum ar fi fost cineva de pe trotuarul de vizavi. Se vedea că a îmbătrânit, dar în același timp a rămas cu totul ea însăși: ochii, nasul, bărbia. Nu avea nimic ieșit din comun în înfățișare. Era o femeie pe care o cunoscusem în copilărie, dar despre care acum nu mai știam nimic, o femeie care fusese, câțiva ani, măritată cu tata. S-a aplecat, a luat ziarul împăturit de pe pietriș și, vârându-și-l sub braț, s-a întors, pășind pe peluza acoperită cu brumă.

— Unde se duce? a întrebat Maeve în șoaptă, pentru că

părea să se îndrepte spre gardul viu care mărginește proprietatea în partea de sud. Luna i-a luminat haina pală, părul pal, până când a trecut în spatele șirului de copăcei și nu am mai văzut-o. Am așteptat. Andrea nu a mai apărut la ușa de la intrare.

— Crezi că a luat-o pe ocolite până în dosul casei? Nu văd ce sens are. E ger.

Până în acest moment, nici nu îmi dădusem seama că, în drumurile noastre la Casa Olandeză, nu am mai condus niciodată eu și că, de la volan, lucrurile se văd puțin altfel.

— Gata, plecăm, a spus Maeve.

În loc să mergem direct la gară după mașina ei, am oprit la un mic restaurant și, în timp ce mâncam ouă cu pâine prăjită, același meniu pe care îl avuseserăm și la cină, am derulat filmul ieșirii Andreei ca să ia ziarul și l-am analizat cadru cu cadru. Oare observase ea ceva acolo ce noi nu puteam vedea? Era încălțată cu papuci, sau ghete? Andrea nu mai ieșise niciodată să ia ziarul. Nu mai coborâse niciodată în cămașă de noapte, sau poate că da, dar până să ne trezim vreunul dintre noi. Numai că acum locuia, probabil, singură. Norma și Bright, la care ne gândeam mereu ca la niște fetițe, trebuie să fi avut acum vreo treizeci și ceva de ani, spre patruzeci. Oare de cât timp era Andrea singură în casă?

În cele din urmă, când am epuizat faptele și presupunerile, Maeve și-a pus ceașca de cafea în farfurioară.

— Am terminat, a spus ea.

A venit chelnerița și am rugat-o să ne facă nota de plată.

Maeve a clătinat din cap. Și-a pus mâinile pe masă și s-a uitat drept în ochii mei, așa cum o învăța tata.

— Am terminat-o cu Andrea. Îți promit solemn, chiar în momentul ăsta, aici. Am terminat-o cu casa. Nu mă mai întorc acolo în veci.

— În regulă, am zis eu.

— Când a pornit spre mașină, am crezut că fac infarct. Am simțit o durere în piept numai văzând-o, și au trecut – câți ani să fie de când ne-a dat pe ușă afară?

— Douăzeci și șapte.

— Destui, nu-i așa? N-avem nevoie de așa ceva. Putem merge în altă parte. Putem să oprim în fața parcului dendrologic și să admirăm copacii.

Ciudat lucru, obișnuința. Poate îți închipui că o înțelegi, dar niciodată nu poți să știi cum arată de fapt, atâta timp cât ești robul ei. Mă gândeam la Celeste și la toți anii aceia când îmi spunea că e o nebunie din partea lui Maeve și a mea să parcăm în fața casei în care am locuit în copilărie și cum credeam eu că problema e la ea, că nu ne înțelege.

— Pari dezamăgit, a spus Maeve.

— Da? M-am lăsat pe spătarul băncuței din separeu. Nu-i vorba de nici o dezamăgire.

Ne transformaserăm necazul în fetiș, ne îndrăgostiserăm de el. Mă simțeam scârbit pentru că îmi dădeam seama că ne-am complăcut prea mult timp în obiceiul ăsta, nu pentru că ne hotărâserăm să-i punem capăt.

Dar nu era cazul să i-o spun, pentru că Maeve înțelegea perfect.

— Imaginează-ți ce-ar fi fost dacă ar fi ieșit mai demult să ia ziarul, a spus ea. Acum douăzeci de ani, să zicem.

— Am fi putut să redevenim stăpâni pe viețile noastre.

Am plătit consumația, ne-am urcat în mașină și ne-am dus la parcarea de la 30th Street Station. Cu numai o zi înainte, Maeve venise la New York să o vadă pe May dansând. S-ar putea spune că, oprindu-ne la Casa Olandeză, apoi mergând la restaurant, am pierdut avantajul pe care îl câștigaserăm trezindu-ne până în ziuă. Maeve nu avea să înfrunte un trafic prea aglomerat pe drumul înapoi la Jenkintown, în schimb eu aveam să dau piept cu traficul unei ore de vârf la întoarcerea în New York. Aveam să îi explic lui Celeste cât mai clar tot ce s-a întâmplat. Să îi spun că îmi pare rău că a trebuit să plec, că m-am întors așa de târziu, apoi să îi spun ce hotărâre am reușit să luăm.

Maeve și cu mine am fost de acord că vremea raitelor noastre pe la Casa Olandeză s-a încheiat.

PARTEA A TREIA

Capitolul 16

„Dacă i se face rău lui Maeve, ție îți revine sarcina să te gândești ce e de făcut”, mi-a spus Jocelyn în micul apartament în care am locuit împreună cu Maeve după moartea tatei. ,,Nu te pierde cu firea. Oamenii care își pierd cumpătul fac mai mult rău.” Ciudat cum ni se întipăresc în minte unele lucruri. Nu trecea săptămână, poate nici măcar zi, în care să nu îmi aduc aminte de sfatul ei. Am pus semnul egalității între capacitatea mea de a fi de ajutor și aceea de a-mi păstra calmul și de nenumărate ori s-a dovedit că e corect. Când m-a sunat domnul Otterson de la spital să îmi spună că Maeve a făcut infarct, i-am dat telefon lui Celeste și am rugat-o să îmi facă bagajul și să îmi aducă mașina.

— Vrei să vin și eu? a întrebat ea.

I-am apreciat bunăvoința, dar i-am spus nu.

— Sun-o pe Jocelyn, am zis eu, pentru că la Jocelyn m-am gândit în clipa aceea.

M-am gândit și la tata. Avea cincizeci și patru de ani, Maeve avea cincizeci și doi. M-am gândit mai puțin la moartea lui și mai mult la înțelegerea pe care o făcusem cu Dumnezeu în ziua aceea când am ieșit de la ora de geometrie de la Bishop McDevitt: să cruțe viața lui Maeve și în schimbul ei să ia orice altceva. Viața oricui altcuiva.

Mica sală de așteptare a secției de terapie intensivă cardiacă era undeva ascunsă după zona de toalete și țâșnitoare. Domnul Otterson era acolo, cu coatele sprijinite pe genunchi, cu părul rărit și încărunțit, și arăta de parcă de o săptămână nu se mai urnise de pe scaunul acela cenușiu. Sandy și Jocelyn erau cu el. Auziseră ce s-a întâmplat, dar l-au rugat să le mai spună o dată. Otterson îi salvase viața lui Maeve.

— Eram în ședință cu un agent publicitar și Maeve s-a ridicat și a spus că trebuie să plece acasă, a început domnul Otterson cu vocea lui calmă.

Purta pantaloni gri de stofă și o cămașă albă. Își scosese sacoul și cravata.

— Fără îndoială că s-a ținut tare cât a putut, n-a luat în seamă ce simte. Doar o știți pe Maeve.

Am încuviințat cu toții.

Au plecat imediat de la ședință. A întrebat-o dacă are cădere de glicemie și ea i-a spus că nu, e altceva, poate gripă.

— Când i-am zis că o duc acasă cu mașina, n-a spus nici pâs, a continuat domnul Otterson. Așa de rău îi era.

Erau la o distanță de două cvartale de casa ei când a întors și a dus-o la spitalul din Abington. Spunea că l-a împins mai mult intuiția. Ea își rezemase capul de geamul mașinii.

— Se topea sub ochii mei, spunea el. Nici nu pot să vă descriu.

Dacă domnul Otterson ar fi lăsat-o acasă, dacă ar fi condus-o până la ușă și i-ar fi spus să se odihnească, ar fi fost terminată.

Maeve mi-a povestit și restul când am vizitat-o în timpul recuperării postoperatorii. Era încă amețită după anestezie, dar tot încerca să facă haz. Mi-a spus că domnul Otterson a țipat la tânăra de la recepția camerei de gardă. Pe când se răstea la ea, Otterson părea cu totul altul, un om cu pistolul îndreptat spre țintă, gata să tragă. Maeve l-a auzit pronunțând cuvântul *diabetică.* L-a auzit spunând *cardiacă,* dar a crezut că aruncă doar așa, o vorbă, ca să vină cineva să îi ajute. Nici prin cap nu îi trecuse că ar avea probleme cu inima. Apoi, în cele din urmă, a simțit o presiune crescândă în maxilar și camera învârtindu-se – senzația tatei când a urcat ultimele trepte de ciment pe zăpușeala aceea infernală.

— Hai, nu mai face mutra asta, a șoptit ea. Mă culc iar.

Lăsau să intre tot soarele acolo, în saloane, și îmi venea să îi fac eu umbră cu mâna streașină în dreptul ochilor ei, dar în loc de asta i-am luat mâna într-a mea, cu ochii în monitorul care arăta variațiile ritmului ei cardiac, și am stat așa până a venit o asistentă și m-a condus afară. Mi-am păstrat calmul toată noaptea cât am stat în sala de așteptare, unde domnul Otterson a rămas până după miezul nopții, oricât de insistent i-am spus că ar trebui să plece. Am fost calm în după-amiaza următoare, când medicul cardiolog mi-a spus că a suferit o aritmie malignă în timp ce i s-a montat stentul și că va trebui să o țină sub monitorizare mai mult decât se aștepta. M-am dus acasă la Maeve să fac un duș și să trag un pui de somn. Mi-am păstrat calmul cât timp am făcut naveta între camera de gardă și casa ei, am stat de vorbă cu vizitatorii cărora nu li se permitea să intre să o vadă, am așteptat cele trei intervale zilnice în care puteam merge să stau la căpătâiul ei. Am rămas calm până în cea de-a patra dimineață, când am intrat în sala de așteptare și

am găsit acolo o persoană – o bătrână uscățivă, cu părul cărunt, tuns scurt. Am salutat-o cu o înclinare a capului și m-am așezat în locul obișnuit. Tocmai eram pe punctul de a o întreba dacă e prietenă cu Maeve, pentru că eram convins că o cunosc de undeva. Apoi mi-am dat seama că e mama.

Infarctul lui Maeve o scosese din subsolurile în care trăia. Nu fusese alături de noi la serbările de absolvire, nici la înmormântarea tatei. Nu ne fusese alături atunci când am fost dați afară din casă. Nu a fost de față când m-am căsătorit, nici când s-au născut copiii, nu a petrecut cu noi Ziua Recunoștinței, sau Paștele, sau oricare dintre nenumăratele sâmbete în care am fi avut timp și energie să discutăm pe îndelete despre tot ce s-a întâmplat, dar iată că era prezentă acum, la Abington Memorial Hospital, asemenea unui Înger al Morții. Nu i-am spus nimic, pentru că nu trebuie să inițiezi niciodată un dialog cu Moartea.

— Ah, Danny, a spus ea.

Plângea. Și-a acoperit ochii cu mâna. Încheietura mâinii ei era subțire cât zece creioane legate fedeleș.

Știam ce se întâmplă când fac unii accese de furie în spitale. Sunt trimiși la plimbare. Nu contează dacă furia lor este justificată. Jocelyn îmi spusese că oamenii care își pierd cumpătul nu sunt de nici un ajutor și era de datoria mea să am grijă de Maeve.

— Deci tu erai doctorul acela, a spus ea într-un târziu.

— Chiar eu.

Dacă Maeve avea cincizeci și doi de ani, ea cât să fi avut?

Șaptezeci și trei? Arăta cu zece ani mai bătrână.

— Îți mai aduci aminte? a întrebat ea.

Am dat din cap cu un gest domol, nefiind sigur dacă ar trebui să aprob nici măcar atâta lucru.

— Purtai o coadă împletită.

Și-a trecut mâna prin părul scurt.

— Am avut păduchi. Mai avusesem eu și înainte, dar ultima oară, nu știu ce să zic, nu i-am mai suportat.

Am întrebat-o ce vrea.

A coborât privirea din nou. Parcă era o stafie.

— Să te văd, a răspuns ea, fără să se uite la mine. Să-ți spun că-mi pare rău.

S-a frecat la ochi cu mâneca puloverului. Arăta ca oricare

altă bătrână dintr-o sală de așteptare, numai că era mai înaltă și mai subțire. Purta jeanși și teniși albaștri.

— Îmi pare așa de rău!

— Bun, am spus. Ce-a fost, a fost.

— Am venit s-o văd pe Maeve, a spus ea, răsucindu-și mica verighetă de aur de pe deget.

Mi-am notat în minte să o ucid pe Fluffy.

— Maeve e foarte bolnavă, am spus, gândindu-mă că trebuie să o scot de acolo înainte să apară Fluffy și să îi ia apărarea, înainte să sosească Sandy și Jocelyn și domnul Otterson și toți ceilalți și să își dea votul dacă să stea sau să plece. Vino când o să se mai întremeze. Acum trebuie să-și adune forțele să se facă bine. Mai poți să aștepți, nu-i așa? După atâta timp.

Mama și-a plecat capul ca floarea-soarelui la sfârșitul zilei, până când i-a ajuns bărbia în dreptul pieptului costeliv. Lacrimile i-au zăbovit o clipă pe obraz, apoi au căzut. Mi-a spus că în dimineața aceea a apucat deja să o vadă pe Maeve.

Nu era nici șapte. Carevasăzică, în vreme ce eu mâncam ouă în bucătăria lui Maeve, mama stătea lângă patul lui Maeve din acvariul de sticlă care era secția de terapie intensivă cardiacă, ținând-o de mână și plângând, vărsându-și uriașa povară a durerii și rușinii drept în inima soră-mii. Intrase în secție pe calea cea mai directă: spunând adevărul, sau o parte din el. S-a dus la asistenta-șefă și i-a spus că fiica ei, Maeve Conroy, a suferit un infarct și că tocmai atunci a ajuns și ea, mama ei. Mama arăta de parcă nu mai avea mult și făcea și ea un atac de cord, așa încât asistenta, nemaiținând cont de regulament și lăsând-o să intre să facă o vizită prelungită care nu respecta orarul secției, i-a făcut un bine mamei, nu fiicei. Știu amănuntele astea pentru că am discutat personal cu asistenta. Am stat de vorbă cu ea mai târziu, când mi-am recăpătat graiul.

— S-a bucurat, a spus mama, iar vocea ei era stinsă ca foșnetul unei pagini întoarse.

M-a privit cu umilință și nu știam dacă mă roagă să îndrept eu lucrurile, sau dacă îmi spune că s-a întors ca să le îndrepte ea.

M-am ridicat brusc, am lăsat-o în sala de așteptare, am renunțat să iau liftul și am preferat să cobor cinci etaje. Eram în aprilie și începea să plouă. Pentru prima oară în viață, m-am

întrebat dacă tata o fi iubit-o pe soră-mea mai mult decât în felul abstract și superficial în care mi-am închipuit că a iubit-o. Oare o fi crezut că Maeve e în pericol și de aceea s-a gândit să o țină la distanță de mama? Am umblat de colo-colo, bezmetic, printre șirurile de mașini. Dacă s-ar uita acum cineva de la fereastra salonului de spital și m-ar vedea, ar spune: *Ia uite-l și pe ăla, bietul de el. Nu-și mai aduce aminte unde și-a parcat mașina.* Voiam să o apăr pe soră-mea de mama, să o apăr de oricine ar părăsi-o așa, fără nici un scrupul, și ar reapărea în cel mai nepotrivit moment pe care ți l-ai putea imagina. Voiam să dovedesc că îmi respect angajamentul luat, să o liniștesc pe soră-mea că stau de pază și nici un rău nu poate să o mai atingă, numai că acum ea dormea.

Nu există nici o pildă despre mama risipitoare. Bogatul nu a dat ospăț pentru a sărbători întoarcerea celei care i-a fost cândva nevastă. Fiii lui, care atâta îndураseră și strânseseră din dinți în toți anii aceia în lipsa ei, nu au atârnat ghirlande de flori pe la uși, nu au tăiat oi, nu au scos vinul din beci. Când a plecat ea de acasă, i-a ucis pe toți, pe fiecare în felul lui, iar acum, după zeci de ani, nu o mai voiau înapoi. Au dat fuga să încuie poarta, tatăl și fiii, cu vântul bătându-le în spate. Îi prevenise un prieten. Știau că vine, așa că poarta trebuia încuiată.

În secția de terapie intensivă cardiacă, fiecare pacient avea voie să primească trei vizite de câte cincisprezece minute pe zi, cu câte o singură persoană. Mama a mers să stea la căpătâiul lui Maeve și în următoarele două intervale: la vizita obișnuită de dimineața și la cea de la mijlocul după-amiezii. Asistenta a venit în sala de așteptare și ne-a spus că Maeve cere să vină mama la ea. Mie mi s-a dat voie să o vizitez abia la șapte seara și am înțeles că nu e momentul potrivit pentru nervi, confruntări și certuri. Nu aveam să reparăm greșeli, nici să analizăm nedreptăți. Aveam să intru să îmi văd sora și atât. Cu toate că lucrasem o scurtă perioadă de timp ca medic, știam ce dezastru pot declanșa oamenii sănătoși în viețile celor bolnavi.

Poate pentru că trecuseră douăzeci și patru de ore de când o văzusem ultima oară și poate pentru că o bucurase venirea mamei, Maeve arăta mai bine ca înainte. Ședea pe singurul scaun de lângă patul ei și bipul monitoarele arăta o ameliorare a funcției ei cardiace.

— la uite ce bine arăți! am spus eu și m-am aplecat să o

sărut.

Maeve mi-a dăruit unul dintre acele zâmbete minunate ale ei, ca în dimineţile de Crăciun, un zâmbet sincer, larg, de i se vedeau toţi dinţii. Arăta de parcă putea oricând să se ridice de pe scaun şi să mă înlănţuie cu braţele.

— Îţi vine să crezi aşa ceva?

Nu am întrebat-o: Ce? Şi nu i-am spus: *Ştiu! Te simţi mult mai bine!,* pentru că ştiam la ce se referă şi nu era momentul să mă prefac că nu am habar. I-am spus:

— A fost o mare surpriză.

— Mi-a zis că Fluffy a găsit-o şi i-a spus că sunt bolnavă. Ochii lui Maeve străluceau în lumina palidă. Mi-a zis că a venit imediat ce a aflat.

M-am abţinut să spun: *Imediat, plus patruzeci şi doi de ani.*

— Ştiu că a fost îngrijorată din cauza ta. Toată lumea a fost îngrijorată. Cred că toate cunoştinţele tale s-au perindat pe aici.

— Danny, e aici mama. Ceilalţi nu contează. Nu-i aşa că e frumoasă?

M-am aşezat pe patul nefăcut.

— Frumoasă, am zis eu.

— Văd că nu te bucuri.

— Ba mă bucur. Mă bucur pentru tine.

— Isuse Cristoase!

— Maeve, vreau să fii sănătoasă. Vreau să ai parte de tot ce-ţi face ţie bine.

— Nu ştii să minţi, mai ai încă de învăţat.

Avea părul îngrijit şi mă întrebam dacă nu a pieptănat-o cumva mama.

— Sunt un mincinos, am spus eu. Habar n-ai tu ce bine mă pricep să mint.

— Sunt atât de fericită! Abia ce am trecut printr-un infarct, dar asta a fost cea mai fericită zi din viaţa mea.

Una peste alta, i-am spus adevărul, şi anume, că fericirea ei e singurul lucru care mă interesează.

— Mă bucur că a adus-o înapoi infarctul meu, nu înmormântarea.

— Ce-ţi veni să spui aşa ceva?

Pentru prima oară de când mă sunase la birou domnul Otterson, era cât pe ce să mă las copleşit de emoţii.

— Ăsta-i adevărul, a spus ea. Las-o să doarmă la mine acasă. Ai grijă să aibă ce mânca. Nu vreau să stea toată noaptea în sala de așteptare.

Am încuviințat din cap. Erau atâtea gânduri pe care trebuia să le păstrez doar pentru mine, așa că nu am mai putut scoate o vorbă.

— O iubesc, a spus Maeve. Nu-mi lua bucuria asta. N-o alunga cât sunt eu închisă în acvariul ăsta.

Mai târziu, m-am întors la locuința lui Maeve și mi-am făcut bagajul. Avea să-mi fie, oricum, mai ușor să stau la hotel. Am rugat-o pe Sandy să o ia pe mama și să o ducă acasă la Maeve. Sandy era deja la curent cu tot ce se întâmplase, inclusiv cu ce simt eu, ceea ce era un adevărat miracol, ținând cont de neputința mea de a-mi exprima sentimentele în cuvinte. Din câte am înțeles punând lucrurile cap la cap, Sandy, Jocelyn și Fluffy primiseră vestea întoarcerii Elnei Conroy în mod diferit, fiecare în felul ei.

— Știu ce greu îți e, mi-a spus Sandy, pentru că știu cât de greu ți-a fost înainte. Dar cred că dacă ai fi cunoscut-o așa cum era pe vremea aia, te-ai bucura să o revezi.

M-am uitat lung la ea.

— În fine, poate că nu, dar trebuie să ne străduim să fie totul bine, de dragul lui Maeve.

Ceea ce însemna că eu trebuie să fac în așa fel încât să fie totul bine și că ea o să mă ajute. Sandy fusese întotdeauna mai moderată decât celelalte două.

Mama nu mi-a dat nici o explicație a comportamentului ei. Când eram împreună, în sala de așteptare, stătea lângă fereastră de parcă ar fi fost pe picior de plecare. Din suferința ei părea să răzbată un vaiet ascuțit, precum al unui tub fluorescent înainte să se ardă, precum un tinitus, ceva abia perceptibil care aproape că mă scotea din minți. Apoi pleca fără să scoată un cuvânt, ca și când nu se mai suporta pe ea însăși acolo nici măcar un singur minut. Când revenea, după câteva ore, era mai relaxată. Sandy mi-a spus că mergea pe la celelalte etaje și se plimba pe culoare cu oamenii pe care îi găsea acolo, pacienți sau rude îngrijorate care așteptau vești. Se vântura ore în șir cu oamenii aceia străini pe lângă camerele asistentelor.

— I se dădea voie? am întrebat-o eu. Credeam că există

unele interdicții.

Sandy a ridicat din umeri.

— Le spune că fata ei a făcut infarct și că așteaptă și ea vești. Nu-i mamă-ta chiar așa periculoasă.

De acest lucru, nimeni nu mă putea convinge. Sandy a scos un oftat.

— Știu. Cred că și eu aș mai fi supărată pe ea dacă n-ar fi așa de bătrână.

Mă gândeam că Sandy și mama sunt cam de un leat, sau măcar în aceeași categorie de vârstă, dar în același timp știam ce vrea să spună. Mama era asemenea unui pelerin căzut printre ghețari cu sute de ani în urmă și care apoi a fost dezghețat și readus la viață împotriva voinței sale. Totul din ființa ei arăta că a vrut să moară.

Fluffy m-a evitat cu multă abilitate, iar când, în sfârșit, am prins-o singură la lift, a mințit că m-a căutat.

— Te știu dintotdeauna ca pe un om cumsecade, a spus ea, îndemnându-mă astfel să dau dovadă de mai multă bunăvoință.

— Iar eu te știu dintotdeauna în stare să iei decizii proaste, numai că de data asta te-ai întrecut pe tine însăți.

Fluffy a rămas tare pe poziție.

— Am făcut cum era mai bine pentru Maeve.

În fața noastră s-a deschis ușa unui lift, dar când persoanele dinăuntru s-au uitat spre noi, am clătinat din cap.

— Cum se face că, atâta timp cât Maeve a avut doar diabet, nu a fost o idee bună să primească vești de la mama, dar acum, că a mai făcut și infarct, crezi că e spre binele ei?

— Nu-i același lucru, a spus Fluffy și s-a înroșit la față.

— Atunci explică-mi tu, că nu înțeleg.

Am încercat să nu uit câtă încredere am în ea, cum ne-a învățat ea, pe Celeste și pe mine, să ne creștem copiii, cât de liniștiți eram să plecăm de acasă și să îi lăsăm pe Kevin și pe May în grija lui Fluffy.

— Îmi era frică să nu moară Maeve, a spus Fluffy și i s-au umezit ochii. Am vrut să o vadă pe mamă-sa înainte să moară.

Numai că, bineînțeles, Maeve nu a murit. Pe zi ce trecea, se simțea tot mai bine, depășea toate hopurile. Zi de zi cerea să vină la ea doar mama.

Mi s-a părut surprinzător faptul că mama și-a putut face timp și pentru Maeve, ținând cont de programul ei încărcat. Își câștigase cumva dreptul de a aduce alinare, de a face vizite și de a ține companie celor care nu au o mamă alături. Nu știu pe cine convinsese să o lase să facă asta, nici cum izbutise, pentru că atunci când eram împreună, era oarecum tăcută. Am crezut că e prea îngrijorată ca să stea locului în sala de așteptare, dar era, probabil, mai aproape de adevăr să spun că nu avea stare când eram eu de față. Nici nu putea să se uite în ochii mei. Când veneau să o viziteze pe Maeve diverse persoane, Fluffy, sau Sandy, sau Jocelyn, sau domnul Otterson, sau soții Norcross, sau bătrânul domn' avocat Gooch, sau orice grup de prieteni de-ai lui Maeve de la serviciu sau de la biserică sau din cartier, era și mama acolo, punând la locul lor ziarele și revistele, întrebând cine dorește o sticlă de apă sau o portocală. Mereu curăța câte o portocală pentru cineva. Avea ea o dexteritate deosebită.

— Și cum a fost în India? a întrebat Jocelyn într-o după-amiază, de parcă mama tocmai se întorsese din vacanță.

Jocelyn era persoana care o privea în continuare pe mama cu cea mai mare suspiciune – în afară de mine, aș adăuga eu.

Am observat că cearcănele întunecate de sub ochii mamei s-au mai estompat oarecum. Probabil că era singura persoană din istoria lumii căreia îi pria să stea într-o sală de așteptare. Eu și Jocelyn eram acolo împreună cu Fluffy. Sandy era la lucru. Mai devreme sau mai târziu, Elna avea să ne spună ce s-a întâmplat.

— Am făcut o greșeală că am plecat în India, a spus ea în cele din urmă.

— Dar ați vrut să dați o mână de ajutor, a spus Fluffy. Ați ajutat niște oameni.

— De ce în India?

Avusesem de gând să asist la discuție fără să intervin, dar în momentul acesta, curiozitatea a învins.

Mama a tras de un fir de lână care îi atârna de mâneca puloverului de culoare verde închis, acela pe care îl purta zi de zi.

— Am citit un articol într-o revistă despre Maica Tereza, despre cum le-a rugat ea pe măicuțe să o trimita la Calcutta

să îi ajute pe săraci. Nici nu-mi amintesc ce revistă era. Una la care era abonat taică-tău.

La asta nu m-aș fi gândit, mama stând în bucătăria din Casa Olandeză, pe la 1950, și citind în *Newsweek* sau în *Life* despre Maica Tereza, în timp ce restul femeilor de pe strada VanHoebeek ocupau funcții de conducere în Clubul Grădinarilor și mergeau vara la serate dansante.

— O mare doamnă, Maica Tereza, a spus Fluffy.

Mama a dat din cap aprobator.

— Sigur că pe atunci ea nu era încă Maica Tereza de mai târziu.

— Ați lucrat cu Maica Tereza? a întrebat Jocelyn.

În acest moment al discuției, orice părea posibil, inclusiv mama îmbrăcată într-un sari alb de bumbac, ținând în brațe muribunzi. Avea așa un aer de simplitate, de parcă s-ar fi eliberat deja de toate grijile și preocupările omenești. Sau poate citeam eu prea mult pe chipul ei colțuros. Mâinile ei lungi, uscățive, pe care le ținea împreunate în poală, mă duceau cu gândul la niște surcele. Își tot ducea degetele mâinii drepte la inelul pe care îl purta la stânga.

— Așa am vrut, numai că vaporul a mers la Bombay. Nici nu cred că m-am uitat pe hartă înainte să plec. Nu am ajuns în locul unde trebuia. A spus-o ca pe o recunoaștere a faptului că orice om greșește. Mi-au zis că trebuie să iau trenul, și chiar asta aveam de gând, să merg la Calcutta, dar odată ce ai petrecut câteva zile în Bombay...

Și s-a oprit.

— Ce? a întrebat Fluffy, îndemnând-o să continue.

— Era mult de lucru în Bombay, a spus mama, pe un ton calm.

— Și în Brooklyn e mult de lucru.

Am ridicat ceașca de plastic de la picioarele mele, dar cafeaua era rece. Trecuseră vremurile în care beam cafea rece într-un spital.

— Danny, a spus Fluffy, parcă pentru a mă preveni că sunt lucruri pe care nu le cunosc.

— Lasă-l, are dreptate, a spus mama. Asta ar fi trebuit să fac. Aș fi putut să-i ajut pe săracii din Philadelphia și să vin seara acasă, dar nu aveam minte nici cât o găină. Casa aia...

— Casa? a spus Jocelyn, de parcă nu avea nici un drept

să dea vina pe Casa Olandeză pentru faptul că își neglijase familia.

— Te făcea să uiți de lucrurile cu adevărat importante.

— Era uriașă, a spus Fluffy.

La televizorul suspendat într-un colț, aproape de tavanul sălii de așteptare, se difuza o emisiune despre dezmembrarea unei case vechi. Nu exista nici o telecomandă, dar în prima zi petrecută acolo m-am urcat pe un scaun și am oprit sonorul. După patru zile, oamenii de pe ecranul televizorului se plimbau în tăcere prin camere goale, făcând semn cu mâna spre pereții pe care aveau de gând să îi dărâme.

— N-am înțeles niciodată de ce a vrut-o tatăl vostru, iar el nu a înțeles niciodată de ce n-am vrut-o eu.

— De ce n-ai vrut-o?

Cu siguranță, erau pe lume locuri mai infernale decât o casă frumoasă.

— Eram oameni *săraci,* a spus mama.

Nu știam că e capabilă de inflexiuni vocale.

— N-aveam ce căuta noi într-un asemenea loc, cu toate șemineurile și scările alea, cu toți oamenii ăia care erau la dispoziția mea.

Fluffy a scos un ușor pufăit.

— Mă faceți să râd. N-am fost niciodată la dispoziția dumneavoastră. Dumneavoastră îmi pregăteați mie micul dejun în fiecare dimineață.

Mama a clătinat din cap.

— Îmi era așa o rușine de mine însămi.

— Nu din cauza tatei?

Credeam că de tata ar fi fost normal să fie dezamăgită. La urma urmei, el cumpărase casa.

— Lui taică-tău nu-i era rușine, a spus ea, neînțelegând cuvintele mele. El nu-și mai încăpea în piele de bucurie. De zece ori pe zi descoperea câte un lucru pe care mi-l arăta și mie. ,,Elna, ia uită-te la balustrada asta!” ,,Elna, vino afară să vezi garajul ăsta.”

— Iubea garajul ăla, a spus Fluffy.

— N-a înțeles niciodată cum poate cineva să se simtă nefericit în casa aia.

— Soții VanHoebeek au fost nefericiți, a spus Fluffy. Cel

puțin la sfârșit.

— Ai plecat în India ca să scapi de *casa* aia?

Bineînțeles că nu doar de casă și de soț scăpa. Mai erau și cei doi copii care dormeau la etaj și despre care ea nu sufla o vorbă.

Ochii deschiși ai mamei erau începțoșați de cataractă și mă întrebam cât de bine vede.

— Ce alt motiv aș fi putut avea?

— Mă gândeam că tata a fost motivul.

— L-am iubit pe taică-tău, a spus ea.

Avea cuvintele la îndemână. Nu a trebuit să le caute. *L-am iubit pe taică-tău.*

Vorbele acestea au fost, pentru Fluffy, semnalul că trebuie să se ridice. S-a ridicat pe vârfuri și s-a întins, cu brațele deasupra capului. A zis, de parcă ar fi răspuns unei rugăminți nerostite, că o să iasă până la colț să ne aducă niște cafea ca lumea, la care s-a ridicat și mama și a spus că se duce la etajul doi să se uite la nou-născuți, și eu am zis că mă duc la telefonul public să o sun pe Celeste, iar Jocelyn a spus că, în cazul ăsta, ea pleacă acasă. Discutaserăm până când nu am mai suportat să continuăm nici măcar o secundă, și atunci ne-am oprit.

Sigur că nu era doar sarcina mamei să ofere subiecte de conversație în acele zile lungi de așteptare. Cu toții căutam să ne omorâm timpul cu ceva. Jocelyn nu mai lucra, dar Sandy continua să muncească. Vorbea despre familia la care era angajată, unde o puneau să aspire covorul numai într-o singură direcție. Fluffy povestea despre Casa Olandeză din perioada dinainte de venirea familiei Conroy, despre cum a îngrijit-o pe doamna VanHoebeek după ce nu a mai avut bani și despre cum lua trenul de New York ca să meargă să vândă acolo bijuterii. Mie mi se părea un extraordinar act de curaj din partea unei femei tinere din vremurile acelea.

— Nu puteai să le vinzi la Philadelphia? am întrebat-o eu.

— Ba bine că nu, a spus ea, dar dacă vindeai cuiva un inel la Philadelphia, se ducea cu el în Manhattan și îl revindea la un preț dublu.

Fluffy a vândut un triplu colier de perle ca să achite taxa de spitalizare când și-a fracturat șoldul doamna VanHoebeek, iar când a murit bătrâna, ca să aibă bani de înmormântare, a vândut o broșă, o mică pasăre de aur care strângea în cioc un

smarald.

— Dar tot au mai rămas niște lucruri, a spus Fluffy. Nu se comparau cu ce avusese la început, dar conița și cu mine nu ne-am grăbit cu vânzările. Nu știam cât timp o să mai trăiască. Bancherii ăia care au vândut casa – niște idioți. M-au pus să fac o listă cu toate lucrurile de preț ca să le evalueze. De cele mai multe nu m-am atins, dar unele lucruri le-am luat eu.

A ridicat mâna să ne arate un inel cu diamant într-o montură demodată, cu câte un mic rubin de o parte și de alta. Fluffy purta inelul acela de când o știam eu.

Aș zice că a fost o mărturisire lipsită de tact, pentru că tata cumpărase casa cu absolut tot ce era în ea. Inelul care aparținuse doamnei VanHoebeek i-ar fi revenit lui, împreună cu toate celelalte lucruri, și poate că el i l-ar fi dăruit mamei, care, poate, i l-ar fi dat mai departe lui Maeve când mai creștea, sau mie, ca să i-l ofer lui Celeste. Dar asta presupunea că tata era genul de bărbat care să scotocească într-o casetă de bijuterii, ceea ce el nu era, sau că mama era genul de persoană care să stea locului, acasă. Era mai degrabă de presupus că inelul ar fi rămas la locul lui până la venirea Andreei. Andreei nu i-ar fi scăpat nici o bijuterie din câte avea de oferit casa aceea.

Fluffy ar fi înapoiat inelul oricăruia dintre noi dacă i l-am fi cerut, dar mama s-a aplecat înainte să se uite, cu ochii ei încețoșați, la mâna lui Fluffy.

— Ce drăguț, a spus ea. Bine ai făcut.

*

Prima oară când am reușit să mă întorc în Jenkintown după ce am intrat la facultatea de medicină trebuie să fi fost de Ziua Recunoștinței, în 1970. În acel semestru, avusesem de făcut față unei avalanșe de teme de studiu, exact așa cum prevăzuse dr. Able, și abia am izbutit să țin pasul. La asta, adăugați și faptul că Celeste și cu mine ne foloseam la maximum de apartament, iar eu nu aveam nici timp, nici chef să merg acasă în weekenduri. Asta se întâmpla înainte să se pună problema căsătoriei, așa că Maeve și Celeste încă mai erau bune prietene. Celeste și cu mine veniserăm împreună la Philadelphia cu trenul în seara dinainte de Ziua Recunoștinței. Maeve ne-a luat de la gară și am lăsat-o pe Celeste acasă la ea, apoi, a doua zi, Maeve și cu mine ne-am întors să luăm masa la familia Norcross. Noi,

bărbații și băieții, jucam în curte fotbal cu mâna[64] – în *cinstea fraților Kennedy,* ziceam noi –, în timp ce femeile și fetele curățau cartofi și pregăteau sosul de carne și se ocupau de orice alte treburi de ultim moment care mai erau de făcut. Pe Maeve au trimis-o să pună masa când s-au lămurit că într-adevăr nu glumește când spune că nu știe să gătească.

Cina a fost un spectacol de zile mari, cu copiii ținuți în țarc să mănânce la măsuțe de joc pliante, de parcă erau niște dubluri care visau să fie distribuite și ele într-o zi la masa din sufragerie. Acolo erau mătuși, unchi și veri, plus fel de fel de persoane răzlețe, fără familie, care nu aveau unde să meargă în altă parte, categorie din care făceam parte și noi doi, Maeve și cu mine. Mama lui Celeste era întotdeauna la înălțime de sărbători și după luni de zile în care cina mea însemnase o masă la restaurantul cu autoservire de la spital sau niște chifle șterpelite de pe tăvile cu mâncare ale pacienților, eram cum nu se poate mai recunoscător. La fiecare masă, comesenii, cu capetele plecate, s-au ținut de mână în timp ce Bill Norcross a rostit o rugăciune de binecuvântare cu cuvinte bine alese: ,,Pentru acestea și toate celelalte binecuvântări ale Sale, Domnul să ne învrednicească să-I mulțumim din tot sufletul”. Nici nu am ridicat bine privirea, că bolurile cu fasole verde cu ceapă și munții de umplutură și cartofi piure și cartofi dulci și platourile cu friptură de curcan tăiată felii, urmate de vasele cu sos de carne și-au început marșul în jurul mesei, în sensul acelor de ceasornic.

— Și cu ce vă ocupați? m-a întrebat doamna din stânga mea.

Era una dintre multele mătuși ale lui Celeste. Nu-mi mai aminteam numele ei, cu toate că știam că am făcut prezentările la ușă.

— Danny e student la medicină la Columbia, a spus doamna Norcross de pe cealaltă latură a mesei, pentru eventualitatea că nu aș fi vrut să ofer personal această informație.

— La medicină? a spus mătușa, apoi, în mod surprinzător,

[64] *Touch football* (engl.), variantă a fotbalului american jucată cu mâna, în care mingea este preluată de la adversar prin atingerea acestuia – unul dintre sporturile preferate ale președintelui John Fitzgerald Kennedy.

s-a uitat la Celeste. Nu mi-ai spus că e student la medicină.

Cei de pe la mijlocul mesei au amuțit, și Celeste a dat din umerii ei frumoși.

— Nu m-ai întrebat.

— În ce specialitate ai de gând să lucrezi? a întrebat unul dintre unchi.

Devenisem brusc, în clipa aceea, o persoană interesantă. Nu știu dacă unchiul era soțul acelei mătuși.

Mi-au venit în minte toate acele imobile goale pe care le văzusem în Washington Heights și preț de un minut m-am gândit că aș face senzație dacă le-aș spune adevărul: că mă gândesc să lucrez în domeniul afacerilor imobiliare. Am văzut-o pe Maeve în capul mesei zâmbindu-mi feroce, confirmându-mi că doar ea înțelege că toată discuția asta e absurdă.

— N-am idee, am zis eu.

— Trebuie să tăiați oamenii în bucăți? m-a întrebat fratele mai mic al lui Celeste.

Mi se spusese că acesta e primul lui an la masa din sufragerie. Era persoana cea mai tânără de la masă.

— Teddy, i-a spus mamă-sa în chip de avertisment.

— Autopsii, a spus Teddy, plictisit de moarte. Știi, acolo fac și de-astea.

— Da, am spus eu, dar ne pun să jurăm că n-o să discutăm niciodată despre așa ceva la masă.

Pentru că am refuzat să-i dau detalii și am pus punct subiectului, sufrageria m-a răsplătit cu o cascadă de hohote de râs. De departe, am auzit cum cineva o întreabă pe Maeve dacă și ea e tot doctoriță.

— Nu, a răspuns ea ridicând furculița pe care și-o înfipsese în fasole verde. Lucrez în domeniul legumelor.

La sfârșitul mesei și după ce am fost încărcați cu sacoșe pline cu resturi de mâncare pentru weekend, Celeste m-a sărutat de la revedere. Maeve i-a promis că o să venim să o luăm duminică dimineața cu mașina în drumul nostru spre gară. Toți membrii acelei familii fericite ne-au condus până la mașină, rugându-ne să mai rămânem. Mai târziu urmau la rând filmele, floricelele de porumb, jocul de cărți. Lumpy a zbughit-o afară, în curte, lătrând întruna la grămezile de frunze uscate, până l-au chemat înapoi în casă.

— Asta-i șansa noastră, a șoptit Maeve și s-a urcat dintr-o

săritură pe scaunul șoferului.

Am ocolit mașina și m-am așezat alături de ea, iar ei au stat acolo cu toții, făcându-ne cu mâna și râzând, în timp ce ne îndepărtam.

Cina de la familia Norcross avusese loc devreme, așa că abia se înserа. Aveam exact atâta timp cât ne trebuia ca să ne întoarcem la Casa Olandeză înainte să se aprindă luminile. Îi promiseserăm lui Jocelyn că o să trecem mai târziu pe la ea să mâncăm plăcintă, deci acesta era doar un scurt interludiu între două prilejuri de a ne înfrupta și noi din mesele copioase ale altora. Pe atunci eram încă destul de tineri să ne amintim cum era de Ziua Recunoștinței pe vremea copilăriei noastre, dar era o amintire fără urmă de nostalgie. Ne aminteam fie cum mâncam eu, Maeve și tata în sufragerie, iar Sandy și Jocelyn căutau să nu pară prea grăbite să ajungă acasă la familiile lor, fie de anii petrecuți cu Andrea și fetele ei, în care Sandy și Jocelyn dădeau zor să plece, fără să se mai prefacă. După acea dezastruoasă Zi a Recunoștinței când a fost exilată la etajul doi, Maeve nu a mai venit în Elkins Park și an de an m-am uitat, copleșit de tristețe, la locul ei liber de la masă, cu toate că nu am putut niciodată să înțeleg de ce era mai greu de suportat absența ei în Ziua Recunoștinței decât în toate celelalte seri din timpul anului. Această Zi a Recunoștinței petrecută cu familia Norcross compensase multe triste ți și am plecat amândoi de la masa lor întăriți sufletește, chiar dacă retragerea noastră arătase oarecum a fugă. Poate că e posibil, ne gândeam noi, să dăm uitării sărbătorile dureroase din copilăria și tinerețea noastră.

— Iartă-mă, a spus Maeve coborând geamul din dreptul ei și lăsând să intre aerul rece de afară, dar dacă nu fumez chiar în clipa asta o țigară, mor. A scos una, apoi mi-a întins pachetul să mă hotărăsc singur, apoi mi-a dat bricheta. În scurt timp, suflam amândoi fumul pe geam.

— Oricât de bună a fost cina, țigara asta parcă-i și mai bună, am spus eu.

— Dacă mi-ai face autopsia în momentul ăsta, ai constata că sunt toată numai carne roșie și sos de carne și, poate, un pic de piure de cartofi în brațul meu drept.

Maeve avea grijă să nu întreacă măsura cu carbohidrații. Renunțase la plăcinta de la masa familiei Norcross ca să

mănânce o felie acasă la Jocelyn.

— Aș putea să te folosesc la prezentările de caz, am spus eu și mi l-am imaginat pe Bill Norcross tăind cu fierăstrăul chirurgical oasele curcanului.

Maeve s-a scuturat ușor.

— Nu-mi vine să cred că vă obligă să măcelăriți oamenii.

— Nu-mi vine să cred că mă obligi să urmez facultatea de medicină.

A râs, apoi și-a apăsat degetele pe buze ca pentru a-și înăbuși o senzație de regurgitare.

— Hai, nu te mai plânge atâta. Acum, serios vorbind, în afară de faptul că disecați alte ființe umane, numește-mi un singur lucru cu adevărat îngrozitor.

Am dat capul pe spate și am pufăit. Maeve mereu spunea că fumez fiecare țigară de parcă m-aș îndrepta spre locul de execuție și m-aș gândi că e ultima. Nu era așa, deși pe vremea aceea doctorii încă mai umblau cu câte un pachet de Marlboro în buzunarul halatului de laborator. Mai cu seamă ortopezii. Nu exista să fii ortoped și să nu fumezi.

— Partea cea mai îngrozitoare este să înțelegi că o să mori. M-a privit, ridicând din sprâncenele ei negre.

— Dar ce, tu nu înțelegeai asta și înainte?

Am clătinat din cap.

— Ai *impresia* că înțelegi. Te gândești că atunci când o să ai nouăzeci și șase de ani, o să te întinzi pe canapea după o cină copioasă de Ziua Recunoștinței și n-o să te mai trezești, dar nici chiar atunci nu ești absolut sigur. Poate că ți se va acorda o dispensă specială. Toată lumea gândește așa.

— Mie nu mi-a trecut niciodată prin cap, nici măcar o clipă, că o să mor pe canapea la nouăzeci și șase de ani, ba mai mult, nici că o să apuc vârsta asta.

Dar eu nu o ascultam, eu vorbeam înainte.

— Nici nu-ți dai seama câte feluri de moarte există, excluzând moartea prin împușcare sau înjunghiere sau căderea de la fereastră sau toate celelalte care, probabil, nu se vor întâmpla.

— Ia spune-mi, doctore, *ce* o să se întâmple?

Se forța să nu râdă de mine, dar era adevărat: numai la moarte îmi stătea gândul pe vremea aceea.

— Prea multe globule albe, prea puține globule roșii, prea

mult fier, infecție respiratorie, septicemie. Poți să faci un blocaj al canalului biliar. Poți suferi o ruptură de esofag. Mai sunt și cancerele. Am privit-o. Am putea să stăm aici toată noaptea și să discutăm despre cancer. Doar atâta îți spun, te dă peste cap, te zdruncină. Sunt mii de feluri în care organismul poate s-o ia razna din senin și adeseori nu-ți dai seama de ce se întâmplă decât când e prea târziu.

— Ceea ce te face să-ți pui întrebarea: ce nevoie mai avem de doctori?

— Exact.

— Ei bine, a spus Maeve trăgând adânc din țigară, eu știu deja cum o să mor, așa că nu trebuie să-mi mai fac griji.

M-am uitat la profilul ei luminat de felinare și de becurile pe care le aprinsese Andrea în Casa Olandeză. La ea, totul era precis conturat, și drept, și frumos, totul era viață și sănătate.

— Și cum o să mori?

Habar nu am de ce am întrebat-o, pentru că în nici un caz nu voiam să știu.

Spre deosebire de colegii mediciniști din grupa mea, care, atunci când emiteau ipoteze despre propria lor moarte, vorbeau de parcă ar fi buchisit de pe o listă de boli, Maeve a vorbit pe un ton ferm și convingător.

— Boală cardiacă sau accident vascular cerebral. Așa mor diabeticii. Probabil boală cardiacă, dacă ținem cont de felul cum a sfârșit tata, ceea ce nu mă deranjează. Mori mai repede, nu? Bang.

Brusc, m-am înfuriat pe ea. Habar nu avea despre ce vorbește și, oricum, era Ziua Recunoștinței și trebuia să ne vedem de jocul nostru, care nu se deosebea prea mult de al celor din familia Norcross, care serveau cărți la masa de joc.

— Dacă tot îți faci atâtea griji că te paște un infarct, atunci de ce naiba fumezi?

A clipit.

— Nu-mi fac griji. Ți-am mai spus, nu sunt eu omul care să moară după masă, la nouăzeci și șase de ani. Tu ești ăla.

Mi-am aruncat țigara pe geam.

— Doamne Isuse, deschide portiera și ia-o de pe jos, Danny. M-a plesnit pe umăr cu dosul palmei. E curtea doamnei Buchsbaum!

Capitolul 17

,,Mai ții minte când locuiam la căsuță și doamna Henderson, vecina noastră, a primit o cutie plină cu portocale de la băiatul ei din California?” începea mama, așezată acolo, lângă patul de spital din rezerva în care fusese mutată Maeve. ,,Ne-a dat și nouă trei.”

Maeve era îmbrăcată cu un halat roz dintr-un material cu țesătură reiată pe care i-l cumpărase May cu ani în urmă, iar lângă ea, pe noptieră, era buchetul bogat de trandafiraș roz, primit de la domnul Otterson. Avea obrajii trandafirii.

— Am împărțit două dintre portocale în trei și tu ai tăiat coaja și ai folosit zeama de la a treia ca să faci o prăjitură. Când ai scos-o din cuptor, m-ai trimis s-o aduc pe doamna Henderson să mănânce și ea prăjitură cu noi.

— Ăia au fost anii de început, a spus mama.

Au inventariat cu mult drag toate lucrurile din căsuță: canapeaua cafenie cu arcurile ieșite, cu picioare din lemn de arțar, fotoliul galben și moale cu o pată de cafea pe unul din brațe. Apoi mai aveau tabloul înrămat cu atelierul de fierărie (de unde o fi ajuns acolo, se întrebau ele; ce s-o fi ales de el?), măsuța și scaunele din bucătărie, unicul dulap de bucătărie, din metal alb, prins în perete, deasupra chiuvetei: patru farfurii, patru boluri, patru căni, patru pahare.

— De ce patru?

Priveam în monitor și mă gândeam că ritmul cardiac ar putea fi și mai bun.

— Te așteptam pe tine, a spus mama.

De sub aripa protectoare a lui Maeve, mamei îi era mai ușor să vorbească.

— Eu aveam patul în colțul camerei din față, a spus Maeve.

— Și în fiecare seară, taică-tău punea un paravan lângă pat și zicea: ,,Îi construiesc camera lui Maeve”.

Când locuiau la căsuță, își făceau cumpărăturile la magazinul bazei militare și își cărau alimentele acasă într-o sacoșă lucrată ingenios de mama din sfoară înnodată. Strângeau cutii de conserve pentru campania de colectare, îl supravegheau pe copilul vecinilor, lucrau la cămara de alimente pe care o deschidea biserica lunea și vinerea pentru săraci. Maeve și mama, întotdeauna împreună. Într-o iarnă, mama a deșirat un pulover pe care i-l dăduse una dintre femeile de la

biserică, și din lâna lui i-a împletit soră-mii o căciuliță, un fular și mănuși. Vara prășeau grădina în care toate familiile cultivaseră câte ceva – roșii și vinete, cartofi și porumb, fasole verde și spanac. Puneau condimente la borcan și făceau murături și gem. Și-au povestit tot ce au izbutit să facă în anii aceia, fără să uite vreun amănunt, în timp ce eu ședeam într-un colț și citeam ziarul.

— Îți mai amintești de gardul pentru iepuri, cu care țineam iepurii închiși în grădină ca să nu fugă? a întrebat mama.

— Îmi amintesc de toate. Maeve se ridicase din pat și stătea în capul oaselor, pe un scaun de lângă fereastră, cu o pătură strânsă peste genunchi. Mi-aduc aminte că noaptea stingeam luminile și aduceam o lampă în debaraua de lângă dormitor și dădeam încălțămintea la o parte ca să ne așezăm pe podea și să citim. Tata era de serviciu la patrula aeriană. Tu trebuia să-ți îndoi genunchii ca să ai loc, apoi veneam și eu și mă așezam în brațele tale.

— La patru ani, fata asta știa să citească, mi-a spus mama. A fost cel mai isteț copil pe care l-am văzut în viața mea.

— Tu îndesai un prosop sub ușă ca să nu răzbată afară nici un pic de lumină, spunea Maeve. E ciudat, dar aveam eu ideea asta în minte că lumina e raționalizată, că totul e raționalizat, așa că nu putem să lăsăm să se irosească pe podea lumina pe care nu o folosim. Trebuia să ținem totul închis în debara.

Și-au amintit unde era situată căsuța în bază, în ce colț al ei, sub ce copac, dar nu mai știau exact cu ce se ocupa tata acolo.

— Dădea comenzi, sau cam așa ceva, a spus mama.

Nu conta. În schimb, își aminteau cu precizie de scărița de beton din fața casei, cu cele două trepte ale ei, de mușcatele roșii înflorite în ghivece de teracotă, răsărite din butași de la mușcata unei vecine. Ușa se deschidea direct către camera din față și micuțul dormitor al părinților mei era la dreapta, iar bucătăria la stânga, cu o baie între ele.

— Casa era cât un timbru poștal de mică, a spus Maeve.

— Mai mică decât casa ta? am întrebat eu, pentru că Maeve locuia într-o căsuță pentru păpuși, din punctul meu de vedere.

Cele două, mama și soră-mea, s-au privit una pe alta și au râs.

Aveam o mamă care a plecat de acasă când eram copil. Nu

i-am simțit lipsa. O aveam pe Maeve, care stătea acolo, la baza scării, cu paltonul ei roșu și părul negru, aveam pardoseala de marmură albă cu pătrate mici, negre, zăpada ce cădea în rafale strălucitoare pe ferestrele din spatele soră-mii, ferestrele acelea mari cât un ecran de cinema, vaporul plutind pe valuri în ceasornicul bunicului, și măsurând, în legănarea lui, minutele care treceau. ,,Danny!" mă striga ea. ,,La masă. Mișcă-te." În diminețile de iarnă purta haina și în casă pentru că era frig, pentru că era atât de înaltă și de subțire și fiecare strop de energie și-l consumase pentru a crește, mai curând decât pentru a se încălzi. ,,Mereu arăți de parcă ai fi pe picior de plecare", îi spunea tata ori de câte ori trecea pe lângă ea, de parcă îl irita până și paltonul ei.

— *Danny!* a strigat ea. N-o să-ți vină micul dejun pe tavă!

Pe patul în care dormeam era un morman de pături, a căror greutate mă ținea țintuit locului. N-a fost dimineață de iarnă petrecută în Casa Olandeză în care primul meu gând să nu fie *Ce-ar fi să stau toată ziua* în *pat?* Dar m-au smuls din așternuturi vocea soră-mii care răsuna de jos, de la baza scării, și aroma cafelei pe care eram socotit prea mic să o beau. ,,Te oprește din creștere", spunea Jocelyn. ,,Nu vrei să fii și tu înalt ca soră-ta?" Mi-am găsit papucii pe dușumea, halatul de baie din lână la picioarele patului. Am ieșit pe palier cu pas șovăielnic, înghețat de frig.

— Uite-l și pe prinț! a strigat Maeve, cu fața îndreptată spre lumină. Hai, că avem clătite. Nu mă lăsa să aștept.

Bucuria copilăriei mele s-a sfârșit nu când a plecat mama, ci când a plecat Maeve, în anul în care s-au căsătorit Andrea și tata.

Unde fusese mama noastră în tot timpul ăsta? Nici nu mă interesa. După ce s-a întors Maeve acasă, mama și Maeve obișnuiau să stea una lângă alta, întinzându-și picioarele lor lungi, în patul lui Maeve. Când umblam prin casă, auzeam propoziții, cuvinte izolate: India, orfelinat, San Francisco, 1966. Absolvisem liceul Choate în '66 și îmi începusem studiile la Columbia, în vreme ce mama însoțea copiii unei familii indiene bogate pe vasul care îi ducea la San Francisco, în schimbul unei donații generoase pentru orfelinatul la care lucra. Sau era pentru colonia de leproși? Nu s-a mai întors în India. A rămas la

San Francisco. După aceea, a plecat la Los Angeles, apoi în Durango, apoi în Mississippi. Săraci, a descoperit ea, sunt pretutindeni. M-am dus la garaj și am găsit mașina lui Maeve de tuns iarba. A trebuit să merg până la benzinărie să iau o canistră de benzină, apoi am tuns iarba. Am simțit așa o imensă satisfacție făcând treaba asta, încât, când am terminat, am scos și mașina de plivit buruienile și am curățat marginile rondurilor de flori și ale trotuarului. Un proprietar de imobile din Manhattan nu tunde niciodată iarba.

Îndată ce s-a externat Maeve, am renunțat la camera de hotel și am petrecut o singură noapte de insomnie pe canapeaua ei. Am vrut să fiu lângă ea în cazul în care făcea stop cardiac, dar nu am mai suportat. A doua zi dimineața m-am mutat în vechiul dormitor al lui Celeste din casa familiei Norcross. Fluffy plecase acasă, dar mama era mereu acolo. Prietenele lui Maeve lăsau pe verandă caserole cu mâncare, pui la cuptor și pungi cu mere și pâine cu dovlecel, atât de multă mâncare, încât Sandy și Jocelyn trebuiau să ia acasă jumătate din ea. Maeve și cu mama ciuguleau câte ceva, ca niște pitulici – le-am văzut făcând pe din două o omletă dintr-un singur ou. Maeve era fericită și istovită și cu totul alta decât o știam. Nu vorbea despre munca ei la Otterson's, nici despre cum voia să mă ajute, nici despre treburile lăsate de izbelișteîn lipsa ei. Ședea pe canapea și o lăsa pe mama să o servească cu pâine prăjită. Nu exista nici urmă de răceală între ele, nici un cuvânt de reproș. Trăiau amândouă în propriul lor paradis al amintirilor.

— Lasă-le în pace, mi-a spus Celeste la telefon. Au tot ce le trebuie. Toată lumea sare să le ajute și, oricum, Maeve are nevoie de odihnă. Nu spun și doctorii tot așa? N-are nevoie de musafiri în plus.

I-am spus că nu mă consider musafir, dar de îndată ce am rostit cuvintele, mi-am dat seama că tocmai asta sunt. Ele așteptau să plec.

— Mai devreme sau mai târziu, tot trebuie să te întorci la New York. Am o listă întreagă de motive întemeiate.

— Vin cât de curând, i-am spus nevesti-mii. Vreau doar să mă asigur că totu-i OK.

— Și e OK? a întrebat Celeste.

Celeste nu făcuse cunoștință cu mama, dar firea ei suspicioasă depășea chiar și propria mea neîncredere.

Eram în bucătăria lui Maeve. Mama fixase rețeta medicală cu un magnet pe ușa frigiderului. Ținea sticluțele de plastic cu medicamente așezate frumos una lângă alta, în fața cutiilor cu alimente și își nota ora la care era administrată fiecare pastilă. Avea grijă să limiteze numărul musafirilor și să-i conducă pe toți până la ușă când le expira timpul, cu excepția, desigur, a domnului Otterson, care era tratat cu deosebit respect. Domnul Otterson nu depășea niciodată limita de timp rezonabilă, iar dacă era vreme bună, se plimba cu Maeve până în capătul străzii și înapoi. Altfel, mama o scotea pe Maeve, o dată la câteva ore, să facă de două ori înconjurul curții din dosul casei. Acum erau în camera de zi și discutau despre un roman pe care îl citiseră amândouă, intitulat *Menaj*[65], și despre care spuneau că e cartea lor preferată.

— Ce-ai zis? a întrebat Celeste, apoi a spus: Nu. Stai puțin. E taică-tău. Uite. Acum mi se adresa din nou mie: Vorbește cu fiică-ta.

— Bună, tati, a spus May. Dacă nu te întorci repede acasă, îmi cumpăr un cățel hipoalergenic. Mă gândesc la un pudel standard. O să-i spun Stella. M-aș mulțumi și cu o pisică, dar mama zice că nu există pisici hipoalergenice. Zice că Kevin are alergie la pisici, dar de unde știe ea? Că doar el nu a avut niciodată pisici în jur.

— Ce tot spui tu acolo?

— Un moment, a spus May în șoaptă, apoi am auzit o ușă închizându-se. Ori de câte ori spun că vreau să-mi iau un câine, pleacă din cameră. Parcă aude cuvântul magic. Vin la Jenkintown s-o văd pe tanti Maeve.

— Te aduce mama?

May a scos sunetul obișnuit cu care respingea idioțeniile adulților.

— Vin singură. Va trebui să mă iei de la gară.

— N-ai voie să vii singură cu trenul.

Nu o lăsam să meargă singură cu metroul. Îi dădeam voie să ia singură autobuzul și taxiul, dar nu o lăsam să meargă cu nici un fel de tren neînsoțită.

— Ascultă-mă, tanti Maeve a făcut infarct, a zis ea, ca și cum îmi spunea o noutate. Doar știi că se întreabă de ce n-am

---

[65] *Housekeeping* (engl.), roman al scriitoarei americane Marilynne Robinson (n. 1943), publicat în 1980.

venit încă s-o văd. Și mama ne-a spus că bunica noastră indiană e acum acasă și vreau s-o cunosc și eu. Nu-i de colo să-mi descopăr încă o bunică exact în momentul ăsta.

Care moment?

— Nu e indiancă.

Din bucătărie, m-am uitat la mama mea irlandeză cu chipul ei palid, așezată pe canapea lângă Maeve, apoi m-am întors cu spatele la ele.

— A trăit în India, dar asta s-a întâmplat demult.

— Oricum, eu o să vin cu trenul. Tu ai luat singur trenul de la New York când aveai doisprezece ani, după ce ai fost în vizită la tanti Maeve de Paști, iar eu am paisprezece ani, pentru numele lui Dumnezeu!

— Nu-mi place când spui pentru numele lui Dumnezeu. Vorbești ca taică-meu.

— Fetele se maturizează mai repede decât băieții, așa că, dacă stau să mă gândesc, sunt de fapt cu mai bine de doi ani mai mare decât erai tu atunci.

Oare chiar îi povestisem eu despre vizita aceea? Bineînțeles că May era mai mare decât eram eu atunci, poate cu vreo douăzeci de ani mai mare, dar nici nu mă gândeam să o las singură cu trenul.

— E frumos din partea ta că te-ai gândit, numai că mâine mă întorc acasă după ce o duc pe Maeve la doctor.

— Păi doctor ești chiar *tu,* a spus ea, prăpădindu-se de râs.

— Ascultă-mă, May, poartă-te frumos cu mama.

— Mă *port,* a spus ea. Dar mă înnebunește. Am de gând să scriu o carte cu titlul *Șase milioane de motive să nu mergi în Pennsylvania.* Lasă-mă să o salut pe bunica.

Mama nu mă întrebase despre copiii mei. Nimic. Fluffy zicea că asta e din cauză că i-a povestit ea totul despre ei, la fel și Maeve – despre notele de la școală ale lui Kevin, despre pasiunea lui May pentru dans. Fluffy spunea că mama arde de curiozitate să afle totul și că eu sunt de vină că nu mă întreabă nimic, pentru că fac tot posibilul să o țin la distanță cu viscolul de vorbe care îmi ies pe gură.

— Acum doarme, am spus.

— De ce doarme? E ora două. Doar nu e ea aia bolnavă.

— E bătrână, am spus, întorcându-mă din nou să mă uit la mama, care era în cealaltă cameră. Râdea. Cu părul tuns scurt

și tenul brăzdat de vreme și mâinile pătate de pistrui, ar fi putut fi mama oricui, numai că era mama mea. Când o să se trezească, am să-i spun că ai sunat.

Cu toate că mama pretindea că ar fi călătorit mult în anii ei de absență de acasă, nu exista nici un indiciu că a locuit într-adevăr în vreunul dintre locurile acelea. Mă întrebam dacă locuiește acum la Maeve, pentru că valiza ei era în debaraua lui Maeve. Odată revenit acasă, am regalat-o pe Celeste cu toate suspiciunile mele și i-am povestit de-a fir a păr întâmplările ultimelor două săptămâni.

— Vrei să spui că-i o persoană fără adăpost? a întrebat Celeste.

Discutam în picioare, în bucătărie, în vreme ce pregătea ea cina: somon pentru noi doi și May, căreia nu îi plăcea peștele, dar citise că te face mai deștept, și doi hamburgeri pentru Kevin, pe care nu prea îl interesa ce mănâncă. Cu o zi înainte, copiii se bucuraseră să mă vadă intrând pe ușă, dar între timp descoperiseră că sunt tot eu, cel dintotdeauna.

— Fără adăpost în sensul că n-are casa ei, nu că doarme pe sub poduri.

Dar mai știi?

— Nu cumva părinții tăi n-au divorțat? Fluffy așa crede. Crede că s-ar putea ca mamă-ta să fie încă proprietara casei și să nici nu știe.

Mă gândeam că Fluffy trebuie să fi aruncat vorba asta ca pe o simplă presupunere. Cu siguranță că nu i-ar fi spus lui Celeste toată povestea.

— Sunt divorțați. Tata a plătit pe cineva de la consulatul american să o aștepte când a debarcat la Bombay. I-a trimis prin poștă actele de divorț și omul a dus-o pe mama direct la consulat și a pus-o să le semneze în fața unui notar. Totul cât se poate de legal. Omul i-a dat și o scrisoare de la tata, în care îi spunea să nu se mai întoarcă. Cred că tata a rezolvat totul imediat.

Aceasta era una dintre nenumăratele povești care circulau în jurul meu, fără a-mi fi spuse mie direct, iar Maeve zicea că dacă scrisoarea ar fi fost o declarație de dragoste și compasiune, cu siguranță mama s-ar fi dus valvârtej la pasarelă și ar fi luat vaporul să vină înapoi. Mama recunoștea că așa ar fi făcut.

— În cazul ăsta nu se poate spune că e bogată dar nu arată.

Am clătinat din cap.

— E ostentativ de săracă.

— Și acum se așteaptă să aveți voi doi grijă de ea?

Celeste s-a apucat să spele cartofii mici și roșii în chiuvetă, frecându-i pe rând cu o perie, în timp ce eu m-am uitat în frigider după o sticlă de vin deschisă.

— N-o să am grijă de ea.

— Dar ai grijă de Maeve, și Maeve va trebui să aibă grijă de ea.

Am căzut pe gânduri. Am găsit vinul.

— Ei bine, deocamdată mama are grijă de Maeve. Mâncarea, pastilele, rufele de spălat, musafirii.

— Rolul tău care e în toată povestea asta?

Stătusem pe margine și privisem, ăsta fusese rolul meu. Îmi insinuasem prezența inoportună de fiecare dată.

— Vreau doar să mă asigur că îi este bine lui Maeve.

— Fiindcă ți-e frică să nu mai facă un infarct, sau ți-e frică să nu ajungă să-i fie mai drag de maică-ta decât de tine?

Mă pregăteam să torn vin în pahare pentru noi doi, dar văzând încotro se îndreaptă discuția, am hotărât să îmi pun doar mie.

— Aici nu-i vorba de concurență.

— Bun, bravo, atunci, dacă nu-i vorba de concurență, lasă-le în pace. Nu pari să te sinchisești prea mult de maică-ta, dar Maeve parcă nu mai are ochi decât pentru ea.

Trebuie să spun că Celeste fusese extraordinar de grijulie cu Maeve cât a fost bolnavă. La fiecare câteva zile, îi trimitea vederi semnate cu tot dragul din partea copiilor, iar când s-a întors Maeve acasă, o aștepta pe verandă o găleată enormă, plină cu bujori. Cred că nu mai rămăsese nici un bujor în toată Pennsylvania de Est.

,,I-ai spus lui Celeste că-mi plac bujorii?” mă întrebase Maeve, uitându-se la cartea de vizită.

Dar adevărul era că nu știam că soră-mii îi plac bujorii.

— De ce ne certăm noi acum? am întrebat-o pe Celeste. Eu unul mă bucur că sunt din nou acasă.

A aruncat ultimul cartof în strecurătoare și s-a șters pe mâini.

— De când o știu, Maeve a vrut să se întoarcă maică-sa. Voi doi parcați în fața casei vechi pentru că îi amintește de maică-sa, treceți prin viață de parcă sunteți legați unul de altul cu sârmă la încheieturi pentru că ați fost abandonați de mama voastră. Apoi mama se întoarce și soră-ta, Domnul s-o binecuvânteze, e în sfârșit fericită, dar tu ții morțiș să suferi. Parcă nu vrei să te scoată nimeni din starea asta. Dacă ții atât de mult la Maeve și ea e fericită, atunci de ce n-o lași să fie? Ea poate să își vadă de viața ei alături de mamă-sa, tu poți să-ți vezi de viața ta cu noi.

— Doar nu e un târg, un compromis.

— Dar tocmai de asta te temi, nu-i așa? Că mamă-ta n-o să-și primească pedeapsa. Că Maeve o să fie mai fericită cu ea decât a fost cu tine.

May a strigat la noi de sus.

— **N**u vă dați seama că aud fiecare cuvânt pe care-l spuneți? Există coloane de aerisire în casa asta. Dacă vreți să vă certați, duceți-vă la un restaurant.

— Nu ne certăm, am spus eu pe un ton ridicat.

Mă uitam la nevastă-mea, dar preț de numai o secundă am văzut-o cu adevărat, i-am văzut ochii albaștri și rotunzi și părul blond auriu. Femeia pe care o cunoșteam de mai bine de o jumătate de viață a plutit în fața mea și la fel de repede s-a făcut nevăzută.

— Ne certăm, a spus Celeste pe un ton la fel de ridicat, cu ochii ațintiți asupra mea, dar o să terminăm.

Aș fi putut să îmi petrec toată vara acasă, la New York, și să supraveghez lucrările de dărâmare a unor pereți în diverse apartamente, să joc baschet cu Kevin, să o ajut pe May să memoreze monologuri și cred că nimeni nu ar fi băgat de seamă, cu excepția lui Celeste, care ar fi fost fericită. Săptămână de săptămână mă duceam însă la Jenkintown, de parcă nu credeam că Maeve e cu adevărat în siguranță decât dacă văd cu ochii mei. De obicei, dormeam în casa mare, mereu primitoare, a familiei Norcross, care avea acum o cățelușă Labrador retriever pe nume Ramona. Plecam de acasă cu mașina pentru că aveam nevoie de ea pentru drumurile la Maeve și înapoi și pentru nenumăratele incursiuni la magazinul de bricolaj. Eram în continuă căutare de noi proiecte, ceva cu care să îmi justific prezența acolo,

așa încât să nu stau pur și simplu pe capul lor în camera de zi și să le privesc. Dorința mea de a repara un comutator și de a vopsi dulapuri și de a înlocui pervazuri putrezite era o metaforă cât se poate de transparentă.

În fiecare săptămână, unul dintre copii sau amândoi îmi spuneau că vor să vină și ei cu mine, cu mașina. Dădeau impresia că le surâde întregul program de acțiune, timpul petrecut cu părinții lui Celeste, cu Maeve, zilele de vară petrecute în afara marelui oraș. Pe mama o numeau Persoana de interes[66], de parcă era o spioană care s-a întors cu pas împleticit din misiune și a fost reabilitată, după ce o vreme i se pierduse urma. Erau fascinați de ea și o fascinau, la rândul lor. Dorința împărtășită de noi doi, de Celeste și de mine, de a-i ține departe de mama nu i-a făcut decât să dea și mai abitir năvală să se urce în mașină, ceea ce nu era un lucru chiar atât de rău. Chiar și pe atunci îmi dădeam seama că drumurile acelea erau un important efect secundar al împrejurărilor. Dezbăteam cu Kevin meritele lui Danny Tartabull[67] și încercam să ne decidem dacă era corect să fie cel mai bine plătit jucător de la Yankees, în vreme ce May cânta melodii de prin spectacolele de musical, oferind un fond sonor discuțiilor noastre. În urmă cu doi ani o duseserăm să vadă *Gypsy*[68] și nu mai contenea cu cântatul. *,,Luați un rulou cu ou, domnule Goldstone. Luați un șervețel, luați un bețișor, luați un scaun!”* a început ea în forță, cu o bucurie nestăpânită, cu vocea ei de contralto. Am pus-o să stea pe bancheta din spate. Renunțase la orele de la Școala Americană de Balet pentru a avea mai mult timp să se concentreze asupra cântatului.

— Asta-i mai rău decât baletul, a spus Kevin.

Mama se străduise să își îmbunătățească abilitățile de comunicare. Chiar dacă între noi nu existase un dialog în toată

---

[66] *Person of Interest* (engl.), denumire folosită de forțele de ordine din SUA cu sensul de persoană implicată într-o anchetă penală, dar nepusă încă sub acuzare și nearestată, sau persoană care poate furniza informații necesare pentru desfășurarea anchetei.

[67] Danilo Tartabull Mora (n.1962), jucător american de baseball de origine cubaneză, membru al echipei New York Yankees.

[68] Musical (1959) bazat pe memoriile actriței, scriitoarei si dansatoarei de striptease americane Gypsy Rose Lee.

puterea cuvântului, era din ce în ce mai relaxată în prezența mea. Pentru acest lucru, copiilor trebuia să le mulțumească, pentru că nu aveau nici o rezervă față de ea. Discuta cu Kevin despre lumea dominată de rivalitatea dintre Dodgers[69] și Yankees în care crescuse ea, în timp ce May vorbea franțuzește cu Maeve, iar Maeve îi împletea lui May cosițe franțuzești. May învăța franceza din clasa a șasea și considera că ar trebui să o lăsăm să își petreacă vara la Paris. În loc să îi spun că fetele de paisprezece ani nu au voie să meargă singure vara la Paris, i-am zis că, atâta timp cât Maeve e bolnavă, o asemenea călătorie nu e posibilă. Așa că s-a mulțumit să repete la nesfârșit conjugarea verbelor în franceză: *je chante, tu chantes, il chante, nous chantons, vous chantez, ils chantent.* În timpul ăsta, eu înlocuiam hornul de la coșul de fum. Întinsesem ziare peste covor, dar era o treabă mai complicată și mai murdară decât îmi închipuisem.

— Eram îndrăgostită de Frenchy Bordagaray, a spus mama, crezând că o poveste despre un jucător de baseball cu numele Frenchy avea să stârnească interesul ambilor copii, și al fiică-mii, și al lui fiu-meu. Taică-meu a cumpărat bilete pentru noi doi de la Ebbets Field chiar înainte să plec eu la mănăstire. Nu știu de unde a făcut rost de bani, dar locurile erau chiar în spatele bazei a treia, taman unde era Frenchy. Tata îmi repeta întruna: ,,Elna, uită-te bine în jur. Pe-aici nu vezi picior de măicuță".

— Ai fost călugăriță? a întrebat Kevin, care nu vedea nici o legătură între ce știa el despre măicuțe și ce știa despre bunici.

Mama a clătinat din cap.

— Am fost mai mult în vizită la mănăstire. N-am stat acolo nici două luni.

— *Pourquoi es-tu partie?* a întrebat May.

— De ce ai plecat? a tradus Maeve.

Pe vremea aceea, mama afișa tot timpul o expresie mirată, părea mereu uluită de cât de multe lucruri nu știm.

— A venit Cyril și m-a luat de acolo. Plecase în Tennessee să lucreze la TVA, era plecat de ani de zile, și când s-a întors acasă, s-a întâlnit cu frate-meu. El și James fuseseră întotdeauna prieteni buni. James i-a spus unde sunt. James nu era de acord să mă călugăresc. Cyril a bătut tot drumul din

[69] Echipă de baseball profesionist din Los Angeles.

Brooklyn până la mănăstire pe jos. Când a ajuns în sfârșit acolo, i-a spus surorii de la poartă că e fratele meu și că are să-mi dea o veste proastă, ba chiar tragică, zicea el. Sora s-a dus să mă aducă, cu toate că nu aveam voie să primim vizite atunci.

— Ce ți-a spus?

Pentru o clipă, Kevin își pierduse tot interesul pentru baseball.

— Cyril mi-a spus: ,,Elna, chestia asta nu-i de tine".

Ne-am uitat toți unii la alții, fiu-meu și soră-mea și fiică-mea cu părul pe jumătate împletit, până când Maeve a spus, în cele din urmă:

— Asta-i tot?

— Știu că acum nu pare cine știe ce mare lucru, a zis mama, dar a schimbat totul. E motivul pentru care voi patru sunteți aici, eu atâta pot să vă spun. Mi-a zis că mă așteaptă afară și m-am dus să-mi iau gentuța și mi-am luat la revedere de la toată lumea. Tinerii erau altfel în vremurile alea. Nu eram la fel de chibzuiți cum sunt cei din ziua de azi. Eram în pragul războiului, tot omul știa asta. Am luat-o la pas de la mănăstire, prin West Side și am traversat Manhattanul. Taman înainte să trecem podul, ne-am oprit să bem o cafea și să mâncăm un sandvici, și până să ajungem înapoi în Brooklyn am pus totul la cale. Aveam de gând să ne căsătorim și să ne întemeiem o familie, și chiar așa am făcut.

— Îl iubeai? a întrebat-o May pe Maeve, iar Maeve a spus: *,,L'aimais-tu".*

— *L'aimais-tu?* a întrebat-o May pe mama, pentru că unele întrebări își găsesc formularea cea mai potrivită în franceză.

— Bineînțeles, a spus ea, sau, mai bine zis, m-am îndrăgostit până să ajungem în Brooklyn.

În seara aceea, înainte de plecare, May a scos o sticluță de ojă roz, sidefată și i-a făcut manichiura bunică-sii, apoi mătușă-sii, apoi și-a făcut și ei, căutând să aplice fiecare strat cu cea mai mare atenție. Când a terminat, mama nu s-a putut abține să nu admire rezultatul muncii ei.

— Sunt ca niște mici cochilii de scoici, a spus ea și amândouă au început să își răsucească mâinile în lumină.

— Nu ți-ai dat niciodată cu ojă? a întrebat May.

Mama a clătinat din cap că nu.

— Nici măcar când erai bogată?

Mama a luat mâna lui May și a pus-o peste a lui Maeve și a sa ca să vadă cum lucesc toate acele cochilii împreună.

— Nici măcar atunci, a spus ea.

Celeste a trecut și ea pe acolo în vara aceea. Venea să își vadă părinții. Îl lăsa acolo pe Kevin și o lua pe May și astfel s-a întâlnit de multe ori cu mama, dar chiar și atunci când erau amândouă în aceeași cameră, Celeste găsea câte un pretext să o evite. ,,Trebuie să mă întorc acasă la ai mei”, spunea ea de îndată ce intra pe ușă. ,,I-am promis mamei că o ajut să pregătească cina.”

— Sigur că da! a spus mama, iar Maeve a ieșit în curte să culeagă un buchet de nalbe mov pentru Celeste, să le ia acasă, dar nici una nu părea să observe că Celeste se îndrepta deja spre ușă.

După infarct și după întoarcerea mamei, torța mâniei lui Maeve îndreptate împotriva nevesti-mii se stinsese și fusese dată uitării. Ar fi primit-o pe Celeste cu dragă inimă la masă și tot așa o lăsa să plece. Eu ședeam pe dușumea, în bucătărie și prindeam în șuruburi niște șipci de lemn provenite de la niște tăvi plate, transformându-le în culise de pus pe fundul fiecărui dulap, așa încât oalele și cratițele să poată fi trase afară mai ușor. Kevin stătea lângă mine și îmi dădea la mână șuruburile pe măsură ce lucram, iar Celeste, care în vara aceea era mereu între două drumuri, s-a oprit o clipă să se uite, cu brațele pline de flori.

— Întotdeauna mi-am dorit așa ceva, a spus ea, de parcă nu îi venea să creadă că știu că asemenea lucruri există pe lume.

Am lăsat bormașina din mână.

— Serios? Mi-ai spus vreodată că vrei?

A clătinat din cap, s-a uitat la ceas și le-a spus copiilor că e timpul să plece.

Și așa au trecut zilele. Maeve și-a reluat lucrul la Otterson's cu același program flexibil. Aș fi spus că își bătea mai puțin capul cu treburile de la serviciu, numai că nu cred că își făcuse griji nici înainte. Kevin și May s-au întors la școală. Intervalele dintre călătoriile mele la Jenkintown au devenit mai mari, apoi și mai mari. Mama a rămas pe loc. Și-a aruncat la gunoi puloverul verde închis care se deșirase pe la mâneci, și Maeve i-a cumpărat haine noi, o cuvertură nouă și perdele pentru camera

de oaspeți, pe care nu o mai numeau așa. S-au dus la Philadelphia la concertele filarmonicii. Au mers să citească la Biblioteca Publică din Philadelphia. Mama a început să lucreze ca voluntar la un depozit de alimente administrat de Organizațiile Caritabile ale Bisericii Catolice, iar peste două săptămâni urma să se întâlnească cu directorul. E nevoie să se facă mai mult pentru comunitate, spunea ea. Putea să întocmească un plan de acțiune în acest sens.

Într-o vineri de toamnă târzie, Maeve gătea împreună cu mama supă de pui cu găluște. Dintre ele două, mama era, după cum am putut constata, aceea care știa cu adevărat să gătească. În bucătăria micuță era cald și plăcut și ele își coordonau bine mișcările și totul mergea ca pe roate.

— Ar trebui să rămâi la masă, a spus mama când am ridicat capacul oalei de tuci, cufundându-mi fața în aburul care se ridica furios.

Am clătinat din cap.

— Kevin are meci. Ar fi trebuit să mă urc în mașină acum douăzeci de minute.

Maeve și-a șters mâinile pline de făină cu șervetul de vase pe care și-l legase în jurul taliei.

— Hai un pic afară. Înainte să pleci, vreau să-ți cer părerea în legătură cu un burlan.

La ușă, și-a pus jacheta roșie de stofă de lână, sau, cum îi zicea ea, pufoaica pentru lucrul în șură, deși mă îndoiam că a călcat vreodată în viața ei într-o șură. Am ieșit târâș în lumina săracă a după-amiezii târzii, afundându-ne picioarele în stratul de frunze uscate, roșii și aurii, pe care, la rugămintea ei, aveam să îl rânesc cu grebla la următoarea mea vizită acolo. Ne-am oprit la colțul casei să ne uităm la locul unde burlanul începea să se desprindă de acoperiș.

— Deci când o să se termine odată? a întrebat Maeve privind în sus.

Credeam că se referă la acoperiș, așa că m-am uitat și eu în sus.

— Când o să se termine-ce?

— Arțagul, răzbunarea, pedeapsa. Maeve și-a înfundat mâinile în buzunarele hainei. Știu că ți-a fost greu, dar, dacă vrei să știi adevărul, m-am cam săturat să mă gândesc că ai suferit din cauza infarctului meu. Că ai suferit când s-a întors

mama.

Am fost luat prin surprindere, apoi, la fel de brusc, am adoptat o atitudine defensivă. În aceste ultime șase luni îmi dedicasem viața lui Maeve și făcusem eforturi considerabile să nu-mi dezvălui sentimentele față de mama. Ba chiar devenisem mai conciliant.

— Sunt îngrijorat din cauza ta, asta-i tot. Vreau să mă asigur că ești bine.

— Păi uite-mă, sunt bine.

Părea greu de crezut că nu am mai discutat subiectul ăsta până atunci –Maeve și cu mine, care discutam câte-n lună și-n stele. Dar nu mai eram niciodată singuri. Mama, mereu expansivă și cu chef de vorbă, găsea întotdeauna un locșor între noi unde să se strecoare, limitându-ne dialogul la rețete de supă și amintiri nostalgice de pe vremea când era săracă.

— Ești bine în toate privințele?

Maeve a privit în stradă. Pentru că nu îmi dădusem seama că scopul ieșirii noastre afară era să discutăm ce se întâmplă cu viețile noastre, nu mă gândisem să îmi iau haina, și acum îmi era frig.

— Avem la dispoziție un timp limitat, a spus Maeve. Poate că acum înțeleg mai bine lucrul ăsta. De când aveam zece ani mi-am dorit să se întoarcă mama, și acum iată că e aici. Pot să-mi folosesc timpul fierbând de furie sau simțind că sunt ființa cea mai norocoasă din lume.

— Astea sunt singurele două opțiuni?

Îmi părea rău că nu putem să ne urcăm în mașină și să mergem până la Casa Olandeză doar ca să stăm un minut singuri, cu toate că renunțaserăm definitiv la acest obicei.

Maeve s-a uitat în urmă, la burlan și a dat din cap aprobator.

— Cam da.

Lăsând la o parte intuiția domnului Otterson și faptul îmbucurător că Maeve își revenise, nu îmi puteam imagina că aș fi norocos în împrejurările date. Fără nici o discuție, câștigul mamei fusese pierderea mea.

— Știe măcar ce s-a întâmplat cu noi după ce a plecat? I-ai povestit despre Andrea, despre cum ne-a dat afară din casă?

— Isuse, bineînțeles că știe de Andrea. Crezi că toată vara asta am jucat cărți? I-am spus tot ce s-a-ntâmplat și știu ce s-a

întâmplat și cu ea. E uluitor ce poți descoperi despre un om atunci când vrei. La toate discuțiile astea puteai să participi și tu, că tot veni vorba. Să nu crezi că te-a oprit cineva. De fiecare dată când deschide ea gura, găsești un motiv să ieși din cameră.

— Nu eu sunt persoana care o interesează pe ea.

Maeve a clătinat din cap.

— Nu fi copil!

Mi s-a părut atât de ridicol să spui așa ceva unui om de patruzeci și cinci de ani, încât m-a pufnit râsul, dar apoi m-am oprit brusc. De mult nu mai avuseserăm un motiv de ceartă.

— OK, dacă știi atâtea despre ea, zi-mi și mie de ce a plecat. Să nu-mi spui că din cauză că nu-i plăcea tapetul.

— A vrut... Maeve s-a oprit, a expirat, iar răsuflarea ei înghețată m-a dus cu gândul la fum. A vrut să ajute oamenii.

— Pe alții, nu pe cei din familia ei.

— A greșit. Nu înțelegi? Îi vine să intre în pământ de rușine. De-aia nici n-a luat legătura cu noi, știi, când s-a întors din India. I-a fost teamă că o să ne purtăm cu ea cam cum te-ai purtat tu. E convinsă că merită o asemenea cruzime din partea ta.

— N-am fost dur cu ea, crede-mă, dar *așa* ar merita. Greșeală e atunci când nu-i dai parchetului suficient timp să se aclimatizeze înainte să-l montezi. Dacă îți abandonezi copiii ca să mergi să-i ajuți pe săracii din India înseamnă că ești o narcisistă care are nevoie de adorația străinilor. Mă uit la Kevin și la May și mă gândesc: cine ar putea să le facă lor așa ceva? Ce fel de om trebuie să fii ca să-ți părăsești copiii?

Mi se părea că acele cuvinte mi-au stat pe limbă, dar m-am abținut să le rostesc din momentul în care am intrat în sala de așteptare a secției de terapie intensivă cardiacă și am dat cu ochii de mama.

— Bărbații ăștia! a spus Maeve, aproape zbierând. Bărbații își abandonează mereu copiii și lumea îi laudă pentru asta. Buddha a plecat de acasă, Odiseu a plecat și el, și pe amândoi i-a durut în cot de copii. Au pornit în nobilele lor misiuni să facă exact ce au vrut și după mii de ani încă le mai înălțăm imnuri de laudă pentru isprăvile lor. Mama a plecat și s-a întors și noi suntem *bine.* Nu ne-a convenit ce s-a întâmplat, dar am supraviețuit. Nu-mi pasă dacă n-o iubești sau nu o placi, dar trebuie să te porți rezonabil cu ea, fie și numai pentru că așa

vreau eu. Atâta lucru îmi datorezi și tu.

Era roșie în obraji și, cu toate că asta o fi fost doar din cauza frigului, nu am putut să nu îmi fac griji pentru inima ei. Nu am mai spus nimic.

— Și, ca să fie clar, m-am săturat să tot sufăr, a încheiat ea, apoi s-a întors cu spatele și a întrat în casă, lăsându-mă acolo, în desișul de frunze, să mă gândesc ce îi datorez. După orice calcule, totul.

Așa că m-am decis să mă schimb. S-ar putea crede că era imposibil, date fiind firea și vârsta mea, dar am înțeles perfect ce risc să pierd. Era aceeași situație ca în cazul chimiei. Important nu era dacă îmi place sau nu. Ideea era că trebuie să izbutesc.

Capitolul 18

Maeve și mama aveau bilete la expoziția Pissarro de la Muzeul de Artă din Philadelphia și mi-au spus că după aceea pot să mă ia cu mașina de la gară, așa că am luat trenul. Le-am văzut imediat ce am intrat în gară, erau îngrijorate pentru că pătrunseseră două vrăbii pe ușile deschise și rămăseseră blocate înăuntru. Pentru prima oară am ochit-o pe soră-mea înainte să mă vadă ea. Avea o ținută dreaptă și fermă, stătea cu capul dat pe spate și făcea semn cu degetul în sus, spre tavan, ca să îi arate mamei unde s-au așezat păsărelele. Trecuse doar un an și ceva de la infarct – un an de sănătate, un an întreg de când ele două erau împreună.

— N-ai agățat pe nimeni în tren[70], nu-i așa? m-a întrebat Maeve când am ajuns la ele – o glumă veche, care mi-a amintit de obiceiul ei de odinioară, când mă ridica în brațe și mă scutura.

— O călătorie total lipsită de peripeții. Le-am sărutat pe amândouă.

Când am ajuns în parcare, mama mi-a spus că o să conducă ea. Îndată ce se pusese pe picioare, Maeve îi făcuse mamei un plan de îmbunătățire a calității vieții. În ultimele șase luni, mama făcuse operație de cataractă la ambii ochi, i se excizaseră trei carcinoame bazocelulare (unul la tâmplă, în partea stângă, unul în vârful urechii stângi, unul pe nara dreaptă) și avusese o mulțime de lucrări dentare. Treburi gospodărești, cum le numea Maeve. Eu am plătit facturile. Maeve nu a fost de acord la început, dar i-am spus că dacă vrea să mă comport mai bine față de mama, trebuie să mă lase să o fac. Lui Celeste nu i-am suflat o vorbă despre toate lucrurile astea.

— Nici n-aveți idee ce înseamnă să vezi din nou, a spus mama. Obiectul de colo... a arătat ea către un stâlp de telefonie. Acum șase luni v-aș fi spus că e un copac.

— A fost copac cândva, a spus Maeve așezându-se pe bancheta din spate a mașinii.

Mama și-a pus o pereche de ochelari de soare stil Jackie O.,

---

[70] În original, verbul to *pick someone up* e folosit în această frază de două ori, cu două sensuri diferite: a ridica de jos în aer pe cineva și a agăța (o fată); jocul de cuvinte se pierde în traducere.

pe care i-o făcuse cadou doctorul oftalmolog.

— Dr. Shivitz mi-a spus că am avut o cataractă atât de avansată pentru că n-am purtat niciodată ochelari de soare. Am trăit în multe locuri însorite.

Maeve și-a deschis geanta și a început să scotocească după ochelarii ei de soare, în timp ce mama a ieșit din parcare, croindu-și drum prin labirintul Philadelphiei. Nu prea avusesem încredere să mă urc în mașină cu ea la volan, dar odată ce și-a găsit locul în trafic, s-a descurcat de minune. Discuta cu Maeve tot despre Pissarro, despre picturile lui cu locuri din Normandia și Paris, despre cât de bine înțelege el oamenii și lumina. Vorbeau despre el ca și cum ar fi fost un prieten comun, admirat de amândouă.

— Ar trebui să mergem la Paris, i-a spus Maeve mamei. Maeve, care niciodată nu voia să meargă nicăieri.

Mama a fost de acord.

— Acum e momentul, a spus ea.

Nu cred că am luat vreodată trenul de Philadelphia fără să mă gândesc la chimie și la ce mi-a spus Morey Able, că fără o înțelegere perfectă a capitolului 1, nu voi putea trece la capitolul 2. Maeve făcuse toată treaba asta după întoarcerea mamei, o luase cu începutul ca să fie sigură că a înțeles ce s-a întâmplat. Dar, în cazul meu, ordinea fusese exact inversă: când puteam să o privesc pe mama și să văd în ea doar persoana care era atunci – bătrâna doamnă de la volanul unui Volvo –, consideram că e în regulă. Era energică, săritoare, avea un râs tonic. Părea să fie mama cuiva și de cele mai multe ori reușeam să uit că e chiar mama mea. Sau, altfel spus, mă gândeam la ea ca fiind mama lui Maeve. Așa, toată lumea era mulțumită.

Nu prea am fost atent la discuția lor despre impresionism, ci am rămas cu privirea concentrată asupra mașinilor din jur, observându-le viteza în comparație cu a noastră, calculând distanțele. Ieșiserăm de mult din oraș și nu făcuse nici cea mai mică greșeală de condus. Eram recunoscător pentru faptul că copiii mei nu păreau interesați să învețe să șofeze. Unul din multele avantaje ale traiului în New York era acela că existau pe străzi o mulțime de taxiuri care așteptau să îi ducă oriunde aveau ei nevoie.

— Conduci bine, i-am spus mamei în cele din urmă.

— Întotdeauna am condus, a spus ea, întorcându-se cu

ochelarii ei ridicoli spre mine. Chiar și în ultimii câțiva ani, în care nu vedeam mai nimic. Am condus în New York și Los Angeles, pentru numele lui Dumnezeu! Am condus prin Bombay. Am condus în Mexico City. Cred că acolo a fost cel mai greu. A semnalizat și a schimbat banda fără nici o ezitare. Știi, taică-tău m-a învățat să conduc.

— Uite, ăsta-i un lucru pe care-l avem cu toții în comun, a zis Maeve.

Tata îmi dăduse, la vârsta de cincisprezece ani, câteva lecții de condus în parcarea de la biserică. Era și acesta un mijloc, printre multe altele, de a ne prelungi timpul petrecut duminica în afara casei.

— Te-a învățat să conduci când erați în Brooklyn?

— O, Doamne, nu. N-avea nimeni mașină în Brooklyn în timpurile alea. Am învățat să conduc când ne-am mutat la țară. Tatăl vostru a venit într-o seară acasă și a spus: ,,Elna, ți-am cumpărat mașină. Hai, vino să-ți arăt cum se conduce". M-a pus să fac câteva ture cu ea pe aleea din fața casei, apoi mi-a zis să ies cu ea pe stradă. După două zile am primit permisul de conducere. Pe vremea aia nu era nicăieri aglomerație. Nu trebuia să-ți faci griji că o să te ciocnești cu cineva.

Încă un lucru pe care îl aflasem despre mama: îi plăcea să vorbească.

— Oricum, două zile înseamnă foarte repede.

— Așa rezolva lucrurile taică-tău.

— Așa făcea el, a întărit Maeve.

— Pentru nimic n-am fost mai recunoscătoare vreodată decât pentru mașina aia. Nici măcar nu m-am simțit prost gândindu-mă cât a costat. Era un Studebaker Champion. Championul cel de altădată. Pe vremea aia, pe aici era numai teren agricol. Chiar acolo – a arătat spre un cvartal mare de magazine și apartamente – era o pășune pentru vite. Nu mai locuisem niciodată la țară și liniștea aceea m-a speriat. Tu începuseși școala, i-a spus ea lui Maeve, și eu toată ziua nu făceam altceva decât să stau în căsoaia aia și să te aștept să te întorci. Dacă n-ar fi fost Fluffy și Sandy, aș fi înnebunit, cu toate că și ele mă cam scoteau din minți. Să nu le spui că ți-am zis asta.

— Sigur că nu le spun, a zis Maeve aplecându-se înainte, așa încât ținea capul oarecum între cele două scaune din față.

— Le iubeam de nu mai puteam, numai că nu mă lăsau să fac *nimic.* Dădeau fuga să fie cu un pas înaintea mea ca să spele ele ceva sau să adune ele ceva de pe jos. Am angajat-o pe Jocelyn pentru că m-am temut că Sandy n-o să stea fără sora ei, apoi Jocelyn a început să gătească numai ea. Singurul lucru la care mă pricepeam și eu era gătitul, dar ele nu mă lăsau să pregătesc nici măcar cina. Dar odată ce am primit mașina, lucrurile au mers mai bine un timp. După ce te lăsam dimineața la școală, mă duceam la Philadelphia, în vizită la prietenii noștri din baza militară sau mergeam la Imaculata Concepție și dădeam și eu o mână de ajutor la treburile de acolo până ieșeai tu de la ore. Atunci m-am împrietenit cu măicuțele de la Surorile Carității. Mă simțeam grozav în preajma lor. Am pornit o campanie de colectare a hainelor vechi și mergeam cu măicuțele cu mașina să strângem îmbrăcămintea de care nu mai avea lumea nevoie, și după aia luam hainele acasă, le spălam pe toate, le reparam și le duceam înapoi la biserică. Când ne-am mutat în casa aia, erau acolo o grămadă de haine, lucruri de-ale familiei VanHoebeek. Multe din ele erau făcute ferfeniță, dar pe altele le-am dres împreună cu Sandy. Am retușat toate paltoanele – toate numai cașmir, numai blănuri. Era de neînchipuit ce-am găsit acolo.

M-am gândit la diamantul lui Fluffy.

— Întotdeauna m-am întrebat ce s-a întâmplat cu hainele, a spus Maeve.

— Tatăl vostru mereu spunea că am locuința în mașină, a spus mama, fără să se abată de la ideea de la care pornise. Mă lăsa să-l duc cu mașina să încaseze chiriile. Doar știți că nu i-a plăcut niciodată să conducă. Încărcam bancheta din spate cu borcane de tocană. Mulți dintre oamenii ăia nu aveau de nici unele. Într-o zi am fost la o familie, erau cinci copii mici în două camere, mama lor plângea. I-am spus: ,,Nici nu mai e nevoie să ne plătiți chirie! Ar trebui să vedeți în ce casă stăm noi”. Și așa a rămas. Mama a izbucnit în râs. S-a înfuriat așa de tare, că nu m-a mai luat niciodată cu el. După aia, în fiecare săptămână, când venea acasă, spunea că oamenii întreabă de mine. Spunea că mai vor tocană.

Din câte îmi aminteam eu, tatei îi plăcea să conducă. Dar ce mai conta?

Mama a ajuns la un indicator de oprire, a privit la stânga,

apoi la dreapta.

— Ia uitați-vă la strada asta, numai clădiri. Pe vremuri erau doar trei case pe aici.

După două cvartale, a făcut la stânga, apoi din nou la stânga. Fusesem atât de atent la felul cum conduce, încât n-am băgat de seamă încotro merge. Eram în Elkins Park. Se îndrepta spre Strada VanHoebeek.

— Te-ai mai întors pe aici de când ești acasă? am întrebat eu, dar întrebarea era, de fapt, pentru Maeve. *O mai aduci pe aici?*

Ani de zile ocoliserăm amândoi Casa Olandeză și faptul că ne aflam din nou acolo mi-a dat o senzație ciudată, de parcă ne-ar fi prins cineva stând într-un loc interzis.

Mama a clătinat din cap.

— Nu mai cunosc pe nimeni de pe-aici. Voi îi mai știți pe vecini?

Maeve s-a uitat pe geam.

— Pe vremuri îi cunoșteam. Acum nu. Danny și cu mine mai veneam pe aici uneori și parcam în fața casei.

Suna ca o mărturisire, dar despre ce anume? Uneori ședeam în mașină și discutam.

— Reveneați la Casa Olandeză?

— Reveneam pe stradă, a spus Maeve. Treceam cu mașina pe acolo. De ce făceam asta? m-a întrebat ea, inocența întruchipată. De dragul vremurilor trecute?

— V-ați dus vreodată s-o mai vedeți pe mama voastră vitregă? a întrebat mama.

Merseserăm acolo să o vedem pe *Andrea?* Îi făcuserăm vreo vizită de curtoazie? Eu nu participasem la discuțiile dintre Maeve și mama despre Andrea. Nu am vrut. Gândul la trecut îmi frâna eforturile de a mă comporta rezonabil în prezent. Înțelegeam că mama nu ar fi avut cum să prevadă venirea Andreei, dar să-ți abandonezi copiii înseamnă să-i lași în voia sorții.

— Niciodată, a spus Maeve, parcă cu gândul aiurea.

— Dar de ce, dacă tot veneați pe aici, dacă tot voiați să vedeți casa?

Mama a încetinit, apoi a tras mașina la marginea străzii. Era la locul nepotrivit, la un cvartal distanță de casa în care locuise familia Buchsbaum.

— Nu eram...

Căutam cuvântul potrivit, dar mi-a dus Maeve propoziția până la capăt.

— Bine-veniți.

— Nici ca adulți?

Mama și-a scos ochelarii de soare. S-a uitat la mine, apoi la soră-mea. Locurile de unde fuseseră excizate tumorile erau zbârcite și înroșite.

Maeve a cumpănit și a clătinat din cap.

— Nici.

Eram către sfârșitul primăverii, cea mai frumoasă parte a anului pe Strada VanHoebeek, dacă nu puneam la socoteală și toamna. Am coborât geamul și în mașină a pătruns parfumul petalelor și al frunzișului tânăr și al ierbii, dându-ne o senzație de amețeală. Dar oare de aceea ne simțeam amețiți? Mă întrebam dacă există vreo șansă ca Maeve să mai aibă țigări în torpedou.

— Atunci ar trebui să ne ducem, a spus mama. Să dăm cu nasul pe acolo, să spunem bună ziua.

— Ba n-ar trebui, am spus eu.

— Ia uitați-vă la noi trei, scoși din țâțâni de o casă. Asta-i nebunie curată. O s-o luăm drept înainte pe alee să vedem cine-i înăuntru. S-ar putea să fie altcineva acum.

— Nu e, a spus Maeve.

— O să ne facă bine, a spus mama pornind mașina.

Era clar că vede isprava asta ca pe un exercițiu spiritual. Pentru ea era o nimica toată.

— Nu te du acolo, a spus Maeve.

Nu exista nici o tensiune, nici o insistență în vocea ei, ca și cum înțelegea că așa se vor întâmpla lucrurile și nu e chip să le oprești decât dacă sari din mașină. Mergeam tot înainte, înainte, înainte.

Când plecase mama? În toiul nopții? A ieșit în întunericul de afară cu valiza în mână? Și-o fi luat la revedere de la tata? S-o fi dus în camerele noastre să ne vadă cum dormim?

A luat-o prin luminișul dintre tei. Aleea de acces nu era așa de lungă cum mi-o aminteam, dar casa părea să fie exact ca înainte: scăldată de soare, decorată cu flori, strălucitoare. Știam din primele mele zile de școală la Choate că e plină lumea de case și mai mari, și mai somptuoase, și mai ridicole, dar că nici

una nu e atât de frumoasă. Am auzit scrâșnetul familiar al pietrișului sub roți și când mașina a oprit în fața treptelor de piatră mi-am închipuit cât de euforic trebuie să fi fost tata și cum trebuie să îi fi venit soră-mii să o zbughească în iarbă și cum mama, numai ea, s-o fi zgâit în sus la risipa asta de sticlă, întrebându-se ce caută muzeul ăsta fantastic acolo, la țară.

Mama a expirat adânc. Și-a dat jos ochelarii cu lentile întunecate din vârful capului și i-a pus în consola dintre scaune.

— Să mergem să vedem.

Maeve nu și-a scos centura de siguranță. Mama s-a întors să se uite la fiică-sa.

— Nu ești tu cea care spune mereu că trecutul e trecut și că trebuie să lăsăm în urmă necazurile? Asta o să ne facă bine.

Maeve și-a întors fața de la casă.

— Când lucram la orfelinat, oamenii se întorceau mereu. Unii erau de vârsta mea. Intrau și se perindau pe holuri, mai aruncau câte o privire prin camere. Discutau cu copiii de acolo. Ziceau că asta îi ajută.

— Aici nu-i orfelinat, a spus Maeve. Noi nu eram orfani. Mama a clătinat din cap, apoi m-a privit.

— Vii?

— O, nu, am spus eu.

— Du-te, a zis Maeve.

M-am uitat în urmă, dar n-a vrut să îmi întoarcă privirea.

— Nu e nevoie să stăm aici, i-am spus soră-mii.

— Vorbesc serios, a zis ea. Du-te cu ea. O să vă aștept.

Așa că m-am dus, pentru că erau prea greu de analizat gradele de loialitate care erau puse la încercare și pentru că, acum pot s-o recunosc, eram curios, la fel cum erau curioși acei orfani indieni ajunși la o vârstă înaintată. Voiam să revăd trecutul. Am coborât din mașină și am stat din nou în fața Casei Olandeze, și a venit și mama alături de mine. În acel moment eram doar noi doi, eu și Elna. Nu aș fi crezut niciodată că are să se întâmple una ca asta.

În ceea ce privește continuarea, nu am avut de așteptat. Până să ajungem noi la baza scării, Andrea era deja de partea cealaltă a ușii de sticlă. Purta un costum albastru din tweed cu nasturi aurii, ruj pe buze, pantofi cu toc jos, de parcă mergea să se întâlnească cu domn' avocat Gooch. Când ne-a văzut, a ridicat mâinile și a început să bată cu palmele în sticlă și a

deschis gura scoțând un urlet plin, rotund. Mai auzisem sunetul ăsta în camerele de gardă, noaptea târziu: un șiș scos din teacă, un copil mort.

— E Andrea, i-am spus mamei, doar ca să subliniez ce idee monumental de prostească a avut să mergem acolo. Cea de-a doua nevastă a tatei era o femeie mărunțică, fie mai scundă decât fusese odată, fie mai scundă decât mi-o aminteam eu, dar izbea cu palmele în geam cu forța unui războinic care bate toba. Pe lângă țipete și plesnituri, auzeam zgomotul inelelor ei, zăngănitul specific al metalului izbit de sticlă. Încremeniserăm, noi doi afară și Maeve în mașină, în așteptarea momentului în care toată fațada casei avea să se spargă într-un milion de șișuri și ea avea să se năpustească asupra noastră precum o adevărată furie a iadului.

O femeie trupeșă, de origine hispanică, cu o coadă lungă, împletită, și o uniformă de infirmieră pediatrică în culori vesele, pastelate, a apărut repede în cadrul ușii și a cuprins-o pe Andrea cu brațele, trăgând-o înapoi. Ne-a văzut pe noi doi acolo, în fața mașinii, înalți și subțiri și cu trăsături asemănătoare. Mama, cu părul ei cărunt tuns scurt, cu ridurile adânci și cu privirea pătrunzătoare, de un calm supranatural, a dat din cap de parcă ar fi spus: *Nu vă faceți griji, nu ne apropiem mai mult de atât* – așa că femeia a deschis ușa. Se vedea clar că a avut intenția să ne întrebe cine suntem, dar înainte să apuce să deschidă gura, Andrea a țâșnit afară ca o pisică. Într-o clipită a traversat terasa și a venit țintă la mine, peste mine, ca și când voia să treacă prin mine, prin pieptul meu. Forța cu care s-a îndesat în mine mi-a scos aerul din plămâni. Și-a îngropat fața în cămașa mea și brațele ei mici mi s-au încolăcit în jurul taliei. Urla și se jelea și, de atâta durere, spinarea ei îngustă era încordată ca un arc. Într-o fracțiune de secundă, Maeve a coborât din mașină. A prins-o pe Andrea de umeri, încercând să o smulgă de lângă mine.

— Isuse, a spus Maeve. Andrea, oprește-te.

Dar nu era chip să o oprești. Se lipise de mine ca un protestatar legat cu lanțuri de un gard la o manifestație și nu îmi mai dădea drumul. Îi simțeam bătăile inimii și respirația întretăiată. Dădusem mâna cu Andrea în acea primă zi când a venit la noi, dar după aceea, în afară de situațiile când mă ciocneam de ea în mica noastră bucătărie sau când eram nevoiți

să ne strângem unul într-altul pentru o fotografie de Crăciun, nu ne mai atinseserăm niciodată, nici la nuntă și, cu siguranță, nici la înmormântarea tatei. I-am privit creștetul capului, părul blond, pieptănat pe spate și prins la ceafă cu o agrafă. În dreptul cărării se vedea un început de încărunțire. Am simțit aroma pudrată a parfumului ei.

Mama a pus mâna pe spatele Andreei.

— Doamna Conroy? a spus ea.

Maeve a rămas foarte aproape de mine.

— Asta *ce naiba* mai e?

Femeia de origine hispanică, care se vedea clar că are un genunchi bolnav, a coborât scările șontâc-șontâc venind spre noi.

— Doamnă, i-a spus ea Andreei. Doamnă, trebuie să intrați înăuntru.

— Puteți s-o trageți de lângă el? a spus Maeve pe un ton evident furios și cu mâna pe umărul meu.

Eram acolo numai noi doi.

— Tu, a spus Andrea, apoi a tras aer în piept ca să își recapete suflul.

Plângea de parcă era sfârșitul lumii.

— Tu, tu.

— Doamnă, a repetat femeia când a ajuns la noi, și genunchiul ei înțepenit m-a dus cu gândul la tata. Așa cobora și el scările. De ce plângeți? Au venit prietenii să vă vadă.

S-a uitat la mine să îi confirm, dar eu habar nu aveam ce căutăm noi acolo.

— Sunt Elna Conroy, a spus mama într-un sfârșit. Ei sunt copiii mei, Danny și Maeve. Doamna Conroy a fost mama lor vitregă.

La auzul acestei știri, femeia a zâmbit larg.

— Doamnă, ia uitați-vă aici. Familia! Au venit rudele dumneavoastră să vă vadă.

Andrea și-a împins fruntea în spațiul de sub sternul meu, ca și cum ar fi fost în stare să se strecoare înăuntrul meu.

— Doamnă, a spus femeia, mângâind-o pe creștet. Poftiți înăuntru cu rudele dumneavoastră. Intrați să vă odihniți.

Nu a fost lucru ușor să o duc pe Andrea înapoi în casă. Era de neurnit, ca o lipitoare crustacee. Am ridicat-o și am urcat cu ea o treaptă, apoi încă una. Nu era grea, dar stătea

așa de strâns lipită de mine, că îmi era aproape imposibil să o mișc din loc. Pantofii i-au alunecat din picioare și mama s-a aplecat să i-i ridice.

— Am visat odată faza asta, mi-a spus Maeve, iar pe mine m-a pufnit râsul.

— Mama a vrut să-i facă o vizită, m-am adresat eu femeii, peste capul Andreei.

Era menajeră, infirmieră, paznică, nu știam exact ce.

Femeia s-a repezit, atât cât îi îngăduia genunchiul, să intre în casă înaintea noastră.

— Doamna doctor! a strigat ea din capul scărilor.

— Nu… a spus Andrea cu fața în cămașa mea, și am înțeles exact ce voia să spună: *Nu țipa, nu alerga.*

Am săltat-o și peste ultima treaptă. Ca să pot face asta, a trebuit să îi înlănțui spatele cu brațul. Nu mă născusem cu o imaginație suficient de bogată ca să cuprindă și un asemenea moment.

— Crede că s-a întors taică-tău, a spus mama, ridicându-și mâna stângă să își apere ochii de ultimele scânteieri ale soarelui de după-amiază târzie. Crede că ești Cyril.

Apoi a intrat în hol și a trecut pe lângă masa rotundă cu blatul de marmură, cele două berjere, oglinda încadrată de tentaculele unei caracatițe aurii, ceasornicul bunicului, cu vaporul care se legăna între două rânduri de valuri de metal vopsit.

În visele mele, trecerea anilor nu cruțase Casa Olandeză. Eram convins că va fi ajuns o dărăpănătură în absența mea, un morman de vestigii zdrențuite și scorojite ale grandorii de altădată, dar în realitate nu se întâmplase nimic de felul acesta. Casa arăta întocmai ca în momentul plecării noastre, cu treizeci de ani în urmă. Am intrat în salon cu Andrea lipită de mine și cu cămașa mânjită toată de amestecul mohorât și umed de rimel și lacrimi. Poate câteva piese de mobilier să fi fost mutate, retapisate, înlocuite, cine putea să-și mai aducă aminte? Erau la locul lor draperiile de mătase, fotoliile tapisate cu mătase galbenă, cărțile în olandeză pe rafturile de deasupra ale secretaire-ului, în spatele geamurilor, înălțându-se până spre tavan, mereu rămase necitite. Până și tabacherele de argint erau acolo, lustruite și așteptând pe măsuțe, la fel ca atunci când membrii familiei VanHoebeek mai erau încă în viață. Am

izbutit să mă așez pe canapea, făcându-mi loc împreună cu Andrea lipită de mine. S-a împins sub brațul meu ca să își cuibărească trupul ușor, rezemându-l de coastele mele. Se oprise din plâns, dar în schimb scotea un plescăit ușor, continuu. Nu semăna nici pe departe cu aceea pe care o cunoscusem.

Maeve și mama au intrat în cameră în liniște, cu pas ușor, parcă plutind, amândouă cu privirile îndreptate spre lucrurile pe care nu își propuseseră să le revadă: taburetul cu tapiserie scumpă, lampa chinezească, șnururile de mătase răsucită, albastră și verde, cu ciucuri grei la capete, care țineau draperiile strânse. Dacă le mai văzusem vreodată împreună aici, asta se întâmplase în vremuri despre care nu îmi mai aminteam nimic. Am reușit să bag mâna în buzunar și să îi dau Andreei o batistă, amintindu-mi că ea, nu Maeve, nici Sandy, a fost cea care m-a învățat să am una întotdeauna la mine. S-a șters pe față, apoi și-a apăsat urechea de pieptul meu să îmi asculte bătăile inimii. Mama și soră-mea s-au dus să stea lângă șemineu, sub portretele soților VanHoebeek.

— I-am urât, a spus mama pe un ton liniștit, încă ținând în mână pantofii Andreei.

Maeve a dat din cap, privind fix în ochii aceia care ne urmăriseră tot timpul când eram mici.

— Eu i-am iubit.

În clipa aceea, Norma a coborât în fugă scările, strigând:

— Inez! Scuze, scuze. Vorbeam la telefon cu cineva de la spital. Ce s-a-ntâmplat?

A străbătut holul în fugă. Norma alerga tot timpul, iar maică-sa mereu îi spunea să se oprească. Acum, cine să o mai oprească? Mama și soră-mea, care stăteau în fața căminului placat cu ceramică albastră de Delft? Eu, care ședeam pe canapea cu maică-sa lipită de mine precum o plantă agățătoare? Inez radia toată. Veniseră rudele în vizită. Nu aș fi recunoscut-o dacă aș fi văzut-o pe stradă și poate chiar mă mai întâlnisem cu ea pe stradă, dar în camera asta nu aveam nici un dubiu că e ea. Norma era mult mai înaltă și infinit mai robustă decât maică-sa. Purta ochelari mici, cu rame aurii, care arătau că e o simpatizantă a lui John Lennon sau a lui Teddy Roosevelt, și părul ei castaniu, bogat, era strâns la spate fără urmă de cochetărie, într-o simplă coadă de cal. Plecaserăm de acolo în urmă cu treizeci de ani, dar tot am recunoscut-o. De

atâtea ori se întâmplase să mă trezească noaptea dintr-un somn adânc pentru că voia să îmi povestească ce a visat.

— Norma, ea e mama noastră, Elna Conroy, am spus, apoi m-am uitat la mama. Norma a fost cumnata noastră.

— Am fost sora voastră vitregă, m-a corectat Norma.

Se uita în încăpere, la întregul tablou cu noi acolo, dar își întorcea mereu privirile înapoi, spre Maeve.

— Dumnezeule, a spus ea. Îmi pare așa de rău!

— Norma mi-a luat camera, i-a spus Maeve mamei.

Norma a clipit. Purta pantaloni lejeri de culoare închisă și o bluză roz. Nici un fel de zorzoane sau volane, nimic care s-o scoată în evidență, o ținută care arăta că nu e cu adevărat fiica maică-sii.

— Nu mă referem la cameră.

— Camera cu băncuță sub fereastră? a întrebat mama, putând, în sfârșit, să vizualizeze locul în care a dormit fiica ei cu atâția ani în urmă.

Maeve a privit în tavan, la cornișa cu motivul oul-și-săgeata.

— De fapt, s-a ales cu toată casa. Adică mama ei s-a ales cu casa.

Atunci am văzut-o pe Norma, cea în vârstă de opt ani, care încă se mai simțea strivită sub povara amintirii acelui dormitor.

— Îmi pare rău, s-a scuzat ea din nou.

Oare, după atâția ani, tot acolo dormea? Locuia în casa asta și dormea în patul lui Maeve?

Maeve s-a uitat fix la ea.

— Glumesc, a șoptit ea.

Norma a clătinat din cap.

— Mi-a fost atât de dor de tine după ce-ai plecat.

— După ce mama ta ne-a dat papucii?

Maeve nu s-a putut abține, chiar dacă nu voia să îi spună Normei cuvintele acestea. Așteptase atâta timp.

— Atunci, a spus Norma, și tot timpul după aceea, până acum câteva minute.

— Mama ta cum o mai duce? a întrebat-o Elna, de parcă nu am fi știut.

Poate dorea să schimbe subiectul. Fluxul de comunicare dintre Norma și Maeve depășea puterea de înțelegere a mamei. Nu trăise alături de ele.

Pe măsuța pentru cafea era o cutie de șervețele. Dacă

Andrea ar fi fost zdravănă la cap, nu ar fi existat șervețele în salon. Norma s-a apropiat să ia unul.

— Are fie afazie primară progresiva, fie, pur și simplu, Alzheimerul clasic. Nu sunt sigură și, de fapt, nu mai contează, pentru că nu mai e nimic de făcut nici într-un caz, nici în celălalt.

Maică-sa era, cel puțin în momentul acela, ultimul lucru la care se gândea Norma.

— Ai grijă de ea? a întrebat Maeve.

Am crezut că e cât pe ce să scuipe pe jos a lehamite. Norma a arătat cu mâna spre femeia cu coadă împletită.

— Inez se ocupă cel mai mult de ea. Eu m-am mutat aici abia acum câteva luni.

Inez a zâmbit. Nu era mama ei.

Elna a venit și a îngenuncheat în fața Andreei și i-a pus pantofii la loc în picioare, apoi s-a așezat pe canapea, așa încât văduva mărunțică a tatei era între noi doi.

— Ce bine că fiica dumitale a venit acasă, i-a spus ea mamei mele vitrege.

La care Andrea, încă plescăind din buze, a privit-o pe mama pentru prima oară, apoi a arătat spre tabloul agățat pe peretele opus celui cu portretele soților VanHoebeek.

— Fiica mea, a spus ea.

Ne-am întors cu toții să ne uităm și am văzut portretul sorămii atârnând exact la locul lui dintotdeauna. Maeve avea zece ani, părul ei negru, lucios era lăsat liber, peste umerii hăinuței ei roșii, în spatele ei era tapetul observatorului, cu rândunelele imaginare, grațioase, zburând pe lângă trandafirii roz, și ochii de un albastru intens ai lui Maeve erau strălucitori și plini de candoare. Oricine ar fi privit tabloul s-ar fi întrebat ce s-a mai întâmplat cu ea. Era un copil minunat și avea în față lumea întreagă, presărată cu stele.

Maeve și-a croit o potecă largă în jurul canapelei pe care ședeam și a traversat încăperea ca să ajungă în fața fetiței care fusese cândva.

— Eram sigură că o să-l arunce, a spus ea.

— Iubește portretul acela, a spus Norma.

Andrea a dat din cap cu convingere și a arătat spre tablou.

— Fiica mea.

— Nu, a spus Maeve.

— Fiica mea, a repetat Andrea, apoi s-a întors și s-a uitat la

soții VanHoebeek. Părinții mei.

Maeve a rămas țintuită locului, ca și când ar fi încercat să se obișnuiască cu ideea. Ne-am uitat cu toții fascinați cum apucă cu un gest ferm tabloul de o latură și de cealaltă ca să îl dea jos de pe perete. Avea o ramă lată, neagră, lăcuită, aleasă, fără îndoială, ca să se potrivească cu părul ei, dar tabloul în sine era doar de mărimea unui copil de zece ani privit de la talie în sus. S-a chinuit o clipă să scoată agățătoarea de sârmă din cui și Norma s-a întins și a pus mâna pe sub tablou să o ajute. Tabloul s-a desprins de pe perete.

— E greu, a spus Norma și a dat să o ajute, întinzând mâinile.

— Mă descurc, a spus Maeve.

Pe tapet a rămas un dreptunghi un pic mai închis la culoare, marcând locul unde fusese portretul.

— O să i-l dau lui May, mi-a spus Maeve. Seamănă cu May.

Andrea și-a netezit batista întinsă în poală. Apoi s-a apucat s-o împăturească din nou, îndoind cele patru colțuri, unul după altul, spre mijloc.

Maeve s-a oprit și s-a uitat la Norma. Cu mâinile ocupate, s-a aplecat și a sărutat-o.

— Ar fi trebuit să mă întorc și să vă iau de aici, a spus ea. Pe tine și pe Bright.

Apoi a ieșit.

M-aș fi așteptat din partea Andreei să intre în panică în clipa în care m-am ridicat să merg pe urmele soră-mii, sau să reacționeze cu oarece violență când a plecat soră-mea cu tabloul, dar ea savura cu nesaț nebănuitele plăceri oferite de batista mea. Când m-am ridicat să plec, și-a pierdut echilibrul preț de o secundă, apoi s-a lăsat pe partea cealaltă, rezemându-se de mama precum o plantă agățătoare care avea nevoie să se sprijine de un arac. Mama a cuprins-o cu brațul pe după umeri, și de ce n-ar fi făcut-o? Maeve plecase deja.

La ușă, am îmbrățișat-o pe Norma cu un gest scurt. Nu știam că Maeve s-a mai gândit la fete, dar era de înțeles. Copilăria noastră a fost o grea încercare. Fuseserăm patru copii, dar numai doi plecaserăm de acasă.

— Eu o să mai rămân un minut, mi-a spus mama.

Era amuzant să le vezi pe cele două doamne Conroy așezate una lângă alta – cu toate că amuzant nu era cuvântul

potrivit – cea micuță, îmbrăcată ca o păpușă, cea înaltă amintind încă de Moarte.

— Nu te grăbi, am spus eu, și vorbeam serios, era timp berechet. Aveam să aștept în mașină, împreună cu soră-mea.

Am ieșit pe ușa de sticlă în după-amiaza târzie a acelei zile frumoase. Nu mi s-a părut ciudat să privesc lumea din acel loc, nici nu a schimbat cu ceva lucrurile. Maeve stătea pe locul șoferului și tabloul era în spate. Fuma cu geamurile deschise. Când m-am urcat și eu, mi-a întins pachetul de țigări.

— Nu mai fumez, îți jur, a spus ea.

— Nici eu.

Am luat chibriturile.

— Toate astea chiar s-au întâmplat?

Am arătat spre ditamai pata de pe cămașă, spre amestecul de ruj și rimel cu care era mânjită.

Maeve a clătinat din cap.

— Andrea și-a pierdut mințile. Ce fel de dreptate e asta?

— Mă simt ca și când tocmai am fi fost pe Lună.

— Și Norma! Maeve m-a privit. O, Doamne, biata Norma!

— Bine măcar că ai luat portretul fiicei Andreei. Eu n-aș fi avut o asemenea prezență de spirit.

— Eram sigură că l-a ars.

— A iubit casa. A iubit tot ce era în ea.

— Cu unele excepții.

— Păi de noi a scăpat. După aia, totul a fost perfect.

— Totul a fost perfect! a exclamat ea. Îți vine să crezi? Nu știu la ce mă așteptam, dar nu mi-am închipuit c-o să arate mai bine după plecarea noastră. Întotdeauna mi-am imaginat că, fără noi, casa o să moară. Nu știu, am crezut că o să se prăbușească. Oare casele pot muri de supărare?

— Numai cele care au bun-simț.

Maeve a râs.

— Atunci a fost o casă lipsită de bun-simț. Ți-am spus vreodată povestea cu pictorul?

Știam eu câte ceva, dar nu tot. Voiam să știu tot ce s-a-ntâmplat.

— Spune-mi-o.

— Îl chema Simon, a spus ea. Locuia în Chicago, dar era scoțian.

Era celebru, sau cel puțin așa credeam eu. Aveam zece ani.

— E un tablou foarte izbutit.

Maeve a privit spre bancheta din spate.

— Este. E frumos. Nu ți se pare că seamănă cu May?

— Cu tine seamănă, iar May îți seamănă ție.

A tras un fum, și și-a lăsat capul pe spate și a închis ochii. Îmi dădeam seama că simțim amândoi același lucru, de parcă am fi fost cât pe ce să ne înecăm și am fi fost scoși din apă chiar în ultimul moment. Spravieţuiserăm în pofida tuturor așteptărilor.

— Tatei îi plăcea tare mult să ne facă surprize pe vremea aceea. L-a angajat pe Simon să vină de la Chicago să o picteze pe mami. Simon trebuia să stea la noi două săptămâni. Tabloul urma să fie imens, de mărimea portretului doamnei VanHoebeek. Urma să se întoarcă mai târziu să-l picteze și pe tata. Ăsta a fost planul. La sfârșit, deasupra șemineului aveau să stea portretele celor doi Conroy.

— Și pe soții VanHoebeek unde aveau de gând să-i ducă?

Maeve a deschis un ochi și mi-a zâmbit.

— Te iubesc, a spus ea. Exact asta am întrebat și eu. Cei doi VanHoebeek aveau să fie duși în sala de bal, să danseze.

— Cine ți-a spus?

— Simon. Nu mai e nevoie să-ți spun că Simon și cu mine am avut o groază de timp să discutăm.

— Vrei să zici că mama n-a vrut să stea două săptămâni să pozeze pentru portret, îmbrăcată în rochie de seară?

Mama noastră, sora cea mică a săracilor, numai piele și os și cu tenișii în picioare.

— N-a vrut. N-a putut. Și odată ce-a refuzat ea, tata a zis că nu mai vrea nici el să i se facă portretul.

— Pentru că ar fi însemnat să fie agățat deasupra căminului lângă doamna VanHoebeek.

— Exact. Sigur, problema era că pictorul deja venise și tata plătise jumătate din sumă în avans. Tu erai prea mic și neastâmpărat ca să pozezi pentru un portret, așa că am fost dusă eu în ultimul moment. Simon a trebuit să meargă în garaj să facă un nou șevalet și să taie din pânză.

— Cât ai stat să pozezi?

— Nu destul, nu cât aș fi vrut eu. Eram îndrăgostită de el. Nu cred că e posibil să se uite cineva fix la tine timp de două săptămâni și să nu te îndrăgostești. Tata era foc și pară că a

pierdut banii și că nu a reușit nici de data asta să-i facă pe plac mamei, iar mami era furioasă sau rușinată sau cine știe cum se mai simțea ea atunci. Nu vorbeau unul cu altul și nici unul din ei nu voia să stea de vorbă cu Simon. Dacă intra el într-o cameră, ieșeau ei. Dar Simon nu s-a supărat. Din punctul lui de vedere, n-avea importanță pe cine pictează, totul era să picteze. Nu-l interesa decât lumina. Până în vara aceea, nu mă mai gândisem niciodată la lumină. Simplul fapt de a sta toată ziua în lumină a fost o revelație. De obicei, nu luam masa de seară până nu se întuneca, și chiar și atunci nu eram decât noi doi. Jocelyn ne lăsa mâncarea în bucătărie. Într-o zi, Simon m-a întrebat: ,,Ai ceva roșu?" și eu i-am spus că am paltonul roșu. El mi-a zis: ,,Du-te și adu paltonul roșu", sau „Du-ti și adu paltunul rrroș"[71]. M-am dus și l-am scos din dulapul de lemn de cedru și m-am îmbrăcat cu el, și el s-a uitat la mine și mi-a zis: ,,Fata mea, tu numai roșu ar trebui să porți". Așa mi-a spus, fata mea. Aș fi plecat cu el la Chicago în clipa aia dacă m-ar fi luat cu el.

— Mi-ar fi fost prea dor de tine.

S-a întors și s-a uitat iar la tablou.

— Vezi ce privire aveam? Așa mă uitam eu la Simon.

A mai tras un ultim fum, apoi a aruncat țigara pe geam.

— După ce a plecat el, s-a dus totul de râpă, sau poate că asta s-a întâmplat în acele două săptămâni cât am stat în observator și am pozat, numai că atunci eram prea fericită să observ. Mami n-ar fi putut să rămână. Chiar cred asta. Ar fi înnebunit dacă ar fi trebuit să locuiască într-un palat de casă și să stea să i se facă portretul.

— Acum pare să se simtă destul de bine acolo.

Mi-am aruncat privirea spre casă, dar nu se uita nimeni la noi pe geam. Mi-am azvârlit țigara și am tușit, apoi ne-am aprins fiecare încă una.

— Acum sunt în casă oameni pe care îi poate compătimi. Pe vremea când locuia acolo, singura persoană de care îi putea fi milă era ea însăși.

A tras din țigară, apoi și-a golit plămânii de fum.

— Iar ăsta nu era un argument valabil.

---

[71] Go *geet yur coot,* o aproximare a felului cum ar pronunța un scoțian cuvintele englezești.

Maeve avea, desigur, dreptate, deși intuiția aceasta nu o încălzea cu nimic. Când a ieșit mama, în cele din urmă, din casă și s-a așezat pe bancheta din spate, alături de tablou, era schimbată. Chiar și fără să spună o vorbă, avea aerul că urmărește un scop, ceea ce nu mai văzusem la ea înainte. Știam că lucrurile se vor schimba acum. Mama se apuca din nou de treabă.

— Ce oameni drăguți, a spus ea. Inez e o sfântă. E prima persoană pe care a putut să o păstreze Norma mai mult de o lună. Norma locuiește în Palo Alto de pe vremea când era studentă la medicină. Un timp a reușit să se ocupe de treburile familiei de la distanță, din California, dar mi-a spus că lucrurile au luat-o razna. A trebuit să se mute înapoi, acasă, ca să aibă grijă de mamă-sa.

— Ne-am dat seama.

Am tras amândoi câte un ultim fum din ultimele noastre țigări, pe care le-am azvârlit apoi în iarbă ca pe niște săgeți de Darts, apoi Maeve a pornit pe alee spre Strada VanHoebeek. Nu ne-am mai uitat în urmă.

— La început, Norma a vrut s-o ducă la azil, dar Andrea nu e de acord să plece de acasă.

— Aș fi putut s-o scot eu din casă, a spus Maeve.

— Nu se simte bine în altă parte, dar nici nu-i place să-i intre lume în casă. Femeile de serviciu de la firmele de curățenie și meseriașii de tot felul, cu toții o indispun. Normei i-a fost foarte greu cu ea.

— E doctoriță? am întrebat eu.

Cineva din familie tot ar fi trebuit să fie.

— E oncolog pediatric. Mi-a spus că din cauza ta. Se pare că maică-sii i s-a trezit spiritul competitiv când ai intrat tu la facultatea de medicină.

Săraca Norma. Nu mi-ar fi trecut prin minte că au mai fost forțați și alții să intre în cursa asta.

— Dar soră-sa? Dar Bright?

— E instructor de yoga. Locuiește la Banff.

— Medicul oncolog pediatric pleacă de la Stanford ca să o îngrijească pe maică-sa și instructorul de yoga stă în Canada? a întrebat Maeve.

— Cred că da, a spus mama. Tot ce știu e că fiica cea mai mică nu mai dă pe acasă.

— Bravo ție, Bright! a spus Maeve.

— Norma are nevoie de ajutor, amândouă au, Norma și Inez. Norma tocmai a început să lucreze la Spitalul de Copii din Philadelphia.

Am spus că sunt sigur că și acum sunt pline de bani. Casa era neschimbată. Andrea nu a plecat nicăieri.

— Andrea se pricepe mai bine la bani decât J. D. Rockefeller, a spus Maeve. Crede-mă, nu și-a pierdut flerul.

— Nu cred că banii sunt problema lor. Au nevoie doar să găsească pe cineva de încredere, o persoană lângă care să se simtă Andrea bine și în siguranță.

Maeve a apăsat atât de nervos frâna, încât am crezut că precis e o manevră menită să ne salveze viețile, că era cât pe ce să ne ciocnim cu o mașină din afara câmpului meu vizual. Ea și cu mine aveam puse centurile de siguranță, dar mama și tabloul au fost împinse cu toată puterea în scaunele din față.

— Ascultă-mă, a spus Maeve întorcându-se brusc spre bancheta din spate, încordându-și tendoanele gâtului ca să își păstreze capul în poziție normală. N-o să te mai întorci acolo. Ai fost curioasă. Am mers cu tine. Gata.

Mama s-a mișcat ca să vadă dacă nu cumva s-a rănit. Și-a atins nasul. Avea sânge pe degete.

— Au nevoie de mine, a spus ea.

— *Eu* am nevoie de tine! a spus Maeve ridicând vocea. Întotdeauna am avut. N-o să te mai întorci în casa aia.

Mama a luat un șervețel din buzunar și l-a ținut sub nas, apoi a pus tabloul înapoi, la locul lui. Și-a fixat centura de siguranță cu o singură mână. Toyota din spate a claxonat prelung.

— Hai să discutăm lucrurile astea acasă.

Luase deja o decizie, dar mai trebuia să găsească modul de a-și convinge copiii să o accepte.

Maeve avusese de gând să mă conducă a doua zi la gară, dar până la urmă, pentru că traficul era relaxat și ea era furioasă, m-a dus tot drumul cu mașina până la New York.

— Toată porcăria asta despre slujire și iertare și pace. Nici nu mă gândesc s-o las să facă naveta între mine și Andrea.

— O să-i spui să plece?

Am căutat să-mi ascund orice urmă de nerăbdare din voce, amintindu-mi că e vorba de mama lui Maeve, bucuria vieții lui Maeve.

Gândul ăsta a rănit-o profund.

— S-ar muta și mâine acolo. Știi că lor le-ar conveni. Mereu îmi spune că Andrea se simte bine în prezența ei și de-aia trebuie s-o ajute, că mult îmi pasă mie de binele Andreei.

— Lasă-mă să discut eu cu ea, am zis. O să-i spun că nu e bine pentru sănătatea ta.

— Asta i-am spus-o deja. Și, pentru că veni vorba, chiar *nu* îmi face bine. Gândul că s-ar duce acolo pentru ea și nu...

S-a oprit înainte să spună tot.

După toate cele întâmplate, uitaserăm de tabloul din spate.

— Du-i-l lui May, a zis Maeve când a oprit în fața casei mele.

— Nu se poate, am spus. E al tău. Dă-i-l tu lui May când va fi mare și va avea casa ei. Trebuie să-l mai ții la tine puțin. Pune-l deasupra căminului și gândește-te la Simon.

Maeve a clătinat din cap.

— Nu vreau nimic din casa aia. Crede-mă, o să mă înnebunească și mai și.

M-am uitat la fata din tablou. Ar fi trebuit să i se îngăduie să rămână mereu aceeași fată.

— Atunci trebuie să-mi promiți că o să ți-l iei mai târziu înapoi.

— Promit, a spus ea.

— Hai să găsim un loc de parcare și să intri să i-l dai tu lui May.

Parcase lângă o altă mașină, blocând-o.

Maeve a clătinat din cap.

— Cine-a mai văzut loc de parcare liber? Te rog.

— Hai. Nu fi absurdă. Tot ai venit până aici.

A clătinat din cap. Arăta de parcă era gata-gata să bufnească în plâns.

— Sunt obosită.

Apoi a mai spus un *te rog.*

Așa că am lăsat-o să plece. Am mers și am scos tabloul și geanta de călătorie de pe bancheta din spate. Cum

începuse să plouă, nu am mai rămas în stradă să o petrec cu privirea când a plecat. Nu i-am făcut cu mâna. Mi-am găsit cheile și m-am grăbit să duc tabloul înăuntru.

În zilele următoare, am discutat mult cu ea despre rapoartele zilnice ale mamei, referitoare la Andrea, la Norma și la casă și despre faptul că toate acestea o transformau pe Maeve, pur și simplu, într-o epavă. Îmi vorbea despre Otterson's. Eu i-am povestit despre un imobil pe care voiam să îl cumpăr, dar pentru care trebuia să vând o altă clădire, pe care nu eram dispus să o vând. I-am spus că May e extaziată de tablou.

— L-am pus în living, deasupra șemineului.

— Eu, în livingul vostru, zi de zi?

— E superb.

— Celeste n-are nimic împotrivă?

— Seamănă prea mult cu May ca să mai aibă ceva împotrivă. Toată lumea crede că e May, cu excepția lui May. Când o întreabă cineva, spune: ,,E portretul meu și al mătușii mele”.

La două săptămâni după vizita noastră la Casa Olandeză, m-a sunat mama până-n ziuă să îmi spună că a murit Maeve.

— E acolo? am întrebat eu.

Nu îmi venea să cred. Voiam să vină Maeve la telefon să-mi spună ea.

Celeste s-a ridicat din pat în capul oaselor și s-a uitat la mine.

— Ce s-a-ntâmplat?

— E aici, a spus mama. Sunt lângă ea.

— Ai sunat la ambulanță?

— O să sun. Am vrut să te sun întâi pe tine.

— Nu mai pierde timpul cu mine! Sună la ambulanță. Vorbeam cu vocea înecată de durere.

— Ah, Danny! a spus mama, și a podidit-o plânsul.

Capitolul 19

Îmi amintesc foarte puțin din cele întâmplate în perioada care a urmat imediat după moartea lui Maeve, cu excepția faptului că domnul Otterson a stat la slujba de înmormântare împreună cu familia și și-a acoperit fața cu mâinile pentru că plângea. Suferința lui era un fluviu la fel de adânc și de necuprins ca propria mea durere. Știam că ar fi trebuit să mă duc după aceea la el, că ar fi trebuit să îi spun câteva cuvinte de consolare, dar nu îmi puteam găsi nici eu însumi mângâiere.

Capitolul 20

Povestea surorii mele a fost singura pe care m-am simțit dator să o spun, dar încă mai sunt câteva lucruri de adăugat.

Trei ani mai târziu, în vreme ce discutam cu Celeste, în biroul de avocatură, toate detaliile legate de divorțul nostru, nevastă-mea mi-a spus că nu vrea să îi revină ei casa.

— Nu mi-a plăcut niciodată, a spus ea.

— Casa noastră?

A clătinat din cap.

— Nu-i pe gustul meu. E apăsătoare și veche. E prea întunecoasă. Tu n-ai nevoie să-ți faci probleme din cauza asta, pentru că oricum ești plecat toată ziua de acasă.

Dorisem să îi fac o surpriză. Am dus-o prin toate camerele, lăsând-o să creadă că am de gând să cumpăr casa ca s-o închiriez. I-am spus că pot să o împart în două apartamente. Pot să o împart chiar și în patru, dar atunci voi avea, bineînțeles, mult de lucru la ea. Celeste, mereu entuziastă, a urcat și a coborât scările cu May legată la pieptul ei, a inspectat băile, a controlat presiunea apei. Nu am întrebat-o atunci dacă îi place. Aș fi putut, dar nu am făcut-o. În schimb, i-am dat actul de proprietate. După mintea mea, a fost unul dintre puținele gesturi cu adevărat romantice pe care le-am făcut vreodată. ,,E casa noastră”, i-am spus.

Îmi doream cu toată ființa mea să mă scuz că nu pot să mai particip la acele proceduri și să merg în hol să o sun pe soră-mea. Așa se întâmpla întotdeauna.

Ironia sorții era că devenisem un soț mai bun după moartea lui Maeve. În durerea mea, îmi găsisem refugiul în familie. Pentru prima oară eram trup și suflet alături de familie, eram cetățean al New Yorkului, iar soția și copiii erau ancorele care mă țineau legat de lume. Dar gluma pe care o crezusem întotdeauna doar pe jumătate s-a dovedit a fi un adevăr: Celeste o învinuia pe soră-mea pentru tot ce nu îi convenea la mine, dar când nu a mai fost soră-mea ca să dea vina pe ea, s-a văzut nevoită să se întrebe serios cine e omul cu care s-a măritat.

Mama a rămas în continuare în Casa Olandeză să aibă grijă de Andrea și ani de zile nu am iertat-o. În ciuda rămășițelor de informație științifică ce stăruiau încă în memoria mea, ajunsesem să cred povestea pe care ne-a spus-o tata când eram copii: Maeve s-a îmbolnăvit pentru că ne-a părăsit mama, iar

dacă cumva mama s-ar întoarce vreodată, Maeve ar muri. Chiar și părerile cele mai inepte capătă rezonanță odată ce se adeveresc. M-am învinuit pentru ceea ce socoteam că a fost o lipsă de vigilență din partea mea. Mă gândeam la sora mea oră de oră. Pe mama mi-am scos-o din minte.

Numai că într-o zi, după ce trecuse destul timp de la divorț ca să putem avea din nou sentimente prietenești unul față de altul, Celeste m-a rugat să duc o grămadă de lucruri la părinții ei cu mașina, iar eu am acceptat. Chiar și soții Norcross se mai domoliseră, înlocuindu-l pe ultimul lor Labrador rebel cu un Spaniel mic, prietenos, pe care îl chema Inky. După ce am descărcat lucrurile din mașină și m-am întreținut cu ei, am pornit spre Casa Olandeză de dragul vremurilor de altădată, cu gândul să parchez vizavi doar preț de un minut. Dar bariera, oricare ar fi fost ea, care ne împiedicase în toți anii din urmă să întrăm pe aleea de acces dispăruse acum, așa că am mers și am sunat la ușă.

A deschis Sandy.

Am stat acolo, în hol, în lumina după-amiezii. Din nou, mă așteptasem să văd casa, în sfârșit, dărăpănată, și din nou am găsit-o întocmai cum mi-o aminteam. Îmi era ciudă să observ cu cât drag a fost întreținută.

— Mult timp n-am mai dat pe aici, a spus Sandy cu un aer vinovat, reținându-mi mâna. Părul ei des, alb era și acum prins cu clame. Dar mi-a fost dor de mamă-ta. M-am tot gândit la Maeve, la ce-ar fi vrut ea să fac. Că doar nu mai întinerim nici unul din noi.

— Mă bucur că ești aici, i-am spus.

— Mai trec uneori pe la ora prânzului. Uneori mai găsesc câte ceva de făcut, ca să ajut. Adevărul e că-mi face plăcere. Umplu tăvițele Normei cu grăunțe pentru păsărele. Norma iubește păsărelele. De la tată-tău i se trage.

Am privit tavanul înalt, candelabrul.

— Peste tot, numai stafii.

Sandy a zâmbit.

— Pentru stafiile-astea vin eu pe-aici. Când sunt aici, mă gândesc la Jocelyn, la cum eram noi odată. Știi, eram cu toții așa de tineri! Eram în forma noastră cea mai bună.

Jocelyn murise cu doi ani înainte. Avusese gripă și până să-și dea lumea seama cât de gravă e starea ei, s-a terminat totul.

Celeste a venit cu mine la înmormântare. Au venit și soții Norcross. Ca să fie clar, Jocelyn nu o iertase pe mama, cu toate că era mai îngăduitoare decât mine. ,,Ne-a lăsat pe noi în urma ei să vă creștem, dar nu puteați fi de-adevăratelea copiii noștri", mi-a mărturisit ea odată. ,,Cum să iert una ca asta?"

Am mers cu Sandy în bucătărie și am stat la măsuță în timp ce ea a făcut cafea. Am întrebat-o de Andrea.

— O prăpădită, o javră fără colți, a spus ea. Nu mai știe pe ce lume e. Norma ar putea s-o ducă acum la azil și să vândă casa, dar are mereu teama asta că Andrea poate să moară în orice clipă, și atunci ce rost ar avea, după ce-a îngrijit-o toți anii ăștia, s-o mute taman acum, la sfârșit?

— Dacă nu cumva o mai fi cale lungă până la sfârșit.

Sandy a oftat și a luat o cutie mică cu lapte din frigider. Frigiderul era nou.

— Cine poate ști? Mă gândesc la bărbată-miu, săracu'. Jamie avea treizeci și șase de ani când a făcut o infecție la inimă. Nimeni n-a știut din ce cauză. Apoi Maeve, care era mai puternică decât noi toți la un loc. Chiar și cu diabetul ei, Maeve ar fi trebuit să apuce suta.

Nu știusem niciodată exact de ce a murit soțul lui Sandy, nu îi știam nici numele. După cum nu știam nici ce a ucis-o pe Maeve, cu toate că se puteau face o mulțime de presupuneri. M-am gândit la fratele lui Celeste, Teddy, care m-a întrebat cu mulți ani în urmă, de Ziua Recunoștinței, dacă trebuie să fac autopsii. Făcusem o mulțime, dar n-aș fi permis nimănui să o supună pe soră-mea unei autopsii.

— Măcar să fi trăit mai mult decât Andrea.

— Dar asta e, a spus Sandy.

Simțeam o alinare stând acolo, în bucătărie, alături de ea. Aragazul, și fereastra, și Sandy, și ceasornicul. Acolo, pe masă, între noi, era untiera de sticlă presată care aparținuse bunicii mele materne din Brooklyn, și în ea mai rămăsese un pic de unt.

— Ia uite, am spus eu și mi-am plimbat degetul pe marginea ei.

— N-ar trebui să fii așa de dur cu mamă-ta, a zis Sandy.

Nu îi spuneam eu așa lui May tot timpul?

— Nu cred că sunt.

Ne intersectaserăm foarte puțin în viața asta, mama și cu

mine. Nu mă gândeam că am avut, vreunul din noi, cine știe ce de pierdut.

— E o sfântă, a spus Sandy.

I-am zâmbit. Nu exista pe lume om mai blând decât Sandy.

— Nu-i nici o sfântă. Dacă ai grijă de un străin nu înseamnă că ești o sfântă.

Sandy a dat din cap, a sorbit din cafea.

— Cred că-i greu de înțeles pentru unii ca noi. Drept să-ți spun, e uneori insuportabil, cel puțin așa simt eu. Vreau să fie și ea ca noi. Dar dacă ne gândim la sfinți, nu cred că vreunul din ei și-a umplut familia de fericire.

— Probabil că nu.

Nu-mi aminteam de nici un sfânt, și cu atât mai puțin de familia lui.

Sandy și-a pus mâna micuță peste a mea și a apăsat-o.

— Du-te sus să le saluți.

Așa că m-am dus sus, în dormitorul părinților mei, întrebându-mă cum o fi fost posibil ca un om cu un genunchi beteag să cumpere o casă cu atâtea scări. Acolo, pe palier, era canapeluța cu cele două fotolii pe care ședeau Norma și Bright împreună cu păpușile lor, ca să vadă cine vine și cine pleacă. M-am uitat la ușile de la camera mea și a lui Maeve. N-am simțit nici o apăsare. Aveam impresia că tot greul a trecut deja.

Andrea era întinsă pe un pat de spital, lângă fereastră, iar mama ședea la căpătâiul ei și îi dădea cu lingurița câte un pic de budincă. Mama avea în continuare părul tuns scurt. Acum era alb. Mă întrebam ce ar fi în mintea Andreei dacă ar ști că femeia care îi dă să mănânce a fost prima soție a bărbatului ei și că a avut adeseori păduchi.

— Ia uite-l! a spus mama zâmbindu-mi de parcă aș fi intrat pe ușă exact la momentul potrivit. S-a aplecat spre Andrea. Ce-ți spuneam eu?

Andrea a deschis gura în așteptarea linguriței.

— Eram pe aici, prin zonă, am spus eu.

Nu făcuse și ea tot cam același lucru atunci când se întorsese după atâția ani de absență? Observam acum cât de mult seamănă cu Maeve și înțelegeam că Maeve ar fi arătat la fel dacă ar fi apucat vârsta ei. Cu timpul, așa ar fi îmbătrânit și chipul ei.

Mama mi-a întins mâna.

— Vino aici să te vadă.

M-am dus lângă pat și am rămas în picioare, lângă ea. Mama și-a petrecut brațul pe după mijlocul meu.

— Spune-i ceva.

— Bună, Andrea, am zis.

Nu mai era loc de mânie în situația dată, cel puțin nu de mânia aceea pe care o simțisem eu. Andrea era puțină la trup, ca un copil. Pe fața de pernă roz erau împrăștiate șuvițe subțiri de păr alb, pe chipul ei nu mai era urmă de fard, gura îi era un hău adânc, întunecat. Și-a înălțat privirea spre mine, a clipit de câteva ori, apoi a zâmbit. Și-a ridicat mâna ca o gheară și i-am strâns-o. Pentru prima oară am observat că ea și mama poartă verighete identice, inele de aur subțiri cât un fir de sârmă.

— Te recunoaște! a spus mama. Ia te uită.

Andrea zâmbea, dacă acela se putea numi zâmbet. Se bucura să îl revadă pe tata. M-am aplecat și le-am sărutat pe amândouă, una după alta, pe frunte. Nu m-a costat nimic.

Sătulă de budincă, Andrea și-a îndoit brațele și picioarele, s-a făcut covrig și s-a culcat. Mama și cu mine ne-am așezat în fotoliile din fața șemineului gol.

— Unde dormi, am întrebat-o eu, și ea a făcut semn spre patul din spatele meu, cel în care dormise cu tata, cel în care zăcuse doamna VanHoebeek cu șoldul ei rupt, așteptând să moară.

— Câteodată se trezește noaptea cu mintea tulbure. Încearcă să se scoale din pat. E mai bine să fiu și eu aici, lângă ea. A clătinat din cap. Drept să-ți spun, Danny, mă trezesc aici și simt totul – camera, casa –chiar înainte să deschid ochii. În fiecare dimineață simt, doar preț de o secundă, că am douăzeci și opt de ani și Maeve e în camera ei, de cealaltă parte a culoarului, și tu, bebeluș, ești în pătuțul de lângă mine, și când mă întorc pe partea cealaltă, mă aștept să-l văd pe taică-tău alături. E o senzație plăcută.

— Nu te deranjează să stai în casa asta?

A ridicat din umeri.

— De mult nu mă mai deranjează locul unde stau și, oricum, cred că-mi face bine. Mă învață să fiu smerită. *Ea* îmi dă o lecție de smerenie. Și-a lăsat capul pe spate la fel cum

făcea Maeve. Trebuie să-i slujești pe cei care au nevoie de ajutor, nu doar pe cei care te fac să te simți bine în pielea ta. Andrea e pedeapsa pentru toate greșelile mele.

— După cum arată, nu cred să o mai ducă până la sfârșitul săptămânii.

— Știu. Așa spunem de ani de zile. Ea mereu ne surprinde.

— Norma ce mai face?

Mama a zâmbit.

— Norma e o minune. Muncește atât de mult, cu toți copiii ăia bolnavi, apoi vine acasă s-o îngrijească pe maică-sa. Nu se plânge niciodată. Nu cred că i-a fost ușor cu maică-sa când era mică.

— Cu siguranță, nu-ie ușor cu ea nici acum.

— Ei, a spus mama, uitându-se la mine cu infinită blândețe. Știi cum sunt mamele.

Îmi dădeam seama cât de puțin timp am petrecut în camera asta. Intram aici rareori când era doar camera tatei și niciodată pe vremea când împărțea camera cu Andrea. Era mai mare decât dormitorul lui Maeve și șemineul, placat de jur împrejur cu ceramică de Delft, era o capodoperă, dar, cu toate acestea, Andrea avea dreptate – camera cu băncuța sub fereastră era mai plăcută. Pentru că dădea spre grădina din dosul casei, pentru că lumina era mai blândă.

— Am o întrebare, am spus, pentru că, la urma urmei, când o mai întrebasem eu ceva? Când mai fuseserăm singuri în aceeași încăpere, cu excepția celor câtorva întâlniri stânjenitoare din camera de așteptare de la spital, cu mulți ani în urmă?

— Întreabă-mă orice, a spus ea.

— De ce nu ne-ai luat cu tine?

— În India?

— În India, sigur că da, sau oriunde altundeva. Dacă ți s-a părut casa asta o locuință atât de îngrozitoare, te-ai întrebat dacă nu cumva o fi și pentru noi la fel de groaznic să stăm în ea?

A căzut un pic pe gânduri. Poate că încerca să-și amintească ce a simțit atunci. Se întâmplase cu atâta amar

de ani în urmă!

— Am crezut că-i un loc minunat pentru voi, a spus ea, în sfârșit. Sunt atâția copii în lumea asta care n-au de nici unele, iar tu și soră-ta aveați de toate – pe tatăl vostru, și pe Fluffy, și pe Sandy, și pe Jocelyn. Aveați casa asta. V-am iubit din tot sufletul, dar știam că o să vă fie bine.

Poate că avea dreptate Sandy, și mama chiar era o sfântă și nici un sfânt nu e privit cu ochi buni de propria lui familie. Nu aș fi putut spune ce fel de viață ar fi fost de preferat, cea pe care am trăit-o alături de Andrea sau cea în care am fi urmat-o pe mama în drumurile ei pe străzile din Bombay. Probabil că ar fi fost totuna.

— Și, oricum, a spus ea aducându-și aminte, tatăl vostru nu v-ar fi lăsat să plecați nici în ruptul capului.

Lucrurile s-au schimbat din nou după aceea, iar schimbarea a devenit singura constantă a vieții mele. Am constatat că pașii mă purtau din nou spre Elkins Park. Nu avea cine să mă împiedice. Furia pe care o simțisem față de mama și-a tras ultima suflare și și-a dat duhul. Nu mai era loc de așa ceva. Ceea ce mi-a rămas în suflet a fost nu iubire, ci altceva – poate sentimentul de apropiere pe care ți-l dă obișnuința. Ne susțineam oarecum reciproc. Uneori venea și May cu mine când mergeam în vizită pe acolo, deși era foarte ocupată în perioada aceea. May era studentă la NYU[72]. Își făcuse un plan detailat cu ce voia să facă în viață. Kevin studia la Dartmouth, așa că îl vedeam mai rar. Era cu un an mai mic, dar cu douăzeci de ani în urma ei, ca noi toți ceilalți, de altfel. Mergând în Elkins Park, May avea ocazia să își vadă toți bunicii și, în plus, casa o obseda. A cercetat-o de la un capăt la altul, cu meticulozitatea unui detectiv criminalist. N-a lipsit mult să folosească un detector de metale și un stetoscop. A început cu subsolul și de acolo a urcat la celelalte niveluri ale casei. Nu mi-a venit să cred ce lucruri a descoperit: ornamente de Crăciun și carnete de note și o cutie de pantofi plină de rujuri. A dibuit ușița din fundul dulapului de la etajul doi care ducea în pod, în spațiul de sub streașină. Uitasem de ea. Mai erau încă acolo cutiile cu cărțile lui Maeve, jumătate din ele în franceză, caietele cu ecuații, păpuși pe care nu le mai văzusem niciodată, scrisorile pe care i le trimisesem

[72] Prescurtare a Universității din New York.

pe vremea când era la colegiu. May m-a surprins citindu-mi una dintre ele la cină.

„Dragă Maeve, Aseară Andrea a anunțat că nu îi place plăcinta cu mere. Plăcinta cu mere e preferata noastră, a tuturor, dar acum Jocelyn nu mai are voie să o facă. Jocelyn a spus că nu contează și că o să îmi facă plăcintă la ea acasă și o să mi-o aducă pe furiș, tăiată în bucăți.” Nu am idee de unde, dar May știa exact cum vorbeam eu la unsprezece ani. ,,Sâmbăta trecută ne-am oprit de treizeci și șapte de ori să încasăm chirii și am strâns 28,50 de dolari în monede de douăzeci și cinci de cenți de la mașinile de spălat de prin subsoluri.”

— Nu cumva inventezi toate astea? am întrebat eu.

Mi-a fluturat scrisoarea.

— Pe Dumnezeul meu că nu, chiar erai plictisitor. Scrisoarea continuă pe încă o pagină.

Norma a pufnit în râs. Eram toți patru în bucătărie: eu, Norma, May și mama, înghesuiți în jurul măsuței albastre. Deodată mi-am amintit că tata punea întotdeauna monedele adunate de la mașinile de spălat și de la uscătoare într-un sertar secret al mesei din sufragerie și ori de câte ori aveam nevoie de niște bănuți, mergeam acolo și ne luam cu pumnul.

— Veniți puțin cu mine, am spus eu și am mers tuspatru în nesuferita aceea de sufragerie. Am pipăit sub marginea mesei până l-am găsit. Sertarul se scorojise și când, în sfârșit, am reusit să îl trag, am văzut că e plin de monede. Un sipet plin cu comori.

— Habar n-aveam de sertarul ăsta! a spus Norma. Bright și cu mine am fi dat iama-n el.

— N-avea obiceiul ăsta când locuiam eu aici, a spus mama.

May și-a plimbat vârfurile degetelor peste monede. Poate că nu le lăsase acolo ca să le ia fitecine. Poate că ne fuseseră rezervate doar mie și lui Maeve.

A doua zi dimineața, m-am uitat pe geam și am văzut-o pe fiică-mea cum plutea în piscină pe o saltea galbenă, cu părul ei negru întins în urma ei ca niște șuvițe de alge marine, și împingea cu piciorul din când în când ca să se

depărteze de margine. Am ieșit și am întrebat-o cum a dormit.

— Sunt încă adormită, a spus ea și și-a acoperit ochii cu brațul ud. Îmi place mult aici. O să cumpăr casa asta.

Andrea murise în urmă cu câteva luni și acum se discuta ce e de făcut cu Casa Olandeză. Bright, care nu venise acasă ca să fie prezentă la înmormântare, i-a spus Normei că, din partea ei, casa poate să ardă din temelii, că nu îi pasă. Erau în joc o groază de bani.

La cum era structurat cartierul, terenul avea să fie, cu siguranță, valorificat după ce vindeau casa. Cel mai probabil, casa avea să fie demolată și părți din ea aveau să fie vândute bucată cu bucată: polițele șemineurilor, balustradele, lambriurile sculptate, coronițele de frunze aurite de pe tavanul sufrageriei valorau, fiecare, cât un Picasso. Ne gândeam că dacă am scoate noi lucrurile de valoare, am demola casa și apoi am vinde terenul sau dacă am construi altceva acolo, am obține un câștig dublu sau triplu față de prețul la care am putea vinde casa.

„Dar în cazul ăsta am fi nevoiți să distrugem casa”, afirmase Norma și nici unul dintre noi, în afară de May, nu știa dacă e o idee bună sau nu.

— Nu e tocmai o primă casă ideală pentru un tânăr, i-am spus fiică-mii.

May a întins piciorul și s-a împins cât mai departe de trambulină.

— Am rugat-o pe Norma să mă aștepte doar vreo doi ani. Am o legătură spirituală cu locul ăsta.

May avea acum un agent. Jucase în niște reclame la televizor. Avusese roluri mici în două filme, dintre care unul se bucurase de atenția criticii. May începea să se afirme în carieră, după cum singură o spunea.

— Mi-a promis că nu o s-o vândă deocamdată.

Nici Norma, nici Bright nu aveau copii. Norma zicea că nu concepe să împovărezi pe cineva, mai ales pe omul pe care îl iubești, cu răspunderea creșterii unui copil. Îmi închipui că oncologia pediatrică nu făcea decât să îi întărească această convingere.

— Aș prefera să le revină lui May și lui Kevin, mi-a spus ea. E casa ta.

— Nu-i deloc casa mea, am zis eu.

Am avut timp să vorbesc cu Norma despre toate: despre copilărie, părinți, moștenire, facultatea de medicină, fondul de studii. Norma se hotărâse să se întoarcă la Palo Alto. Și-a recăpătat postul și și-a anunțat chiriașii care locuiau la ea de ani de zile să elibereze casa. Spunea că începe să își dea seama cât de dor îi e de viața ei de acolo. Într-o seară, după câteva pahare de vin, mi-a spus că ar putea să îmi fie soră.

— Nu ca Maeve, a spus ea, la fel ca Maeve nu se poate, dar ceva mai puțin, ca o soră după unul dintre părinți, dintr-o a doua căsătorie.

— Dar credeam că-mi ești soră din a doua căsătorie a tatei.

A clătinat din cap.

— Îți sunt doar soră vitregă.

Mama a locuit în continuare în Casa Olandeză. Zicea că e un fel de îngrijitoare, că are grijă că nu se aciueze ratonii în sala de bal. A convins-o și pe Sandy să se mute acolo cu ea. Sandy, care suferea de bursită la șold, se plângea că sunt prea multe scări. După moartea Andreei, mama își reluase peregrinările. Nu lipsea niciodată mult timp, dar spunea că mai are o grămadă de lucruri de făcut. Cam pe atunci a început să îmi povestească întâmplări de pe vremea când era în India, sau atunci am început eu să o ascult. Mi-a spus că nu a dorit altceva decât să se pună în slujba săracilor, dar măicuțele de la orfelinat mereu o îmbrăcau în sariuri curate și o trimiteau pe la petreceri la cerșit. ,,Era anul 1951. Englezii plecaseră, iar americanii erau priviți ca niște ființe foarte exotice pe vremea aia. M-am dus la toate petrecerile la care am fost invitată. S-a dovedit că am un talent deosebit să cer bani de la bogătași.” Și a ținut-o tot așa, ușurându-i pe bogați de povara banilor, spre binele săracilor. Cu asta s-a ocupat tot restul vieții.

Fluffy se mutase la Santa Barbara să stea cu fiică-sa, dar ne mai făcea câte o vizită și de fiecare dată voia să doarmă în vechea ei cămăruță de deasupra garajului.

Norma promisese că va păstra Casa Olandeză până când își va împlini May destinul, ceea ce s-a întâmplat odată cu cel de-al patrulea film al ei. A făcut față succesului fulminant cu un aplomb care ne-a uimit. Mereu ne spusese că așa se va întâmpla, dar tot am rămas înmărmuriți. Era încă foarte tânără.

Nouă nu ne rămânea altceva de făcut decât să ne ținem bine, pentru că nu se oprea ea aici.

Urmând sfatul agentului ei, May și-a instalat un gard negru, înalt, metalic în spatele teilor, și acum exista la capătul aleii de acces o poartă cu interfon la care vorbeai dacă nu știai codul sau nu îl cunoșteai pe portar. N-am putut să nu mă gândesc ce mult i-ar fi plăcut chestia asta Andreei.

May a adus portretul lui Maeve de la New York și l-a pus înapoi la locul lui, rămas gol. Nu avea mult timp liber ca să stea în Elkins Park, dar când era acolo, dădea petreceri fabuloase, sau cel puțin așa îmi spunea.

— Veniți vineri, a spus ea. Tu, și mama, și Kevin. Vreau să vedeți și voi cum petrec.

May părea mereu că supralicitează, dar adevărul era că nu spunea niciodată vorbe goale. Regretam doar faptul că nu sunt și Fluffy și Norma acolo cu noi. Era o seară de iunie și toate ferestrele casei erau din nou larg deschise. Tinerii veniți cu limuzine negre cu geamuri fumurii – care, după cum m-a asigurat May, erau niște celebrități incontestabile – au urcat două etaje ca să danseze în sala de bal și să privească stelele de la ferestre. Celeste venise devreme să dea o mână de ajutor oamenilor angajați de May, ca să termine totul la timp. Nimănui nu îi venea să creadă că blonda asta de înălțime medie e mama lui May.

— Spune-le că așa e! îmi zicea ea, iar eu nu conteneam să confirm. May nu părea să fi moștenit nimic din trăsăturile fizice ale mamă-sii, dar avea tenacitatea lui Celeste.

Kevin s-a postat la ușă ca să nu-i scape nimic. Sperasem că îmi va prelua afacerile într-o bună zi, dar a intrat la facultatea de medicină. Anii în care ascultase vorbindu-se în casă despre superioritatea profesiei de medic nu puteau să nu lase urme.

Sandy și cu mama au stat un timp la petrecere, dar nu prea mult. Le-am dus acasă la Maeve, în Jenkintown, unde era liniște. Când m-am întors, erau prea multe mașini pe alee, așa că am parcat în stradă și am intrat pe poartă. Casa era iluminată cum nu o mai văzusem niciodată, de la fiecare fereastră, de la fiecare etaj se revărsa o lumină aurie, terasa era încercuită de lumânări puse în pahare de sticlă, iar muzica – îi spusesem lui May să nu dea muzica tare – era asigurată de o fată cu o voce gravă, domoală, acompaniată de o mică orchestră. Sunetele

muzicii ei erau atât de pure și de joase și de triste, încât îmi imaginam că toți vecinii stau pe la ferestre și ascultă. Nu distingeam nici un cuvânt, auzeam doar melodia peste chiotele tinerilor care săreau în piscină. Aveam de gând să intru în casă să o caut pe Celeste și să văd dacă nu vrea să se întoarcă cu mine, cu mașina, în oraș. Eram prea bătrâni pentru lucrurile astea, chiar dacă nu eram noi chiar atât de în vârstă. New Yorkul era singura noastră șansă să putem dormi.

În colțul îndepărtat al curții, unde teii creșteau aproape de gardul viu, am zărit pe cineva care ședea pe un scaun de grădină și fuma. Lumina din casă nu răzbătea până la scaun și nu puteam distinge cu certitudine, prin hățișul de umbre de acolo, decât o persoană și un scaun și licărul intermitent al unui mic foc portocaliu. Mi-am spus că e soră-mea. Pe Maeve nu o interesau petrecerile. Ar fi ieșit să ia aer. Am stat liniștit pe loc, de parcă orice zgomot al meu ar fi putut s-o sperie și să o pună pe fugă. Uneori, mă mai mângâiam puțin cu gândul ăsta, cu credința că, dacă aș privi cu atenție, aș vedea-o șezând pe întuneric, în curtea Casei Olandeze. Mă întreb ce ar fi spus dacă ar fi văzut toate astea.

Nebuni, ar fi spus ea, suflând o mică pală de fum.

Persoana de pe scaun a clătinat apoi din cap și și-a întins în față picioarele lungi și vârfurile degetelor goale. În chip miraculos, iluzia stăruia încă și m-am uitat în sus la puzderia de stele ca să îmi feresc privirea de o fantasmă atât de vie. Maeve și-a azvârlit țigara în iarbă și s-a ridicat să mă întâmpine. Preț de încă o clipă a fost ea.

— Tati? a strigat May.

— Să nu-mi spui că fumezi.

A venit la mine din întunericul acela, îmbrăcată, din câte îmi puteam da seama, cu o rochie albă cu bretele, presărată cu perle. Fiica mea, fetița mea frumoasă. Și-a strecurat brațul în jurul taliei mele și și-a lăsat un minut capul pe umărul meu și părul ei negru s-a revărsat acoperindu-i fața.

— Nu fumez, a spus ea. Tocmai m-am lăsat.

— Bravo, fetița tatii, am zis.

Aveam să discutăm despre asta în dimineața următoare.

Am stat acolo, pe iarbă, urmărind cu privirea roiul de tineri care intrau și ieșeau pe ferestrele-ușii – fluturi de noapte

ademeniți de lumină.

— Doamne, ce mult îmi place aici! a spus May.

— E casa ta.

A zâmbit. Chiar și pe întuneric, ai fi putut să îi vezi zâmbetul.

— Bun, a spus ea. Condu-mă înăuntru.